MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA
CE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MES
PSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – K
Y 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSK
DÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚR
HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDI
KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVN
ITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 ·
KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL E
ANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KU
HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDI
KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVN
ITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 ·
KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL E
ANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KU
HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDI
KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVN
ITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 ·
KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL E

ANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KU
HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDI
KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVN
ITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 ·
KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL E
ANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KU
HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDI
KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVN
ITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 ·
KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL E
ANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KU
HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDI
KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVN
ITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 ·
KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL E
ANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KU
HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDI
KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVN
ITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 · KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013 ·

KOŠICE 2013

KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY

INTERFACE

PRÍHOVOR PRIMÁTORA 6–7

ÚVOD 10–13

I. ZÁKLADNÉ PRINCÍPY A KONCEPCIA 16–101

II. ŠTRUKTÚRA PROGRAMU PODUJATIA 104–135

III. ORGANIZÁCIA A FINANCOVANIE PODUJATIA 138–161

IV. INFRAŠTRUKTÚRA MESTA 164–199

V. KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA 202–207

VI. HODNOTENIE A MONITOROVANIE PODUJATIA 210–211

VII. DOPLNKOVÉ INFORMÁCIE 214–221

PRÍHOVOR PRIMÁTORA

PRÍHOVOR PRIMÁTORA

Byť pri zrode a tvorbe budúceho Európskeho hlavného mesta kultúry na rok 2013 je pre mňa poctou, ale aj veľkým záväzkom. Teším sa a som hrdý, že sme postúpili do druhého kola, ale zároveň si uvedomujem, že získanie titulu nebude jednoduché. Je to ako bežať maratónsky beh – na štarte nemôžete vidieť cieľ, len ho s nádejou očakávate. Podobne je to aj so štartovacou čiarou kandidatúry. Vyhrá ten, kto prejaví najsilnejšiu vôľu a túžbu po cieli.

Práve teraz sa rozhoduje o budúcnosti, o tom, či sa Košice stanú stredobodom kultúrneho diania Európy. Získanie titulu Európske hlavné mesto kultúry je vynikajúcou príležitosťou, ako ukázať modernú tvár mesta a regiónu s bohatou, jedinečnou kultúrou a ponúknuť ju všetkým Európanom.

Košice majú svoje miesto nielen v politických, ale i kultúrnych dejinách Európy. Získaním titulu chcú toto miesto potvrdiť a upevniť. Priniesť spoločnej Európe nové pohľady, novú energiu, novú spoluprácu. Stať sa jedným z miest, pre ktorých je kultúra a kreativita prirodzenou identitou.

Košice ako miesto spojenia – INTERFACE, sú mestom bohatej histórie a tradície, miestom stretnutia východnej a západnej civilizácie, mestom divadiel, múzeí, galérií, centrom vzdelania a multikultúrneho dialógu. Spolu s mierumilovnými, otvorenými a láskavými obyvateľmi nášho mesta tvorí dokonalý základ pre úspešnú kandidatúru. Mesto má potenciál v podobe množstva kreatívnych a zapálených umelcov, občianskych aktivít, významných osobností a autorov tvorivých nápadov, inovatívnych a hodnotných projektov.

Maratón, ktorý bežíme, je zložený z príbehov všetkých tých, ktorí okrem vytrvalej a zodpovednej práce, schopností a vedomostí vložili do kandidatúry Košíc aj svoje srdce. To robí z nášho projektu jedinečný plán nielen pre rok 2013, ale aj pre novú historicky významnú éru rozvoja mesta a jeho regiónu.

František Knapík
primátor mesta Košice

ÚVOD

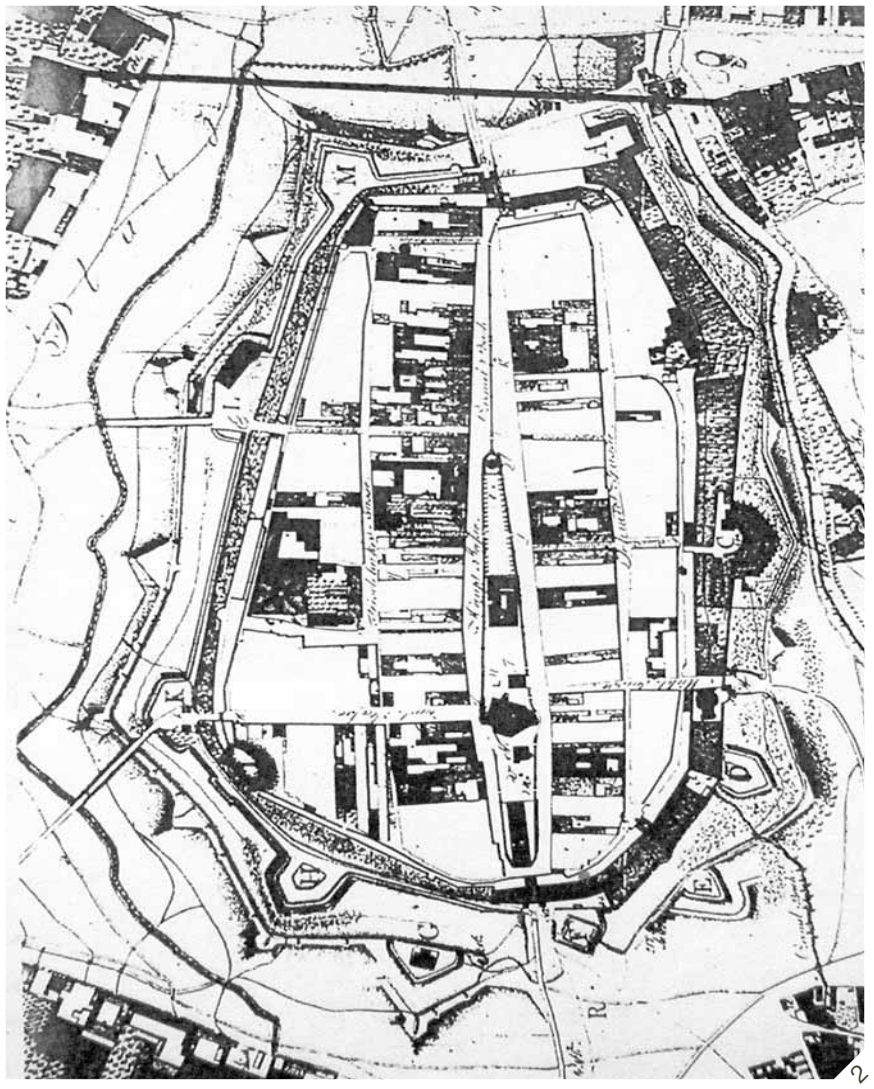

2

3

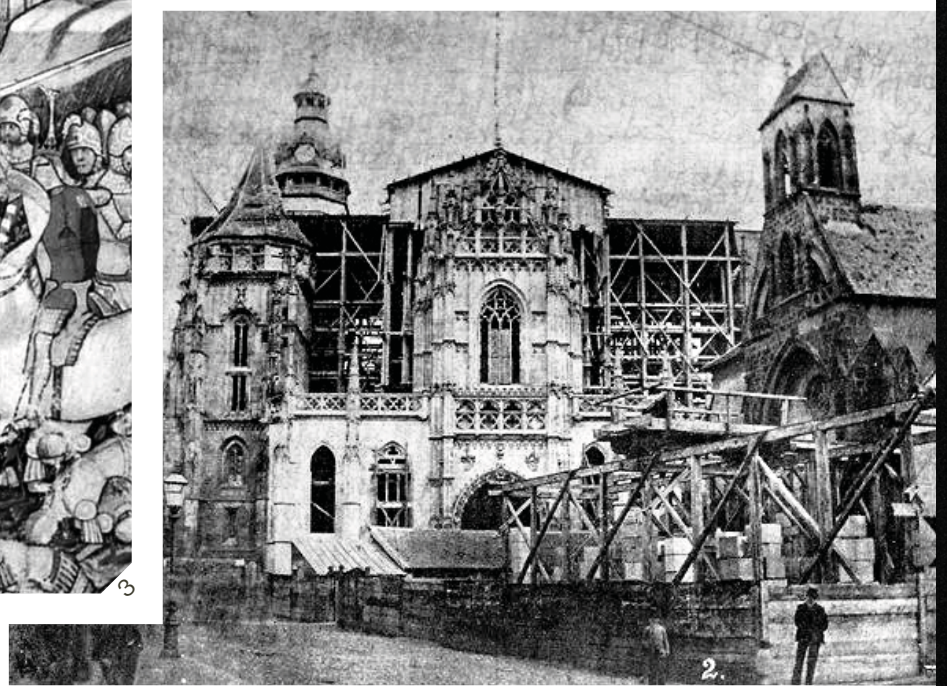

2.

1

> Košický región bol osídlený už v časoch neandertálskeho človeka a prvým menovite známym tunajším etnikom boli Kelti. Podľa archeologických objavov z neďalekej obce Nižná Myšľa je zrejmé, že obyvatelia tohto územia mali čulý obchodný styk s gréckym mestom Mykény. Na prelome 5. a 6. storočia sa začali v oblasti budúcich Košíc usádzať Slovania. Prvá zmienka o Košiciach ako o osade Cassa je z roku 1230. Skutočné mesto tu však vzniklo až s príchodom nemeckých kolonistov 1242–49. Od samého počiatku ho tvorili Slováci, Nemci a Maďari, časom i príslušníci rôznych národov Uhorska i Európy.

> Patrónkou mesta sa stala svätá Alžbeta Uhorsko-Durínska, uhorská manželka durínskeho landgrófa Ľudovíta IV. Narodila sa 1207 v Bratislave a zomrela 1231 v Marburgu v Nemecku. V roku 1235 bola svätorečená a stala sa patrónkou charitatívnej činnosti, pretože jej zasvätila celý svoj život.

> Dóm svätej Alžbety začali Košičania stavať okolo roku 1380, za panovania cisára a kráľa Žigmunda Luxemburského, ktorý sa stal aj prvým veľkým mecenášom stavby. Na svoj dóm prispievali mnohí zámožní Košičania. Pápež Bonifác IX. vypísal v jeho prospech odpustky. V roku 1804 sa stal dóm biskupským kostolom – katedrálou. Od roku 1995 je kostolom arcibiskupským. Dóm sv. Alžbety je rozlohou najväčšia katedrála v Slovenskej republike a tiež je **najvýchodnejšou katedrálou**, ktorú postavili v štýle západnej gotiky.

> Bitka pri Rozhanovciach (1312) sa stala základom neskoršieho ekonomického a mocenského vzostupu mesta. V roku 1347 sa Košice stávajú slobodným kráľovským mestom, centrom razby mincí, arbitrom medzi východoslovenskými mestami a v roku 1369 prvým vlastníkom erbu v Uhorsku. **Najstaršia** erbová listina v Európe bola udelená Košiciam – **7. mája 1369**, keďže erby sa dovtedy udeľovali iba aristokratickým rodom.

> Košice vždy patrili aj k významným predstaviteľom obchodu a boli tiež dôležitou križovatkou obchodných ciest, medzi inými i Jantárovej cesty. Koncom trinásteho storočia sa potvrdilo postavenie mesta zriadením Kráľovskej obchodnej komory ako reprezentanta najvyššieho orgánu štátnej moci. Z roku 1307 pochádzajú stanovy kožušníckeho cechu. Bol to prvý známy organizovaný cech v Uhorsku. Význam Košíc potvrdzuje aj vodcovské postavenie v rámci obchodno-politického spolku piatich východoslovenských miest zvaným Pentapolitana.

> Po vpáde Turkov do Karpatskej kotliny sme sa stali sídlom Hornouhorského kapitanátu a Košice boli postupne prebudované na mo-

dernú bastiónovú mestskú pevnosť. Počas tohto obdobia hralo mesto dôležitú úlohu v stredoeurópskej protestantskej diplomacii, bolo sídelným mestom vládnucich kniežat a Gabriel Betlen sa tu v roku 1626 dokonca oženil s Katarínou Brandenburskou. Zdržiavali sa tu významní protestantskí myslitelia, literáti či teológovia.

> Začiatkom 20. storočia už Košice patrili k najpriemyselnejším mestám na území dnešného Slovenska. Za socialistickej éry sa tu mohutne rozvinula najmä strojárska výroba a hutnícky priemysel. Východoslovenské železiarne, dnes súčasť koncernu US Steel, sa stali doslova vlajkovou loďou slovenského priemyslu. Dnes sú Košice veľkým dopravným uzlom a významným správnym centrom s množstvom inštitúcií.

> Koncom prvej svetovej vojny (1918) sa v Košiciach vybudovalo letisko, ktoré onedlho (1921) začalo slúžiť aj civilnej doprave. Dnes je z neho letisko medzinárodného významu, ktoré odbaví ročne približne 400 tisíc cestujúcich a jeho kapacita v roku 2009 bude 1mil. prepravených osôb.

> Od roku 1983 je stred mesta vyhlásený za mestskú pamiatkovú rezerváciu, najväčšiu na Slovensku (85,375 ha). V čase, keď ju vyhlasovali (február 1982), bola druhou najväčšou vo vtedajšom Československu (po Prahe). Je to najlepšie zachovaná mestská pamiatková rezervácia na Slovensku.

> Pozícia druhého mesta je pre Košice typická nielen v súčasnosti, ale nesie sa prakticky celou históriou mesta. Vo svojom najvýznamnejšom období (14. a 15. stor.) boli Košice po Budíne druhým najdôležitejším mestom Uhorska.

> Prvé filmové predstavenie na Slovensku bolo v Košiciach 19. decembra 1896 vo veľkej dvorane hotela Schalkház – ani nie do roka od prvej platenej projekcie bratov Lumičrovcov v Paríži (28. 12. 1895). Na Námestí osloboditeľov bolo 30. mája 1909 otvorené prvé stále kino na Slovensku Uránia.

> Najstarší maratón v Európe sa beháva od roku 1924 v Košiciach. Po maratóne v americkom Bostone je košický maratón zároveň i druhým najstarším na svete.

> Kontroverzný Luník IX je najväčším rómskym sídliskom na Slovensku. Tento fenomén priťahuje pozornosť svetovej odbornej verejnosti a dáva široké možnosti pre otváranie diskurzov v oblasti sociálnej integrácie, ľudských práv, prístupu k menšinám či riešenia kriminality.

> V súčasnosti sa na území Košíc nachádzajú tri univerzity – Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Technická univerzita a Univerzita veterinárneho lekárstva, ktoré tu spolu s fakultami ďalších slovenských vysokých škôl navštevuje vyše 30 000 študentov. To Košiciam dáva charakter **univerzitného mesta** s veľkým potenciálom mladých vzdelaných ľudí.

> Po roku 1840 sa do mesta postupne integrovala židovská komunita, ktorá pomerne rýchlo narastala počtom aj významom. Koncom 30-tych rokov 20. storočia bol takmer každý šiesty občan mesta židovského pôvodu, avšak po tragických udalostiach II. svetovej vojny sa ich počet znížil na minimum.

1. Historický erb Košíc (1423)
2. Mapa Košíc (1670)
3. Bitka pri Rozhanovciach (1312)
4. Dóm sv. Alžbety
5. Kino Uránia
6. Jakabov palác (historické foto)

1

2

3

> **Sándor Márai** – spisovateľ a novinár, narodil sa v Košiciach. V súčasnosti patrí k desiatim najprekladanejším literátom sveta.

> **Juraj Jakubisko** – filmový, televízny a divadelný režisér svetového formátu, autor viac ako 60-tich dokumentárnych a hraných filmov. Je členom Európskej filmovej akadémie, od roku 2001 docentom na FAMU v Prahe.

> **Peter Dvorský** – operný spevák, v súčasnosti šéf opernej scény ŠD v Košiciach. Je stálym hosťom Štátnej opery vo Viedni, účinkoval v Metropolitnej opere v New Yorku, vo Veľkom divadle v Moskve, vo viedenskej Štátnej opere, v milánskej La Scale, londýnskej Covent Garden, v opernom divadle vo Florencii a na iných svetových scénach. Na začiatku 80-tych rokov bol oficiálne zaraďovaný do štvorice najlepších tenoristov sveta (vedľa P. Dominga, L. Pavarottiho a J. Carrerasa).

> **Michal Baluďanský** – jakobín, národohospodár jeden zo zakladateľov a prvý rektor univerzity v Petrohrade. V roku 1813–1817 sa z poverenia cára Alexandra I. stal vychovávateľom jeho dvoch synov, veľkokniežat Mikuláša a Michala. Mal značný podiel aj na vydaní zákona z roku 1861 o zrušení nevoľníctva v Rusku a na boji o slobodný rozvoj poľnohospodárstva, priemyslu a trhu. Je autorom viac ako 15-tich zväzkov zákonov, ktorými sa riadi ekonomika a hospodárstvo v Rusku.

> **Anton Jaszusch** sa stal medzinárodne najvýznamnejším umelcom rodiacej sa slovenskej moderny. Jeho tvorba patrí medzi vrcholné výtvarné prejavy moderného umenia 20. storočia na Slovensku. Jaszuschove výstavy v roku 1924 v Košiciach a v Bratislave vyvolali azda najväčšiu debatu v dejinách výtvarného umenia a výstav na Slovensku.

> **Ján Máthé** – sochár, modernista, košický rodák. Tvorca prvej modernej sochy na Slovensku. Študoval sochárstvo v Prahe na Akadémii výtvarných umení. Z Prahy sa vrátil do Košíc, kde jeho diela dotvárajú viaceré sídliská.

> **Juraj Bartusz** – bol členom Klubu konkretistov, združenia Gerulata, Spoločnosti maďarských umelcov (Česko)Slovenska. V rokoch 1990–1999 bol pedagógom na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, v roku 1999 vedúci ateliéru Fakulty umení na Technickej Univerzite v Košiciach. V roku 2004 dostal Munkácsyho cenu. Doposiaľ je autorom 22 samostatných výstav.

> **Albert Marenčin** – slovenský prozaik, básnik, esejista, scenárista, dramaturg, výtvarník, prekladateľ a kritik. Od roku 1965 je členom patafyzického hnutia v Paríži, od roku 1977 členom surrealistickej skupiny v Československu.

> **Ján Bocatius** (vl. menom Ján Bock) – slovenský humanistický básnik. V roku 1599 sa stal rektorom a v roku 1603 richtárom v Košiciach. Ako básnik si získal uznanie nielen doma (od panovníka Rudolfa II. dostal titul poeta laureatus caesareus), ale i v zahraničí, kde udržiaval čulé písomné styky s českými a nemeckými humanistickými spisovateľmi. Pod menom svojho nedospelého syna tiež vydal Otčenáš v preklade do 25 jazykov.

> **František II. Rákoci** – bol sedmohradský veľmož a vodca posledného protihabsburského stavovského povstania v rokoch 1703 až 1711 s centrom v Košiciach. Jeho telesné pozostatky sú uložené v Dóme sv. Alžbety.

> **Dr. h. c. Ing. Rudolf Schuster, PhD.** – košický rodák, bývalý slovenský prezident (1999–2004). Politik, prozaik, dramatik, scenárista. Niekoľkokrát bol vo funkcii primátora mesta Košice. Okrem prózy, cestopisov a publicistických diel sa venoval najmä písaniu scenárov pre rozhlas a televíziu, ako aj rozhlasových pásiem a literárnych predlôh k dokumentárnym filmom.

4

5

6

1. František II. Rákoci
2. Vojtech Gerster
3. Sándor Márai
4. Peter Dvorský
5. Juraj Jakubisko
6. Rudolf Schuster
7. Juraj Bartusz: Súhvezdie veľkého voza (1968)

> **Július Jakoby** – košický rodák – bol slovenským maliarom. Venoval sa kresbe, pastelu, kamenným a keramickým mozaikám. V roku 1968 bol menovaný zaslúžilým umelcom.

> **Lacko Máthé** z Moldavy sa v 16. storočí stal autorom receptúry na výrobu tokajského vína.

> **Stanislav Rakús** – slovenský prozaik a literárny vedec, vysokoškolský profesor. Jedna z najvýraznejších literárnych postáv Slovenska. Je držiteľom Ceny Dominika Tatarku za knihu Nenapísaný román (2004) a Ceny Asociácie organizácií spisovateľov Slovenska za knihu Nenapísaný román (2004).

> **Karol Horák** – slovenský spisovateľ, dramatik, literárny a divadelný vedec. Je profesorom estetiky na FF Prešovskej univerzity a na UPJŠ v Košiciach. Založil Študentské divadlo, s ktorým v 70-tych rokoch pochodil celý svet. Napísal viac ako 25 divadelných hier, množstvo rozhlasových hier a pásem, televíznych inscenácií. Jeho hry sa hrali a hrajú vo všetkých divadlách na Slovensku.

> **Vojtech Gerster** – špecialista na inžinierske stavby sa stal európsky známym odborníkom na železnice a vodné kanály. Pôsobil v kolektíve slávneho staviteľa Suezského prieplavu Ferdinanda de Lesseps, neskôr v Grécku zrealizoval náročnú stavbu Korintského prieplavu.

> **Ondrej Šoth** – choreograf a režisér, šéf baletu ŠD Košice. Jeho diela sa prezentujú po celom svete a balet pod jeho vedením má európsku úroveň.

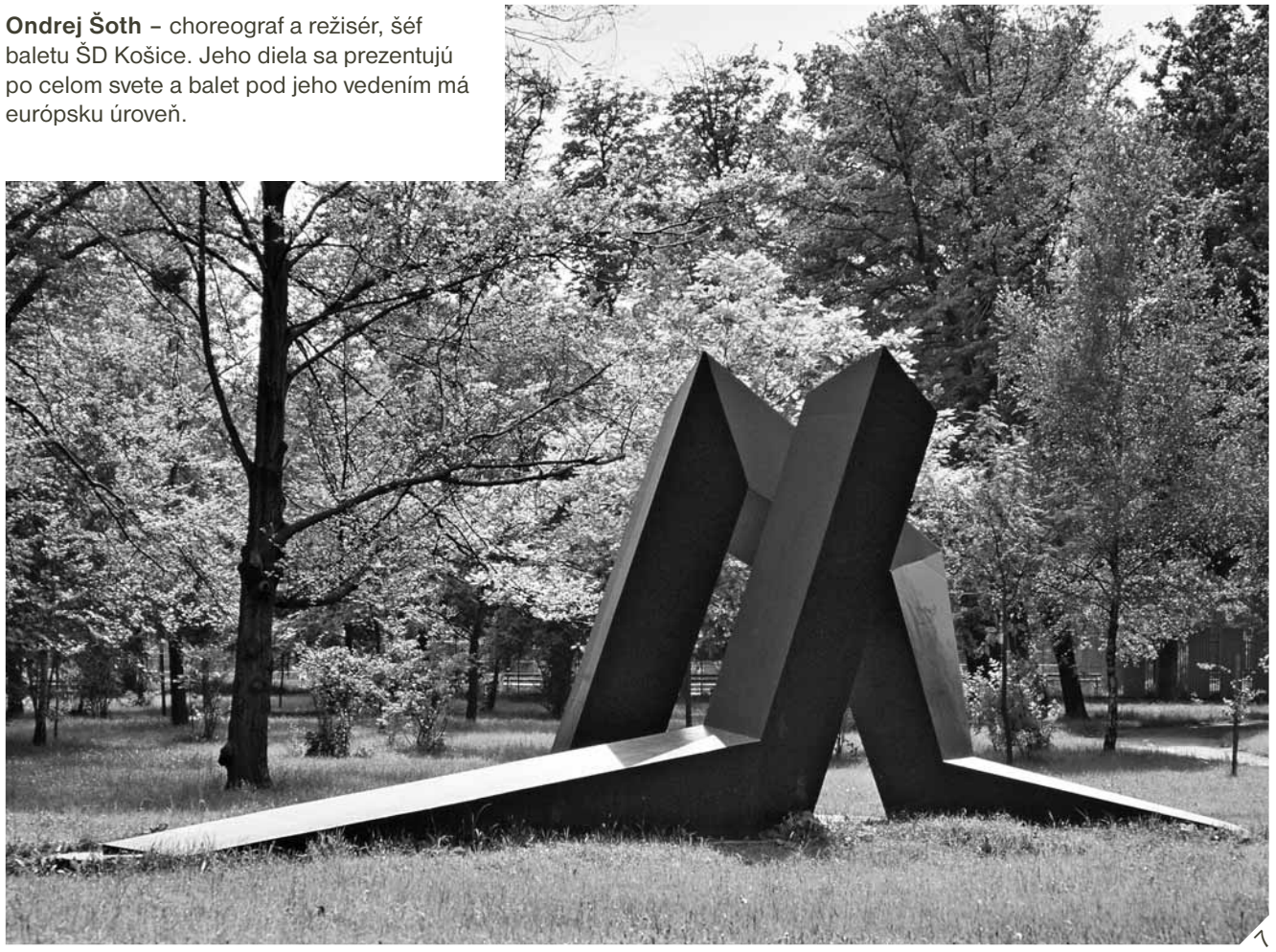

7

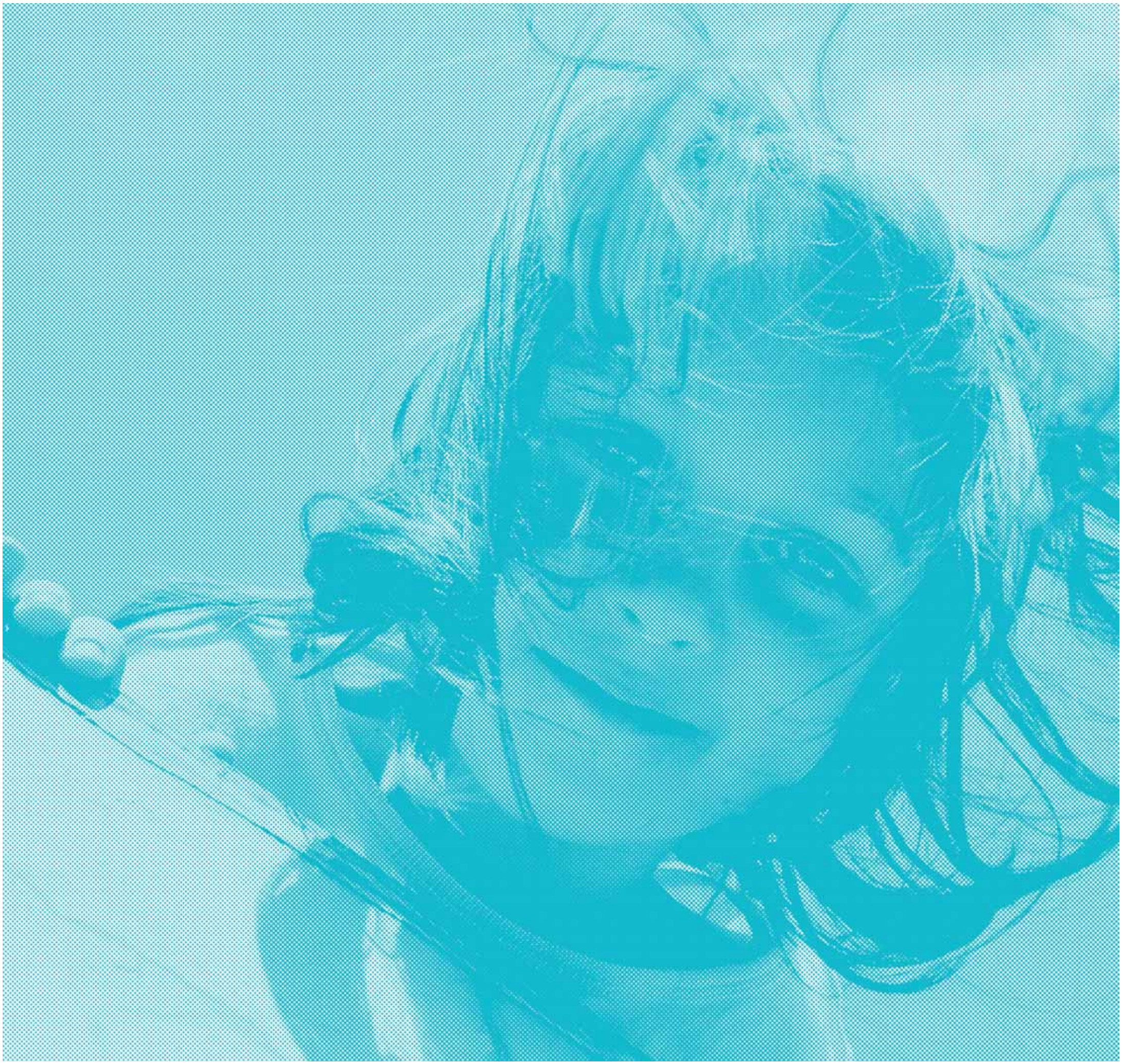

I.

ZÁKLADNÉ PRINCÍPY A KONCEPCIA

1.

PREČO SA MESTO, KTORÉ REPREZENTUJETE, CHCE ZÚČASTNIŤ NA SÚŤAŽI O TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY?

GEOGRAFICKÁ POLOHA KOŠÍC PRIRODZENE PREDURČUJE ÚLOHU METROPOLY V REGIÓNE ▪ **DRUHÉ NAJVÄČŠIE MESTO** NA SLOVENSKU ▪ **BOHATÁ HISTÓRIA** A Z NEJ VYPLÝVAJÚCI **HOSPODÁRSKY A POLITICKÝ VÝZNAM** UKAZUJÚ, ŽE MESTO DOKÁŽE SPLNIŤ ÚLOHU HLAVNÉHO MESTA KULTÚRY ▪ **POTENCIÁL** MESTA V OBLASTI INFRAŠTRUKTÚRY ▪ **SCHOPNOSTI, TVORIVOSŤ A VZDELANOSŤ** OBYVATEĽOV MESTA ▪ **PRIPRAVENOSŤ** PRE KULTÚRNU **TRANSFORMÁCIU** A JEJ DLHODOBÚ UDRŽATEĽNOSŤ

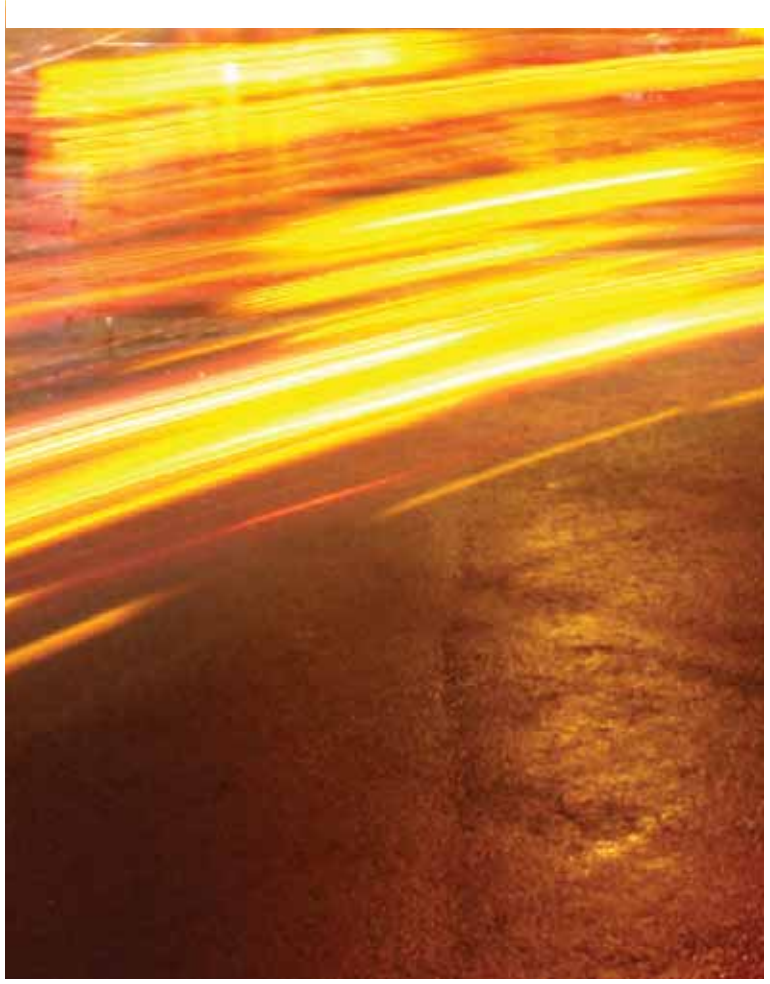

V ČOM SPOČÍVA PRE TOTO MESTO HLAVNÁ VÝZVA PRI TEJTO NOMINÁCII? AKÉ SÚ CIELE MESTA NA PRÍSLUŠNÝ ROK?

Košice stoja na prahu zásadných premien, spojených predovšetkým s prirodzeným hospodárskym rastom v najbližších rokoch. Ak má byť táto premena zmysluplná a priniesť významný rozvoj vo všetkých oblastiach, musí mesto rásť koncepčne, vyvážene, harmonicky. Plne si uvedomujeme, že **relatívna ekonomická prosperita nie je zárukou skutočnej kvality života a nevytvára automaticky kreatívnu, aktívnu a šťastnú populáciu**. Preto považujeme za dôležité vytvorenie zásadnej vízie, holistickej koncepcie rozvoja, ktorá definuje procesy v živote mesta, zdôrazní úlohu kultúry v procese transformácie a tak dodá ducha matérii, ktorú so sebou rast mesta prinesie. Príklady úspešných európskych miest sú pre nás jasným dôkazom, že prítomnosť „high-tech“ už nie je jediným symbolom dynamického rozvoja, oveľa dôležitejším sa stáva koncept „high-knowledge“ a „high-connection“, zaručujúci trvalú udržateľnosť, kreatívny rozvoj a neustály informačný tok.

„Jedným z hlavných cieľov miest je generovať, pritiahnuť a udržať kreatívny a inovačný talent.“

Richard Florida

Košice sa v svojom projekte na EHMK 2013 sústreďujú predovšetkým na **kreativitu a komunikáciu s občanmi**, ktorých **participácia na kultúrnych procesoch** je jedinou zárukou úspechu tejto náročnej misie. Chceme zdôrazniť identitu Košíc ako mesta patriaceho do Európy, mesta s bohatou históriou, ktoré leží na kultúrnej križovatke – ktoré je však najmä mestom občanov, mestom pripraveným odpovedať na nové výzvy, ochotným vyvíjať sa, schopným myslieť a tak potvrdiť európsky rozmer nie len geograficky, ale predovšetkým kultúrne.

ZÁKLADNÝMI VÝCHODISKAMI NÁŠHO PROJEKTU KANDIDATÚRY SÚ PREDOVŠETKÝM:

1. IDENTITA

> posilnenie pocitu spolupatričnosti, prekročenie tieňa, vytvorenie nových symbolov
> *Chceme vybudovať identitu mesta v európskom kontexte na základe priamej kritickej konfrontácie mesta a Európy.*

2. HODNOTY

> nadviazať na európske kultúrne hodnoty a hľadať ich odraz v národnom a lokálnom kultúrnom dianí
> *Chceme spoločne oslavovať európsku kultúru.*

3. TRADÍCIA

> vyzdvihnúť etablované zložky kultúry a budovať na nich; zároveň ich konfrontovať s novými trendmi súčasnosti
Chceme prepojiť tradíciu, ktorá nás utvorila, s budúcnosťou, ktorú chceme tvoriť.

4. POTENCIÁL

> práca s miestnymi špecifikami, využitie existujúcich štruktúr, dôraz na mladú generáciu a možné spôsoby jej motivovania
Chceme využiť existujúce možnosti mesta a schopnosti jeho obyvateľov v maximálnej miere.

5. KREATIVITA

> hľadanie inovatívnych riešení, nové prepojenia v umení, kultúre, ale aj v iných oblastiach života, netradičné formy
Chceme podnietiť rozvoj kreativity, vznik nových kultúrnych fenoménov a ich prenikanie do každodenného života občanov.

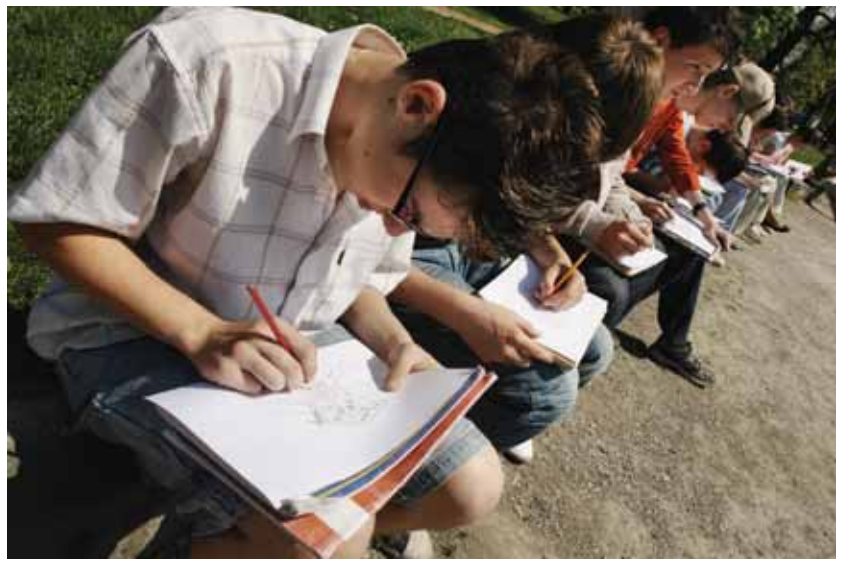

6. OTVORENOSŤ

> podpora kultúrnej diverzity, akceptácia, vzájomný dialóg náboženských, etnických a sociálnych skupín, príliv nových myšlienok a impulzov
Chceme prekonať všetky typy stereotypov a predsudkov a podporovať otvorenosť myslenia a konania.

7. INFRAŠTRUKTÚRA

> zaradenie sa do sietí európskej kultúrnej infraštruktúry, udržiavanie, prehlbovanie a zintenzívňovanie rozbehnutých spoluprác a iniciovanie nových, vytváranie nového typu vlastnej kultúrnej infraštruktúry mesta
Chceme sa stať súčasťou toho najprogresívnejšieho v európskej kultúre, vytvoriť podmienky pre tvorivé počiny a tvorivé vnímanie kultúry.

8. ROZVOJ

> usmerňovanie rozvojových procesov v meste, ich zviditeľňovanie v rámci Európy, rozvoj kultúrnej zrelosti a uvedomelosti
Chceme podnietiť rozvoj a napredovanie kreatívnych a perspektívnych projektov v meste.

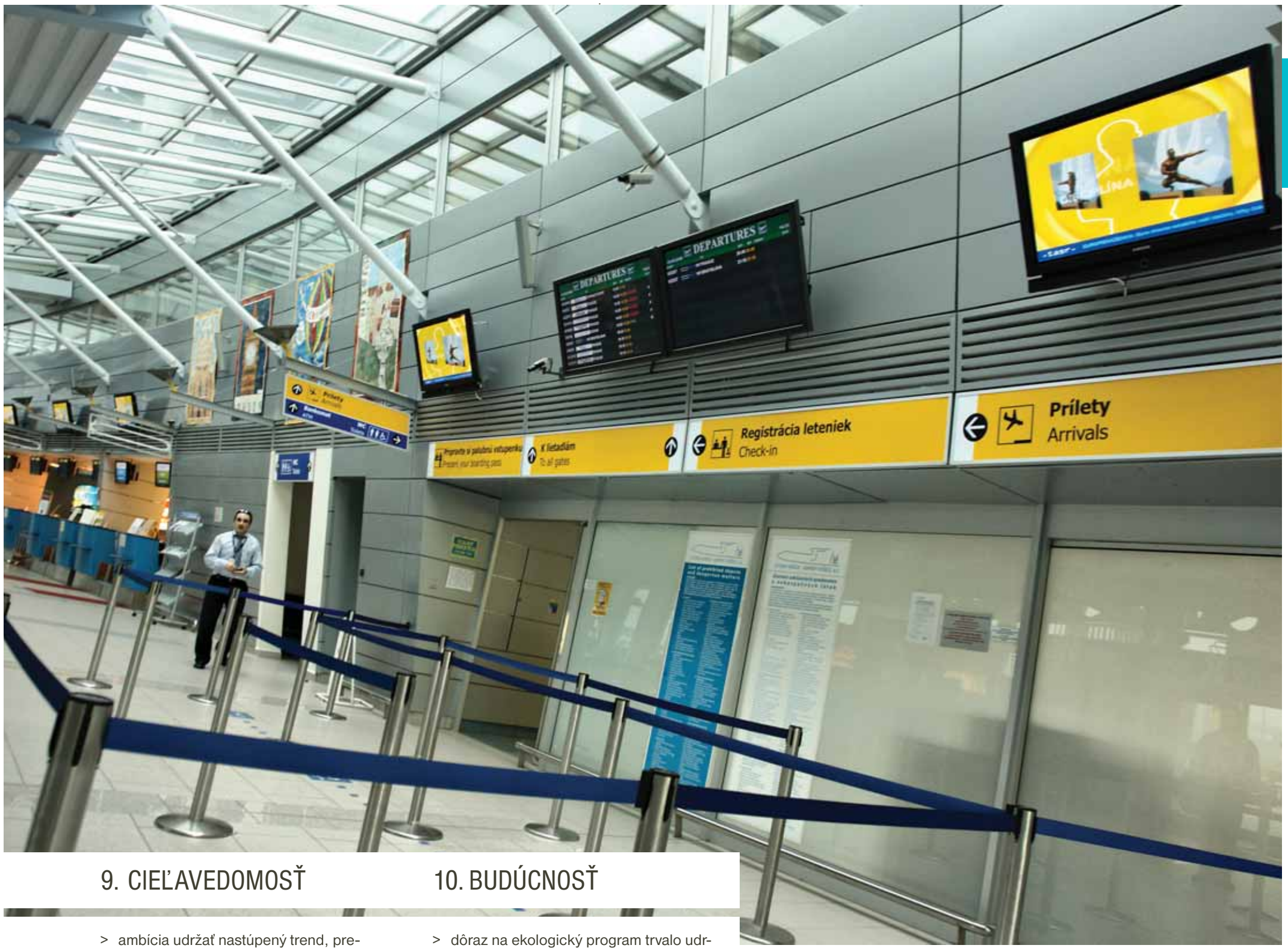

9. CIEĽAVEDOMOSŤ

> ambícia udržať nastúpený trend, prekračovanie hraníc a schopnosť obstáť v konkurencii
> *Chceme dôsledne napĺňať zvolenú stratégiu kultúrneho rozvoja a hľadať nové horizonty a podnety.*

10. BUDÚCNOSŤ

> dôraz na ekologický program trvalo udržateľného rozvoja, optimálne nastavenie procesov, investície do vzdelania
> *Chceme vytvoriť dlhodobo udržateľné projekty, ktoré budú sústavne kultivovať recipientov aj prostredie a vytvárať kreatívny potenciál budúcnosti.*

Výzvy

> **posun v myslení** ľudí smerom k väčšej otvorenosti a tolerancii voči novým formám umenia a kultúry a zároveň lepšie uvedomenie si historických kontextov a tradície, z ktorých vychádzajú a ich miesto v prostredí Európy

> **vytvorenie stratégie**, nastoľujúcej trvalo udržateľný rozvoj kultúry v meste

> **akcelerácia procesov** v rámci transformácie kultúrnych aktivít v meste

> **aktivizácia občanov**, ich účasť na kultúrnom dianí a slobodné zapájanie sa do procesu kreovania spoločného obrazu Košíc a Európy

> **mládež** a jej zapojenie sa do kultúrneho života, udržanie pozornosti a záujmu o dianie

Ciele

> **program** európskeho rozmeru s možnosťou ďalšej nadväznosti v trvalo udržateľných aktivitách, ktoré zostanú v povedomí európskej verejnosti

> **image** mesta, založený na jedinečných a atraktívnych miestach a akciách, ktoré budú dlhodobo pútať záujem a vytvoria kreatívne kultúrne prostredie s novými symbolmi

> **cestovný ruch** – maximálny možný rozvoj, zvýšenie kvality služieb, atraktivity destinácií a vytvorenie širokej ponuky aktivít a poznania

> **infraštruktúra** – jej dobudovanie do podoby schopnej poňať podujatie takéhoto významu

> **zvýšenie podielu** kreatívneho a kultúrneho priemyslu na ekonomike mesta

> **nové kultúrne podujatia** európskeho významu a ich etablovanie do rámca kultúry mesta

> **kultúrna výmena**, jej zintenzívnenie a včlenenie do života spoločnosti

> **šokovať** a príjemne prekvapiť

2. Košice INTERFACE 2013

VYSVETLITE KONCEPCIU PROGRAMU, KTORÝ BY SA ZREALIZOVAL, KEBY BOLO MESTO NOMINOVANÉ ZA EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY.

INTERFACE DEFINUJE V POČÍTAČOVEJ TERMINOLÓGII KOMUNIKAČNÉ ROZHRANIE MEDZI UŽÍVATEĽOM A PROGRAMOM. JE PROSTREDÍM NA PREKLAD MEDZI ENTITAMI, KTORÉ NEHOVORIA ROVNAKÝM JAZYKOM. JE TO NÁSTROJ, VĎAKA KTORÉMU JE MOŽNÁ INTERAKCIA, NEVYHNUTNÝ ATRIBÚT KOMUNIKÁCIE. UMOŽŇUJE VSTUPOVAŤ DO PROGRAMU, OVPLYVŇOVAŤ TO, ČO SA V ŇOM DEJE A ZÁROVEŇ VNÍMAŤ VÝSLEDKY ZMIEN.

Vízia Košíc roku 2013 je víziou, založenou na hlbšom pochopení súčasného kultúrneho prostredia, trendov, hodnôt a procesov v živote, tvorbe a umení. V globálnom svete sa poloha kultúry a umenia dá už len ťažko definovať súradnicovým systémom, ťažko sa hľadá ako bod na mape, pretože prestupuje celý priestor, jej zložky sa v ňom stretávajú, navzájom sa spájajú a ovplyvňujú v reálnom čase. Žijeme v dobe siete, v ktorej všetko so všetkým súvisí a každý jej element je rovnako dôležitý. Košice našej projektovej vízie teda nemajú nereálnu ambíciu stať sa stredom diania, ale miestom, vďaka ktorému ľudia komunikujú – navzájom, s kultúrou, s celou Európou. Košice sa chcú stať **INTERFACEom**, poskytujúcim občanovi – užívateľovi prístup k dôležitému softvéru – kultúre, aby jej prostredníctvom poznával svet i sám seba. Cieľom projektu je vytvoriť prostredie pre interakciu rôznych sfér kultúrneho a spoločenského života. Vytvoriť priestor, v ktorom skupiny, témy, oblasti a jednotlivci nájdu nový spôsob komunikácie a spolupráce.

Projekt **INTERFACE** sám seba definuje ako sadu nástrojov, postupov či opatrení, umožňujúcich užívateľovi interagovať a vstupovať do kultúrnych procesov, chápaných v ich najširšom zmysle. Umožní mu tak spoluvytvárať svet okolo seba a určí mu za to aj patričnú mieru zodpovednosti. Nastavenie **INTERFACEu** zaručí akceleráciu procesov a maximálnu možnú optimalizáciu prostredia pre jeho užívateľov tak, aby sa dosiahol čo najväčší priestor pre tvorbu a kreativitu.

Košice – INTERFACE 2013 chcú vytvoriť prostredie, v ktorom ľudia vedú intenzívny rozhovor s inšpiratívnymi, inovatívnymi výsledkami. Prostredie, ktoré nerozoznáva delenie na tvorcov a divákov, kde sa všetci účastníci bez rozdielu stávajú aktívnymi prvkami **INTERFACEu**. Cieľovým užívateľom nášho projektu nemôže byť pasívny divák, konzument kultúry – „použitím“ Košíc sa z každého užívateľa stáva aktívny účastník kultúrneho, umeleckého a spoločenského diania.

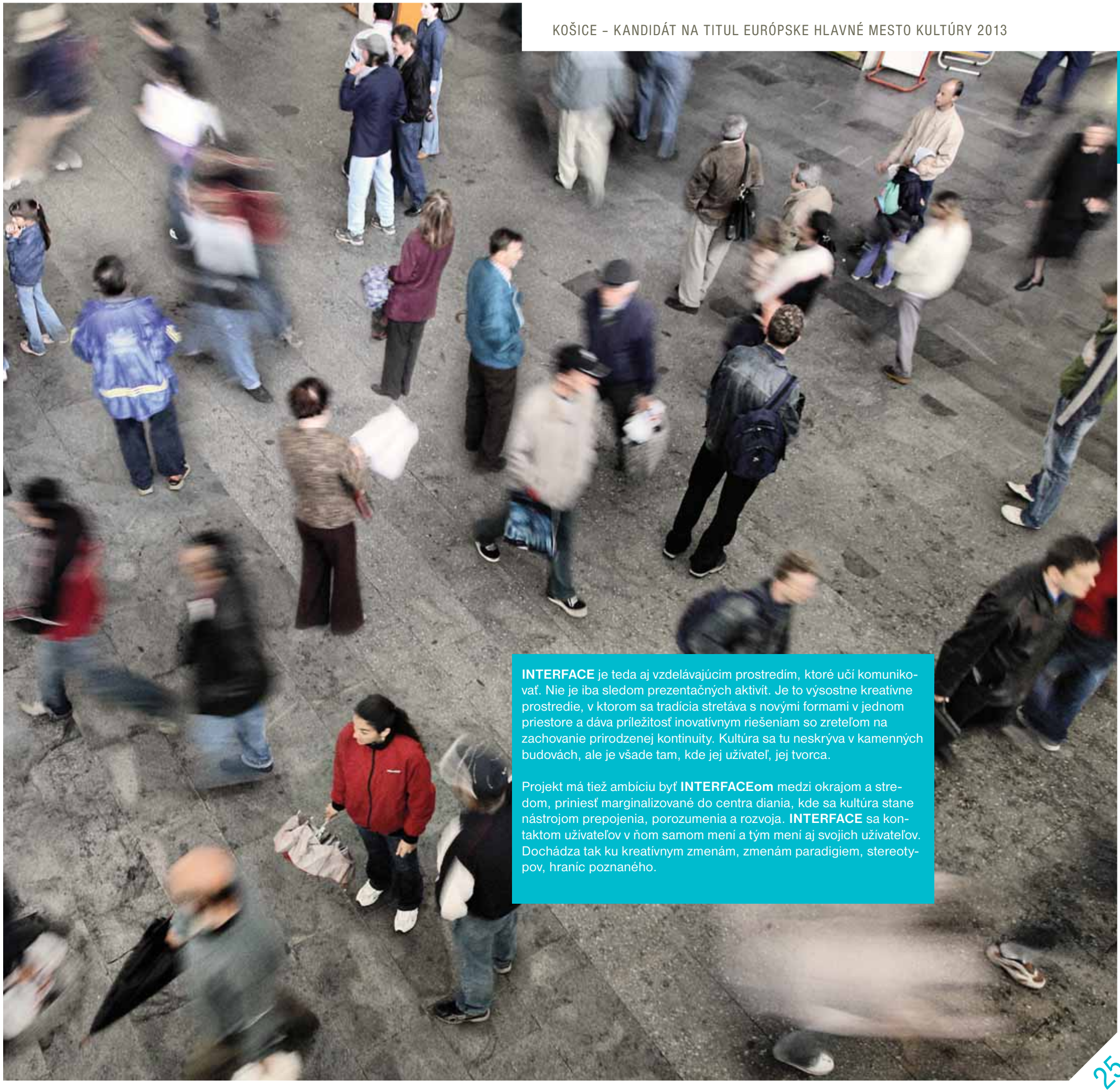

INTERFACE je teda aj vzdelávajúcim prostredím, ktoré učí komunikovať. Nie je iba sledom prezentačných aktivít. Je to výsostne kreatívne prostredie, v ktorom sa tradícia stretáva s novými formami v jednom priestore a dáva príležitosť inovatívnym riešeniam so zreteľom na zachovanie prirodzenej kontinuity. Kultúra sa tu neskrýva v kamenných budovách, ale je všade tam, kde jej užívateľ, jej tvorca.

Projekt má tiež ambíciu byť **INTERFACEom** medzi okrajom a stredom, priniesť marginalizované do centra diania, kde sa kultúra stane nástrojom prepojenia, porozumenia a rozvoja. **INTERFACE** sa kontaktom užívateľov v ňom samom mení a tým mení aj svojich užívateľov. Dochádza tak ku kreatívnym zmenám, zmenám paradigiem, stereotypov, hraníc poznaného.

KOŠICE SA V ROKU 2013 STANÚ INTERFACEOM VO VIACERÝCH OBLASTIACH:

Transformačný INTERFACE

PRE ZMENU INDUSTRIÁLNYCH A ARMÁDNYCH ZÓN NA PROSTREDIA KREATÍVNEHO PRIEMYSLU ▪ PRE ZMENU POSTSOCIALISTICKÝCH RELIKTOV NA AKTÍVNE MIESTA KONTAKTU SO SÚČASNOSŤOU ▪ PRE ZMENU MYSLENIA OBYVATEĽOV ▪ PRE VYTVORENIE NOVÝCH SYMBOLOV MESTA

Kľúčové slová:
> identita
> socializmus
> kreativita

Transformačný INTERFACE je predstava mesta, v ktorom vzniká nové prostredie **premenou funkcií bývalých štruktúr**, ich redefinovaním a sprístupnením novým myšlienkam a projektom. Toto nové prostredie umožňuje užívateľom vytvárať nebývalé kontakty s umením a kultúrou, môžu sa v ňom aktívne zúčastňovať na procese tvorby, byť súčasťou najrôznejších podujatí.

Mesto Košice, ako väčšina miest krajín východného bloku, sa potrebuje vysporiadať s dedičstvom socialistickej architektúry. Počas 40-tich rokov predchádzajúceho režimu boli v meste vybudované stavby, ktoré sa stali symbolmi svojej doby. Niektoré z nich po revolúcii v roku 1989 potrebovali prejsť funkčnou reštrukturalizáciou. Zároveň mesto disponuje opustenými armádnymi a industriálnymi priestormi, ktorým je potrebné zadefinovať novú funkciu. Revitalizácia a transformácia starých architektonických štruktúr na kultúrne centrá tak prinesie ľuďom možnosť nového typu kultúrnej interakcie, ktorá môže posunúť horizonty ich každodenného života. Tieto miesta získajú novú, modernú identitu, ktorá prispeje k celkovej zmene identity mesta.

Transformačný INTERFACE tak v sebe nesie koncepty, usmerňujúce rast mesta do zmysluplnej podoby, aby vznikajúce celky nadväzovali na seba navzájom a na mestský organizmus, a dávali tak predpoklad trvalým synergickým efektom. Transformačný INTERFACE sa tiež zameriava na vznik nových foriem v oblasti podnikania, zavádza nové mechanizmy podpory kultúry a odvetví kreatívneho priemyslu, čím zaručí zvýšenie kvality a udržateľnosti podujatí. Jeho cieľom nie sú len fyzické prejavy zmien v architektúre mesta, ale aj **zmeny systémov**. Takto transformované a optimalizované prostredie mení užívateľov, ktorí cez neho vstupujú do interakcií.

Otvorený INTERFACE

VNESIE KULTÚRU DO OKRAJOVÝCH ČASTÍ MESTA, BLIŽŠIE K MARGINALIZOVANÝM SKUPINÁM NAŠEJ SPOLOČNOSTI ▪ PODPORÍ KOMUNITNÝ ROZVOJ ▪ SPOJÍ KULTÚRNE A SOCIÁLNE SKUPINY PRI TVORBE SPOLOČNÝCH PROJEKTOV

Kľúčové slová:
> sídliská
> komunitný rozvoj
> participácia

Otvorený INTERFACE je predstava mesta, v ktorom sú navzájom poprepájané všetky jeho zložky v otvorenom systéme, schopnom a ochotnom prijímať nové podnety a impulzy. Prostredie, kde sa ľudia ochotne zapájajú, sú aktívni. Otvoreným INTERFACEom bude mesto rozvíjať princípy priamej demokracie a **participácie obyvateľov na verejnom živote** prostredníctvom podpory komunitného rozvoja, šírenia informácií a vzdelávania. Podporí tiež dobrovoľnícky princíp, integráciu znevýhodnených skupín obyvateľstva do spoločnosti a rozvoj možností sebarealizácie. Jedným z ťažiskových bodov bude podpora činnosti subjektov tretieho sektora, nezávislých kultúrnych operátorov a medzisektorovej spolupráce. Zvýši transparentnosť procesov verejnej politiky nielen v kultúrnej oblasti. Takto nastavené prostredie prinesie zvýšenie kvality verejného života, dovedie ľudí k väčšej miere spoluzodpovednosti a naučí ich využívať poskytované možnosti.

Centrum mesta je prirodzeným komunikačným bodom, nachádzajú sa v ňom všetky významné inštitúcie – divadlá, galérie, múzeá. Náš projekt sa zameriava na rozšírenie kultúrnej infraštruktúry do okrajových častí mesta – predovšetkým na rozsiahle ***sídliská****. Tieto obytné komplexy so špecifickou atmosférou majú svoje typické problémy. Patria sem pomerne vysoká miera anonymity, nedostatok možností pre zmysluplné trávenie voľného času, úbytok možností obyvateľov aktívne participovať na rozvoji svojej komunity či na budovaní vzťahov, ktoré sú súčasťou* ***komunitného života****. Našou snahou je nájsť atraktívne a málo využité zóny a ponúknuť ich na tvorivé využitie občianskym iniciatívam, umeleckým skupinám alebo jednotlivcom. Cieľom je vytvoriť prirodzené komunikačné miesta sídlisk, ktoré sa stanú inšpiračným zdrojom pre jeho obyvateľov.*

Preto, aby naše Košice úspešne dosiahli titul, treba zapojiť všetkých občanov a organizácie, získať ich pre cieľ, aby s ním žili a po úspešné finále.

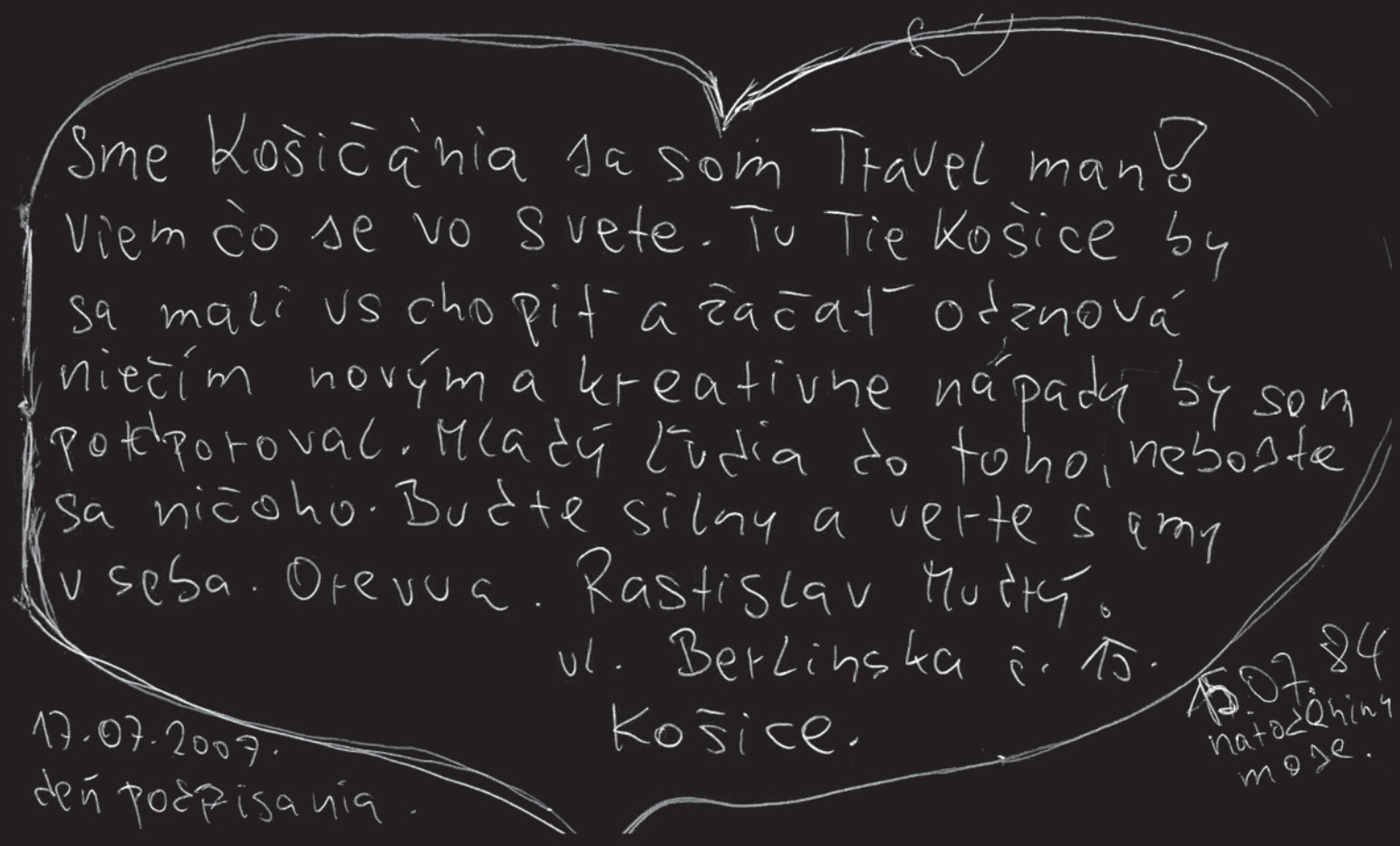

Sme Košičánia sa som Travel man!
Viem čo se vo Svete. Tu Tie Košice by
sa mali vschopiť a začať odznová
niečím novým a kreativne nápady by som
podporoval. Mladý ľudia do toho, nebojte
sa ničoho. Buďte silny a verte s amy
v seba. Orevva. Rastislav Mudrý.
ul. Berlinska č. 15.
Košice.

17.07.2007.
deň podpisania.

15.07.84
narodeniny
moje.

INTERFACE dialógu

VYTVORÍ PRIESTOR NA KULTÚRNY A UMELECKÝ DIALÓG MEDZI VÝCHODNOU A ZÁPADNOU EURÓPOU, PREKROČÍ SCHENGENSKÚ HRANICU ▪ SPOJÍ UMELCOV Z RÔZNYCH KRAJÍN NA SPOLOČNEJ PLATFORME ▪ POSILNÍ VZÁJOMNÝ DIALÓG A SPOLUPRÁCU RÔZNYCH NÁBOŽENSKÝCH A ETNICKÝCH SKUPÍN ▪ ROZŠÍRI SPOLUPRÁCU S MESTAMI A REGIÓNMI V RÁMCI EURÓPY ▪ DÁ PRIESTOR NA PREZENTÁCIU KULTÚRNEJ ROZMANITOSTI

Kľúčové slová:
> SCHENGEN – východ a západ
> dialóg medzi náboženstvami
> menšiny
> región

INTERFACE dialógu je predstava mesta, ktoré ponúka prostredie akceptujúce kultúrne špecifiká, kde rozdielnosť názorov a prejavov neústi do konfrontácie, ale je zdrojom inšpirácie a dôvodom k spolupráci. Je to prostredie, ktoré si váži individualitu a originalitu. Vďaka nemu môže autentickosť lokálnych komunít, regiónu a krajiny prestupovať ponad hranice a existovať v medzinárodnom kontexte. V tomto type INTERFACEu vzniká tvorivý dialóg medzi všetkými zložkami umeleckého života, stretávajú sa kultúry Východu a Západu, rôzne náboženstvá a etniká, nové a staré.

*Košice sú prirodzenou historickou hranicou medzi **východnou a západnou** kultúrou Európy. Práve v tomto regióne sa do kultúrnych prejavov, symbolov a konceptov, typických pre západnú Európu prelínajú východoeurópske momenty, čo rezonuje najmä v tradičných formách ako je folklór. V meste žije cez dvadsať **národnostných menšín** so svojimi špecifikami, ktoré výraznou mierou tvoria jeho kultúrnu identitu. Najvýraznejšie sú maďarská a rómska komunita, ktoré tu majú aj svoje školy a profesionálne divadelné súbory. Jedinečnosť **medzináboženského dialógu**, prejavujúceho sa v množstve spoločných podujatí organizovaných kresťanskými spoločenstvami spolu so židovskou obcou, dáva možnosť priamej konfrontácie tém na teologickej a umeleckej úrovni.*

*Projekt reaguje aj na aktuálnu tému nového vytýčenia **Schengenskej hranice**, ktorú chce prekračovať tak, aby sa nestala prekážkou kultúrnej spolupráce v Európe. Košice sa rovnako chcú stať prepojením **Karpatského regiónu** a jeho kultúry s Európou. Dôraz sa však bude klásť aj na spoluprácu v rámci východného Slovenska, ktoré ako celok v sebe nesie obrovský potenciál a tvorivú silu. Takáto spolupráca zdôrazní význam tradícií a kontextov mesta v regióne a zároveň umožní Európe spoznať špecifiká a históriu tohto priestoru.*

Environmentálny INTERFACE

POMÔŽE ZOSÚLADIŤ POTREBY ČLOVEKA A PROSTREDIA, V KTOROM ŽIJE ▪ NASTOLÍ VÍZIU TRVALO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA ▪ PONÚKNE RIEŠENIA PROBLÉMU KLIMATICKÝCH ZMIEN CEZ KOŠICKÝ PROTOKOL O VODE ▪ ROZVINIE EKOLOGICKÝ DIALÓG

Kľúčové slová:
> diverzifikácia
> voda – obnova cirkulácie
> trvalá udržateľnosť

Environmentálny INTERFACE je predstava mesta, realizujúceho projekt trvalo udržateľného rozvoja nielen v kultúre, ale aj v životnom prostredí. Je to miesto, kde človek komunikuje so svojím okolím, chráni ho a šíri tento odkaz ďalej. Prostredie, ktoré umožňuje otvárať kontroverzné témy a navrhuje ich riešenia. Snahou je vytvoriť v Košiciach medzinárodný diskurz o pálčivých ekologických témach, spojeniach človeka a životného prostredia.
Základom tejto podoby INTERFACEu je podnecovanie širokej občianskej participácie, výzva k zodpovednosti za vlastné prostredie, zdroj inšpirácií a inovácií s cieľom rozvíjať mesto tak, aby ochrana prostredia bola prirodzenou súčasťou kultúry človeka. Zároveň pôsobí ako facilitátor ekologických procesov v investičných projektoch s konkrétnymi environmentálnymi, architektonickými a urbanistickými výstupmi.

V súčasnosti žije v Košiciach väčšina obyvateľstva v podmienkach panelových sídlisk. To v sebe zahŕňa celú škálu urbanistických, environmentálnych, ekologických a iných problémov, ktoré bude nutné v dohľadnej dobe riešiť. Environmentálny INTERFACE má ambíciu rozvinúť problematiku ekologizácie a ***diverzifikácie*** *unifikovanej kultúry bývania, znižovať nároky na prírodné zdroje a minimalizovať riziká dopadov klimatických zmien na rozvoj mesta. Ponúkne priestor pre koncentráciu a akceleráciu aktivít, zaoberajúcich sa touto problematikou. Ponúkne spoluprácu pre mestá s príbuzným osudom. Využije pri tom skúsenosti tých miest, ktoré už úspešne naštartovali procesy diverzifikácie a rekultivácie monofunkčných urbanistických zón.*

*Dlhodobo aplikovaný prístup k spravovaniu vôd v povodiach, postavený na rýchlom odtoku vody z urbánneho a poľnohospodárskeho prostredia, priniesol so sebou celý rad problémov, ktoré je potrebné naliehavo riešiť. To je jeden z dôvodov, prečo Mestské zastupiteľstvo Košice vo februári 2005 schválilo „****Košický protokol pre vodu****“ (www.vodnaparadigma.sk/download/download.htm), ktorý definuje rámce „dobrého“ spravovania vôd, predovšetkým riešenie systému zadržiavania vody v urbánnom prostredí. V čase závažných klimatických zmien, najmä vo veľkých sídelných aglomeráciách, ide o tematiku, ktorej riešenie má globálny význam. Cez nástroje Environmentálneho INTREFACEu chceme priniesť konkrétne príklady implementácie „****novej kultúry o vode****“ do mestského prostredia. Environmentálny INTERFACE bude zároveň posilňovať iniciatívy presadzujúce koncept ekologického správania sa k svojmu okoliu. Dá priestor pre pravidelné konferencie a kongresy, cez ktoré Košice upriamia pozornosť sveta na otázky budúcnosti a možnosti trendu* ***trvalej udržateľnosti****.*

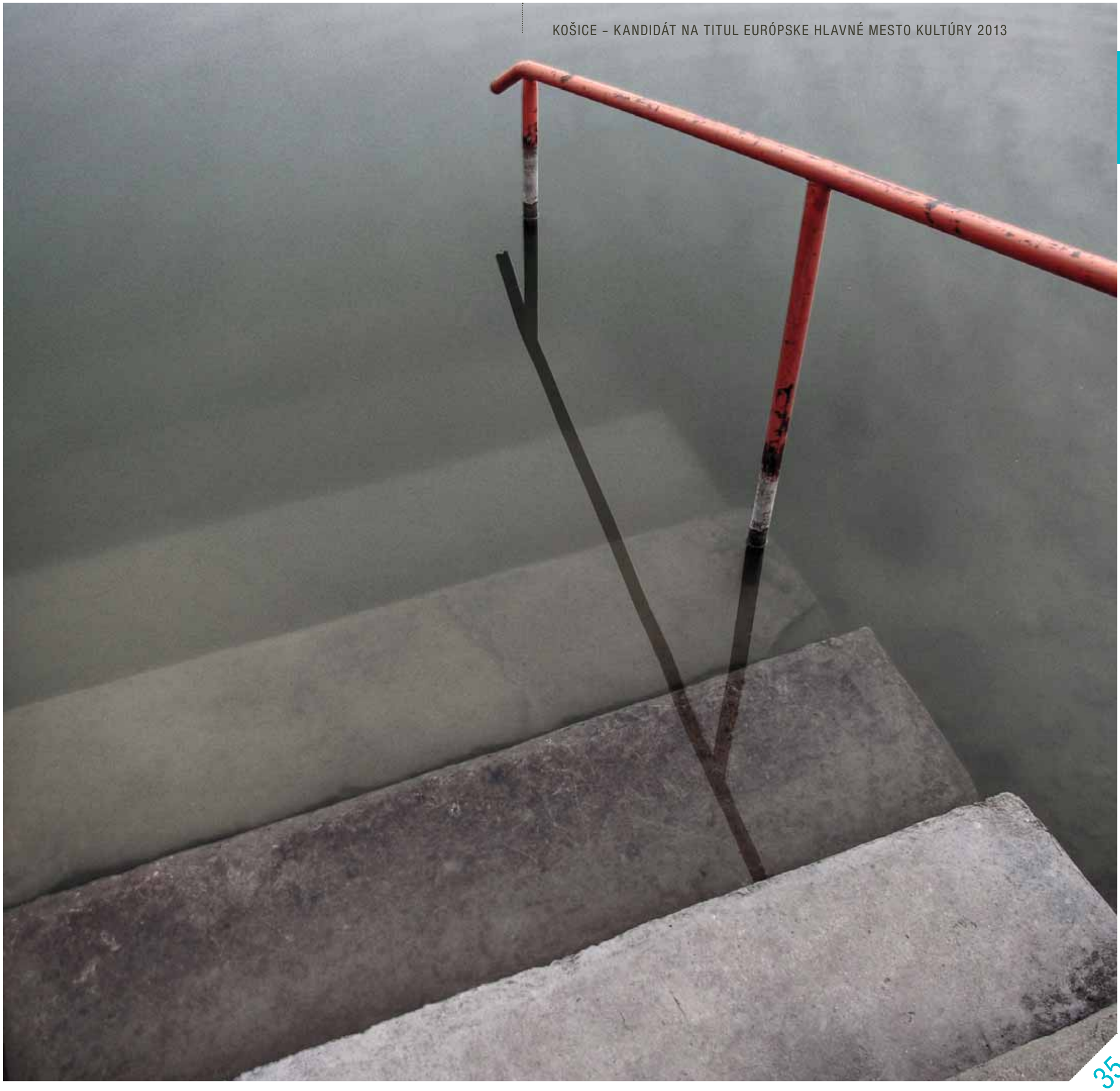

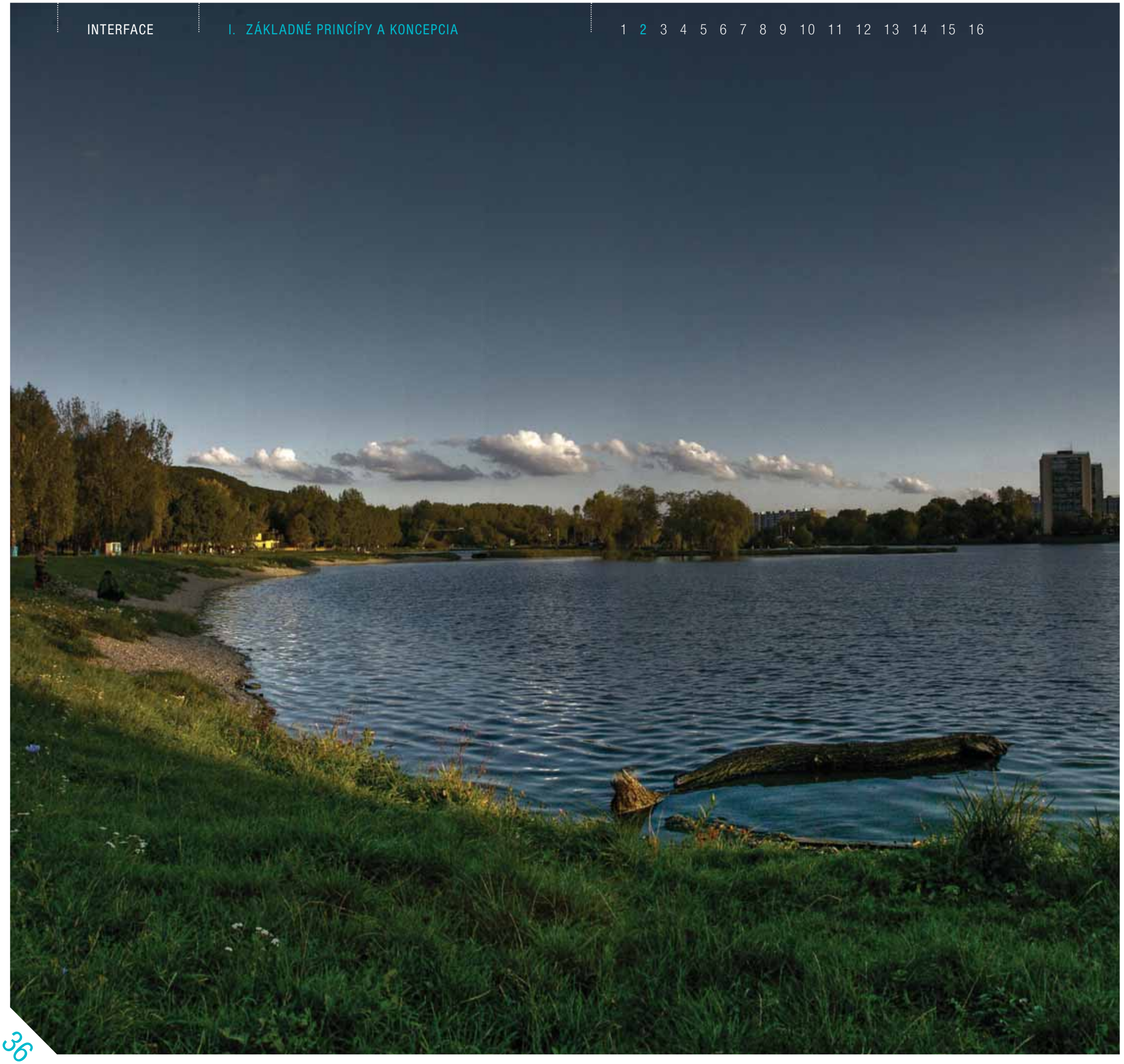

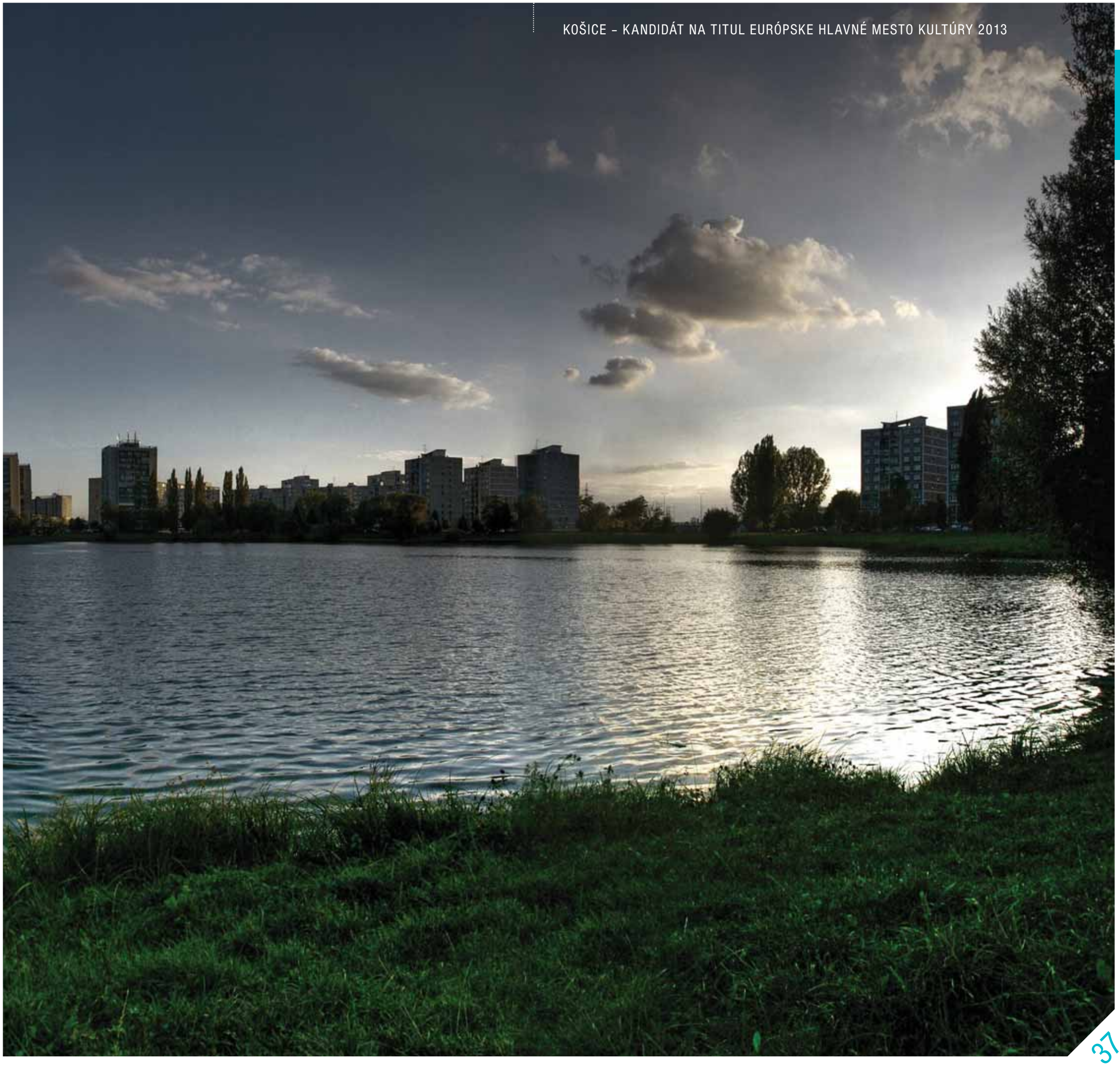

Horizontálne procesy

Aby sme dosiahli ciele stanovené v jednotlivých programových líniách a aby náš projekt dosiahol európsky rozmer, musí byť založený na progresívnych metódach a prístupoch vo všetkých svojich častiach. Týmito dôležitými horizontálnymi procesmi projektu sú:

INVENCIA

> **podpora kreativity v rôznych oblastiach činností**
> **nové formy a nové spojenia v umení**
> **tradičné formy kultúry v novom kontexte**

VZDELÁVANIE

> **špeciálne vzdelávacie programy**
> **vzdelávanie na základe komunikácie s umením**
> **vzdelávanie ako dialóg**

NETWORKING

> **ľudia, inštitúcie, umelecké žánre**
> **mesto, región, EÚ, Európa**

Investičné projekty

Chrbticou koncepcie programu sú **investičné projekty**, ktoré zásadným spôsobom rozvíjajú a menia kultúrnu infraštruktúru mesta. Sú založené prevažne na transformácii existujúcich budov na moderné kultúrne priestory 21. storočia.

Kasárne / Kulturpark
Transformácia kasárenských skladov a okolitého parku na kultúrne centrum zabezpečí chýbajúce funkcie mesta:
> centrum súčasného umenia,
> inkubátor umení – podpora študentov a absolventov umeleckých škôl,
> priestory pre medzinárodné rezidenčné pobyty,
> moderné výstavné priestory v interakcii s miestom tvorby,
> väčší priestor pre občianske iniciatívy v oblasti kultúry.

SPOTS – Kultúrne body okraja
Transformáciou bývalých technologických objektov – výmenníkov – staníc tepla umiestnených v okrajových častiach mesta (sídliskách z obdobia 60–80-tych rokov), sa vytvorí sieť kryštalizačných bodov revitalizácie kultúrneho a komunitného života.

Baňa Bankov – priestor pre open-air festivaly
Transformáciou exponovanej lokality Košíc s dlhodobo nevyužívanými industriálnymi budovami bývalej bane vytvoríme chýbajúce zázemie pre organizáciu veľkých open-air festivalov a organizáciu plenérových kultúrnych akcií.

Ulička remesiel
Nadviazanie na tradíciu remesiel a cechov v histórii mesta – dobudovanie charakteristickej dobovej uličky s remeselnými dielňami, obchodíkmi a reštauráciami pre zapojenie a prezentáciu remesiel v rámci mestského života.

Projekt počíta aj s ďalšími investičnými projektmi, podrobnejšie viď **IV. 3.**

ZAVŮJMAVÁ JE MINULOSŤ, ŠŤÍSNOSŤ AKO AJ BUDÚCNOSŤ KOŠÍC.
HISTORICKÉ OBJEKTY SI CHRÁŇME, NOVÉ CITLIVO RIEŠME VRÁMCI CELKU
FANDÍM SVOJMU MESTU

FRANTIŠEK MÁDAY

GRADÁCIA PROCESOV PROJEKTU INTERFACE

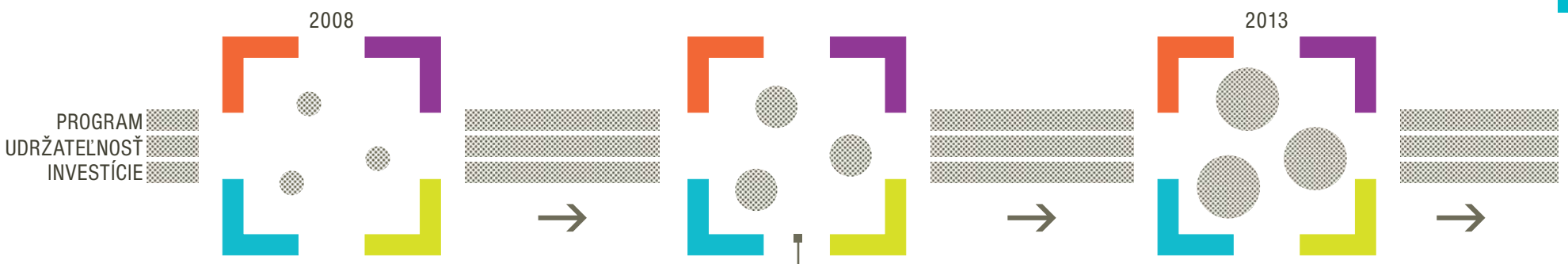

MAPA PRIORITNÝCH TÉM PROJEKTU

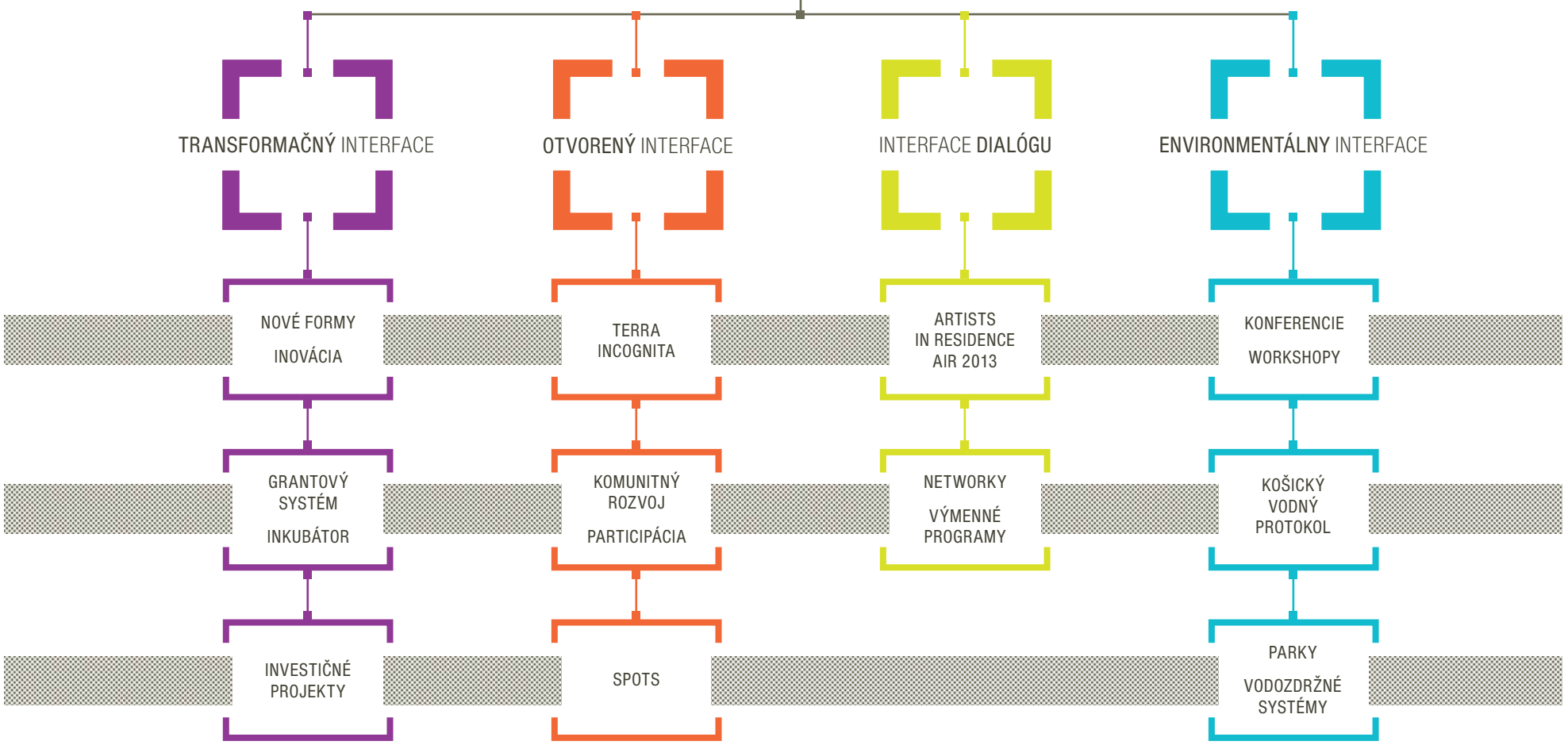

3. Slogan – „USE THE CITY!“

DAL BY SA TENTO PROGRAM VYJADRIŤ SLOGANOM?

MESTO AKO **INTERFACE** – KOMUNIKAČNÉ ROZHRANIE, JE K DISPOZÍCII VŠETKÝM POTENCIÁLNYM UŽÍVATEĽOM – JEHO VŠESTRANNÝM POUŽITÍM SA STANÚ SÚČASŤOU KOMUNIKAČNÉHO PROCESU. SLOGAN KAMPANE KANDIDATÚRY **„USE THE CITY!“ – POUŽI MESTO!** VYZÝVA UŽÍVATEĽOV (USERS) POUŽIŤ MESTO, VYJSŤ VON A AKTÍVNE SA ZAPOJIŤ DO VEREJNÉHO ŽIVOTA, VSTÚPIŤ DO **INTERFACEU**, KTORÝ BOL PRE NICH VYTVORENÝ A ZAČAŤ KOMUNIKOVAŤ S KULTÚROU, UMENÍM A PREDOVŠETKÝM NAVZÁJOM.

Slogan podujatia sa objavoval na všetkých printových výstupoch komunikačnej kampane kandidatúry, špeciálna kampaň prebehla v roku 2008 aj v najpočúvanejšom slovenskom rádiu Rádio Expres. Slogan po krátkom vysvetlení jeho obsahu ľudí zaujal a bol veľmi dobre prijatý.

KOŠICE
2013
EUROPEAN CAPITAL
OF CULTURE 2013
CANDIDATE CITY
www.kosice13.sk
"USE THE C!TY
SOBOTA
Saturday

USE CITY

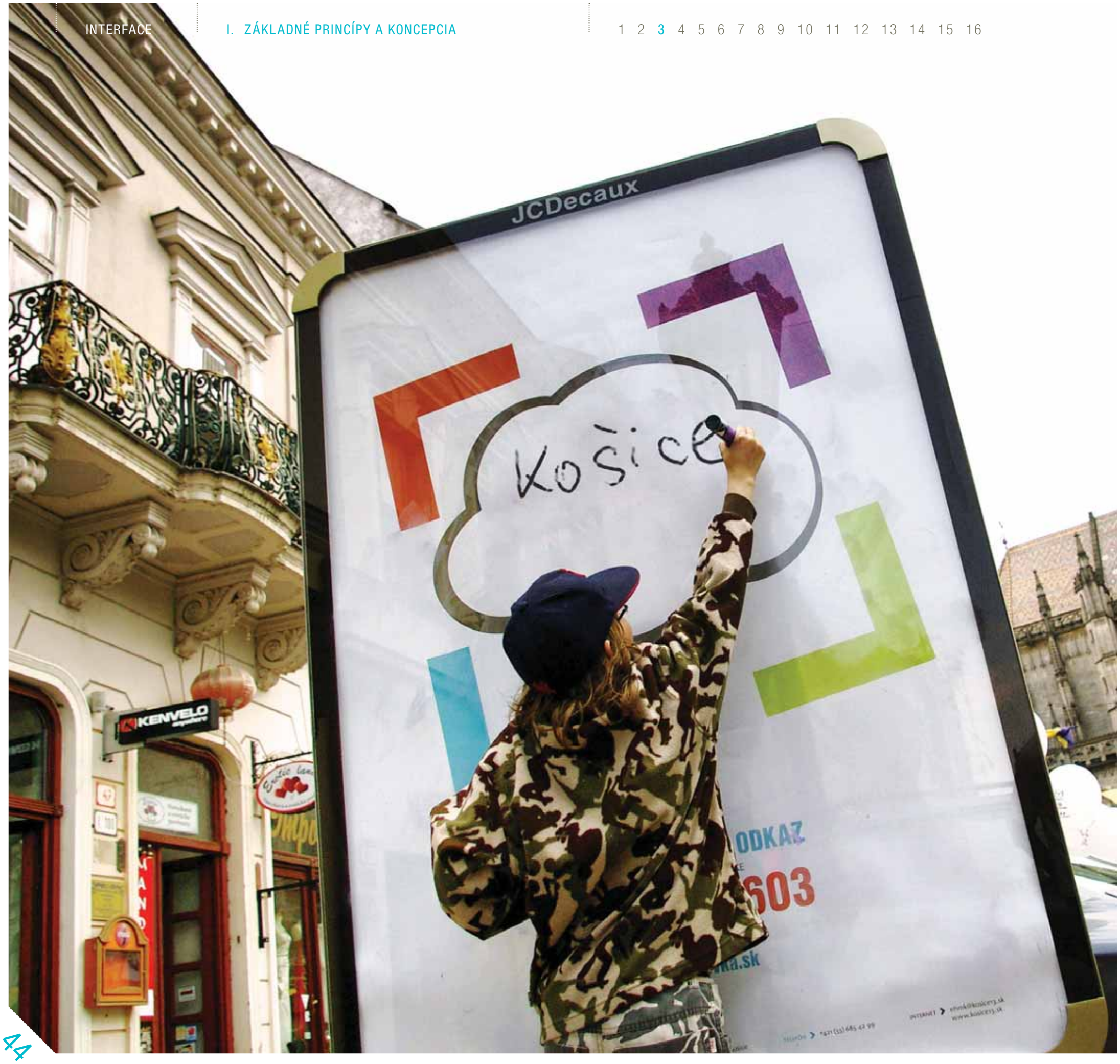
JCDecaux
Košice
KENVELO
ODKAZ
603

Logo

Logo symbolizuje Košice ako otvorené a multikultúrne mesto. Je tvorené typografiou (dominuje mu číslica 2013), v ktorej je zakomponovaný jednoduchý symbol neuzavretého, iba naznačeného, farebného štvorca. Štvorec predstavuje priestor, ktorý je síce vymedzený, no nie je ohraničený – virtuálne znázornenie komunikačného rozhrania, **INTERFACEu**.

Symbol pozýva k aktívnej účasti všetkých obyvateľov mesta bez ohľadu na vek, pohlavie či rasu.

Táto myšlienka je podporená štyrmi farbami, z ktorých každá bude zároveň zastupovať jednu zo štyroch základných tém programu. Logo symbolizuje Košice ako moderné, otvorené a európske mesto kultúry. Recipient môže prázdny priestor štvorca kreatívne dotvoriť, dosadiť do prázdneho priestoru vlastnú tvorivú predstavu. Svojou otvorenosťou logo komunikuje s verejnosťou a každý ho môže posunúť do roviny vlastnej výpovede.

KOŠICE 2013

KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY

ORIGAMI

USE THE CITY

ORIGAMI

KOŠICE 2013

JCDecaux
KOŠICE
2013
USE THE CITY
POUŽI MESTO!
Vyhrávame!

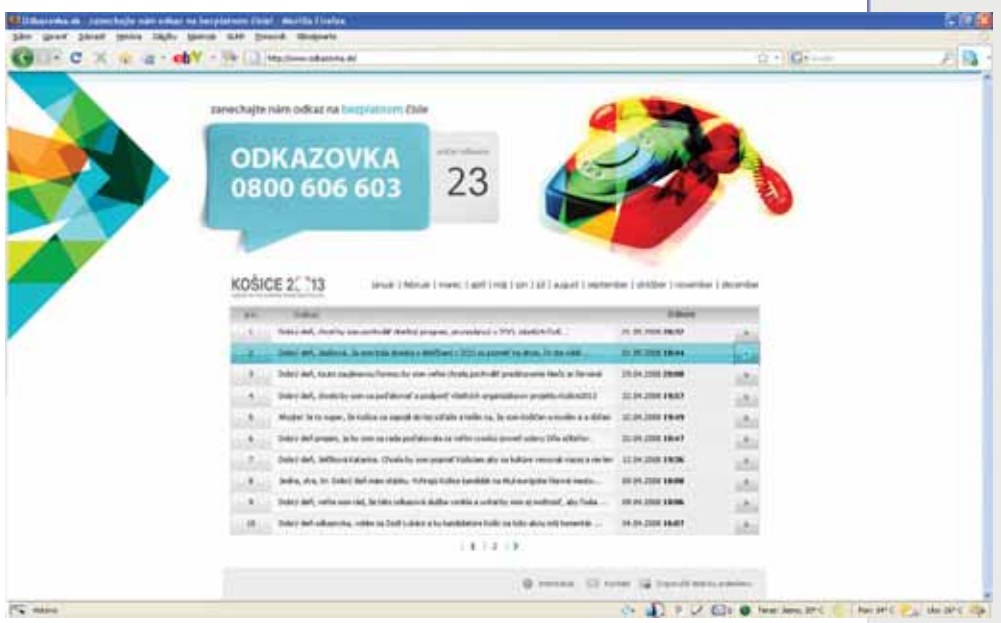
zanechajte nám odkaz na bezplatnom čísle
ODKAZOVKA
0800 606 603
23

KOŠICE 2013
ZANECHAJTE NÁM ODKAZ
0800 606 603

KOMUNIKAČNÁ KAMPAŇ

Príprava kandidatúry Košíc na EHMK 2013 je od začiatku intenzívne komunikovaná so širokou verejnosťou. Na podporu kandidatúry mesta sa realizuje niekoľko desiatok projektov. Myšlienky na realizáciu rôznych podujatí pochádzajú priamo od obyvateľov mesta Košice, ktorí sa zapojili do uverejnenej **Výzvy na podávanie nápadov, námetov a projektových zámerov**, ktorá vyšla v regionálnej tlači, na webstránke mesta a na stránke kandidatúry. Občania mesta predložili viac ako 350 námetov, nápadov a projektových zámerov na roky 2007–2008 (podporná kampaň) a 2013.

Logo sa stalo najviditeľnejším symbolom kampane kandidatúry a v priebehu posledných mesiacov aj značkou, známou širokej verejnosti. Objavovalo sa na väčšine kultúrnych, vzdelávacích, ale aj športových podujatí, postupne čoraz častejšie bez potreby finančnej spoluúčasti mesta Košice. Projektový tím spolupracuje na kampani s rôznymi občianskymi iniciatívami, umeleckými skupinami, reklamnými agentúrami a médiami.

Jedným z príkladov tejto spolupráce je názov majstrovského košického ženského basketbalového tímu, ktorý v sebe nesie informáciu o kandidatúre mesta na titul EHMK pre rok 2013 (Kosit 2013 Košice).

Projektový tím pripravil v roku 2007 a v prvej polovici roku 2008 niekoľko komunikačných projektov, ktorých cieľom bolo informovať verejnosť o priebehu príprav kandidatúry a význame tohto projektu pre rozvoj a transformáciu mesta.

> máj 2008 – „**Potulky (v) budúcnosti 2013**“ (úspešný cyklický projekt prehliadky mesta pre obyvateľov a turistov, zameraný na jeho minulosť a rozličné charakteristiky, ktorý organizuje Mestské informačné centrum) – predstavenie investičných projektov a základné informácie o projekte občanom
> informačné kampane na **citylightoch** a iných reklamných plochách mesta
> **poskytovanie informácií** v kancelárii projektového tímu a ďalších kontaktných bodoch kandidatúry (počas letných mesiacov historická infoelektrička v centre mesta)
> **webstránka** kandidatúry www.kosice13.sk sa stala hlavným informačným médiom už od júna 2007, jej návštevnosť neustále vzrastá, v súčasnosti existuje základná verzia stránky aj v angličtine
> variabilný prezentačný modul na Hlavnej ulici – Platformu, kde okrem kultúrnych akcií dostávajú priestor aj občianske iniciatívy a neformálne združenia na prezentáciu svojich názorov vo verejnom priestore
> **hlasová služba** s priamym napojením na web stránku (tzv. Odkazovku), kde občania môžu zanechávať svoju spätnú väzbu projektovému tímu, podnety a kritické názory (www.odkazovka.sk)
> od marca 2008 – **mesačný magazín Interface News** – predstavovanie osobností z oblasti kultúry, informácie o podporných podujatiach kandidatúry a prípravách projektu EHMK 2013

4.

AKÚ OBLASŤ MÁ MESTO V ÚMYSLE ZAHRNÚŤ DO PODUJATIA „EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY“? VYSVETLITE TENTO VÝBER.

PROJEKT MÁ ŠPECIFICKY DEFINOVANÝ PRÍSTUP K PRIRODZENE BLÍZKYM GEOGRAFICKÝM OBLASTIAM:

KOŠICKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ – NAJBLIŽŠÍ REGIÓN A JEHO 16 MIEST ▪ **MESTO PREŠOV** – 33 KM VZDIALENÉ KRAJSKÉ MESTO ▪ **VÝCHODNÉ SLOVENSKO** – PRIRODZENÝ REGIÓN, KTORÉHO ROZDELENIE NA DVA ADMINISTRATÍVNE SAMOSPRÁVNE CELKY (KOŠICKÝ A PREŠOVSKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ) JE VÝSLEDKOM SKÔR POLITICKÉHO KOMPROMISU AKO PRIRODZENÉHO HISTORICKÉHO VÝVOJA ▪ **KARPATSKÝ REGIÓN** PRESAHUJÚCI HRANICE PIATICH KRAJÍN, KTORÉHO MESTÁ A REGIÓNY VYTVORILI NAJVÄČŠÍ EUROREGIÓN V EÚ ▪ PRIESTOR OKOLO **VÝCHODNEJ SCHENGENSKEJ HRANICE** ▪ **„DRUHÉ“ MESTÁ EURÓPY**

Pre každú z týchto geografických oblastí projekt kandidatúry vyvinul špecifický koncept, v rámci ktorého má ambíciu nielen vytvoriť kvalitný umelecký program, ale hlavne vybudovať a posilniť trvalo udržateľné väzby spolupráce a rozvoja.

TERRA INCOGNITA

Koncept postupného budovania atraktorov na 4 historických cestách (gotická, vinná, železná a cisársko-kráľovská poštová) Košického kraja, ktoré prepájali jeho historické a prirodzené regióny *Abov, Gemer, Spiš, Šariš a Zemplín* s Európou prostredníctvom obchodných a kultúrnych väzieb. Hlavným cieľom v rámci tohto konceptu je prostredníctvom kultúrneho programu stimulovať rozvoj trvalo udržateľného kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu. (Podrobne viď časť II.)

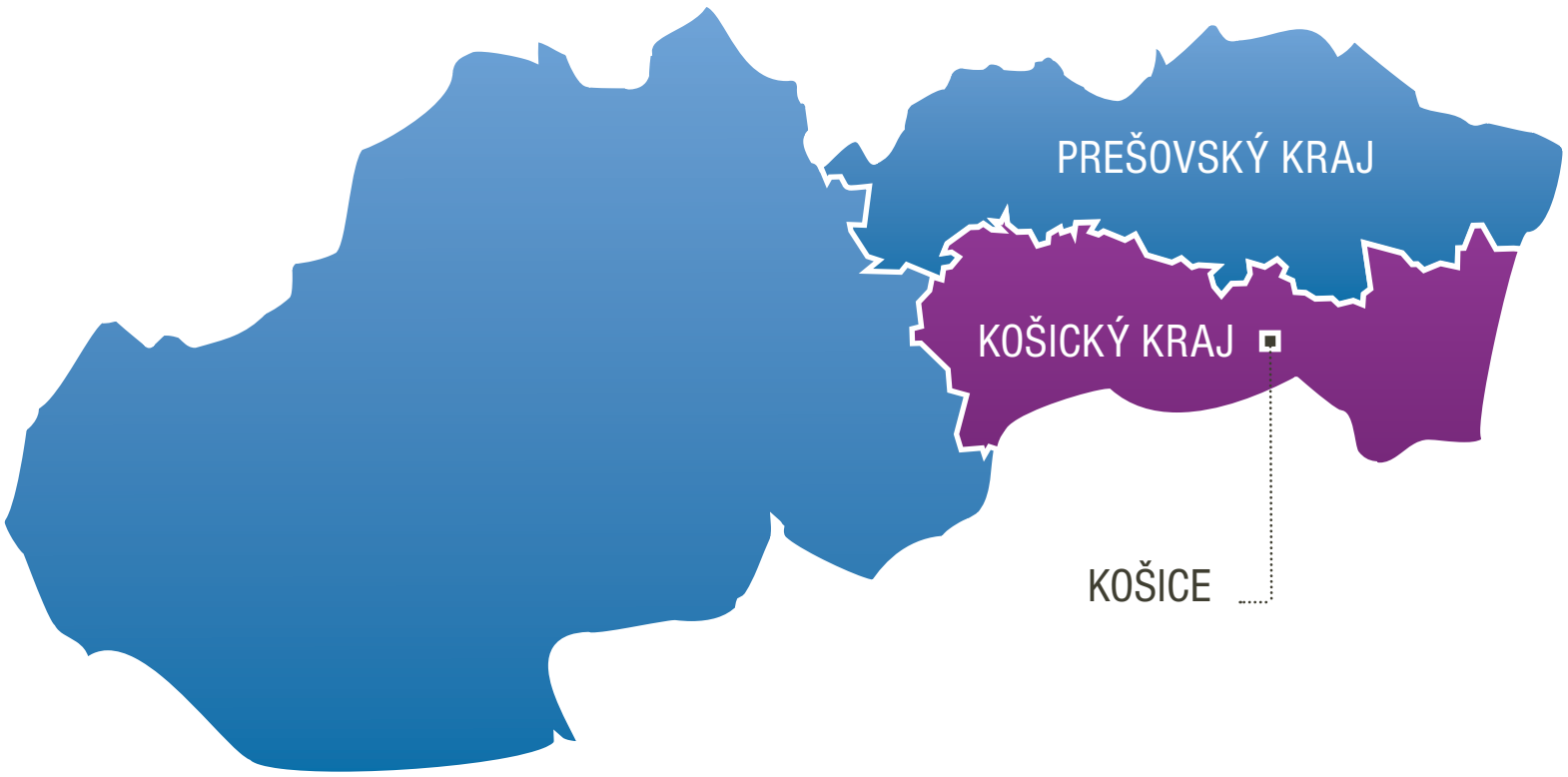

Spišský hrad

Kostol v Štítniku

PENTAPOLITANA

Ide o historický zväzok 5 miest východného Slovenska (Košice, Levoča, Bardejov, Prešov, Sabinov), ktoré sa na základe spolupráce v obchodnej, kultúrnej a duchovnej oblasti stali najrozvinutejšou skupinou miest vtedajšieho Uhorska. Pentapolitana je historický príklad aj pre novodobé európske networky. V rámci kandidatúry na EHMK má oživenie tohto regionálneho networku špecifickú pridanú hodnotu, keď sa prostredníctvom systematickej a koncepčnej spolupráce so štyrmi najvýznamnejšími mestami Prešovského kraja obnoví prirodzené prepojenie východoslovenského regiónu.

V popredí historického spojenectva Pentapolitany stáli prevažne obchodno-ekonomické záujmy členských miest, pričom mestá v tomto združení zažili najväčší hospodársky, sociálny a kultúrny rozmach v Uhorsku. Pentapolitana zohrávala významnú úlohu najmä v tranzitnom obchode, keďže v príslušnom regióne sa križovali staré obchodné cesty. Vedúce postavenie v tomto združení mali Košice, kde sa najčastejšie konali pravidelné porady zástupcov miest (prvá v roku 1412). Služby Pentapolitany a jej výborné zahraničné kontakty využíval aj panovník, kráľovské úrady a veľmoži. Politický i hospodársky význam Pentapolitany vzrástol po bitke pri Moháči r. 1526.

Projekt Pentapolitany je **konceptom regionálnej spolupráce s mestami v okolí Košíc** (regiónu východné Slovensko), ktoré s nimi boli v minulosti alebo sú v súčasnosti úzko previazané. Mestá a ich informačné centrá a kultúrne inštitúcie vybudujú spoločný informačný systém, ktorý bude propagovať kultúrne aktivity miest a umožní zvýhodnený prístup obyvateľov na rôzne podujatia v rámci projektu EHMK a iných kultúrnych akcií. Tak ako v minulosti, chcú byť Košice aj v súčasnosti a blízkej budúcnosti dôveryhodným partnerom významných východoslovenských miest a prirodzeným lídrom vzájomnej spolupráce. Vzhľadom k tomu, že v rámci Pentapolitany kandidujú na titul EHMK dve mestá (Košice a Prešov) – obe so silným dôrazom na spoluprácu s regiónom – chceme si v budúcnosti vzájomne ponúknuť know-how zaujímavých investičných a programových projektov a nápadov, multiplikovateľných v ďalších mestách Pentapolitany.

Koncept spolupráce bude zahŕňať témy:
> moderné edukačné aktivity
> vyslanci kultúry
> ekumenické dianie
> umelecké aktivity
> tolerancia k menšinám

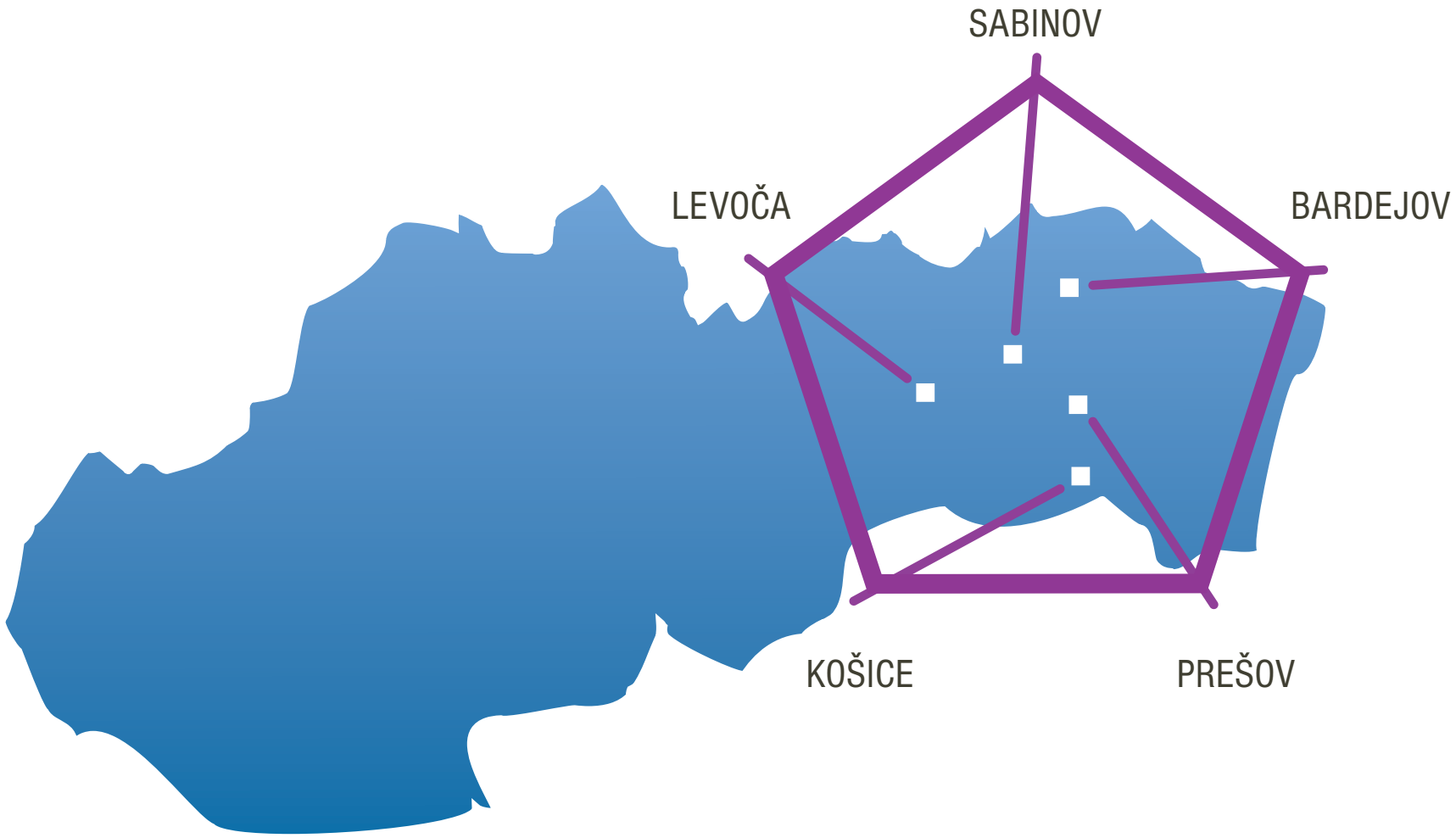
SABINOV
LEVOČA
BARDEJOV
KOŠICE
PREŠOV

Bardejov

Levoča

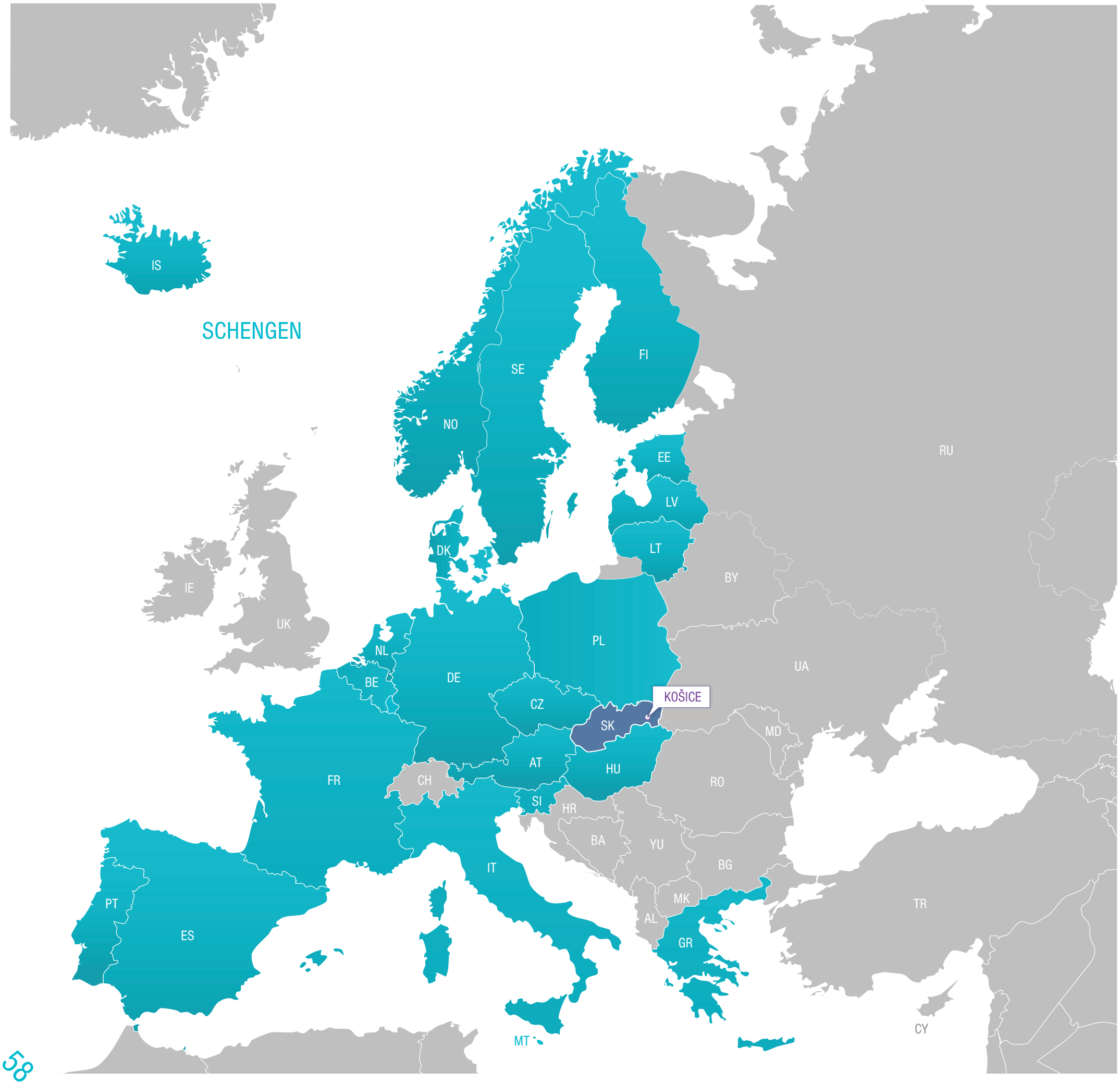
IS
SCHENGEN
FI
SE
NO
EE
LV
LT
RU
DK
IE
UK
BY
PL
NL
BE
DE
UA
KOŠICE
CZ
SK
MD
AT
HU
FR
CH
RO
SI
HR
BA
YU
BG
IT
PT
MK
AL
TR
ES
GR
CY
MT

SCHENGENSKÝ POLUDNÍK

Viac ako štyridsať regiónov EÚ od Fínska až po Cyprus má spoločné témy určované hranicou EÚ. Strategická poloha mesta Košíc v strede tohto pomyselného **Schengenského poludníka** ponúka Košičiam nové možnosti medzikultúrneho dialógu. Projekt **Košice – INTERFACE 2013** chce upriamiť pozornosť na fakt, že politické hranice EÚ nie sú hranicami Európy a európskej kultúry. Košický samosprávny kraj je zakladajúcim členom networku regiónov **NEEBOR** (Network of Eastern European Border Regions), ktorý spoluvytvára rámec aj pre kultúrnu výmenu v rámci programu EHMK 2013.

SECOND CITIES NETWORK

Sieť voľne zadefinovaných miest, ktoré nie sú hlavným alebo najväčším mestom krajiny, avšak sú medzinárodne známe a v pozícii „druhého“ mesta tak trochu v tieni pozornosti. Cieľom tohto postupne budovaného networku je okrem kultúrnej spolupráce (rezidenčné pobyty, projektová spolupráca, podpora mobility diel a i.) aj zvládnutie kultúrnej transformácie a vybudovanie trvalo udržateľných podporných mechanizmov pre odvetvia kreatívnej ekonomiky. V prípade úspešnej implementácie projektu Košice INTERFACE 2013 majú ambíciu byť dobrým príkladom pre podobné mestá, najmä v postkomunistickom bloku, vrátane miest spoza Schengenskej hranice.

5. Podpora miestnych a regionálnych orgánov

MÁTE UŽ PODPORU MIESTNYCH ALEBO REGIONÁLNYCH POLITICKÝCH ORGÁNOV? ALEBO PLÁNUJETE O ŇU POŽIADAŤ NESKÔR? VYSVETLITE.

MESTO KOŠICE

Projekt je iniciovaný mestom Košice (jeho primátorom) a na jar 2007 získal **podporu Mestského zastupiteľstva** v Košiciach. O podpore mesta a závažnosti zámeru kandidatúry na titul Európske hlavné mesto kultúry 2013 svedčí doterajšie vyčlenenie finančných prostriedkov v sume viac ako **600 tisíc EUR** na prípravu kandidatúry (vrátane štúdií, analýz, konzultácií s odborníkmi, komunikačnú a marketingovú kampaň, podporné podujatia). Mesto Košice prijalo na prípravu kandidatúry **5 stálych zamestnancov**, ktorí pracujú v pravidelnom a úzkom kontakte s predstaviteľmi mesta a poskytlo projektovému tímu EHMK priestory v Historickej radnici v najužšom centre mesta, čím im uľahčilo kontakt s verejnosťou a realizáciu komunikačnej a marketingovej kampane.

KOŠICKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ

Mesto Košice podpísalo dňa 4. júla 2007 „**Zmluvu o spolupráci** na projekte „Košice – kandidát na Európske hlavné mesto kultúry 2013“ s Košickým samosprávnym krajom (KSK), ktorá definuje spôsob spolupráce na kandidatúre, ako aj postup partnerov v prípade získania titulu – **vytvorenie spoločnej organizácie**, ktorá bude projekt realizovať. KSK vypracoval špeciálne pre program podujatia **ucelený koncept Terra Incognita** – 4 tematické cesty vzájomne prepojených kultúrnych projektov s cezhraničným dosahom, na ktorom participujú hlavne kultúrne inštitúcie v jeho pôsobnosti.

MESTÁ KOŠICKÉHO REGIÓNU

V septembri 2007 boli podpísané „Memorandá o spolupráci a podpore kandidatúry mesta Košice na titul Európske hlavné mesto kultúry 2013“ so 16 mestami v regióne. Tieto mestá budú zapojené do projektu prostredníctvom konkrétnych programových návrhov. Vybrané mestá a obce regiónu budú zapojené taktiež do projektov, pripravovaných KSK. Našou snahou bude šíriť myšlienky, metódy a úspešne realizované kroky projektu („best practises“) do všetkých miest kraja (predovšetkým čo sa týka transformačných procesov).

Od roku 2008 budú mestá a región prostredníctvom svojich kultúrnych inštitúcií a programov zapojené do podpornej kampane projektu.

6.

VZHĽADOM NA BEZPROSTREDNÚ BLÍZKOSŤ MESTA PREŠOV, KTORÉ TIEŽ KANDIDUJE V DRUHOM KOLE SÚŤAŽE, AKO PLÁNUJETE V PRÍPADE VÍŤAZSTVA ZAHRNÚŤ DO PROJEKTU SPOLUPRÁCU S TÝMTO MESTOM A S JEHO REGIÓNOM?

NAPRIEK TOMU, ŽE KOŠICE A PREŠOV PRIPRAVUJÚ PROJEKTY KANDIDATÚRY SAMOSTATNE, PROJEKTOVÉ TÍMY AKTÍVNE KOMUNIKUJÚ. JE POCHOPITEĽNÉ, ŽE VZHĽADOM KU GEOGRAFICKEJ A KULTÚRNEJ BLÍZKOSTI MIEST SA VIACERÉ TÉMY A PARTNERI V PROJEKTOCH VZÁJOMNE PRELÍNAJÚ. PRIMÁTORI OBOCH MIEST PRETO NEDÁVNO PODPÍSALI **MEMORANDUM O VZÁJOMNOM ZAPOJENÍ** DRUHÉHO MESTA V PRÍPADE SVOJHO VÍŤAZSTVA, V KTOROM SÚ NAČRTNUTÉ HLAVNÉ TÉMY SPOLUPRÁCE:

MENŠINY

V oboch mestách ako aj ich regiónoch sú silno zastúpené špecifické skupiny minorít. Rómske etnikum je pre oba geografické celky spoločným fenoménom, pre Košický kraj typická aj prítomnosť maďarského obyvateľstva, v Prešovskom kraji zase nachádzame silnú rusínsku menšinu. Obe mestá hrajú úlohu kultúrnych centier pre tieto národnostné minority, pričom v Košiciach nachádzame aj významné kultúrne inštitúcie rómskej menšiny. Vďaka tomu sa otvára široký priestor na spoluprácu oboch miest a regiónov pri riešení problémov menšín a na projektoch, akcentujúcich ich kultúrne bohatstvo a špecifiká. Tieto vzájomné súvislosti sú zohľadnené v programovej časti projektu Košice INTERFACE 2013 (napr. zapojenie rusínskeho menšinového divadla do Festivalu nezávislých divadiel či dôraz na osobnosť Andyho Warhola).

NÁBOŽENSTVO

V obidvoch mestách je významne zastúpenie konfesií Východného a Západného kresťanského obradu (Košice a Prešov sú sídlami biskupstiev týchto konfesií). Spolupráca je teda možná pri prezentácii historických kontextov a prejavov tradícii v súčasnom svete, s dôrazom na rozhranie medzi východným a západným kresťanstvom.

KREATIVITA

Podporný systém zameraný na kultúru a kreatívne odvetvia ekonomiky (Inkubátor kreatívneho priemyslu, výmenné rezidenčné pobyty, podporné grantové schémy), ktorý je významnou súčasťou košického projektu kandidatúry na EHMK, má rádius benefitov pre celé východné Slovensko. Košice a Prešov sú univerzitnými centrami východnej časti krajiny, ktoré vychovávajú množstvo mladých odborníkov hľadajúcich uplatnenie. Podporná sústava je dizajnovaná najmä pre začínajúcich mladých kreatívnych ľudí, absolventov stredných škôl a univerzít. Tento dôraz projektu je na Slovensku ojedinelý a môže byť použitý ako multiplikovateľný model aj pre iné mestá.

KOŠICKÝ PROTOKOL O VODE

Dokument, ktorý prostredníctvom novej kultúry pre vodu nesie v sebe potenciál byť významnou alternatívou ku Kjótskemu protokolu, je kľúčovou témou oboch kandidatúr. Obe mestá sa snažia o pilotnú aplikáciu filozofie trvalej udržateľnosti v rámci rozvojových plánov urbánneho prostredia. Okrem plánovanej technickej implementácie (garantom tohto procesu je v oboch prípadoch Dr. Michal Kravčík), môže projekt EHMK výrazne pomôcť odbornému progresu a medzinárodnej propagácii témy prostredníctvom investičných projektov (Modrý Park) a medzinárodných konferenčných podujatí.

SPOLOČNÁ BUDÚCNOSŤ REGIÓNU

Súmestie Košice – Prešov a perspektívy jeho rozvoja sú témou medzinárodného projektu mladých architektov z košickej Technickej univerzity, vypracovaného pod vedením viedenského ateliéru EXPLICIT ARCHITECTURE. Na základe princípov a skúseností získaných v štúdii projektu súmestia Viedne a Bratislavy „VI::BRA“ sa pre Košice a Prešov vytvorí štúdia a dizajn možností rozvoja tohto regiónu. Obe mestá sú od seba vzdialené 33 km, naviac medzi nimi jestvuje priame diaľničné a železničné spojenie, čo dáva tomuto priestoru šancu stať sa strategickým nadnárodným uzlom na mnohých úrovniach. Vďaka tomu na seba môže sústrediť záujem stredného a východného Slovenska a taktiež častí Maďarska, Rumunska, Ukrajiny a Poľska. Aj keď v horizonte nasledujúcich rokov nemožno hovoriť o fyzickom spojení miest, budovanie komunikačnej a inštitucionálnej infraštruktúry medzi mestami vytvára významnú pridanú hodnotu zrýchleného rozvoja. Kreatívne odvetvia ekonomiky a cestovný ruch by mohli takýto vývoj najviac akcelerovať. Projekt je podporovaný aj kandidatúrou mesta Košice a je dôkazom prevládajúcej prirodzenej spolupráce a udržiavania súťaživosti vo vzájomne prospešných medziach.

Košice sú metropolou prirodzeného regiónu východného Slovenska a v prípade získania titulu svojím potenciálom a infraštruktúrnym prepojením dokážu **šíriť pozitívne efekty** do celej východnej časti krajiny. Z pohľadu rozvojového konceptu **Pólov rastu** majú Košice výraznejšiu šancu efektívne prenášať rozvojové stimuly na okolitých partnerov a región.

Projekt EHMK Košice 2013 so zapojením Prešova dokáže vytvoriť nové medzinárodné centrum kreatívneho priemyslu ako reálnu rozvojovú bázu pre celý východ Slovenska i Karpatský región a vyvážiť tak pozornosť, ktorá sa momentálne venuje prevažne západu krajiny.

Je chválihodné, že Vás napadlo ukázať verejnosti tento európsky pokladu

Bárczi Ilona

7

KOŠICKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ – ROZVOJOVÉ DOKUMENTY

Projekt EHMK má podporu miestnych a regionálnych orgánov. Regionálny koncept Terra Incognita bol vyvíjaný v spolupráci s pracovníkmi KSK, na základe stretnutí so starostami a primátormi obcí a miest kraja. Koncept nie je zameraný len na postupné budovanie atraktívneho programu ale aj na investície do vzájomne prepojeného informačného systému a ďalších menších investičných projektov podporujúcich trvalú udržateľnosť a atraktivitu ciest. Investičné projekty tohto konceptu sú zaradené do aktuálnej verzie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (podrobne viď II.).

VÝCHODISKÁ PRE ROZVOJOVÉ PLÁNOVANIE – KULTÚRNY PROFIL MESTA KOŠICE

Mesto si v rámci príprav kandidatúry dalo vypracovať analytický dokument **Kultúrny profil mesta**, ktorý analyzuje priestorové rozloženie kultúrnej aktivity a infraštruktúry v rámci účelovo zvolených zón mesta. Zároveň prostredníctvom prieskumu verejnej mienky a expertných interview popisuje kultúrny dopyt zo strany obyvateľov a návštevníkov mesta. Predmetom dokumentu je aj analýza najnovších trendov kultúrnych rozvojových programov miest EHMK a porovnávacia štúdia kultúrnych indikátorov s mestom Porto. Dokument je podkladom pre prípravu projektu Košice INTERFACE 2013, ako aj pre práve prebiehajúcu aktualizáciu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) a jeho akčných plánov.

Dlhodobá stratégia rozvoja kultúry v meste – Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR)

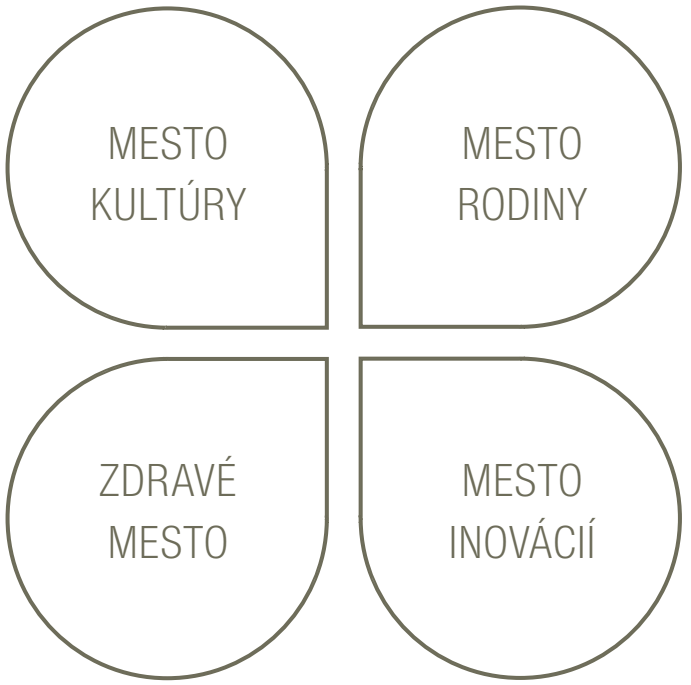

Kultúra je zadefinovaná v novej verzii PHSR (ktorý definuje víziu a smerovanie mesta na nasledujúcich 20 rokov) ako jedna zo 4 prioritných oblastí. Strategickým cieľom je **vytvoriť medzinárodné centrum kultúry a kultúrno-poznávacieho turizmu**. Ciele projektu Košice INTERFACE 2013 boli v plnej miere zahrnuté do **dlhodobých špecifických cieľov mesta**, ktorými sú:

> odvetvia **kreatívneho priemyslu** ako pilier ekonomiky mesta,
> pozitívna **zmena kultúrneho správania sa** obyvateľov mesta (vyššia participácia na kultúrnych podujatiach),
> **zvýšenie príjmov z cestovného ruchu**, založeného na kultúrno-poznávacom turizme,
> **zvýšenie medzinárodnej atraktivity** mesta v oblasti kultúry a následne počtu jeho návštevníkov.

MECHANIZMUS PODPORY KULTÚRY A ODVETVÍ KREATÍVNEHO PRIEMYSLU

Do konca roka 2008 sa v rámci prípravy projektu kandidatúry vytvorí v Košiciach **nový systém podporných mechanizmov pre kultúru**, ktoré budú pilotne implementované v roku 2009 a 2010. So zvyšovaním výdavkov na kultúru je potrebné revidovať a modernizovať existujúci dotačný systém zameraný na jednorazové kultúrne podujatia. Vzájomne prepojené súčasti grantovej schémy dosiahnu tematickú koncentráciu a lepšiu efektivitu vynaložených prostriedkov.

V rámci systému budú zahrnuté nasledujúce grantové schémy:

> grantová schéma na **podporu mobility umelcov a diel**, (špeciálne zameranie na mobilitu ponad Schengenskú hranicu) – synergický efekt s projektom Košice AIR – rezidenčné pobyty v Kasárňach/Kulturpark (viď časť II.),
> grantová schéma pre začínajúcich umelcov a kultúrne organizácie (**start-up granty**, zamerané na absolventov stredných a vysokých škôl a začínajúcich kultúrnych operátorov) – vzájomné prepojenie na Kreatívny inkubátor v Kasárňach/Kulturpark a SPOTs,
> **viacročné operačné granty** pre mimovládne organizácie, pôsobiace v kultúre,
> grantová schéma jednorazových **projektových grantov** (revidovaný a modernizovaný systém podpory jednorazových kultúrnych podujatí),
> systém **inkubátorového typu podpory** – zameraný na zvýhodnené prenájmy a technickú podporu kultúrnym operátorom v rámci jednotlivých investičných projektov.

Všetky súčasti podpory budú koordinované a prepojené v rámci informačného systému na riadenie a monitorovanie jednotlivých grantových schém a inštitúcií, vytváraných a riadených kandidatúrou. Súčasťou systému budú aj vyvinuté indikátory dobrého riadenia a monitorovania kultúry.

KULTÚRNY MANAŽMENT

V rámci analýzy Kultúrneho profilu mesta bola definovaná ako slabá stránka rozvoja podpora vzdelávania v oblasti kultúrneho manažmentu. V rámci projektu sme preto iniciovali rokovania s Filozofickou fakultou UPJŠ o príprave a akreditácií **študijného oboru, zameraného na kultúrny manažment**. Projekt Košice INTERFACE 2013 ponúka študentom tohto odboru úzku spoluprácu s rôznymi čiastkovými akciami projektu, aj s jeho celkovým riadením. Študenti tak získajú exkluzívne praktické skúsenosti s manažmentom jedného z najrozsiahlejších kultúrnych projektov v Európe a zároveň si projekt vychová ľudské zdroje, potrebné na jeho realizáciu a udržateľnosť.
Projekt počíta aj s programami **systematického celoživotného vzdelávania manažérov kultúrnych inštitúcií a kultúrnych operátorov** v rámci Kreatívneho inkubátora a rezidenčného programu Košice AIR, v spolupráci s domácimi a zahraničnými odborníkmi.

DIVERZIFIKÁCIA A EKOLOGIZÁCIA SÍDLISK

Enviromentálna zložka projektu Košice INTERFACE 2013 sa prejavuje v pripravovanej aktualizácii PHSR mesta Košice najmä v rámci **prioritnej oblasti Zdravé mesto**. V nej bol zahrnutý dôraz na tému ekologizácie a diverzifikácie prostredia (najmä) postsocialistických monofunkčných zón bývania.

Na základe progresívneho konceptu Novej vodnej paradigmy, ktorý bol prvýkrát zadefinovaný na lokálnej úrovni v Košiciach, prijalo Mestské zastupiteľstvo v Košiciach v roku 2005 **Košický protokol pre vodu v 21. storočí**. Ide o dokument, ktorý ma potenciál stať sa celosvetovo uznávaným riešením lokálnych, ale aj globálnych klimatických zmien, ako reálna alternatíva Kjótskeho protokolu.

Koncepcia Environmentálneho INTERFACEu je prepojená aj s ďalšími tematicky zameranými základnými dokumentmi mesta, ako je Krajinno-ekologický plán mesta 2007 a Miestny územný systém ekologickej stability 2006.

Podiel kultúry na výdavkoch mesta

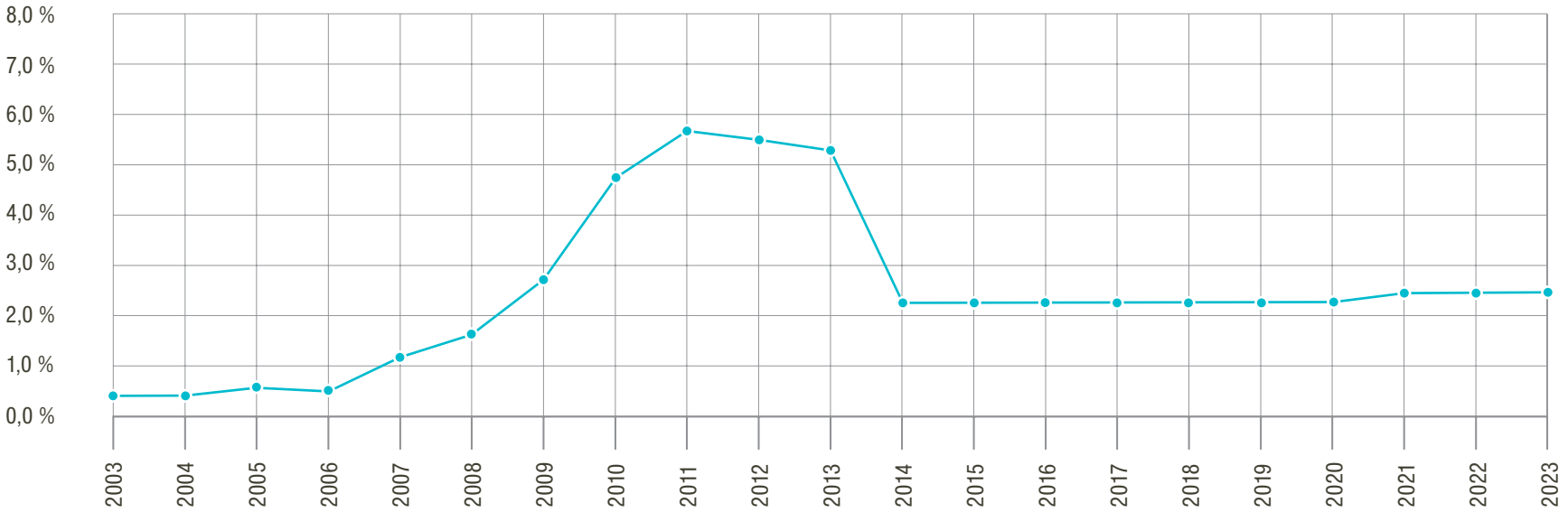

TRVALÁ UDRŽATEĽNOSŤ VÝDAVKOV MESTA NA KULTÚRU

Košice sú po hlavnom meste druhým najvýznamnejším kultúrnym centrom krajiny. Mestská samospráva však spravuje len malú časť kultúrnej infraštruktúry, v porovnaní s regiónom a štátnymi inštitúciami. Mesto v rámci aktualizovaného PHSR a príprav projektu EHMK identifikovalo kultúru a kreatívny priemysel ako hlavnú prioritu a súčasne štartuje významne procesy doplnenia kultúrnej infraštruktúry a zvýšenia jej podpory. V grafe je možné vidieť enormný nárast výdavkov na kultúru (investičné, prevádzkové a programové výdavky), najmä v rámci príprav projektu EHMK do roku 2013. V minulosti bol podiel výdavkov na kultúru v porovnaní s celkovým rozpočtom mesta značne poddimenzovaný, na úrovni menej ako pol percenta. Vďaka procesom iniciovaným kandidatúrou na EHMK sa výdavky dostávajú na dlhodobo udržateľnú a odôvodnenú hranicu medzi 2 až 3 % z celkových výdavkov mesta. Veľký nárast investícií do rozvoja kultúry v rokoch 2009–2012 plánuje mesto čiastočne prefinancovať prostredníctvom intenzívneho využitia štrukturálnych fondov. Vo výdavkoch mesta je zahrnutá rezerva 4,5 mil. EUR pre prípad problémov s čerpaním ŠF (podrobnejšie viď III.1).

Výdavky mesta na kultúru

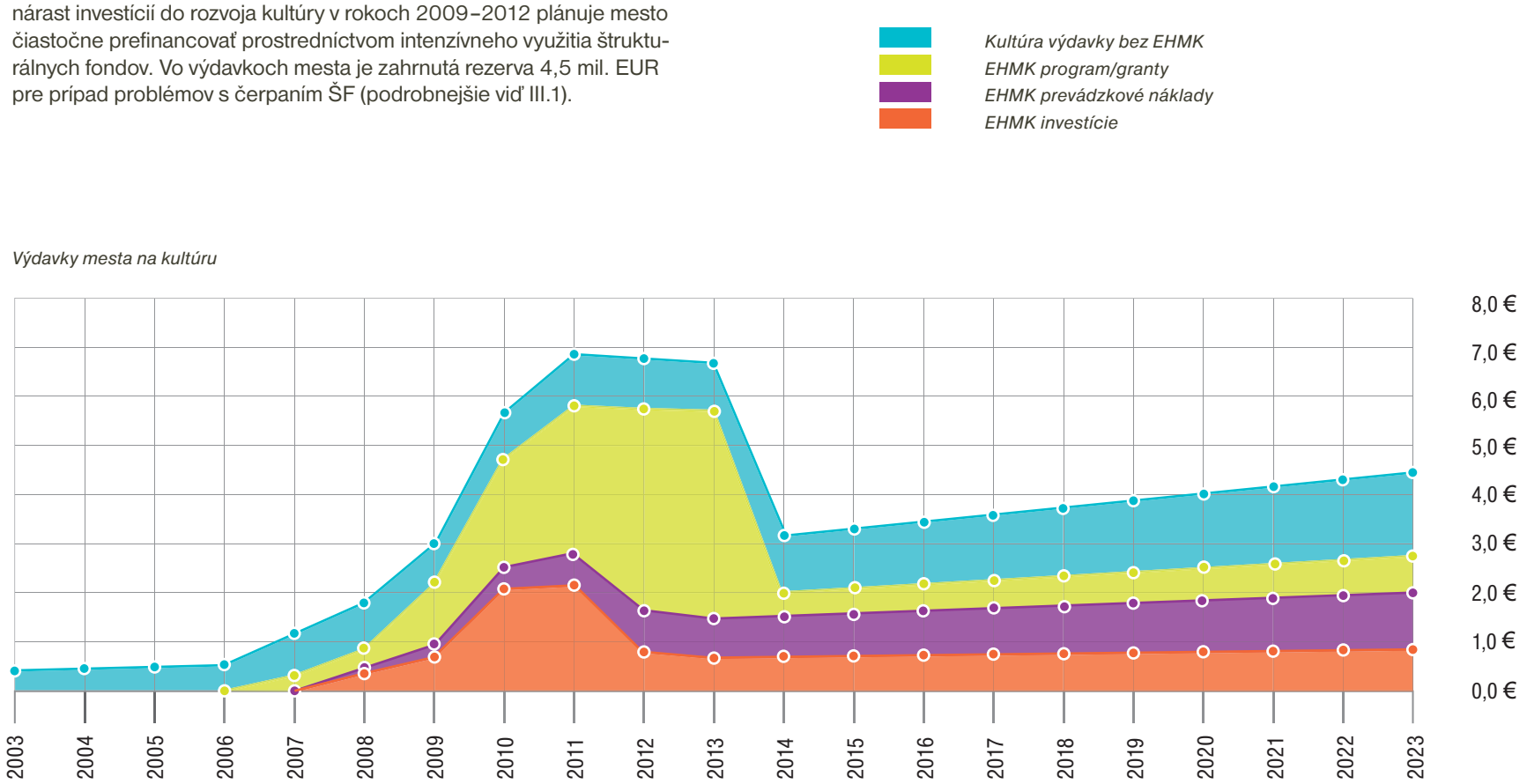

8. Kontakty s druhým EHMK

V AKOM ROZSAHU PLÁNUJETE NADVIAZAŤ KONTAKT S DRUHÝM MESTOM, KTORÉ BUDE VYMENOVANÉ ZA HLAVNÉ MESTO KULTÚRY?

Víziou Košíc v oblasti spolupráce s francúzskym mestom, vymenovaným za Európske hlavné mesto kultúry 2013, je úzka spolupráca oboch miest, založená nielen na komunikácii projektových tímov, ale predovšetkým na priamej spolupráci kultúrnych inštitúcií, občianskych združení a jednotlivcov pôsobiacich v oblasti kultúry v najširšom zmysle. Cieľom je zabezpečiť trvalú udržateľnosť spolupráce, vytvoriť sieť filozoficky a myšlienkovo blízkych umelcov a združení a navzájom sa inšpirovať efektívnymi modelmi fungovania kultúry v meste (najmä v oblasti kultúrnej infraštruktúry a grantovej podpory).

Spoluprácou s francúzskym víťazom chceme postaviť na základných cieľoch podujatia Európske hlavné mesto kultúry (mobilita umelcov, diel a medzikultúrny dialóg).

NAPRIEK STRATEGICKÉMU PARTNERSTVU S MESTOM LYON SÚ KOŠICE MAXIMÁLNE OTVORENÉ SPOLUPRÁCI A KULTÚRNEJ VÝMENE AJ S ĎALŠÍMI FRANCÚZSKYMI MESTAMI. DÔKAZOM TOHO SÚ **PREDBEŽNÉ DOHODY O SPOLUPRÁCI S PROJEKTOVÝMI TÍMAMI 4 MIEST**, KTORÉ POSTÚPILI DO DRUHÉHO KOLA SÚŤAŽE. MESTO KOŠICE MÁ ZÁROVEŇ VYNIKAJÚCE VÝSLEDKY V SPOLUPRÁCI S FRANCÚZSKOU ALIANCIOU V KOŠICIACH, FRANCÚZSKYM VEĽVYSLANECTVOM V BRATISLAVE A S FRANCÚZSKYMI SPOLOČNOSŤAMI, PÔSOBIACIMI V KOŠICKOM REGIÓNE.

AMÉLIA
LA BOSSE du quartier
le chat
Bizzare...
Tu as dis bizzare
cuisine!!
par Amina
OB
BIZ
Adèle
stephen

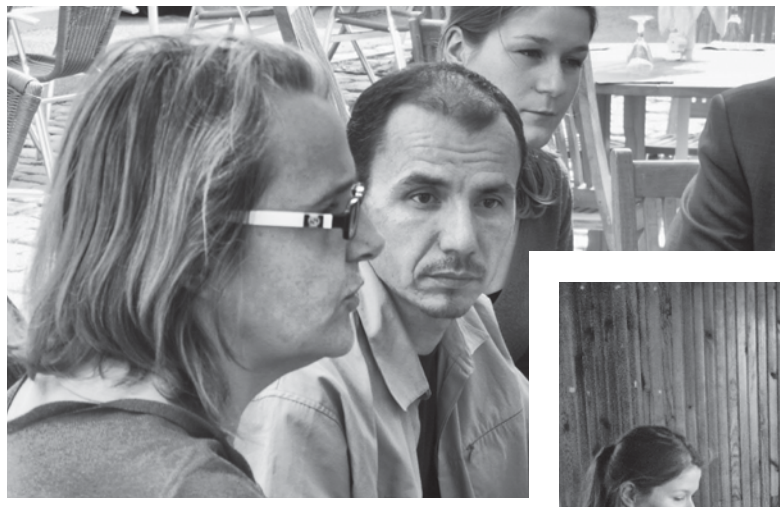

LYON

Kandidátske mestá Lyon a Košice nadviazali spoločné vzájomné kontakty už v marci 2007.

Obe mestá našli spoločné oblasti záujmu, ktoré vytvárajú podmienky pre ich budúcu spoluprácu:
> v minulosti zohrávali veľmi dôležitú úlohu v oblasti obchodu, priemyslu a kultúry,
> bohaté architektonické dedičstvo,
> významný mestský maratón,
> kultúrna rozmanitosť,
> silné občianske a umelecké aktivity,
> ambícia stať sa laboratóriami umenia a kreativity.

Napriek rozdielnym pozíciám v Európe sú obe mestá rozhodnuté zúčastňovať sa spoločne na vytváraní jednotného európskeho priestoru. V rámci spolupráce majú Košice a Lyon záujem využiť príležitosť, ktorá sa im ponúka a preskúmať svoj vlastný vzťah k Európe – „k inému európskemu“.

Mestá podpísali **Memorandum o vzájomnej spolupráci**, v ktorom deklarujú spoločné témy a východiská, ale aj záväzky, presahujúce rámce kandidatúry.

Spoločné projekty
Stretnutia uskutočnené v roku 2007 a 2008 umožnili nadviazať viaceré osobné kontakty a iniciovanie spolupráce na spoločných umeleckých projektoch, ako napríklad:

Výmena umelcov v oblasti súčasného fotografického diela v spolupráci s galériou Le Bleu du Ciel

> V rámci projektu SECOND CITIES / DRUHÉ MESTÁ bola v septembri 2007 Košiciach predstavená výstava fotografií, do ktorej sa zapojilo 36 európskych fotografov zo 16 „druhých“ miest. Prezentovali sa na nej aj práce Yves Neyrolles a Gilles Verneret

> V septembri 2008 predstaví Galéria Le Bleu du Ciel v Galerie Domus-Université Lyon päť slovenských fotografov v rámci projektu Lyon Septembre de la photographie 2008

> Po ukončení tejto výstavy v Lyone bude v Kasárňach / Kulturpark v Košiciach predstavená výstava piatich francúzskych fotografov: Hermine Bourgadier, Christophe Bourguedieu, Julien Guinand, Bruno Serralongue, Gilles Verneret

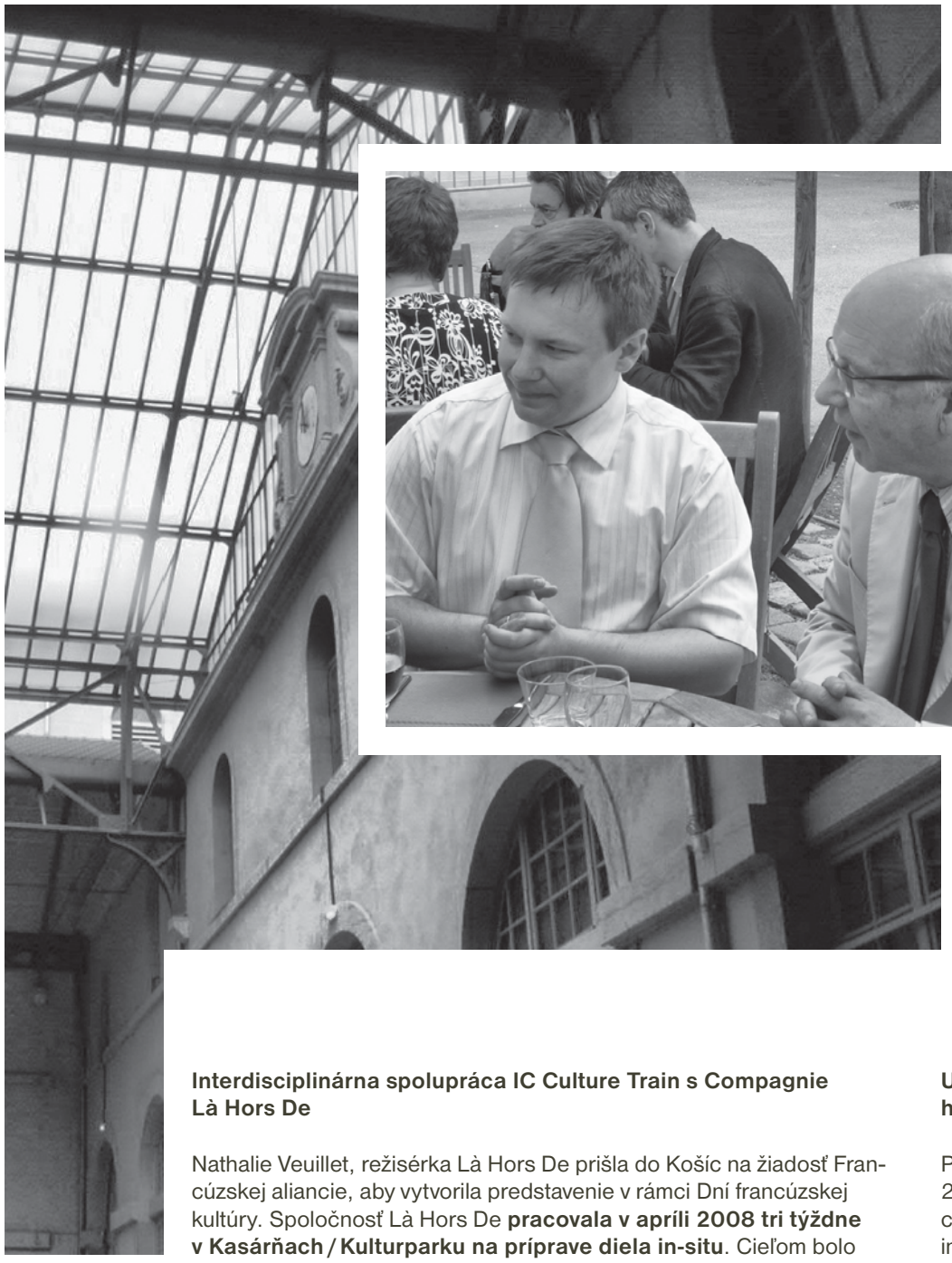

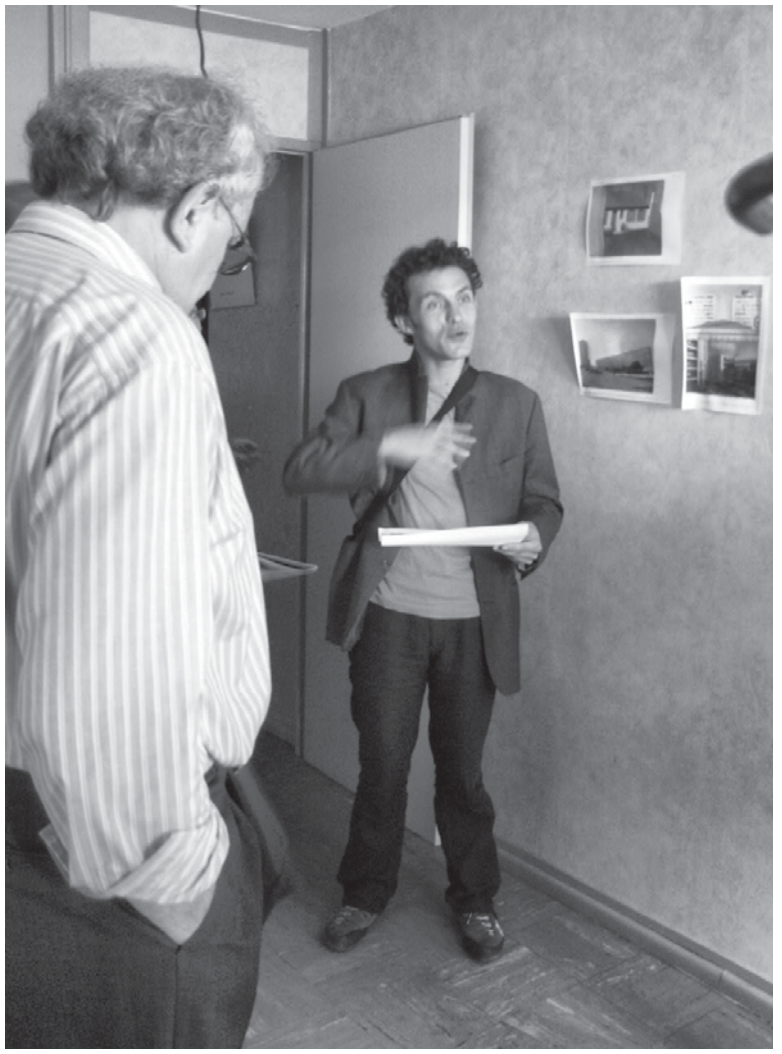

Interdisciplinárna spolupráca IC Culture Train s Compagnie Là Hors De

Nathalie Veuillet, režisérka Là Hors De prišla do Košíc na žiadosť Francúzskej aliancie, aby vytvorila predstavenie v rámci Dní francúzskej kultúry. Spoločnosť Là Hors De **pracovala v apríli 2008 tri týždne v Kasárňach / Kulturparku na príprave diela in-situ**. Cieľom bolo vytvoriť dvojjazyčný projekt, opierajúci sa o objavovanie a muzikálnosť francúzskeho a slovenského jazyka.

Predstavenie s názvom „**Niečo červené**“, založené na známom príbehu Červenej čiapočky malo formu multimediálneho diela, ktoré spája pohyb, hudbu, obraz a text.

Tento projekt položil základ vzájomnej spolupráce s „Là Hors De“, ktorá bude pokračovať v júli 2008 v Lyone s aktérmi z IC CULTURE TRAIN a v rámci festivalu Duch City, ktorý bude spoločnosť organizovať v roku 2008 po prvýkrát.

Umelecká spolupráca v oblasti súčasnej a elektroakustickej hudby v spolupráci s Le Grame, Médiatone a Les Nuits Sonores

Prijatie jedného mladého slovenského skladateľa z Košíc v roku 2008/2009 v priestoroch Grame, Centre National de Création Musicale (Národného centra hudobnej tvorby) bude začiatkom spolupráce inštitúcií oboch miest. Spolupráca bude neskôr pokračovať spoločnými podujatiami ako koncerty, master-classes či konferencie s témou nových technológií v hudbe a vzťahu hudby a obrazu.

Mediálna spolupráca s France 3 a mnohé iné projekty

BORDEAUX

Projektové tímy nadviazali spoluprácu začiatkom roku 2008, prvé stretnutie sa uskutočnilo v Košiciach v marci 2008. Okrem Brigitte Proucelle, riaditeľky kultúrnych vzťahov Magistrátu mesta Bordeaux, boli členmi tímu zástupcovia organizácií Architecture Center Arc en Rêve, TNT a POLA.

Výsledkom stretnutia boli nasledujúce spoločné projekty, ktoré sa zrealizujú v rokoch 2008–2013:

Mobilitný fond 2013 – 2013 Mobility Fund
Návrh na vytvorenie štrukturálneho projektu medzi organizáciami Košice 2013 a Bordeaux 2013, ktorý bude spolufinancovaný a spoluriadený obomi organizáciami. Fond umožní udeľovanie grantov umelcom a kultúrnym činiteľom, ktorí majú záujem vycestovať do inej krajiny za účelom kultúrnej výmeny, vzdelávania, spolupráce.
Fond bude určený mladým umelcom a profesionálom, pričom bude zameraný aj na multilaterálne výmeny, kde ďalším partnerom bude umelec/kultúrny činiteľ prioritne z krajiny mimo Európskej únie.

Výmenné rezidencie pre tvorbu v spolupráci TNT – Manufacture de Chaussures, POLA (Bordeaux) a ICCT (Košice).

Experimentálne hudobné projekty a projekty z oblasti urbanizmu a umeleckej intervencie v urbánnom prostredí

MARSEILLE

V novembri 2007 sa v rámci návštevy francúzskeho projektového tímu, ktorý sa na pôde mesta stretol s kultúrnymi činiteľmi Košíc, prediskutovali rámcové možnosti spolupráce a budúce výmeny umelcov a diel z oboch miest.
Na jeseň roku 2008 sa uskutoční prvý projekt vyplývajúci z kooperácie Marseille a Košíc – v rámci košického Festivalu sakrálneho umenia vystúpi súbor Musicatreize z Marseille.

Výsledkom doterajšej komunikácie košického a marseilleského tímu sú nasledovné spoločné témy a projekty:

Utečenci
Témy prisťahovalcov a azylantov sú významnými sociálnymi a spoločenskými témami vo Francúzsku. Problémom Slovenska je skôr uzavretosť, homogénna spoločnosť a prehnane prísna azylová politika. Táto rozdielnosť je základom spoločnej programovej koncepcie, zameranej na diskusiu, zvyšovanie povedomia a vzdelávanie v tejto otázke. Na projekte budú spolupracovať Centrum pre kultúry Stredozemného mora (Marseille) a divadelné a vzdelávacie inštitúcie v mestách.

Pouličné divadlo
V spolupráci s Národným strediskom pre výskum a tvorbu umenia vo verejných priestoroch z Marseille (členkou tejto organizácie je aj Tatiana Masníková z Divadla Actores Rožňava) vznikne projekt pouličného divadla, ktorý bude realizovaný v rámci regionálneho projektu Terra Incognita (viď časť II.)

Autentická kultúra
Spoločný projekt vzájomnej prezentácie kultúrnych špecifík regiónov oboch regiónov prinesie pohľad na charakteristickú tradičnú architektúru, remeselnú výrobu i zachované technické pamiatky.

Spoločný dokumentárny film Košice 2013 a Marseille 2013
Ako pokračovanie reportáže o Marseille pripraví tvorivý tím, zložený z dvoch filmárov a skupiny fotografov z oboch miest, dokument o prípravných prácach na kandidatúre v Marseille i v Košiciach.

TOULOUSE

Po predchádzajúcich osobných kontaktoch sa projektové tímy stretli v máji 2008 a dohodli predbežné rámce spolupráce.

Počas príprav kandidatúr oboch miest sa uskutočnili tieto podujatia:
> výstava Východoslovenského múzea „**Trésors de Slovaquie orientale – Poklady východného Slovenska**“ (barokové umenie východného Slovenska), december 2007 – marec 2008, jakobínskom kláštornom komplexe v Toulouse,
> výstava toulouseskej Galerie du Château d´eau – „**Café de la gare**“ (pohľady na francúzsku fotografiu), máj 2008, Východoslovenská galéria v rámci Dní francúzskej kultúry.

Mestá podpísali **Dohodu o privilegovanom partnerstve**, ktorá je základom pre spoločné projekty:

Neviditeľné mestá
Špecifická prezentácia Košíc v meste Toulouse, ktorá sa uskutoční v rámci širšieho podujatia prezentácií miest, pričom Košice otvoria celé podujatie.

1000 tandemov
Výmenný projekt medzi toulouseským festivalom Marathon des Mots a košickým Medzinárodným maratónom mieru, ktorý prepojí maratónske výkony s tvorbou rôznych literárnych foriem. Budú vytvorené aj 2–3 partnerské projekty kultúrnych činiteľov z oboch miest v oblasti hudby, tanca a divadla (partneri z Košíc – Štátna filharmónia a Štátne divadlo). Toulousky štátny orchester odohrá v Košiciach niekoľko koncertov počas plánovaného turné.

Garona ide na more!
V Toulouse a v jednom z miest regiónu pri brehu rieky Garonne sa uskutoční minifestival košického umenia.

Jaskyne
V Jasovskej jaskyni a v niektorej z jaskýň regiónu Midi-Pyrénées sa uskutoční kultúrne podujatie.

Organový festival
Rozvinie sa spolupráca medzi organovými festivalmi v Košiciach a v Toulouse.

Toulousky umelec **Féraille** a divadlo **Romathan** alebo **Bábkové divadlo Košice** pripravia pouličné predstavenie.

Ďalšie podujatia, napríklad z oblasti baletu či moderného umenia, sú v štádiu príprav.

9.

Kritériá uvedené v tejto a nasledujúcej otázke sú základnými podmienkami každého projektu, ktorý sa uchádza o titul EHMK. Ich podrobné rozpracovanie je uvedené vo viacerých predchádzajúcich kapitolách, preto ich nasledovný text len sumarizuje a uvádza odkazy na jednotlivé kapitoly.

VYSVETLITE, AKO BUDE MÔCŤ PODUJATIE SPLNIŤ VŠETKY KRITÉRIÁ UVEDENÉ NIŽŠIE. UVEĎTE, PROSÍM, KONKRÉTNE DÔVODY PRE KAŽDÉ KRITÉRIUM

POKIAĽ IDE O „EURÓPSKY ROZMER", AKO CHCE MESTO PRISPIEŤ K DOSIAHNUTIU TÝCHTO CIEĽOV:

> POSILNIŤ SPOLUPRÁCU MEDZI KULTÚRNYMI ČINITEĽMI, UMELCAMI A MESTAMI VAŠEJ KRAJINY A OSTATNÝCH ČLENSKÝCH ŠTÁTOV V CELOM SEKTORE KULTÚRY;

AKTÍVNE ZAPÁJANIE MESTA DO MEDZINÁRODNÝCH SIETÍ

Projekt vychádza z intenzívnych a **dlhodobých konzultácií** so širokou škálou umelcov a kultúrnych činiteľov mesta Košice a regiónu, pričom veľká väčšina z nich je do programu projektu priamo zapojená. Vo finálnej fáze prípravy kandidatúry prebehli konzultácie s odborníkmi na jednotlivé druhy umenia z celého Slovenska a zo zahraničia. Kandidatúra predpokladá intenzívnu spoluprácu s mestami, umelcami a rôznorodými kultúrnymi operátormi z celého Slovenska a zo zahraničia. Aby sme posilnili spoluprácu medzi všetkými typmi kultúrnych činiteľov, plánujeme v prípravnej fáze projektu:

> V septembri 2007 sa mesto Košice stalo členom Asociácie miest a regiónov pre kultúru – **Les Rencontres**. Odvtedy sa projektový tím zúčastnil na jej stretnutiach v Luxemburgu (október 2007) a Liverpoole (február 2008).

> V júni 2007 sa mesto Košice stalo asociovaným členom networku **EUROCITIES**, kde má záujem pracovať predovšetkým v pracovnej skupine „Kreatívny priemysel".

Členstvo v týchto organizáciách vníma projektový tím ako príležitosť nadväzovať a udržiavať živé kontakty s európskymi mestami a regiónmi a prispieť do diskusie o tvorbe európskych kultúrnych politík.

VYTVÁRANIE A INICIOVANIE NOVÝCH SIETÍ A PROJEKTOV MULTILATERÁLNEJ SPOLUPRÁCE

> Projekt **Second Cities Network** – sieť druhých miest Európy

Mesto Košice je po hlavnom meste Bratislave druhým najväčším mestom Slovenskej republiky. Druhé mestá majú mnohé spoločné charakteristiky, ktoré sú výborným predpokladom pre bližšiu spoluprácu. Ide predovšetkým o ich pozíciu „akoby v tieni" hlavného mesta (čo vnímajú najmä ich obyvatelia), silné zastúpenie univerzít, kvalitné a intenzívne sa rozvíjajúce umelecké prostredie. Projekt počíta s oslovením druhých miest Európy na spoluprácu a ich zapojenie do tvorby a realizácie podujatia v roku 2013, ale aj v rokoch prípravy podujatia (2008–2012). Viaceré bývalé a budúce EHMK majú totiž pozíciu druhého mesta krajiny – Graz, Pécs a i.
Cieľom vytvorenia siete je výmena skúseností, umelcov, programov; spolupráca nie len na úrovni miest, ale aj univerzít, kultúrnych činiteľov a občianskych aktivít a s využitím špecifických charakteristík a potenciálu týchto miest. Hoci má network širšie ambície, pre členov networku bude prínosné predovšetkým identifikovať základné oblasti na výmenu skúseností a myšlienok, best practices a projektov, rovnako ako aj vytvorenie spoločných postupov s cieľom posilniť pozíciu druhých miest v Európe.

Navrhovaná stratégia vytvorenia networku:
I. fáza (cca 3 roky) – založenie networku, postupná inštitucionalizácia. Zameranie na multilaterálnu kultúrnu spoluprácu v oblasti kultúrnej a umeleckej výmeny, ale aj kultúrnych politík a súvisiacich oblastí (urbánna regenerácia, kultúrny dialóg, vzdelávanie, atď.)
II. fáza – rozširovanie networku a jeho zamerania podľa potrieb a návrhov jeho členov.

Prvým podujatím v procese tvorby novej siete je výstava fotografií druhých miest, videných očami domácich fotografov, ktorá sa v Košiciach v súčasnosti prezentuje na verejných priestranstvách (citylighty, železničná stanica, letisko), ako aj na webstránke www.2ndcities.net.

Začiatkom roku 2009 plánujeme zvolať nulté stretnutie potenciálnych členov networku, ktorého cieľom bude diskusia o zameraní networku, potrebách druhých miest a forme a procese inštitucionalizácie networku.

> **Schengenský poludník** – bilaterálna a multilaterálna spolupráca s mestami v okolí východnej Schengenskej hranice

Slovensko sa stalo členom Schengenského priestoru v decembri 2007. Má významnú skúsenosť štátu, ktorý bol dlhé obdobie oddelený od Európy železnou oponou a aj po zmene režimu v roku 1989 ešte dlho mimo hraníc Európskej únie a Schengenskej zóny. Túto skúsenosť chceme zúročiť v spolupráci s mestami krajín, ktoré sú v súčasnosti mimo Schengenskej zóny. Chceme na bilaterálnej aj multilaterálnej úrovni spolupracovať s mestami, ktoré z oboch strán lemujú východnú schengenskú hranicu od severu (Fínsko) až po juh (Cyprus) a vytvárajú pomyselný „Schengenský poludník". Cieľom je „rozpúšťať" politické hranice Európskej únie prostredníctvom kultúry – mobility umelcov, diel, myšlienok.

Spolupráca s týmito mestami bude prítomná vo väčšine projektov v rokoch 2008–2013 s cieľom byť bránou medzi východnou a západnou kultúrou aj po skončení podujatia EHMK 2013. Dôraz budeme klásť predovšetkým na spoluprácu s Ukrajinou (ktorej časť Zakarpatsko patrila v rokoch 1918–1939 k Československu) a Tureckom.

V rámci prierezového projektu Schengenský poludník sa budeme sústreďovať aj na:

> **rozvíjanie spolupráce medzi mestami a obcami Euroregiónu Karpaty** – projekt štyroch významných európskych historických ciest (vínnej, železnej, gotickej, cisárskej/poštovej (viac viď časť II.), ktorého organizátorom a garantom je Košický samosprávny kraj,

> **zintenzívňovanie existujúcej spolupráce s 15 partnerskými mestami** v Európe a vo svete (Wuppertal, Cottbus, Raahe, Rzeszow, Mobile, Verona, Užhorod, Sankt Peterburg, Miškolc, Budapešť, Bursa, Plovdiv, Niš, Ostrava, Krakov).

*V októbri 2007 mesto Košice zorganizovalo s finančnou podporou Európskej konferenciu s názvom **Európska kultúrna aréna**. Jej súčasťou bol aj summit primátorov, ktorého cieľom bolo vytvorenie siete a rámca pre spoločné projekty a spoluprácu partnerských miest v oblasti kultúry a iniciovanie medzinárodnej diskusie o kultúre miest v kontexte Európskej únie.
Pozri www.culture-arena.eu.*

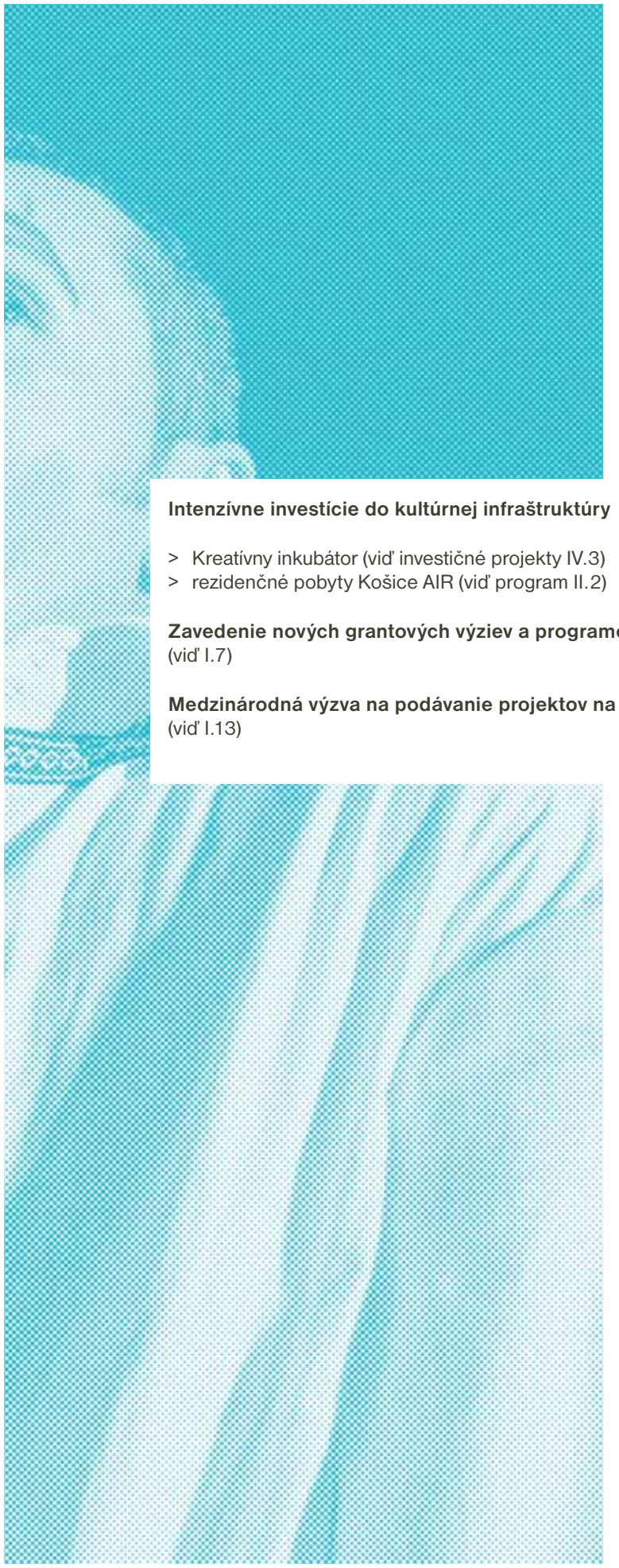

Intenzívne investície do kultúrnej infraštruktúry

> Kreatívny inkubátor (viď investičné projekty IV.3)
> rezidenčné pobyty Košice AIR (viď program II.2)

Zavedenie nových grantových výziev a programov (viď I.7)

Medzinárodná výzva na podávanie projektov na rok 2013 (viď I.13)

Projekt **Košice INTERFACE 2013** by sa mal stať najväčšou oslavou európskej kultúry v celej jej rozmanitosti. Nosné témy projektu, podobne ako horizontálne priority vytvárajú rámec pre spoluprácu a prezentáciu európskeho kultúrneho bohatstva v jeho celej škále.

Okrem už definovaných aktivít chceme v rámci celého projektu:

> **zdôrazňovať kultúrne bohatstvo a európsky významnú históriu Košíc,**
> **približovať kultúru miestnych etník a sociálnych skupín širokej verejnosti** doma i v rámci medzinárodných podujatí,
> **prezentovať špecifiká partnerských miest a iných partnerov v rámci Európy** (aj v rámci siete Second Cities Network).

Väčšina tém, obsiahnutých v predkladanom projekte **Košice INTERFACE 2013** (podpora kreatívneho priemyslu; dialóg medzi kultúrami; kultúrny rozvoj okrajových, marginalizovaných lokalít; prehĺbenie kultúrnej spolupráce medzi EÚ a východnými časťami Európy; zosúladenie potrieb človeka a prírody a iné) sú **dôležitými témami súčasného európskeho kultúrneho diskurzu**. Vyplývajú z aktuálneho vývoja celoeurópskej kultúrnej problematiky a ambíciou nášho projektu je priniesť **nové pohľady a riešenia v jednotlivých oblastiach**. Spôsob ich prezentácie a rozvíjania v rámci projektu predpokladá prepojenie tradičných kultúrnych hodnôt spoločných pre Európu a nových kultúrnych foriem, ktoré sú vo svojej podstate transnárodné a vyjadrujú spoločné aspekty kultúrneho vyjadrenia v rámci súčasnej Európy.

V rámci zdôrazňovania spoločných hodnôt v Európe považujeme za dôležité najmä:

> **spoluprácu s partnerskými mestami** na tvorbe programu a projektoch rozvoja kultúrnej infraštruktúry,
> **špecifický programový dôraz na významné osobnosti európskej kultúry**, ktoré majú prepojenie na Košice a širší región (Sándor Márai, Andy Warhol a i.),
> **intenzívnu spoluprácu s kultúrnymi operátormi, inštitúciami a aktivitami v Európe**, ktorá napomôže k vzájomnému porozumeniu spoločného európskeho dedičstva a vytvorí príležitosti pre dlhotrvajúce projekty, založené na spoločných prvkoch, skúsenostiach a hodnotách.

VIETE ŠPECIFIKOVAŤ, AKO BY TOTO PODUJATIE MOHLO PRISPIEŤ K POSILNENIU VZŤAHOV MEDZI MESTOM A EURÓPOU?

Mesto chce prehlbovať, zintenzívňovať a iniciovať kultúrnu spoluprácu na všetkých úrovniach a v najvyššej možnej miere sa začleniť do medzinárodných štruktúr v oblasti kultúry. Jednou z horizontálnych priorít projektu je **networking** – silný dôraz na vytváranie partnerstiev a spolupráce tam, kde v súčasnosti neexistuje alebo stagnuje, a to na lokálnej, mestskej, národnej aj medzinárodnej úrovni. Ide o vytváranie mostov spolupráce medzi kultúrnymi činiteľmi rôznych oblastí kultúry, ale aj o spoluprácu kultúrneho sektora s inými oblasťami spoločnosti (sociálna oblasť, ekológia, vzdelávanie). Zároveň budeme podporovať prepájanie tradičných kultúrnych aktivít s novými formami umenia a jeho prezentácie.

Chrbticou nášho projektu sú nové **investičné projekty**. Prostredníctvom nich vytvoríme priestor pre rezidenčné pobyty zahraničných umelcov v Košiciach a realizáciu projektov, ktoré vzniknú v rámci networkov (Second Cities, Schengenský poludník, Les Rencontres, Eurocities, Trans Europe Halles – sieť centier súčasného umenia a ďalších) a bilaterálnej spolupráce.

Mesto Košice má ambíciu byť **príkladom úspešnej transformácie** mesta z priemyselného, vojenského a postsocialistického na otvorené mesto pre občanov a návštevníkov, ktoré poskytuje maximálny priestor pre kreativitu vo všetkých oblastiach.

Špecifikom okrajových mestských sídel bývalého Československa je ich pomerne vysoká úroveň sociálnej diverzity. To znamená, že na rozdiel od západných krajín, kde toto riešenie bývania bolo väčšinovo určené pre obyvateľov nižších sociálnych skupín, sú v štruktúre obyvateľstva sídlisk väčšinou zastúpené všetky sociálne vrstvy. Je to dôsledok politiky bývalého režimu, ktorá v podstate nepoznala inú alternatívu bývania. Tento jav sa však v budúcnosti môže meniť a aj v našich podmienkach začne hroziť riziko diferenciácie bývania, vyplývajúce zo sociálnych rozdielov. Je preto potrebné podporiť také prvky v urbánnom prostredí sídlisk, ktoré sa dokážu pretaviť do pozitívnych diverzifikačných procesov. Mesto Košice má ambíciu koncentrovať pozornosť na tieto fenomény v európskom kontexte. Má možnosť spolupracovať s mestami, kde postupne dochádza k procesu „sociálneho zmiešavania“ (Lyon) a zároveň pripraviť vzorové modely riešení v kontexte cez-schengenskej spolupráce s mestami strednej a východnej Európy.

10.

VYSVETLITE, AKO BUDE MÔCŤ PODUJATIE SPLNIŤ VŠETKY KRITÉRIÁ UVEDENÉ NIŽŠIE. UVEĎTE KONKRÉTNE DÔVODY PRE KAŽDÉ KRITÉRIUM

> POKIAĽ IDE O „MESTO A JEHO OBČANOV", AKO CHCE MESTO ZABEZPEČIŤ, ABY PROGRAM PODUJATIA:
>> VZBUDIL ZÁUJEM OBYVATEĽSTVA NA EURÓPSKEJ ÚROVNI;

Komunikačná stratégia (viď I.3) – zapája širokú verejnosť doma i v zahraničí

Témy a program projektu (viď I.2 a II.) – prepájajú európske témy a lokálne špecifiká

Dôraz na medzinárodný rozmer projektu s prihliadnutím na špecifickú polohu Košíc (Schengenský poludník, Second Cities, hranica Východ – Západ)

Dôraz na transformáciu, inováciu a kreativitu

Marketingová stratégia (viď V.)

>> PODPORIL ÚČASŤ UMELCOV, ČINITEĽOV ZO SOCIO-KULTÚRNEJ OBLASTI A OBYVATEĽOV MESTA, JEHO OKOLIA A REGIÓNU ZAPOJENÉHO DO PROGRAMU;

TVORIVÁ PREMENA MESTA

Kľúčovým zámerom kandidatúry je **transformácia mesta** z priemyselného a vojenského na otvorené mesto s vyváženým vzťahom medzi potrebami človeka a prírody. Na mesto, ktoré vytvára podmienky pre tvorivú realizáciu svojich občanov a návštevníkov – nielen umelcov a umeleckých skupín, ale aj študentov, občianskych iniciatív a všetkých kreatívnych občanov. Nové priestory, ktoré v meste vzniknú, budú ponúkať možnosti umelcom z celého sveta i zo Slovenska, čím sa vytvorí ideálne prostredie pre výmenu skúseností a spoločnú tvorbu. Umelecké činnosti sa stanú prístupné aj laickej verejnosti, ktorá bude mať možnosť navštevovať kultúrne aktivity a podujatia aj priamo v mieste svojho bydliska (SPOTs – kultúrne body okraja). Vďaka umeniu a kultúre sa vytvorí reálny priestor na efektívnu komunikáciu, vytváranie vzťahov, znižovanie anonymity v rámci komunity. Obsahová a programová náplň novej kultúrnej infraštruktúry bude zahŕňať aj networking, iniciovanie spoluprác a podporu zapájania kultúrnych operátorov do európskych projektov.

CIELENÁ PODPORA TVORIVOSTI

> vytvorenie **grantového systému** mesta na podporu kultúrnych a umeleckých aktivít občanov (viď I.7)

> po získaní titulu Európske hlavné mesto kultúry 2013 vyhlási organizácia Košice 2013, n. o., ktorá bude podujatie pripravovať, realizovať a hodnotiť, medzinárodnú **výzvu na podávanie projektov**, do ktorej sa budú môcť zapojiť predkladatelia zo Slovenskej republiky, ako aj predkladatelia zo zahraničia

KULTÚRNE VZDELÁVANIE

> horizontálna priorita projektu – **vzdelávanie prostredníctvom kultúry a o kultúre**

> **podpora a dobudovanie štruktúry umeleckého školstva v Košiciach a jeho zapojenie do projektu kandidatúry –** v súčasnosti funguje na území Košíc sieť mestských a súkromných umeleckých škôl, centrá voľného času, stredné umelecké školy (konzervatórium, stredná umelecká škola a škola úžitkového výtvarníctva) a Fakulta umení Technickej univerzity v Košiciach, ktorá postupne rozširuje štruktúru študijných programov s víziou stať sa do roku 2013 samostatnou Akadémiou umení

> **podpora rozvoja vzdelávania v oblasti kultúrneho manažmentu** (viď I.7)

AKTÍVNA PARTICIPÁCIA

Pri tvorbe programovej skladby kladieme dôraz na čo najväčšmi **otvorený charakter** podujatí, ktorý umožní zapojenie širokej odbornej a laickej verejnosti do tvorby a realizácie podujatia. Kandidatúra bude podporovať mobilitu domácich umelcov v rámci partnerských miest v Európe. Aktívna participácia obyvateľov, formálnych a neformálnych skupín, združení je základom podpory procesov komunitného rozvoja, ako i podpory socio-kultúrneho dialógu.

Podpora zapojenia širokého regiónu (viď I.5, I.6, I.9, II.)

>> MAL TRVALÝ CHARAKTER A BOL INTEGRÁLNOU SÚČASŤOU DLHODOBÉHO KULTÚRNEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA.

DLHODOBÝ ROZVOJOVÝ PLÁN

Kandidatúra mesta je koncipovaná ako **dlhodobý rozvojový projekt** s perspektívou rastu kvality, rozsahu a investícií v rokoch 2008–2012. Výsledkom by mala byť európska a svetová úroveň podujatí roka 2013.

Kľúčovými nástrojmi mesta na prípravu podujatia bude predovšetkým:
> dobudovanie a rozšírenie kultúrnej infraštruktúry mesta,
> vytvorenie grantového systému mesta na podporu umelcov a činiteľov zo socio-kultúrnej oblasti,
> širšie zapojenie a vybudovanie niekoľkých celoeurópskych networkov (Second Cities, Schengenský poludník, Európska kultúrna aréna, atď.),
> realizácia rezidenčných pobytov zahraničných umelcov v Košiciach a mobility domácich umelcov v európskych partnerských mestách,
> podpora kreatívneho priemyslu prostredníctvom posilnenia podpory umeleckého školstva a vytvorenia Kreatívneho inkubátora.

Súčasťou príprav bude **dobudovanie dopravnej infraštruktúry a infraštruktúry cestovného ruchu**, čo prinesie mestu a regiónu nové pracovné príležitosti.

Mesto a región začali pred časom viesť s občanmi rozsiahly **dialóg o budúcnosti mesta a úlohe kultúry, umenia a športu v jeho živote**. Tento dialóg naštartoval nové procesy – jedným z prvých výsledkov je aj predkladaná kandidatúra. Cieľom projektu je rozšíriť tento dialóg z lokálnej, resp. regionálnej úrovne na národnú a európsku rovinu a vytvoriť priestor pre rozsiahlu realizáciu potrieb občanov v oblasti kultúry (v jej širokom ponímaní). Dôležitou horizontálnou prioritou nášho programu je dôraz na vzdelávanie, pričom ide aj o vzdelávanie a výchovu diváka prostredníctvom vnášania umenia a kreativity do každodennej reality. Takýto prístup, realizovaný vo všetkých fázach prípravy podujatia, má za cieľ prispieť k **zvýšeniu kultúrneho povedomia občanov mesta a ich aktívnej účasti na kultúrnom živote**, čo môže byť prvotným základom pre dlhodobú udržateľnosť kultúrneho rozvoja mesta.

Všetky tieto opatrenia budú mať za cieľ pripraviť mesto na realizáciu podujatia a vytvoriť prostredie pre trvalú udržateľnosť jeho efektov. Mesto Košice a Košický samosprávny kraj zahrnú investičné projekty, programové projekty a ďalšie nástroje na posilnenie kultúrneho a sociálneho rozvoja mesta do svojich rozvojových programov a akčných plánov.

11.

AKO SA MESTO PLÁNUJE ZAPOJIŤ DO SYNERGIÍ ALEBO VYTVÁRAŤ SYNERGIE S KULTÚRNYMI AKTIVITAMI PODPOROVANÝMI EURÓPSKYMI INŠTITÚCIAMI?

MEDZINÁRODNÝ ROZMER VÄČŠINY REALIZOVANÝCH A PLÁNOVANÝCH AKCIÍ, KTORÝ VYCHÁDZA ZO SPOLUPRÁCE S RÔZNYMI SUBJEKTMI V ZAHRANIČÍ ▪ EXPLICITNÁ PODPORA ZAPOJENIA SA SLOVENSKÝCH SUBJEKTOV, KTORÉ SA ZÚČASTŇUJÚ NA TVORBE PROGRAMU, DO PRÍSLUŠNÝCH EURÓPSKYCH SIETÍ A **PROJEKTOV MULTILATERÁLNEJ SPOLUPRÁCE**

Projekt sa zároveň snaží nadväzovať na príslušné akcie a témy, ktoré dominujú v programoch podporovaných európskymi inštitúciami.

> Téma **medzikultúrneho dialógu** je zameraná predovšetkým na silnejšie kultúrne prepojenie východnej a západnej Európy a kultúrnu spoluprácu ponad schengenskú hranicu – projekt sa tak výrazne zameriava na **kultúru ako súčasť vonkajších vzťahov Európskej únie**.
> K horizontálnym prioritám projektu patria aj **dôraz na kreativitu** a tesnejšie **prepojenie kultúry a vzdelávania**, ktoré patria k hlavným myšlienkam novej európskej kultúrnej agendy.
> Tvorba rezidenčných programov, podpora medzinárodnej spolupráce a vytvárania partnerstiev nesie silný dôraz **na podporu mobility umelcov a umeleckých diel**.

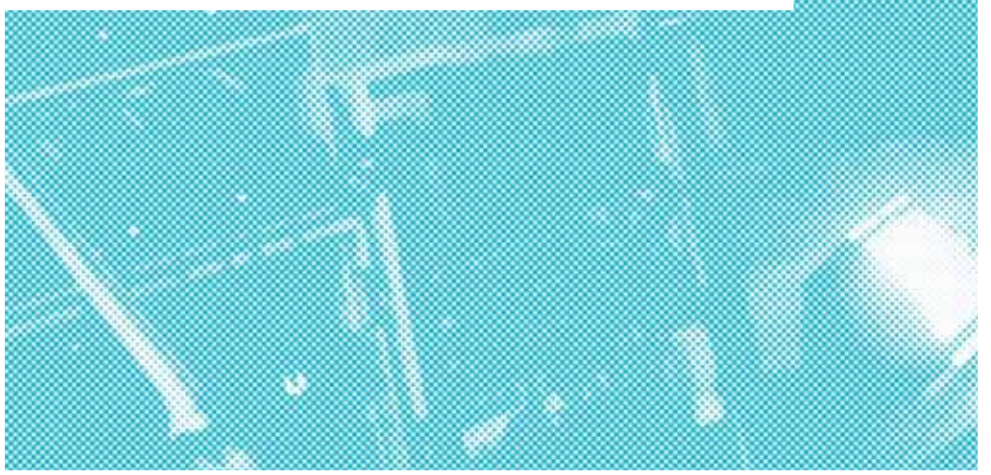

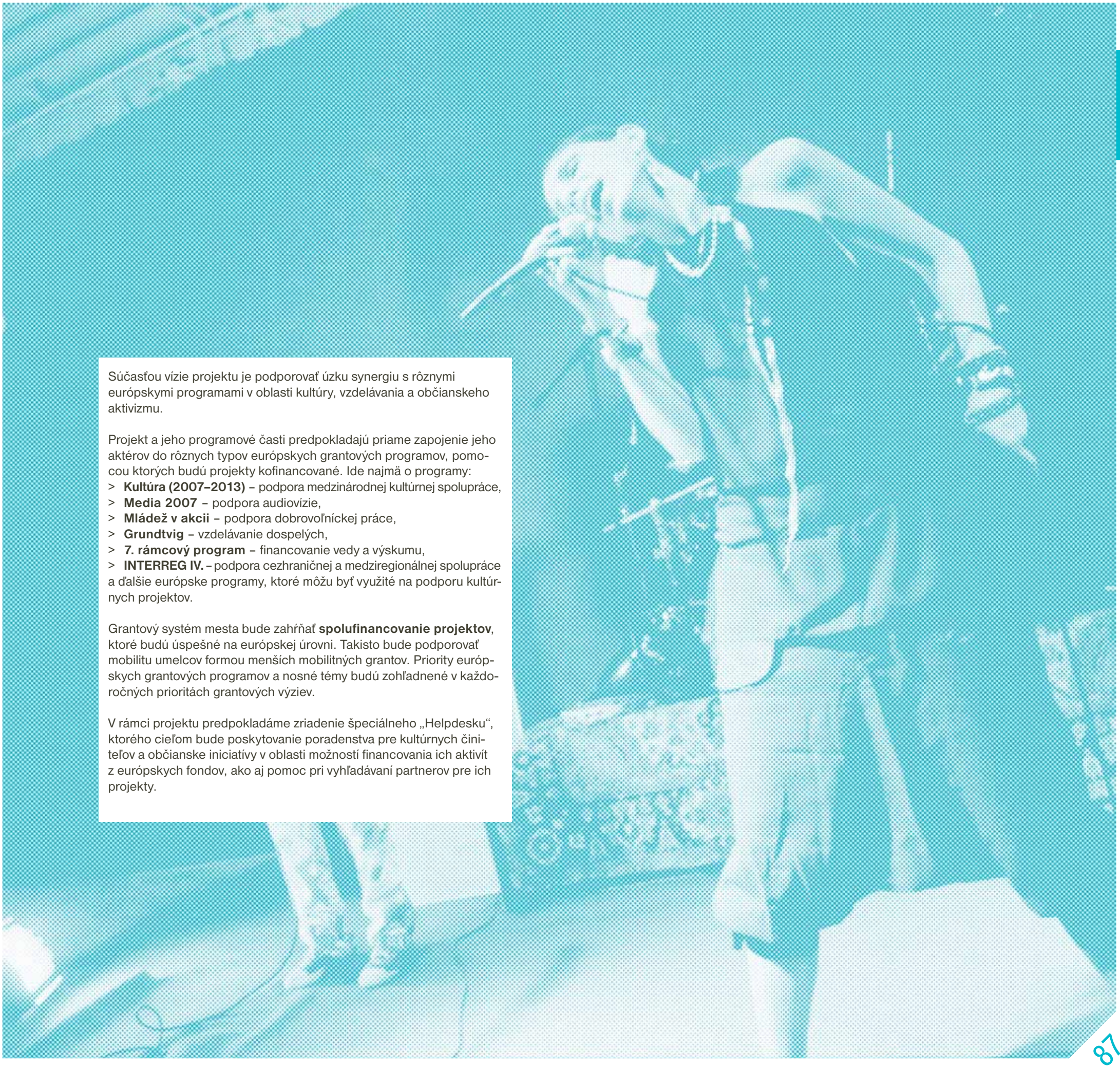

Súčasťou vízie projektu je podporovať úzku synergiu s rôznymi európskymi programami v oblasti kultúry, vzdelávania a občianskeho aktivizmu.

Projekt a jeho programové časti predpokladajú priame zapojenie jeho aktérov do rôznych typov európskych grantových programov, pomocou ktorých budú projekty kofinancované. Ide najmä o programy:
> **Kultúra (2007–2013)** – podpora medzinárodnej kultúrnej spolupráce,
> **Media 2007** – podpora audiovízie,
> **Mládež v akcii** – podpora dobrovoľníckej práce,
> **Grundtvig** – vzdelávanie dospelých,
> **7. rámcový program** – financovanie vedy a výskumu,
> **INTERREG IV.** – podpora cezhraničnej a medziregionálnej spolupráce

a ďalšie európske programy, ktoré môžu byť využité na podporu kultúrnych projektov.

Grantový systém mesta bude zahŕňať **spolufinancovanie projektov**, ktoré budú úspešné na európskej úrovni. Takisto bude podporovať mobilitu umelcov formou menších mobilitných grantov. Priority európskych grantových programov a nosné témy budú zohľadnené v každoročných prioritách grantových výziev.

V rámci projektu predpokladáme zriadenie špeciálneho „Helpdesku“, ktorého cieľom bude poskytovanie poradenstva pre kultúrnych činiteľov a občianske iniciatívy v oblasti možností financovania ich aktivít z európskych fondov, ako aj pomoc pri vyhľadávaní partnerov pre ich projekty.

12

SÚ NIEKTORÉ ČASTI PROGRAMU URČENÉ PRE KONKRÉTNE CIEĽOVÉ SKUPINY OBYVATEĽSTVA (MLÁDEŽ, MENŠINY ATĎ.)?
UVEĎTE PRÍSLUŠNÉ ČASTI V PLÁNOVANOM PROGRAME PODUJATIA.

Práca s deťmi a mládežou, rovnako ako sústredenie sa na rôznorodé minority, je významnou súčasťou projektu **Košice INTERFACE 2013**.

Jedna zo štyroch hlavných tém – **INTERFACE dialógu** je priamo zameraná na dialóg s menšinami, ktoré sa v meste nachádzajú. Projekt zahŕňa osobitné programy, zamerané na rómsku menšinu, sociálne a ekonomicky marginalizované skupiny, dialóg národnostných skupín a pod.

Tri horizontálne priority programu (nové formy umenia, networking a vzdelanie) stanovujú osobitné miesto deťom, stredoškolskej a vysokoškolskej mládeži vo všetkých programových skupinách. Mnohé profilové programy projektu zahŕňajú špecifické sekcie pre deti a mládež. Program zahŕňa aj aktivity venované handicapovaným deťom a mládeži, deťom, umiestneným v nemocniciach, liečebných zariadeniach a detských domovoch, feministickým a ženským hnutiam a Slovákom v zahraničí.

Podrobné informácie o tejto programovej línii sú v osobitnej časti programovej štruktúry (bod II.2).

Košice majú na to, aby sa stali hlavným mestom kultúry. Preto im v tejto snahe pomôžme.
Veď sú naše! :-)

Katka

13.

AKÉ KONTAKTY NADVIAZALO ALEBO PLÁNUJE NADVIAZAŤ MESTO ALEBO ORGÁN ZODPOVEDNÝ ZA PRÍPRAVU PODUJATIA: (UVEĎTE NIEKOĽKÝCH ČINITEĽOV, S KTORÝMI SA PLÁNUJE SPOLUPRÁCA, A CHARAKTER PRÍSLUŠNÝCH VÝMEN.)
> S KULTÚRNYMI ČINITEĽMI MESTA?

Celý projekt kandidatúry je budovaný zdola a projektový tím v procese príprav **inicioval širokú spoluprácu** na tvorbe konceptu projektu, podpornej kampane, podporných podujatiach a podujatiach na rok 2013 so širokou verejnosťou a vyše 100 kultúrnymi činiteľmi mesta a regiónu.

Išlo predovšetkým o spoluprácu s cca 80 odborníkmi pôsobiacimi v oblasti umenia, audiovízie, vzdelávania, regionálneho a územného rozvoja a financií. Projektový tím zároveň nadviazal úzky kontakt so vzdelávacími inštitúciami (predovšetkým s Technickou univerzitou v Košiciach, ktorej učitelia a študenti sa podieľali na tvorbe loga, dizajnového manuálu a podpornej kampani kandidatúry, na tvorbe analýz v oblasti cestovného ruchu, kultúrneho profilu mesta a predbežných štúdií realizovateľnosti investičných projektov kandidatúry), intenzívne spolupracuje s kultúrnymi inštitúciami zriadenými štátom a Košickým samosprávnym krajom.

V marci 2007 bola vytvorená **Rada projektu kandidatúry** mesta Košice na titul Európske hlavné mesto kultúry 2013 (viď Appendix), ktorej členmi sú politickí predstavitelia mesta a regiónu, rektori univerzít, predstavitelia cirkví, kultúrnych inštitúcií, významných podnikov a osobnosti spoločenského a umeleckého života. Cieľom jej vytvorenia bolo strategické partnerstvo s kľúčovými predstaviteľmi, inštitúciami a osobnosťami v meste, ktoré bude základom pre individuálne zapojenie členov Rady projektu do príprav a realizácie podujatia, napríklad prostredníctvom sponzoringu pri vybraných investičných projektoch, programov podujatia, ako aj prípadného členstva v orgánoch organizácie „Košice 2013, n. o.“, ktorá bude projekt realizovať a monitorovať. V roku 2007 a 2008 boli niektoré podporné podujatia kandidatúry finančne podporené vyššie uvedenými spoločnosťami.

Po postupe do druhého kola výberu EHMK 2013 mesto Košice naďalej posilňovalo už existujúcu spoluprácu s kultúrnymi činiteľmi, konkretizovalo ju a pripravovalo na realizáciu podujatia na rok 2013. Predovšetkým šlo o podporu a vytvorenie podmienok pre **rozvoj zručností v oblasti kultúrneho manažmentu**. V prvej polovici roku 2008 bol na Filozofickej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach akreditovaný nový študijný program „masmediálne štúdie“, ktorý bude obsahovať študijný profil, zameraný na oblasť kultúrneho manažmentu. Na tvorbe jeho študijnej náplne sa bude od leta 2008 podieľať aj projektový tím EHMK a študenti tohto programu budú aktívne zapojení do príprav a realizácie podujatia EHMK 2013. (viď I.7)

V roku 2008 začala **realizácia a príprava vybraných investičných projektov**, predovšetkým Kasární/Kulturparku a prvého SPOTu na košickom sídlisku Terasa.

Mesto Košice spolupracuje s kultúrnymi inštitúciami zriadenými **Košickým samosprávnym krajom** (KSK), ktoré pôsobia v mestách a obciach celého košického regiónu. KSK pripravuje regionálny projekt štyroch historických ciest Terra Incognita, do ktorého sú zapojené mestá, obce a kultúrni činitelia kraja (napr. osvetové strediská, ktoré slúžia ako kontaktné, informačné a komunikačné body ohľadom projektu EHMK s umelcami a občianskymi aktivitami v celom kraji). V súvislosti s prezentáciou Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja KSK sa uskutočnili prezentácie kandidatúry pre predstaviteľov miest, obcí a mikroregiónov vo všetkých okresoch košického kraja.

Na spoluprácu bolo oslovených **16 miest regiónu**, ktoré budú na projekte EHMK participovať prostredníctvom zapojenia svojich kultúrnych činiteľov, škôl a umeleckých skupín či jednotlivcov. V súčasnosti sa táto spolupráca špecifikuje. Cieľom projektového tímu je podchytiť a zapojiť do procesu čo najširšie spektrum občianskych aktivít v oblasti umenia, sociálnej práce, vzdelávania, športu, práce s mládežou, seniorských aktivít v celom regióne.

Viď aj Pentapolitana – I.4

Kandidatúra bola konzultovaná a pripomienkovaná **programovou radou**, zloženou z odborníkov na jednotlivé oblasti z celého Slovenska (Marek Adamov – súčasné umenie, František Balún, Jozef Lupták – vážna hudba, Peter Milčák – literatúra, Vladimír Beskid – výtvarné umenie, Zora Jaurová – divadlo / koncepčné a prierezové otázky, Juraj Koban – architektúra).

Na regionálnej úrovni bola spolupráca prekonzultovaná a v prípade získania titulu bude realizovaná s Múzeom Andyho Warhola v Medzilaborciach, Galériou Andrej Smolák (pobočka Galérie MIRO Berlín v Snine), Divadlom z Pasáže v Banskej Bystrici (pracujúce s hercami s mentálnym postihnutím), Divadlom Alexandra Duchnoviča v Prešove (jediným rusínskym a ukrajinským divadlom na Slovensku), združením Chichi z Prešova (pracujúcim aj v Košiciach s ťažko a nevyliečiteľne chorými deťmi), Divadlom Ludus z Bratislavy, združením EFFETA z Nitry (práca so sluchovo postihnutými), Medzinárodným domom umenia pre deti Bibiana v Bratislave, Špeciálnou základnou školou v Levoči, Špeciálnou strednou školou v Levoči, Divadlom Levoča, Galériou výtvarníkov Spiša, Tanečnou skupina Partia, Občianskym združením Sloven, Slovenskou utečeneckou radou Zvolen, Divadlom Spišská Nová Ves, Divadlom Jonáša Záborského Prešov, Divadlom Drak Prešov, OZ Radosť Bardejov, Divadlom na ávii Bardejov, Šarišským múzeom Bardejov, Prvým slovenským literárnym gymnáziom Revúca, Krajskými osvetovými strediskami, Rádom premonštrátov, Divadlo Actores Rožňava atď.

Strategickým partnerom kandidatúry pre inovatívne formy umeleckej produkcie je centrum Stanica v Žiline, ktorá je etablovaná v európskom networku nezávislých kultúrnych centier Trans Europe Halles a intenzívne kooperuje s partnerským košickým centrom IC Culture Train.

K spolupráci boli na národnej úrovni oslovení Matica slovenská, Divadelný ústav, Spolok Slovenských spisovateľov / Slovenský zväz spisovateľov, Národné osvetové centrum, Slovenská akadémia vied, Slovenský filmový ústav, Vysoká škola múzických umení, Vysoká škola výtvarných umení, Ústav pamäti národa a iné.

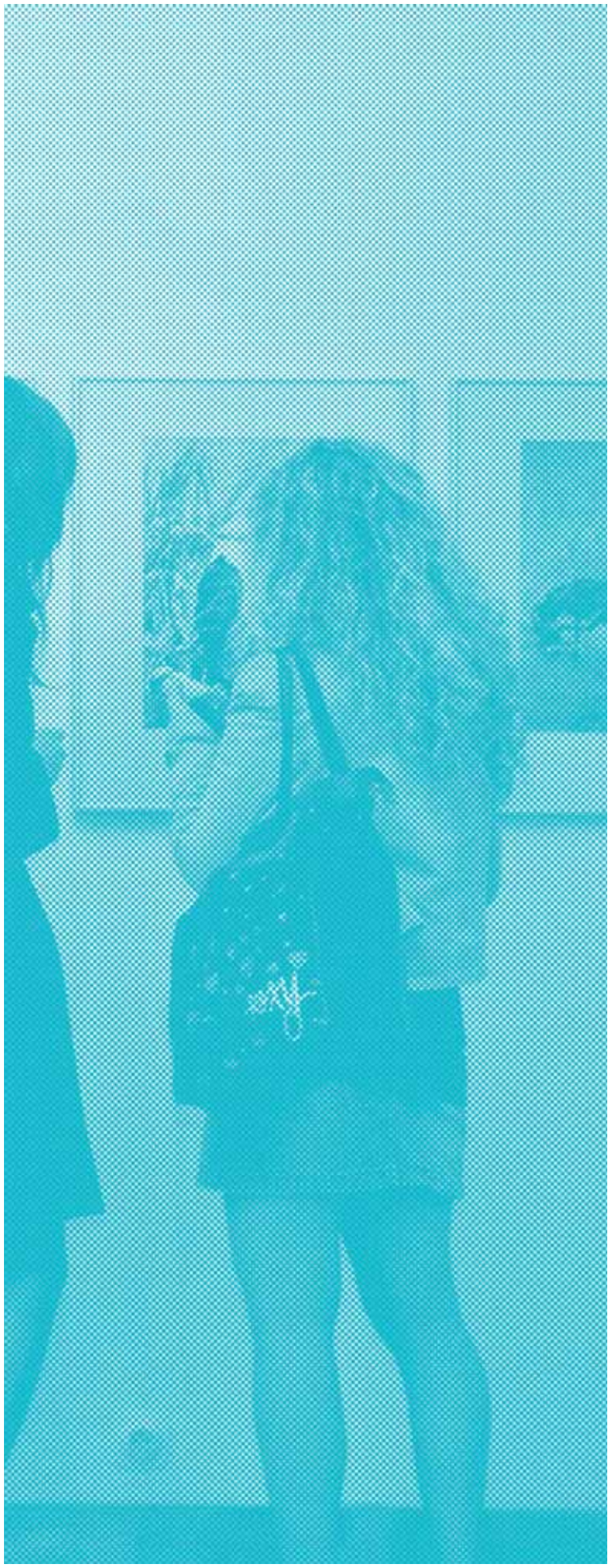

> S KULTÚRNYMI ČINITEĽMI, KTORÍ MAJÚ SÍDLO V ZAHRANIČÍ?

- **partnerské mestá** (viď I.9)
- **medzinárodný networking** na úrovni mesta (Les Rencontres, Eurocities, pripravované Second Cities Network, Schengenský poludník) a všetkých subjektov, zúčastnených na programe (viď I.9)
- **medzinárodný charakter** všetkých programov a iniciovaných spoluprác
- **krátkodobé rezidenčné pobyty** v sieti novovytvorených kultúrnych inštitúcií (program Košice AIR – viď II.2)
- **intenzívna spolupráca** kultúrnych subjektov z Košíc s partnermi v zahraničí (viď I.8, II.2)
- **spolupráca so zahraničnými konzultantmi** (viď Appendix)
- **medzinárodná výzva na podávanie projektov na rok 2013**, ktorá bude vyhlásená po získaní titulu EHMK

14

V ČOM JE PLÁNOVANÝ PROJEKT INOVAČNÝ?

Filozofia a téma projektu

Prináša konzistentný pohľad na viaceré otázky z oblasti kultúry, spoločenského života, urbánneho rozvoja, integrácie v rámci európskych i mimoeurópskych štruktúr, ekológie a mnohých ďalších. Prostredníctvom základnej idey mesta ako **INTERFACEu** reaguje na súčasný stav spoločnosti, globálneho sveta a informačného veku, čím sa stáva mimoriadne aktuálnou a atraktívnou pre dnešnú Európu.

Konkrétne aplikácie do existujúcich reálií mesta

> riešenie problémov transformácie starých štruktúr mestského organizmu (armádne a industriálne priestory) na nové prvky, ktoré mestu chýbajú a ktoré prinášajú nové možnosti zapojenia sa do kultúrneho kontextu Európy
> návrhy krokov, vedúce k decentralizácii kultúry a zvýšeniu aktívnej spoluúčasti obyvateľov na mestskom živote
> rozšírenie kultúrnej infraštruktúry do okrajových častí a zvýšenie možností kultúrnej komunikácie
> spoločná báza pre rôzne záujmové skupiny a ponuka širšej spolupráce
> environmentálne témy a modely riešenia zásadných ekologických otázok dnešnej doby a podpora trvalej udržateľnosti

Programová náplň

> spájanie a prekračovanie hraníc – umeleckých, geografických aj sociálnych
> výchova a vzdelávanie všetkých účastníkov programu

Košice sú a budú také ~~akých~~ aké si ich my všetci zrealizujeme nie nápadmi a zbytočnými rozhovormi niekde pri pive, či bare, ale skutkami ktoré v histórii ostanú (zvečnené a dosiah) zvečnené a v budúcnosti ľudia si povedia: To su tý ktorýlen nekecali do vetra, ale zrealizovali nie kôli sebe, ale budúcim generáciam.

15.

KULTÚRNO-SOCIÁLNE ASPEKTY

AK BUDE PRÍSLUŠNÉ MESTO VYMENOVANÉ ZA HLAVNÉ MESTO KULTÚRY, AKÉ BUDÚ ÚČINKY PODUJATIA V STREDNODOBOM A DLHODOBOM HORIZONTE ZO SOCIÁLNEHO A KULTÚRNEHO HĽADISKA A Z HĽADISKA MESTA? PLÁNUJÚ MESTSKÉ ORGÁNY VYDAŤ VEREJNÉ VYHLÁSENIE O ZÁMERE, TÝKAJÚCE SA OBDOBIA NASLEDUJÚCEHO PO ROKU, V KTOROM SA USKUTOČNÍ PODUJATIE?

Investíciou do rozšírenia kultúrnej infraštruktúry spolu s dlhodobou podporou kultúrnych operátorov a ich aktivít chceme dosiahnuť **zvýšenie ich množstva a vyprovokovať v ľuďoch sofistikovanejší kultúrny dopyt**. Uvedené aktivity prispejú k nárastu možností pre celkovú podporu kultúrno-sociálneho dialógu, komunitnej identity a solidarity. Zároveň chceme dosiahnuť výraznejšie zastúpenie **občianskych iniciatív** pri organizovaní kultúrnej ponuky, ako aj posun ich pôsobenia od jednorazových podujatí k **permanentnej celoročnej ponuke**.

Prostredníctvom aktivít na podporu spolupráce, aktivít zameraných na menšiny a okrajové komunity a dôrazu na medzikultúrny a medzináboženský dialóg chceme dosiahnuť **väčšiu otvorenosť občanov, zvyšovanie ich medzikultúrnych kompetencií** a prehĺbiť ich **schopnosť spolupracovať navzájom a viesť tvorivý dialóg**.

VĎAKA PROJEKTU **KOŠICE INTERFACE 2013** DÔJDE K ZLEPŠENIU PONUKY KREATÍVNE ZAMERANÉHO PROGRAMU PRE ŠPECIFICKÉ CIEĽOVÉ SKUPINY, NAJMÄ V OKRAJOVÝCH ČASTIACH MIEST (NA SÍDLISKÁCH) A K VYŠŠIEMU ZAPOJENIU OBYVATEĽOV DO AKTÍVNEHO PROCESU PREMENY SVOJHO MESTA. ZREALIZOVANÉ INVESTIČNÉ, ALE AJ PROGRAMOVÉ PROJEKTY BUDÚ MAŤ VÝZNAMNÝ DOPAD NA **DECENTRALIZÁCIU KULTÚRNEHO ŽIVOTA A VZNIK NOVÝCH, KULTÚRNE ZAMERANÝCH KOMUNÍT**.

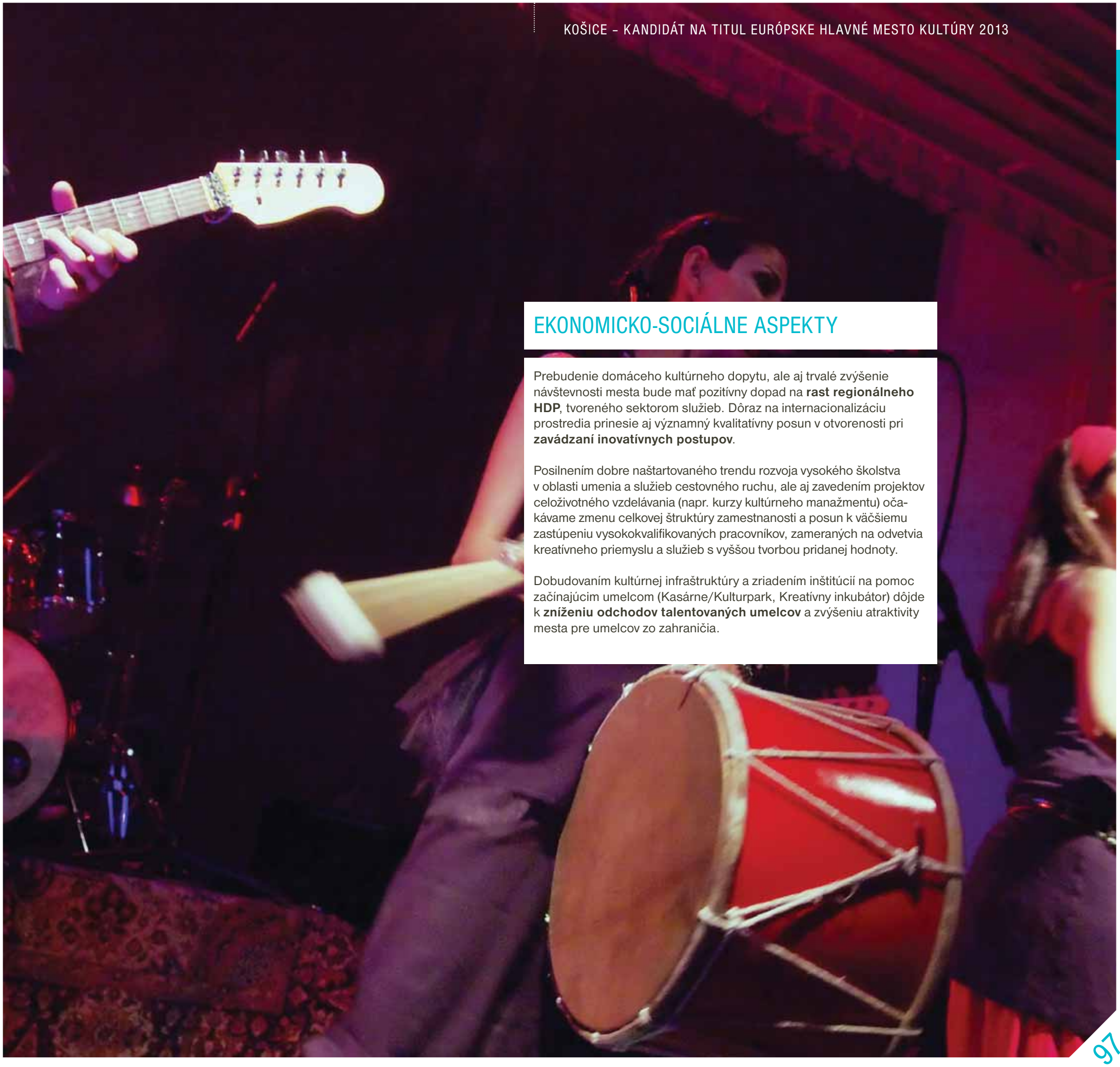

EKONOMICKO-SOCIÁLNE ASPEKTY

Prebudenie domáceho kultúrneho dopytu, ale aj trvalé zvýšenie návštevnosti mesta bude mať pozitívny dopad na **rast regionálneho HDP**, tvoreného sektorom služieb. Dôraz na internacionalizáciu prostredia prinesie aj významný kvalitatívny posun v otvorenosti pri **zavádzaní inovatívnych postupov**.

Posilnením dobre naštartovaného trendu rozvoja vysokého školstva v oblasti umenia a služieb cestovného ruchu, ale aj zavedením projektov celoživotného vzdelávania (napr. kurzy kultúrneho manažmentu) očakávame zmenu celkovej štruktúry zamestnanosti a posun k väčšiemu zastúpeniu vysokokvalifikovaných pracovníkov, zameraných na odvetvia kreatívneho priemyslu a služieb s vyššou tvorbou pridanej hodnoty.

Dobudovaním kultúrnej infraštruktúry a zriadením inštitúcií na pomoc začínajúcim umelcom (Kasárne/Kulturpark, Kreatívny inkubátor) dôjde k **zníženiu odchodov talentovaných umelcov** a zvýšeniu atraktivity mesta pre umelcov zo zahraničia.

Podporujeme kandidatúru mestu Košice,
rodina Michalková, KE.

EKOLOGICKO-SOCIÁLNE ASPEKTY

Vďaka enviromentálnym dôrazom projektu dôjde v meste k **skvalitneniu životného prostredia** v obytných zónach. Integrácia novej kultúry o vode do tohto procesu prispeje k **ozdravovaniu celomestskej klímy**.

Projekt kandidatúry inicioval prípravu veľkých investičných projektov kultúrnej infraštruktúry, zaujímavé medzinárodné projekty, vznik nových inštitúcii, networkov. Z pohľadu **trvalej udržateľnosti** sa pripravuje implementácia systémových opatrení (nového grantového systému, Kreatívneho inkubátora, zázemia pre výmenné rezidenčné pobyty a i.), zároveň sa výrazne zvyšujú výdavky mestského rozpočtu na oblasť kultúry. Mesto bude v prípade úspechu **verejne deklarovať pokračovanie** naštartovaného procesu **Košice INTERFACE 2013**, najmä vo vzťahu k transformácii, podpore mobility, medzinárodnej dimenzii kultúrneho života a systémovo nastavených mechanizmov, umožňujúcich rozvoj aj po roku 2013.

16.

NA ZÁKLADE ČOHO BOLA TÁTO KANDIDATÚRA NAVRHNUTÁ A VYPRACOVANÁ?

VYPRACOVANIE KANDIDATÚRY

Kandidatúra mesta Košice na titul Európske hlavné mesto kultúry 2013 vychádza z viacerých podnetov. Hlavným impulzom bol silný dopyt verejnosti po zvyšovaní úrovne a kvality kultúry a kultúrnych služieb v meste. Táto **spoločenská objednávka** v spojení s **presvedčením predstaviteľov mesta** o význame a prínose tohto podujatia, ktoré chápu ako potenciálne významný moment pre budúci rozvoj mesta v rámci dlhodobého projektu, vyústila do podnetu vypracovať kandidatúru. Projektový tím mal počas prípravy projektu maximálnu podporu vedenia mesta, nielen po stránke personálnej, finančnej a technickej, ale predovšetkým vo forme osobnej angažovanosti s cieľom budovať reálny, úspešný a udržateľný projekt. Projekt kandidatúry sa stal **jednou zo štyroch hlavných prierezových priorít mesta na roky 2008–2020**, zadefinovaných v aktualizovanom Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta (2008).

Kandidatúra bola **vypracovaná zdola**, teda na základe podnetov širokej aj odbornej verejnosti, zozbieraných buď oslovením konkrétnych spolupracovníkov alebo v rámci verejnej výzvy. Projekty boli posudzované expertnými skupinami, zloženými z odborníkov v jednotlivých oblastiach činnosti. V období 2007–2008 sa zrealizovali mnohé projektové zámery v rámci prípravných podujatí, ďalšie sa zrealizujú v rokoch 2009–2012. Vybrané projekty boli zahrnuté do programu podujatia EHMK na rok 2013.

Do prípravy kandidatúry sa zapojila široká umelecká obec, občianske združenia, neziskové organizácie a iniciatívy prostredníctvom podávania projektových návrhov, práce v expertných a poradných skupinách a spolupráce s projektovým tímom na koncipovaní jednotlivých častí projektu.

Samotný text kandidatúry spracoval projektový tím, zložený z projektového manažéra, dramaturga projektu, autora konceptu **INTERFACE** a ďalších členov projektového tímu podľa ich odborného zamerania. Kandidatúra bola konzultovaná a pripomienkovaná odborníkmi na jednotlivé oblasti zo Slovenska i zahraničia. Projekt kandidatúry bol schválený dňa 8. októbra 2007 vedením mesta Košice, dňa 17. októbra 2007 Radou projektu „Košice – kandidát na titul Európske hlavné mesto kultúry“ a dňa 25. októbra 2007 Mestským zastupiteľstvom v Košiciach. Kandidatúra má podporu Košického samosprávneho kraja, ktorý časti programu a investičné projekty, spadajúce do jeho realizácie, zahrnul do aktualizovaného Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja v programovacom období 2007–2013 a vyčlení na ne potrebné finančné prostriedky. Kandidatúru podpisom memoranda o spolupráci podporilo všetkých 16 miest Košického kraja.

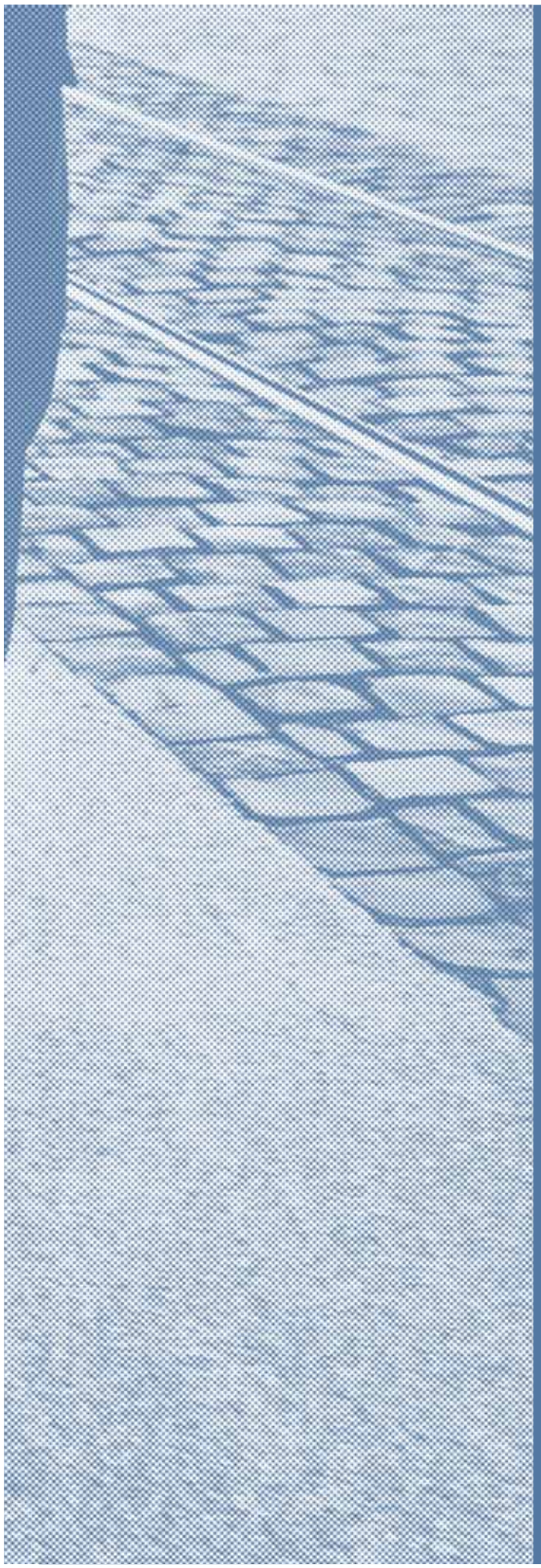

II.

ŠTRUKTÚRA PROGRAMU PODUJATIA

1.

AKÁ JE ŠTRUKTÚRA PROGRAMU ROKA, KTORÝ MESTO PLÁNUJE ZREALIZOVAŤ, AK BUDE VYMENOVANÉ ZA EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY (USMERNENIA, TEMATICKÁ OSNOVA PODUJATIA)? AKÁ JE DĹŽKA TRVANIA PROGRAMU?

Nasledujúce riadky charakterizujú základnú koncepciu programu, navrhovaného pre kandidatúru mesta Košice na Európske hlavné mesto kultúry. Okrem primárnej filozofie, tém a priorít programu uvádzame v 2. časti niekoľko vybraných projektov – tieto majú slúžiť ako príklad programovej štruktúry a aplikácie tém projektu do konkrétnych umeleckých a kultúrnych aktivít. Uvedené projekty sú výsledkom prvej fázy zhromažďovania námetov a generovania programových rámcov projektu. V súčasnosti sa nachádzajú v rôznych fázach rozpracovanosti – od pomerne detailnej prepracovanosti na základe konkrétnej spolupráce až po projektové zámery, ktoré ešte musia byť rozpracované a prehĺbené.

Programový koncept

Základnými hodnotami, ktoré budeme uplatňovať v procese programovej tvorby sú najmä **kvalita, dostupnosť, udržateľnosť**.

Chceme priniesť maximálnu možnú kvalitu kultúrnej produkcie, a tým nastaviť kritériá pre jej ďalší rozvoj. Chceme, aby ponúkaný kultúrny program bol dostupný všetkým sociálnym a vekovým skupinám a aby zahrnul tvorcov od lokálnej až po najširšiu medzinárodnú úroveň. Chceme vytvárať také programové projekty a ich primeraný kontext, aby sa nestali len jednorazovými kultúrnymi zážitkami, ale aby prinášali trvalý rozvoj mesta a jeho obyvateľov.

TEMATICKÁ ŠTRUKTÚRA

Tvorba umeleckého a kultúrneho programu projektu a jeho dramaturgická koncepcia vychádza zo základnej filozofie projektu Košice INTERFACE 2013 a jeho štyroch podôb v procese existencie a premeny mesta.

TRANSFORMAČNÝ INTERFACE

> premena funkcií bývalých štruktúr, ich redefinovanie a sprístupnenie novým myšlienkam a projektom
> užívateľ vytvára kontakty s umením a kultúrou, aktívne sa zúčastňuje na procese tvorby

Programová náplň nových štruktúr bude reflektovať zmenu, ktorá sa udiala a zaručí udržateľnosť novej myšlienky pre nasledujúce obdobie. Uvedomujeme si, že nielen nové chápanie architektonických štruktúr, ale aj s ním súvisiaca náplň a aktivity zamerané na občanov tvoria identitu miesta a teda v konečnom dôsledku aj identitu mesta.

Programová štruktúra ukazuje predstavu kultúrneho využitia jednotlivých investičných projektov a ich miesto v kultúrnej infraštruktúre mesta.

Nosnými projektmi tejto myšlienky sú pripravované investičné projekty:
> revitalizácia bývalých kasárenských objektov a vytvorenie kultúrneho **centra Kasárne/Kulturpark,**
> prebudovanie bývalého industriálneho komplexu zariadení **Bane Bankov** na oddychovo-kultúrnu zónu,
> oživenie bývalých tepelných výmenníkových staníc na kultúrne body okraja **(SPOTs).**

Nosné témy
> **umelecká synergia**
> **od prezentácie k procesu**
> **nové kultúrne symboly**

OTVORENÝ INTERFACE

> mesto ako otvorený systém, schopný a ochotný prijímať nové podnety a impulzy
> prostredie, kde sa ľudia ochotne zapájajú, sú aktívni, ktoré podporuje kultúrne odlišnosti a ich vzájomnú interakciu
> mesto napojené na širší systém spolupráce v rámci svojho regiónu a Európy

Veľká časť programu je založená na báze občianskej participácie. Kultúra tu nachádza svoje miesto priamo tam, kde ľudia žijú a reflektuje ich situáciu. Opúšťa inštitucionálne centrum, otvára sa a dáva šancu menším formám, mobilite a aktuálnej súčasnosti, vďaka čomu je schopná reagovať na aktuálne potreby cieľových skupín.

Nosné témy
> **sociálna inklúzia**
> **decentralizácia kultúry**
> **rozšírenie kultúrnej infraštruktúry v modernej podobe do všetkých častí mesta**
> **komunitná kultúra**

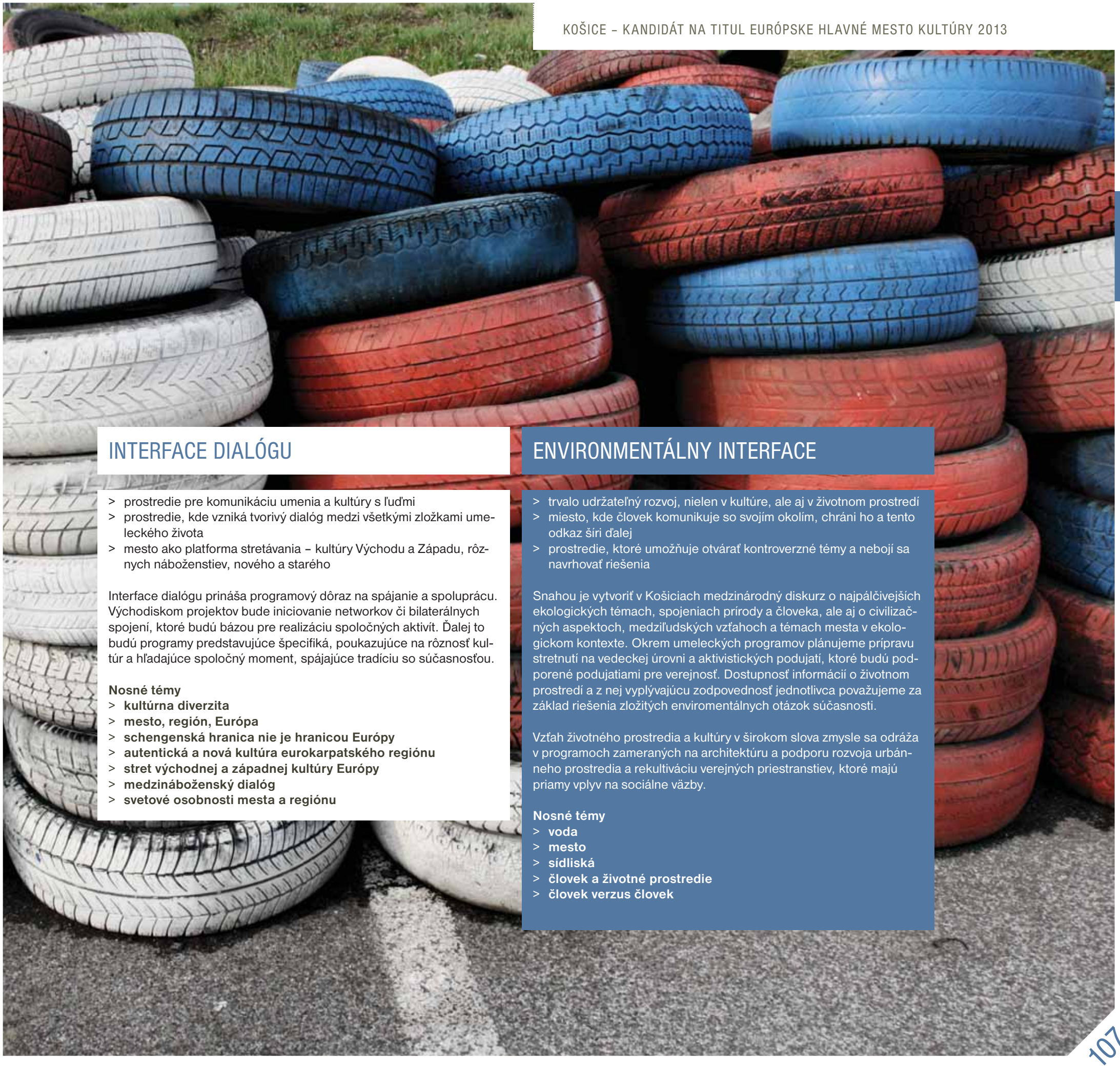

INTERFACE DIALÓGU

> prostredie pre komunikáciu umenia a kultúry s ľuďmi
> prostredie, kde vzniká tvorivý dialóg medzi všetkými zložkami umeleckého života
> mesto ako platforma stretávania – kultúry Východu a Západu, rôznych náboženstiev, nového a starého

Interface dialógu prináša programový dôraz na spájanie a spoluprácu. Východiskom projektov bude iniciovanie networkov či bilaterálnych spojení, ktoré budú bázou pre realizáciu spoločných aktivít. Ďalej to budú programy predstavujúce špecifiká, poukazujúce na rôznosť kultúr a hľadajúce spoločný moment, spájajúce tradíciu so súčasnosťou.

Nosné témy
> **kultúrna diverzita**
> **mesto, región, Európa**
> **schengenská hranica nie je hranicou Európy**
> **autentická a nová kultúra eurokarpatského regiónu**
> **stret východnej a západnej kultúry Európy**
> **medzináboženský dialóg**
> **svetové osobnosti mesta a regiónu**

ENVIRONMENTÁLNY INTERFACE

> trvalo udržateľný rozvoj, nielen v kultúre, ale aj v životnom prostredí
> miesto, kde človek komunikuje so svojím okolím, chráni ho a tento odkaz šíri ďalej
> prostredie, ktoré umožňuje otvárať kontroverzné témy a nebojí sa navrhovať riešenia

Snahou je vytvoriť v Košiciach medzinárodný diskurz o najpálčivejších ekologických témach, spojeniach prírody a človeka, ale aj o civilizačných aspektoch, medziľudských vzťahoch a témach mesta v ekologickom kontexte. Okrem umeleckých programov plánujeme prípravu stretnutí na vedeckej úrovni a aktivistických podujatí, ktoré budú podporené podujatiami pre verejnosť. Dostupnosť informácií o životnom prostredí a z nej vyplývajúcu zodpovednosť jednotlivca považujeme za základ riešenia zložitých enviromentálnych otázok súčasnosti.

Vzťah životného prostredia a kultúry v širokom slova zmysle sa odráža v programoch zameraných na architektúru a podporu rozvoja urbánneho prostredia a rekultiváciu verejných priestranstiev, ktoré majú priamy vplyv na sociálne väzby.

Nosné témy
> **voda**
> **mesto**
> **sídliská**
> **človek a životné prostredie**
> **človek verzus človek**

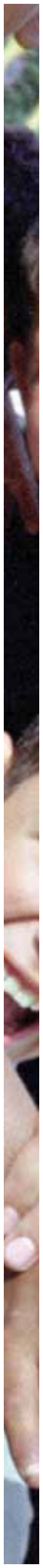

Horizontálne procesy

Aby sme dosiahli ciele, stanovené v jednotlivých programových líniách, bude náš projekt založený na progresívnych metódach a prístupoch vo všetkých svojich častiach. Týmito horizontálnymi procesmi, ktoré zdôrazňujeme v celej programovej štruktúre, sú:

INVENCIA

Program KOŠICE – INTERFACE 2013 je komponovaný ako prezentácia nových, kreatívnych foriem umenia, ktoré predznačujú smerovanie kultúry v Európe. V Košiciach vytvoríme prostredie, kde sa budú rôzni umelci navzájom inšpirovať a ovplyvňovať, kde sa budú stretávať umelci rôznych štýlov a žánrov. Kreativita sa stane hybnou silou dlhodobého projektu transformácie, ktorá zahŕňa aj ekonomické a sociálne aspekty.

Program zdôrazňuje najmä:

podporu kreativity v rôznych oblastiach činností
> kreativita ako základ transformácie
> prepojenie kultúry a iných oblastí (ekonomika, urbanizmus, sociálna oblasť a i.)

nové formy a nové spojenia v umení
> netradičné, inovatívne, inšpirujúce stretnutia rôznych druhov umenia, ktoré medzi sebou komunikujú
> progresívne európske umelecké trendy a ich prepojenie s mestom a regiónom
> dôraz na interakciu a proces

tradičné formy kultúry v novom kontexte
> nové polohy a výzvy pre etablované kultúrne a umelecké inštitúcie
> aktívna účasť v rôznych typoch medzinárodných networkov

VZDELÁVANIE

Vzdelávanie o kultúre, prostredníctvom kultúry a ku kultúre je najdôležitejším faktorom, ktorý môže prekonať existujúce bariéry medzi umelcami a publikom, vniesť kultúru do každodenného života a vytvoriť tak kultúrneho človeka 21. storočia. Nové kultúrne formy, ktoré náš projekt predstavuje, si vyžadujú nové pochopenie publika a novú interakciu. Fenomén prepájania kultúry a vzdelávania, a vzdelávania všetkých účastníkov **INTERFACEu** je obsiahnutý v celom našom programe. Európsky rozmer projektu navyše vytvára možnosť komunikovať a vzdelávať sa v priamej konfrontácii.

Vzdelávacie procesy budeme realizovať najmä cez:

špeciálne vzdelávacie programy
> workshopy
> tvorivé dielne
> sympóziá

vzdelávanie na základe komunikácie s umením
> prezentácia umenia v okrajových častiach
> programy pre deti a mládež v rámci škôl a centier voľného času
> programy pre znevýhodnenú časť obyvateľov

vzdelávanie ako dialóg
> kontakt a spolupráca rôznych sociálnych skupín a vzájomná výmena
> medzikultúrne stretnutia
> výmenné pobyty a stáže

NETWORKING

INTERFACE JE SÚČASŤOU NEKONEČNEJ SIETE. BEZ PREPOJENIA JEJ JEDNOTLIVÝCH BODOV BY NEBOLA MOŽNÁ KOMUNIKÁCIA, VÝMENA, STRETNUTIE. NETWORKING, PREPÁJANIE PODOBNÉHO A KONFRONTÁCIA S ODLIŠNÝM JE ZÁKLADNOU PODMIENKOU KULTÚRNEHO NAPREDOVANIA V SÚČASNOSTI. PODPORA PREPÁJANIA JEDNOTLIVÝCH AKTÉROV, AKTIVÍT, PROJEKTOV A INŠTITÚCIÍ NA RÔZNYCH ÚROVNIACH A TÝM STIMULOVANIE SPOLUPRÁCE JE DÔLEŽITOU ZLOŽKOU NÁŠHO PROJEKTU.

Chceme vytvárať **nový typ komunikačného prostredia** medzi kultúrnymi inštitúciami mesta a regiónu, obyvateľmi sídlisk, centrom mesta a jeho okrajovými časťami, občianskymi aktivitami v rámci mesta a regiónu, jednotlivými umelcami tvoriacimi v rôznych umeleckých žánroch, mestom a regiónom, historickou a súčasnou podobou mesta. Program obsahuje aktivity založené na komunikačnom prepojení Košíc a umelcov, kultúrnych inštitúcií a občianskych aktivít z rôznych regiónov Európy.

Projekt sa snaží vytvárať nové spôsoby komunikácie medzi Európskou úniou a ostatnou Európou, krajinami Karpatského regiónu, rôznymi umeleckými druhmi, človekom a životným prostredím, či rôznymi náboženstvami.

ŠPECIFICKÉ TÉMY

V rámci programu existuje množstvo špecifických tém, ktoré vyplývajú z celkovej koncepcie projektu v celej jeho šírke. Niektoré z nich považujeme za osobitne dôležité v procese zmeny identity mesta.

V programe a jeho tvorbe, ktorá bude prebiehať počas nasledujúcich rokov sa budeme osobitne zaoberať týmito témami:

> postkomunistická realita – reflexia minulosti, identifikácia špecifických problémov súčasnosti, zmena myslenia, proces transformácie, hľadanie spoločných riešení,
> **Rómovia** – kultúra a umenie ako prostriedok komunikácie a sociálnej práce, reflexia špecifík, medzikultúrrny dialóg,
> **Schengenská hranica** – politické hranice nie sú hranicami kultúry a Európy, prekonávanie starých i nových bariér,
> **Second Cities network** – (viď 4. a 8.) kultúra ako transformačný faktor v špecifickej charakteristike „druhých“ miest, partnerstvá, spolupráca.

Všetky témy spája silný medzinárodný rozmer, na ktorý v procese tvorby programu kladieme mimoriadny dôraz.

KOŠICE - CANDIDATE FOR EUROPEAN CAPITA
JANUÁR
FEBRUÁR
MAREC
APRÍL
MÁJ
JÚN
JÚL
AUGUST
SEPT
CORRECT GROOVE QUARTET (KONCERT) VERITAS
POTULKY DÓM SV. ALŽBETY
CINEMA ITALIA (CINEFIL)
OPEN AIR
POTULKY 2015
STV
HVORECKÝ ARTFORUM
POTULKY (STRÁSIDLÁ)
DETI PICASSO (KASÁRNE)
EURÓPSKE KARIKATÚRY (VSM)
NIEČO JE ČERVENÉ LYON
MESTÁ KULTÚRY (VSM) DO 2016.
VŠVU KASÁRNE
VVV
IZRAELSKÝ SPEVOKOL
KONVERGENCE
SUMMERFEST
MÍĽA PRE HAMU
MUSICA ex 5.
FUTU (KASÁRNE)
CHICO GALACTICO (KONCERT)
PREMIÉRA HAMLET (VERITAS)
REČ TELA FOTOVÝSTAVA
DIZAJN 2008 DO 6.7.
ART & ART (KOS) (do 29.2.)
(do 4.4.)
KINOVLAK (ŽELSTANICA)
FESTIVAL TANCA (IMMACULATA)
10°-21°
TRAJA CHOROBÁCI (KASÁRNE)
ŠTVORYLKA
SLNOVRAT (VERITAS)
NÁŠ ISLAM (KASÁRNE)
MUSICA ex ARCHIVO 3.
VIDEOART (KASÁRNE)
NOC MÚZEÍ
ZLATÝ ŽOBRÁK
HODINA VEDY
WORKSHOP BANKOU
PLATFORMA PREMIETANIE
T-COM FIESTA
CITY RUN
RAKÚS (ARTFORUM)
DRAMAFEST
KASÁRNE

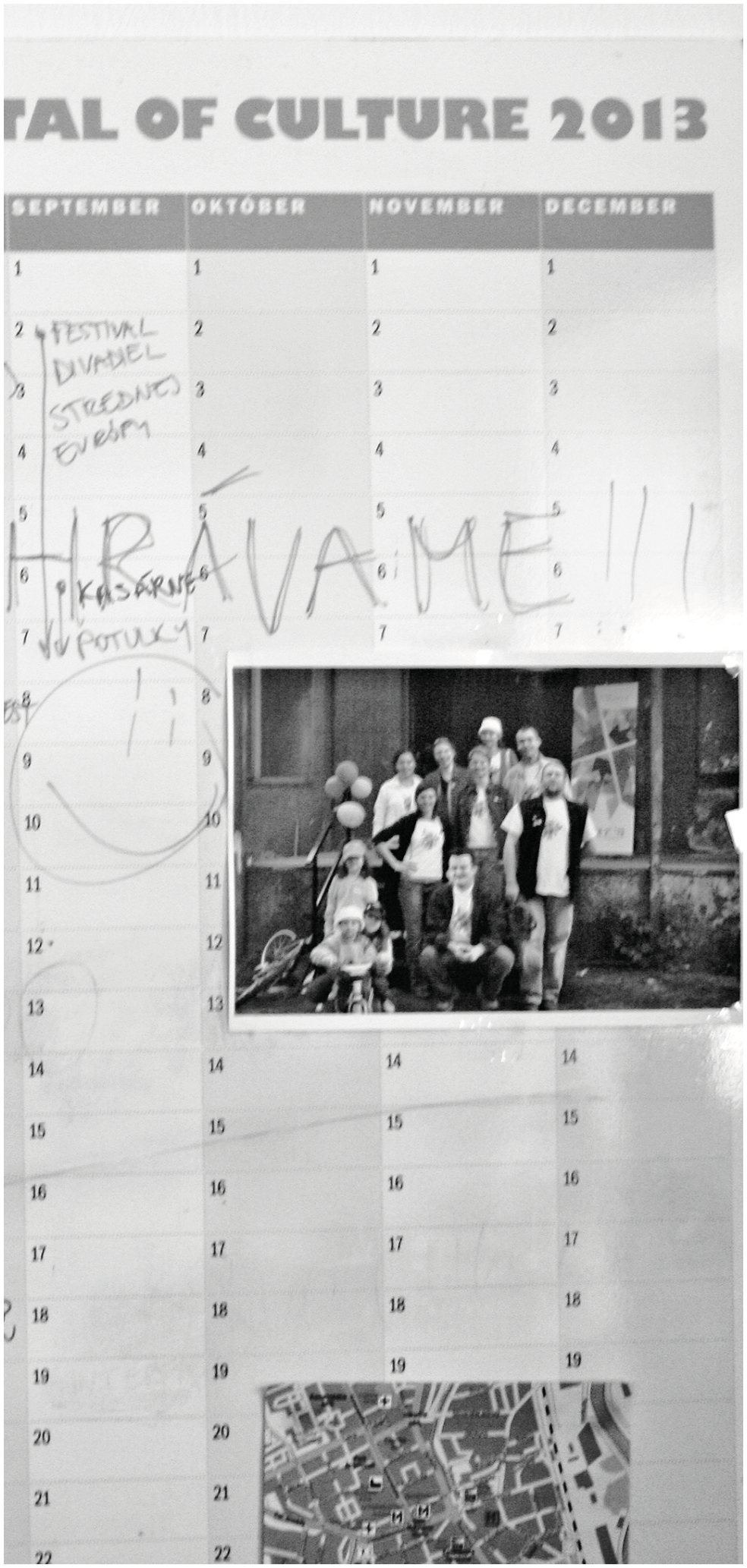

ČASOVÝ HORIZONT PROJEKTU

Cieľom dramaturgického plánu nie je vytvoriť len sled kultúrnych udalostí, ktoré sa budú konať v roku 2013. Skladba a štruktúra umeleckého programu plne korešponduje s ideou projektu Košice INTERFACE 2013, ktorou je postupná kultúrna transformácia mesta – tá sa už začala a bude pokračovať ďaleko za horizont roku 2013. Väčšina projektov má teda dlhodobý charakter, skladá sa z nadväzujúcich aktivít, ktoré postupne vytvárajú novú kultúrnu realitu mesta a regiónu. Program roka 2013 má byť teda akousi prehliadkou dosiahnutého a dokumentom o pokračujúcej premene Košíc.

Program zahŕňa niekoľko kategórií projektov:

> špeciálne programy pre rok 2013
> podujatia iniciované kandidatúrou, kontinuálne a vrcholiace v roku 2013
> programy s dlhoročnou tradíciou, ponúkajúce v roku 2013 špeciálne programy

2.

KOŠICE AIR 2013

KTORÉ HLAVNÉ PODUJATIA BUDÚ OZDOBOU ROKA? PRE KAŽDÉ Z NICH UVEĎTE TIETO INFORMÁCIE: OPIS PODUJATIA / DÁTUM A MIESTO / PARTNERI PROJEKTU / FINANCOVANIE.

Program Artists-In-Residency

Umelecké rezidencie nie sú programom v ortodoxnom zmysle slova, ale jedným z hlavných nástrojov na napĺňanie programovej štruktúry roka 2013, podpory kontinuity a udržateľnosti projektu a dosiahnutia transformačného efektu, ktorý je v jadre jeho koncepcie. Program Artists-In-Residency je jednou z nosných aktivít programu Košice Interface 2013, ktorá je protiváhou k prezentačno-festivalovým produkciám. Rezidenčné projekty sú zamerané na vyzdvihnutie procesu tvorby, ktorý je rovnako dôležitý a viditeľný ako výsledné prezentácie. Projekt sa zameriava nielen na „public art" (umenia vo verejnom priestore), ale najmä na „public artist" (umelca ako občana, komunikátora, hybnej sily diskusií, stretnutí).

Ciele

V rokoch 2008 až 2013 chceme vybudovať funkčný, originálny a relatívne rozsiahly systém rezidenčných programov pre umelcov ako dôležitý nástroj podpory umeleckej tvorby, kultúrneho života a komunikácie smerom dovnútra mesta i navonok, vrátane finančného a organizačného zabezpečenia jeho realizácie a vrátane zaistenia jeho trvalého pokračovania do budúcnosti. Podobne rozsiahly rezidenčný program pre umelcov neexistuje v žiadnom inom meste na Slovensku. Cieľom je aj napojenie a výmena skúseností, informácií a spolupráca s inými rezidenčnými programami v Európe.

Špecifickou súčasťou programu, budú okrem umelcov aj mladí manažéri kultúry, administrátori, producenti a kurátori – títo sa stanú praktickou hybnou silou programu i jednotlivých budúcich umeleckých projektov.

Program je zameraný na kvalitu a komunikáciu (spoluprácu). Jedným z dôležitých cieľov je maximálna interakcia medzi umelcom a lokálnym kontextom, prostredím, umelcami i verejnosťou. Aj preto je naším cieľom prideliť každému z rezidenčných umelcov alebo realizovaných projektov osobného asistenta, ktorý bude z radov mladých košických kultúrnych manažérov a bude spájať funkcie producenta, kurátora, ale najmä komunikátora smerom ku kultúrnej obci i verejnosti (médiám). Tento princíp bude rovnako aplikovaný na mladých umelcov v Inkubátore.

Košice AIR

Pod týmto názvom vznikne komplexný program, praktický nástroj, ktorého zázemím budú hlavne rekonštruované Kasárne/Kulturpark, kde vzniknú ubytovacie kapacity, ateliérové a ďalšie pracovné i prezentačné priestory. Samotná tvorba, resp. prezentácia jej výsledkov však nebude viazaná len na priestor Kulturparku.

Súčasťou programu Košice AIR budú:

1. Inkubátor – ateliéry
Lokálny rezidečný program pre mladých (začínajúcich) umelcov s cieľom poskytnúť im základné produkčné zázemie (ateliér, štartovacie štipendium), aby po ukončení štúdia neodišli do výlučne komerčného sektora alebo do zahraničia, ale rozvíjali svoju tvorbu a prinášali kultúrny obsah; a zároveň podporovali lokálnu ekonomiku a kreativitu. Program môže prilákať aj umelcov z iných častí Slovenska, ktorí sa vďaka nemu usadia v Košiciach.

2. INTERFACE – ateliéry
Medzinárodný rezidenčný program pre zahraničných umelcov rôznych žánrov, vo veku do 40 rokov, ktorý im umožní žiť a tvoriť v Košiciach po dobu 2 až 6 mesiacov na svojom projekte. INTERFACE – ateliéry vychádzajú z filozofie projektu Košice INTERFACE 2013 – zahraniční umelci budú pôsobiť ako „rozhranie" medzi lokálnou kultúrnou obcou a umeleckým „svetom". Program bude rozčlenený na niekoľko ďalších kategórií podľa veku, dĺžky rezidencie, žánru, či systému financovania uvedeného nižšie, vrátane vlastného vývoja programu v čase (postupné budovanie ateliérov, realizácia programov roku 2013 atď.).

3. Koprodukčné štipendiá
Posledná časť rezidenčného programu Košice AIR umožní košickým kultúrnym inštitúciám, kolektívom i organizáciám **prizvať si zahraničného hosťa do svojej produkcie**. Bude to špecifická forma rezidenčného programu, v ktorom sa o podporu bude uchádzať hosťujúca organizácia, prijímateľom však bude samotný umelec (resp. kurátor, manažér). Cieľom je spolufinancovať náklady na lokálne produkcie a motivovať miestne inštitúcie k hľadaniu spoluprác a výmen.

Témy, miesta, výstupy

Tematické zameranie vychádza zo základnej myšlienky kandidatúry – Interface (Otvorený, Transformačný, Environmentálny a Interface dialógu) a dôležitých programových tém (Schengenský poludník, socializmus, Second cities, Rómovia).
Projekt nevymedzuje žiadne špecifické žánre, dôraz budeme klásť na posilnenie chýbajúcich elementov našej kultúrnej scény (napríklad nový cirkus). Zameranie jednotlivých rezidenčných pobytov bude vychádzať aj z konkrétneho miesta realizácie (*Baňa Bankov* – špecifický priestor ideálny pre veľké inštalácie, sochárske monumentálne diela, vizuálne multimediálne show, *Kasárne/Kulturpark* – priestor pre súčasné umenie naprieč žánrami, *SPOTs-miesta okraja* – komunitné, sociálne angažované umenie, dôraz na architektúru miesta.
V priebehu rokov sa budú témy prispôsobovať s cieľom gradovať rezidenčný program a jeho výsledky v roku 2013, kedy by sa Košice mali stať centrom a miestom stretnutí a kolaborácie umelcov z celej Európy.

Financovanie, networking, systém výberu

Hlavným garantom financovania programu bude Mesto Košice. Na rezidenciách sa ale organizačne a produkčne budú podieľať všetky hosťujúce a koprodukujúce inštitúcie – Kasárne/Kulturpark, umelecké iniciatívy v meste, Fakulta umení TU, Štátne divadlo, Východoslovenská galéria a ďalšie. Zároveň bude projekt využívať európske zdroje a finančnú podporou partnerských miest, ambasád a kultúrnych inštitútov, či špecializovaných európskych grantových programov, určených na mobilitu. Špecificky zamerané rezidencie budú podporované finančne alebo materiálne aj súkromnými firmami z regiónu (dizajn, architektúra, a pod.).

Špecifickou črtou rezidenčného programu Košice AIR bude spolupráca a networking – na slovenskej úrovni s organizáciami a inštitúciami, ktoré majú skúsenosti s realizáciou rezidenčných projektov (Galéria Priestor, Stanica Žilina-Zárečie, At Home Gallery, 13m3 – Tranzit.sk a i.), v európskom rozmere spolupráca so špecializovanými networkmi a komunikačnými sieťami (Pépinieres Européenes pour Jeunes Artistes, Trans Europe Halles, Res Artis, Trans Artists, Artfactories, a i.).

Celý proces výberu laureátov rezidenčného programu bude podobne ako Grantový systém Mesta Košice podliehať prísnej zásade transparentnosti a bude realizovaný nezávislou komisiou na základe vopred určených kritérií. Kritériami bude okrem umeleckej kvality (výnimočnosti) aj súvis s konceptom projektu Košice INTERFACE 2013, úroveň spolupráce s miestnymi štruktúrami a pod.

Časový harmonogram

> **2008**
prvé rezidenčné projekty realizované v Košiciach v rámci prípravy kandidatúry na EHMK (Là Hors De z Francúzska v KulturParku Kasárne)

> **2009**
tréningy pre hosťujúce inštitúcie s cieľom zvýšiť kapacitu a kvalitu budúcich rezidencií, budovanie partnerstiev v súvislosti s vyhlásením rezidenčného programu Košice AIR, publikovanie výziev na prvé kolo rezidencií, spustenie lokálneho Inkubátora, prvé ateliéry umelcom

> **2009–2010**
prvé medzinárodné rezidencie, špecificky zamerané na architektúru a dizajn, ich výsledkom bude aj príprava ateliérov a rezidenčných priestorov

> **2011–2012**
ďalšie rezidencie, multižánrové zameranie, realizácia prvých koprodukcií

> **2013**
vyvrcholenie rezidenčného programu s presahmi do celého regiónu, najväčšia hustota zahraničných umelcov (festival AIR) a medzinárodných koprodukcií, hlavná časť programu Košice EHMK

> **2014**
vyhodnotenie a ďalšie pokračovanie rezidenčného programu postaveného na pozitívnych skúsenostiach z prvej fázy

5TH ELEMENT
OSLAVA SÚČASNÉHO EURÓPSKEHO UMENIA

5th Element je open-air festival súčasnej európskej kultúry a umenia, ktorý ponúkne prehliadku európskej špičky piatich druhov umenia (hudba-divadlo-tanec-visual-multimédiá) počas piatich dní. Projekt vytvorí priestor pre netradičné stretnutia netradičných foriem umenia, vyzdvihne inovatívne metódy tvorby a ponúkne inšpiratívne stretnutia progresívnych umelcov z celej Európy. Projekt je oslavou umenia ako piateho elementu tvorivého života.

Popis projektu
Projekt sa uskutoční v novom open-air areáli Bane Bankov. Bude obsahovať takmer 200 produkcií z 30 krajín Európy – hudobné projekty, divadelné vystúpenia, vystúpenia súčasného tanca, podujatia vizuálneho umenia, multimediálne performance.
Vrch Bankov, viditeľný z celých Košíc sa na čas konania festivalu stane novou dominantou mesta vďaka svetelným a vizuálnym inštaláciám.
Súčasťou festivalu bude aj päťdňový off-program, ktorý bude zahŕňať:
> medzinárodné výtvarné sympózium,
> „Music Creative Resident“ – krátkodobé tvorivé štúdiá pre tvorbu rôznych umelcov a zoskupení z oblasti súčasnej hudobnej scény, vytváranie nových fúzií,
> workshop súčasnej vážnej hudby – práca s novými technológiami a prehliadka nových trendov v súčasnej vážnej hudbe,
> „Skate & StreetArt meeting“ – športovo-kultúrne podujatia.

Miesto
Baňa Bankov, exteriéry mesta, SPOTS

Partneri projektu
IC culture train, Agentúra Pohoda, Fakulta umení Technickej univerzity Košice, A4 Bratislava, OZ Stanica Žilina, Subsistance Lyon, Nuits sonores Lyon, Willsonic Bratislava, Lieux Publics Marseille, združenie RIAM Marseille

TERRA INCOGNITA
CESTA HISTÓRIE K SÚČASNOSTI

Projekt je zameraný na vytvorenie jedinečných miest prezentácie a tvorby v regióne Košíc, podporu „art-turizmu“ a vytvorenie priestoru na konfrontáciu autentickej kultúry, historických tém a umenia 21. storočia.
Chceme obnoviť kultúrny význam štyroch historických ciest, ktoré vedú naším regiónom, prostredníctvom koncentrácie kultúrnych a umeleckých aktivít, a tým prispieť k lepšej komunikácii mesta a regiónu. Chceme klásť dôraz na silnú medzinárodnú spoluprácu a prostredníctvom nej získať nový pohľad na svoje korene, novú autenticitu vzťahu k vlastnej krajine a zároveň hľadať spoločné prieniky s inými európskymi kultúrami.

Opis podujatia
Košickým regiónom viedli štyri významné európske cesty: vínna, železná, gotická, cisársko-kráľovská poštová (zvaná aj Via Magna). Tieto cesty prirodzene spájali mesto a región s Európou. Projekt Terra Incognita chce obnoviť geografické línie týchto ciest a vniesť ich do povedomia širokej verejnosti a návštevníkov regiónu.

Projekt vychádza z úzkej spolupráce s Košickým samosprávnym krajom a jeho kultúrnymi inštitúciami v regióne. Ide o široko koncipovaný program kultúrneho diania a turisticky atraktívnych aktivít, sústredených v miestach, ktorými prechádzali historické cesty. Umelecké a edukačné programy, vedecký výskum a environmentálne témy sa stanú novou formou komunikácie medzi kultúrami, ktoré spájajú štyri historické cesty.

Príklady aktivít
> literárne spracovanie historických tém, viažucich sa k jednotlivým cestám
> vytvorenie spoločného informačného systému miest a obcí, zapojených do projektu (web portál, informačné body)
> zrúcaniny hradov, kúrií, technických pamiatok sa stanú prostredím tvorby súčasných umelcov z regiónu, Slovenska a z miest Európy ležiacich na trasách štyroch ciest (v spolupráci s projektom Košice AIR a inkubátorom umení)
> cyklus koncertov, zameraný na prezentáciu hudby obdobia gotiky a renesancie, v ktorom sa predstavia rôzni významní európski interpreti
> tanečný workshop pre talentovaných rómskych tanečníkov z obcí regiónu, ktorí dostanú šancu pracovať s profesionálnymi tanečníkmi a hudobníkmi z Európy
> cyklus tzv. domácich koncertov, ktoré predstavia profesionálnych hudobníkov v domácom prostredí, dobrovoľníkov a spolupracovníkov z miest a obcí regiónu
> prezentácie antickej kultúry, nadväzujúce na oblasť vykopávok v Nižnej Myšli (tzv. slovenské Mykény)
> spolupráca s mestom Istanbul – výmenné pobyty, umelecká spolupráca, prezentácie autentickej kultúry a vzájomné prepojenie projektov EHMK v oblasti tematickej spolupráce a propagácie

Terra Incognita zároveň predpokladá satelitné prezentácie iných programov, ktoré sa v rámci projektu uskutočnia v mestách a obciach regiónu (napr. Európsky divadelný kemp, sochárske sympózium a i.)

Partneri projektu
Filozofická fakulta Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, Teologická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku (sídlo v Košiciach), Academic Cultural Artistic Association Niš, Štátne divadlo Košice, Divadelný ústav Bratislava, Slovenská akadémia vied, Katedra estetiky Filozofickej fakulty Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, Košický samosprávny kraj, Krajské osvetové strediská, Euroregión Beskydy (spolupráca Poľska, Čiech a Slovenska), Euroregión Tatry (spolupráca Poľsko a Slovensko), Euroregión Košice – Miskolc – Zemplén, Euroregión Kras (spolupráca Maďarsko, Slovensko), Euroregión Slaná Rimava (spolupráca Maďarsko, Slovensko), okresné mestá a obce na základe Memoranda o spolupráci, Ministerstvo hospodárstva SR, Gemerský banícky spolok, Slovenský banský úrad, Národný park Aggtelek, Banícke múzeum Rožňava, Banícke múzeum Gelnica, FUTU, OZ Gotická cesta, SAV, Múzeum kinematografie Medzev, SUŠ, Stredná filmová škola, Správa jaskýň, Hrad Krásna hôrka, Banícky dom Dobšiná, UPJŠ, obec Štítnik, Galéria umelcov Spiša, divadlo Actores Rožňava, Spišské divadlo, Centre de culture provençale Marseille, NOMEN Košice.

iVAN – INTELLIGENT VIBRANT AMBIENCE – NEW

Cieľom projektu je vývoj a následná realizácia prototypu urbánneho laboratória pre kreatívnu a vzdelanostnú ekonomiku a produkciu. Toto laboratórium je flexibilným modulom, aplikovateľným v mestskom prostredí. Modul je vybavený najmodernejšími technológiami, umožňujúcimi extrémne efektívne narábanie s informáciami ako prostriedkom produkcie, zároveň ponúka možnosti spracovania úlohy v rámci networkovej spolupráce v reálnom čase s okamžitými výsledkami.

Opis podujatia

iVAN je laboratórium, prefabrikovaný modul miestnosti, ktorá je dizajnovo a konštrukčne navrhnutá tak, že obsahuje najnovšie audiovizuálne technológie, digitálne zobrazovacie a komunikačné nástroje a ergonomicky je možné ju prispôsobiť na celé spektrum vykonávaných činností. Na princípe zmiešanej reality spája virtuálny priestor s priestorom fyzickým, čo mu umožňuje reagovať na veľké množstvo požiadaviek a úloh, ktoré sa v ňom majú riešiť.

Táto flexibilita sprostredkuje užívateľovi prístup k mnohým pracovným prostrediam, z ktorých každé vie využiť iným kreatívnym spôsobom v závislosti od aktuálnej úlohy.

Inštalovanie takéhoto modulu v Košiciach a iných mestách siete Second Cities bude podporovať rozvoj kreatívneho priemyslu, založeného na tvorivosti a vzdelaní a jeho vzájomné prepojenie.

Preferované miesta pre implementáciu takéhoto projektu sú nevyužívané priestory (partery ulíc, staré budovy), ktoré sa zrazu stanú miestami produkcie a atraktormi pre ľudí so záujmom o inovatívny a efektívny spôsob práce v kontexte globálnej siete.

Vďaka operačnému systému umiestnenému na webe bude iVAN široko prístupný, každý užívateľ si pomocou rádio-frekvenčnej identifikácie môže prednastaviť svoje vlastné pracovné prostredie. Ergonómia modulu bude umožňovať úplnú voľnosť pracovných postupov a pozícií (státie, sedenie, ležanie, chôdza), čím umožní pohodlné používanie najširšiemu spektru ľudí.

Jedným z konkrétnych cieľov a využití tohto projektu je vytvorenie nástroja pre Interaktívny design – špecifický druh 3D navrhovania v priestore, samostatne alebo za účasti viacerých aktérov naraz, ktorí sa môžu nachádzať na jednom mieste, alebo môžu byť vzájomne prepojení na globálnej sieti.

Časový harmonogram

1. Vytvorenie prototypu iVAN
V tejto fáze by malo mesto Košice participovať ako koncový užívateľ. Projekt je momentálne v štádiu posudzovania žiadosti o grant zo 7. rámcového programu. V prípade úspechu žiadosti sa Košice stanú spolu s Grazom a Milánom jedným z miest, pre ktoré bude tento modul navrhnutý.
V rámci prípravy projektu sa uskutoční séria medzinárodných konferencií a workshopov v Karlsruhe, Fellbachu, Viedni, Stuttgarte, Grazi, Košiciach a Londýne.

2. Implementácia modulu v európskych mestách (Second Cities)
V rámci druhej fázy sa Košice stanú vedúcim partnerom projektu implementácie iVANu v krajinách strednej Európy. Bude vytvorený spoločný koncept s mestami Maďarska, Poľska, Čiech a Ukrajiny. S projektom sa budú uchádzať o podporu v rámci Európskeho programu regionálneho rozvoja pre strednú Európu.

Partneri projektu

Georg Flachbart, mind(21)factory, ORTLOS I.A. REDI OEG Graz [A], ARTIMAGE, Charlotte Pöchacker, VISENSO, DI Martin Zimmermann Stuttgart [G], JVC architecture, DI Vincent Cellier Lille [F], IO.Iventing New Directions [I] Fraunhofer Institut, TU Graz, TU Košice, K8Lab

KOŠICKÁ AVANTGARDA

Cyklus výstavných projektov a sprievodných aktivít, dokumentujúcich obdobie 20-tych rokov minulého storočia v Košiciach, kedy sa mesto na krátky čas stalo vďaka povojnovej kumulácii avantgardných umelcov ľavicového zmýšľania jedným zo stredoeurópskych centier avantgardných hnutí vo výtvarnom umení. Výstavy poukážu na európske súvislosti košického výtvarného umenia 20-tych rokov 20. storočia a vnesú ich do povedomia občanov mesta i návštevníkov zo Slovenska a Európy. Zámerom projektu je predstaviť svetu dosiaľ nedocenenú podobu košickej moderny a jej prínos do európskej kultúry a zároveň zaradiť košický avantgardný okruh do širších európskych súvislosti a povedomia kultúrnej Európy a sveta.

Opis a aktivity podujatia

Vo výstavných priestoroch mestskej galérie sa budú konať výstavné podujatia s tematikou košickej moderny a v širšom rámci s tematikou tradície a súčasnosti avantgardných pozícií:

> **Košická avantgarda**
Hlavnou ideou je prezentovať v ucelenej podobe Košice po roku 1918 (po vzniku Československa) ako medzinárodné centrum výtvarnej mnohonárodnostnej kultúry, kde sa vytvorila osobitá poloha avantgardy so sociálno-kritickým podtextom. Výstava predstaví popredné postavy košickej moderny tých čias: Anton Jaszusch, Konštantín Bauer, František Foltýn, Július Jakoby, Koloman Sokol, Eugén Krón atď. Zároveň ukáže politické a kultúrne pozadie tohto fenoménu, výnimočnú úlohu Východoslovenského múzea v Košiciach, inonárodných komunít, ľavicových hnutí a pod. Súčasťou projektu bude vydanie novej viacjazyčnej monografie košickej avantgardy a reinštalácia výstavy v iných európskych partnerských mestách.

> **Avantgarda a Stredná Európa 1918–1938**
Výstava predstaví výtvarné dianie v strednej Európe v medzivojnovom období a jeho špecifiká na pozadí svetových modernistických a avantgardných výbojov. Skoncentruje sa na menšie stredoeurópske regionálne centrá, preskúma ich umelecké pozadie, programové a formálne príbuznosti a možnosti vzájomného vplyvu. Zároveň poukáže na špecifiká miešania globálnych výtvarných jazykov s regionálnym a ľudovým tvaroslovím. Pokúsi hlbšie preskúmať niektoré významné prepojenia medzi výtvarným umením periférie a centra.

> **Permanentná avantgarda?**
Výstavné podujatie sa pokúsi odpovedať na naliehavé otázky – ako súčasné umenie reflektuje spoločnosť, jej politické a sociálne problémy, aké podoby má dnes kritický postoj umelca súčasnosti, ako sa zmenili filozofické a kultúrne paradigmy avantgardného umenia v postmodernej dobe, v čom dnes spočíva tradícia avantgardy a aké otázky riešia súčasní umelci v globalizujúcom sa svete. Sprievodnou aktivitou bude odborné medzinárodné kolokvium s účasťou popredných kunsthistorikov, na ktorom bude prezentovaná problematika avantgardných a progresívnych tendencií v súčasnom výtvarnom umení.

V rámci cyklu výstav budú výtvarní umelci z Košíc a Európy viesť tvorivé workshopy s orientáciou na progresívne a avantgardné trendy v súčasnom umení, zamerané na sociálne a politické umenie.

Partneri projektu

Východoslovenská galéria v Košiciach, Východoslovenské múzeum v Košiciach, Musée des Beaux-Arts de Lyon, Galéria mesta Košice, Galéria Jána Koniarka Trnava, Nomen Košice, Veritas Košice

VŽDY PRIPRAVENÝ!

Projekt je zameraný na zber materiálu s tematikou socializmu v bývalom komunistickom bloku Európy a jeho prezentáciu formou multimediálnych performance. Konečný produkt projektu bude výsledkom medzinárodnej spolupráce umelcov rôznych odborov z krajín bývalého socialistického bloku.

Opis a aktivity projektu:
Rýchly politický vývoj jednotlivých krajín postkomunistického bloku a komplikované transformačné procesy často akoby úplne zahladili stopy po ich nedávnej minulosti. Súčasná mladá generácia nemá žiadnu skúsenosť s predchádzajúcim totalitným režimom, v každodennom živote sa však nevedomky stretáva s mnohými stopami minulosti. Stredná generácia, ktorá vyrástla v „sladkých časoch budovania socializmu“ a dospelosť privítala so zmenou režimu, síce teoreticky dokáže porovnať a zhodnotiť pozitívny dopad zmeny, o svojich spomienkach však len veľmi málo komunikuje, zahltená náročnou dobou transformácie. Najstaršia generácia má množstvo cenných spomienok a mohla by sa stať žijúcim a rozprávajúcim obrazom minulosti, častokrát však u nej badať sklamanie zo zmeny a zvláštny sentiment za predchádzajúcim režimom.

Umelecký tím 10–14 ľudí zložený z hercov, fotografov, kameramanov a výtvarníkov absolvuje **expedíciu** po vybraných krajinách postkomunistického bloku. V každej krajine absolvujú krátky rezidenčný pobyt, počas ktorého budú s lokálnymi partnermi pracovať na **zbere filmového, fotografického a hmotného materiálu** pre finálnu produkciu. Cieľom každého pobytu je získanie obrazu postoja jej obyvateľov k téme „socialistickej“ minulosti a „európskej“ prítomnosti. Zber materiálov prebehne formou rozhovorov na uliciach miest, zachytávaním reakcií okoloidúcich na pouličný performance a inštalácie evokujúce totalitný režim, zachytávaním náhodne vzniknutých interakcií medzi umelcami a obyvateľmi navštívených miest. Spracovanie zozbieraných materiálov prebehne v dvoch fázach. Prvá sa realizuje priamo na mieste výskumu s výstupom vo forme **video-materiálu**, pripraveného a prezentovaného v spolupráci s tamojším partnerom projektu. Výsledkom druhej fázy bude **multimediálny performance**, realizovaný v novembri 2013 v Košiciach s následným turné po európskych krajinách. Konečné predstavenie bude vytvorené zo zozbieraného materiálu, tvorivou interakciou jednotlivých umelcov, hereckých skupín a „výrobných technológií“ v spolupráci s umelcami na rezidenčných pobytoch a ďalšími subjektami.

Partneri projektu
Divadlo na peróne, IC Culture Train, doc-air.sk, DOKIN, TNT Bordeaux, Projekt Fabrika Moskva, Metelkova Lubliana, Pro Rodopi Art scene Bulharsko, NOASS Culture and Art projekt Riga, POLYMER Kultuuritehas Talin

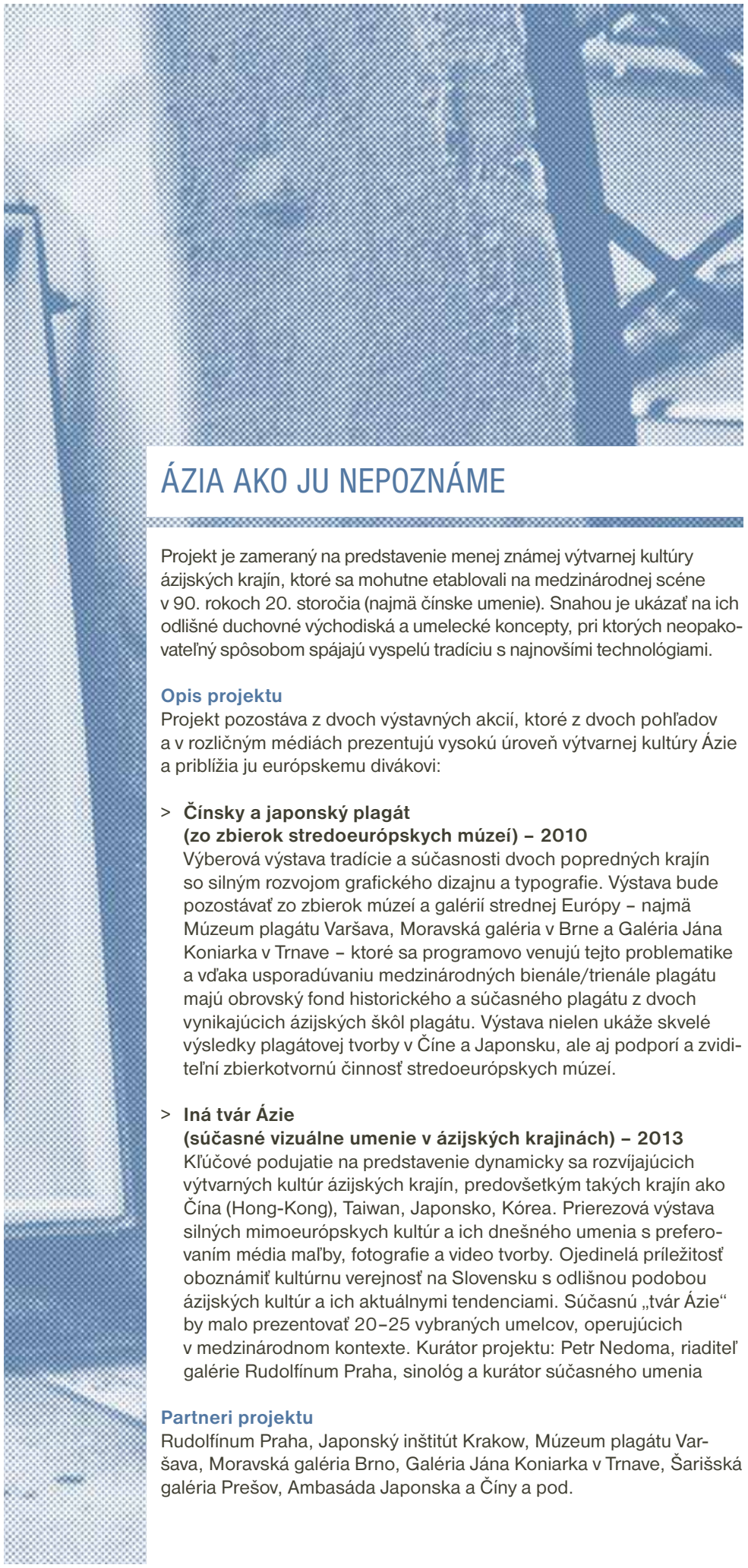

ÁZIA AKO JU NEPOZNÁME

Projekt je zameraný na predstavenie menej známej výtvarnej kultúry ázijských krajín, ktoré sa mohutne etablovali na medzinárodnej scéne v 90. rokoch 20. storočia (najmä čínske umenie). Snahou je ukázať na ich odlišné duchovné východiská a umelecké koncepty, pri ktorých neopakovateľný spôsobom spájajú vyspelú tradíciu s najnovšími technológiami.

Opis projektu

Projekt pozostáva z dvoch výstavných akcií, ktoré z dvoch pohľadov a v rozličným médiách prezentujú vysokú úroveň výtvarnej kultúry Ázie a priblížia ju európskemu divákovi:

> **Čínsky a japonský plagát**
> **(zo zbierok stredoeurópskych múzeí) – 2010**
> Výberová výstava tradície a súčasnosti dvoch popredných krajín so silným rozvojom grafického dizajnu a typografie. Výstava bude pozostávať zo zbierok múzeí a galérií strednej Európy – najmä Múzeum plagátu Varšava, Moravská galéria v Brne a Galéria Jána Koniarka v Trnave – ktoré sa programovo venujú tejto problematike a vďaka usporadúvaniu medzinárodných bienále/trienále plagátu majú obrovský fond historického a súčasného plagátu z dvoch vynikajúcich ázijských škôl plagátu. Výstava nielen ukáže skvelé výsledky plagátovej tvorby v Číne a Japonsku, ale aj podporí a zviditeľní zbierkotvornú činnosť stredoeurópskych múzeí.

> **Iná tvár Ázie**
> **(súčasné vizuálne umenie v ázijských krajinách) – 2013**
> Kľúčové podujatie na predstavenie dynamicky sa rozvíjajúcich výtvarných kultúr ázijských krajín, predovšetkým takých krajín ako Čína (Hong-Kong), Taiwan, Japonsko, Kórea. Prierezová výstava silných mimoeurópskych kultúr a ich dnešného umenia s preferovaním média maľby, fotografie a video tvorby. Ojedinelá príležitosť oboznámiť kultúrnu verejnosť na Slovensku s odlišnou podobou ázijských kultúr a ich aktuálnymi tendenciami. Súčasnú „tvár Ázie“ by malo prezentovať 20–25 vybraných umelcov, operujúcich v medzinárodnom kontexte. Kurátor projektu: Petr Nedoma, riaditeľ galérie Rudolfínum Praha, sinológ a kurátor súčasného umenia

Partneri projektu

Rudolfínum Praha, Japonský inštitút Krakow, Múzeum plagátu Varšava, Moravská galéria Brno, Galéria Jána Koniarka v Trnave, Šarišská galéria Prešov, Ambasáda Japonska a Číny a pod.

KONVERGENCIE 2013 KOŠICE

Medzinárodný festival komornej hudby s dramaturgiou rozšírenou o alternatívne žánre. Festival vytvára priestor pre špičkových slovenských interpretov v priamej spolupráci so svetovými interpretmi, etablovanými v zahraničí. Festival je zameraný na prezentáciu hodnotnej svetovej a slovenskej komornej tvorby, súčasnej aj historickej. Týmto spôsobom nadväzuje na bohatú tradíciu pestovania komornej hudby v histórii slovenských miest v súčasnom duchu.

Opis podujatia

Festival Konvergencie je od svojho založenia violončelistom Jozefom Luptákom v roku 2000 významným medzinárodným festivalom komornej hudby na Slovensku. V základe jeho koncepcie je snaha o priamu komunikáciu medzi zahraničným hudobným svetom a Slovenskom a medzi jednotlivými interpretmi, ako aj prezentácia najvyššej kvality, ktorá na Slovensku v tejto oblasti existuje. Jeho cieľom je spájanie – „konvergencia“ rôznych umeleckých smerov a žánrov do jedného celku a hľadanie ich špecifických vzťahov – napr. spojenie klasickej, jazzovej a rockovej hudby, hudby a vizuálneho umenia, improvizačné koncerty, world a etno music, ako aj spojenia s literatúrou. Pôvodne bratislavské podujatie sa od roku 2004 postupne rozšírilo prostredníctvom satelitných koncertov festivalu aj do ďalších miest (Levoča, Liptovský Hrádok, Prešov, Košice, Nitra, Banská Bystrica, Bardejov, Dolný Kubín). Festival je príznačný svojou špecifickou atmosférou, ako aj mladým publikom, ktorého účasť na koncertoch komornej hudby je neobvyklá aj v európskom kontexte.

V roku 2013 sa uskutoční v Košiciach špeciálny ročník festivalu, ktorý vytvorí priestor pre spojenie interpretov a umelcov svetového mena zo zahraničia s dôrazom na Schengenský poludník. Súčasťou festivalu budú odborné semináre a majstrovské triedy pre študentov umeleckých škôl, ako aj výstavy vizuálneho umenia, pripravené v spolupráci s umelcami v rezidenčných pobytoch a domácimi výtvarníkmi. Festival bude mať svoje satelitné podujatia vo vybraných miestach Pentapolitany a regiónu.

Vybraní hostia zo zahraničia:
Benjamin Schmid (AT), Mark Gothoni (FI), Vladimir Mendelssohn (NL), Robert Cohen (UK), Jiří Bárta (ČR), Edger Meyer (USA), Buddy Green (USA), Jan Garbarek Quartett a ďalší

Prizvaní interpreti zo Slovenska:
Igor Karško, Milan Paľa, Ivana Pristašová, Milan Radič, Mikuláš Škuta, Nora Škuta, Ronald Šebesta, Ivan Šiller, Veronika Lacková, E. Suchoň kvartet, Miloš Valent a Stromenti Naturali a mnoho ďalších.

Špeciálne projekty:
Marián Varga, Pacora, Bashavel, Ida Kelarová, Iva Bittová, Tango Triango a Peter Breiner a ďalší.

Partneri projektu
OZ Konvergencie – spoločnosť pre komorné umenie, Štátna filharmónia, Galéria mesta Košice, Východoslovenská galéria, Východoslovenské múzeum, Štátne divadlo Košice, košické ZUŠ, košické knižnice, Sláčikový orchester MUSICA IUVENALIS, GMEM Marseille, Base, SPOTs, vybrané kultúrne subjekty v mestách Pentapolitany a v regióne

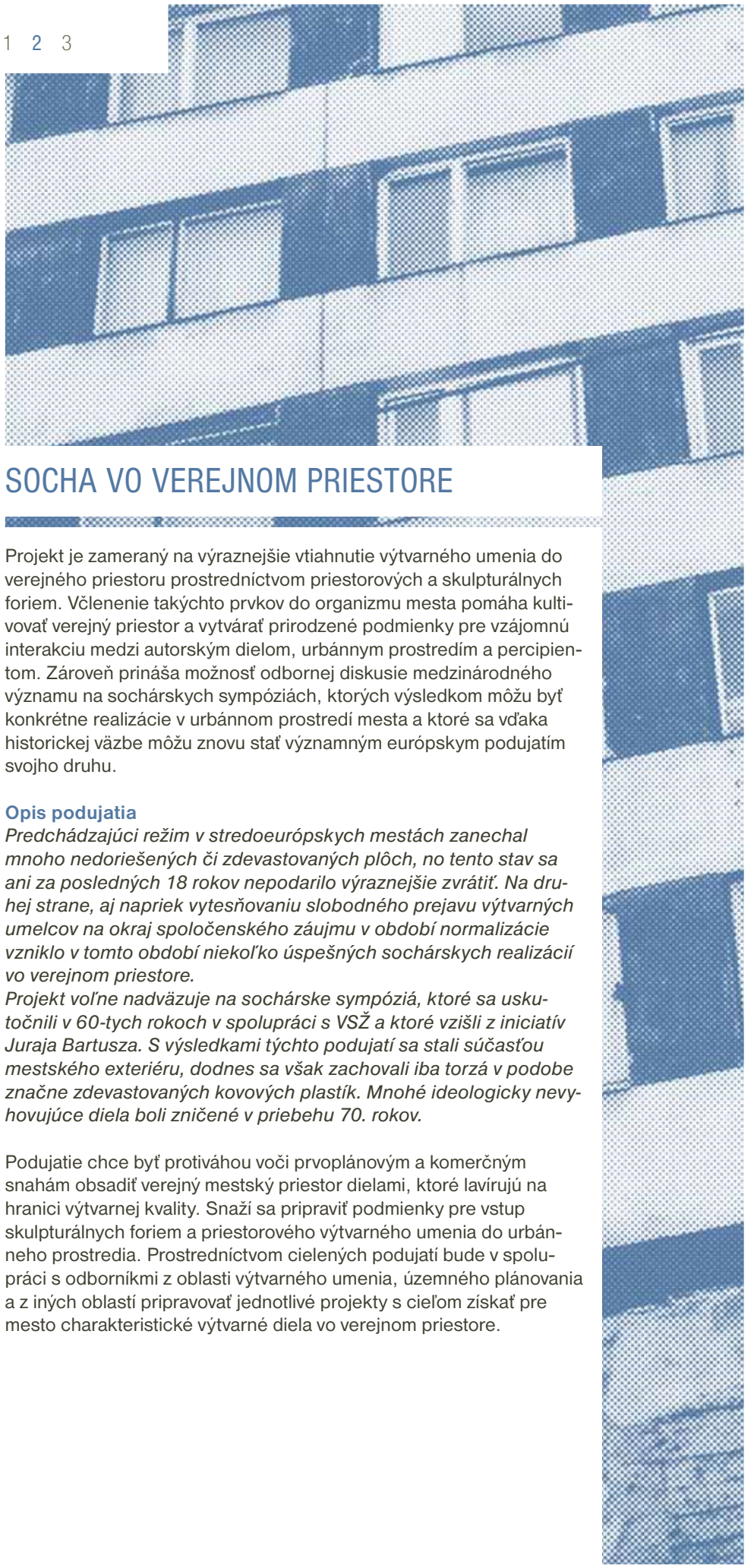

SOCHA VO VEREJNOM PRIESTORE

Projekt je zameraný na výraznejšie vtiahnutie výtvarného umenia do verejného priestoru prostredníctvom priestorových a skulpturálnych foriem. Včlenenie takýchto prvkov do organizmu mesta pomáha kultivovať verejný priestor a vytvárať prirodzené podmienky pre vzájomnú interakciu medzi autorským dielom, urbánnym prostredím a percipientom. Zároveň prináša možnosť odbornej diskusie medzinárodného významu na sochárskych sympóziách, ktorých výsledkom môžu byť konkrétne realizácie v urbánnom prostredí mesta a ktoré sa vďaka historickej väzbe môžu znovu stať významným európskym podujatím svojho druhu.

Opis podujatia
Predchádzajúci režim v stredoeurópskych mestách zanechal mnoho nedoriešených či zdevastovaných plôch, no tento stav sa ani za posledných 18 rokov nepodarilo výraznejšie zvrátiť. Na druhej strane, aj napriek vytesňovaniu slobodného prejavu výtvarných umelcov na okraj spoločenského záujmu v období normalizácie vzniklo v tomto období niekoľko úspešných sochárskych realizácií vo verejnom priestore.
Projekt voľne nadväzuje na sochárske sympóziá, ktoré sa uskutočnili v 60-tych rokoch v spolupráci s VSŽ a ktoré vzišli z iniciatív Juraja Bartusza. S výsledkami týchto podujatí sa stali súčasťou mestského exteriéru, dodnes sa však zachovali iba torzá v podobe značne zdevastovaných kovových plastík. Mnohé ideologicky nevyhovujúce diela boli zničené v priebehu 70. rokov.

Podujatie chce byť protiváhou voči prvoplánovým a komerčným snahám obsadiť verejný mestský priestor dielami, ktoré lavírujú na hranici výtvarnej kvality. Snaží sa pripraviť podmienky pre vstup skulpturálnych foriem a priestorového výtvarného umenia do urbánneho prostredia. Prostredníctvom cielených podujatí bude v spolupráci s odborníkmi z oblasti výtvarného umenia, územného plánovania a z iných oblastí pripravovať jednotlivé projekty s cieľom získať pre mesto charakteristické výtvarné diela vo verejnom priestore.

SPUTNIK – LUNIK

Projekt je zameraný na zvýšenie tvorivej komunikácie s rómskym etnikom a posilnenie jeho kontaktov s majoritnou spoločnosťou prostredníctvom umeleckých akcií, participatívnych podujatí a umeleckej a sociálnej práce v teréne, v problémovej štvrti mesta. Jeho cieľom je zdôraznenie úlohy kultúry pri práci so sociálne problematickým skupinami.

Opis podujatia
Projekt sa realizuje v úzkej spolupráci so združením Sputnik z Lyonu, ktoré pracuje na podobných projektoch a je začiatkom dlhodobej spolupráce francúzskych a slovenských umelcov s rómskymi organizáciami, pracujúcimi v teréne.

> Medzinárodná skupina umelcov bude tri týždne žiť s obyvateľmi sídliska Luník IX., ktoré je obývané prevažne rómskym obyvateľstvom, žijúcim v krajných sociálnych a hygienických podmienkach. Zo svojich zážitkov a moderovaných stretnutí s obyvateľstvom vyselektujú témy pre inštalácie, performance a iné formy prezentácie umenia, ktoré sa uskutočnia vo vybraných častiach sídliska, ale aj mimo neho, v kultúrnych priestoroch mesta. Programy budú pripravované a realizované počas rokov 2009–2013, s veľkou záverečnou prezentáciou na Luníku IX.
> Projekt vytvorí priestor pre netradičnú, interaktívnu prezentáciu **rómskeho holokaustu**. V roku 2013 bude na tomto sídlisku odhalený ojedinelý pamätník tejto tragédie.
> Na sídlisku sa v rokoch 2009–2013 zrealizujú umelecké **workshopy**, zamerané na hudbu, tanec a divadlo. S najtalentovanejšími účastníkmi pripravia lektori vystúpenie, ktoré sa bude prezentovať v podobných „getách“ na východnom Slovensku a v experimentálnych priestoroch Kasární/KulturPark.
> Umelecké a faktické výstupy projektu budú prezentované na **Festivale rómskej kultúry**, zorganizovanom v spolupráci s rómskymi občianskymi združeniami, pôsobiacimi v regióne Pentapolitany.

Partneri projektu
La Hors de Lyon, NOMEN Košice, Stredná umelecká škola, Občianske združenie Sputnik (Lyon), Inkubátor umení, Romathan, OZ Lucia, Cité de la musique Marseille

Aktivity:
> V rámci projektu bude prizvaných 10 významných sochárov z Európy na **sympózium**, ktoré bude mať veľkorysý koncept pôvodného podujatia z druhej polovice 60-tych rokov. Témou budú výtvarné riešenia konkrétnych miest v meste s rôznymi zadaniami, od space artu, site-specific artu cez land art až po priestorové inštalácie a skulpturálne objekty. Do roku 2013 bude pripravených niekoľko podobných podujatí v menšom rozsahu, ktoré overia potenciál verejného priestoru v meste pre ich aplikáciu.
> Súčasťou projektu budú **workshopy** s témou popularizácie problematiky sochárstva (výtvarného umenia) širšej laickej verejnosti. Účastníci z radov laikov sa pod odborným vedením oboznámia s výtvarným umením, jeho súčasnosťou, vývojom atď. Cieľom bude vytvoriť vlastný artefakt, ktorý by odhaľoval tvorivý potenciál účastníka a naklonil ho k hlbšiemu vnímaniu súvislostí na poli výtvarného umenia.
Na medzinárodných workshopoch budú študenti vysokých umeleckých škôl z Európy tvoriť krátkodobé (max 1 mesiac) inštalácie „in situ“, ktoré sa stanú súčasťou festivalového obrazu mesta.

Partneri projektu
Fakulta umení TU, Košice, Východoslovenská galéria Košice, U.S. Steel Košice, Galerie Futura Praha, Artarch Košice

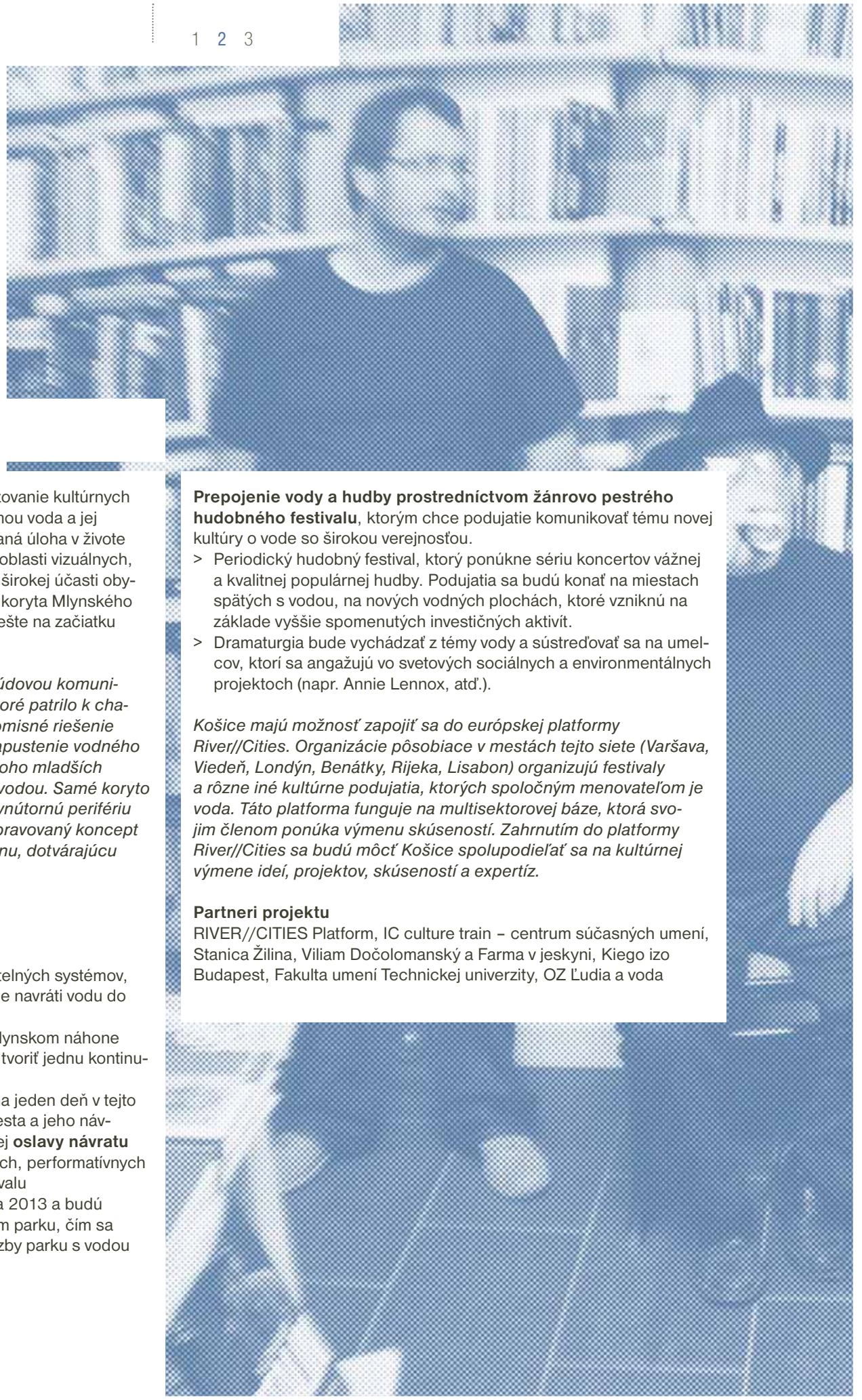

NÁVRAT VODY DO MESTA

Širokospektrálna projektová platforma pre organizovanie kultúrnych a umeleckých podujatí, v ktorých je ústrednou témou voda a jej významná a v poslednej dobe čoraz viac diskutovaná úloha v živote človeka. Prostredníctvom umelcov, pracujúcich v oblasti vizuálnych, dramatických a hudobných umení a so zapojením širokej účasti obyvateľov mesta chce projekt „navrátiť“ do bývalého koryta Mlynského náhonu v centre mesta vodu, ktorá ním pretekala ešte na začiatku 70-tych rokov.

Bývalý Mlynský náhon je dnes dôležitou štvorprúdovou komunikáciou – kedysi to však bolo miesto oddychu, ktoré patrilo k charakteristickej urbánnej identite Košíc. Nekompromisné riešenie dopravnej situácie v centre mesta a následné zapustenie vodného ramena pod zem vytvára súčasný stav, kedy mnoho mladších obyvateľov nevníma žiadne prepojenie mesta s vodou. Samé koryto rieky Hornád je dnes neadekvátne vysunuté na vnútornú periférium mesta, avšak v širšom časovom horizonte je pripravovaný koncept transformácie rieky na dôležitú mestotvornú tepnu, dotvárajúcu jeho ekologicko-kultúrne aspekty.

Opis a aktivity podujatia

Projekt má dve základné programové línie:

Site-specific projekt, ktorý prostredníctvom svetelných systémov, počítačovej animácie a iných nových médií vizuálne navráti vodu do priestoru bývalého Mlynského náhonu.

> umelecké zoskupenia vytvoria v roku 2013 v Mlynskom náhone **vizuálne spracovania témy vody**, ktoré bude tvoriť jednu kontinuálnu obrazovú líniu
> počas slávnostného spustenia inštalácií bude na jeden deň v tejto lokalite uzavretá premávka, takže obyvatelia mesta a jeho návštevníci sa môžu stať priamymi účastníkmi veľkej **oslavy návratu vody** formou rôznorodých vizuálnych, hudobných, performatívnych a akčných foriem prepojených do veľkého festivalu
> **inštalácie** ostanú na mieste počas celého roka 2013 a budú celoročne podporované aktivitami v susediacom parku, čím sa prostredníctvom vizuálneho umenia prepoja väzby parku s vodou

Prepojenie vody a hudby prostredníctvom žánrovo pestrého hudobného festivalu, ktorým chce podujatie komunikovať tému novej kultúry o vode so širokou verejnosťou.

> Periodický hudobný festival, ktorý ponúkne sériu koncertov vážnej a kvalitnej populárnej hudby. Podujatia sa budú konať na miestach spätých s vodou, na nových vodných plochách, ktoré vzniknú na základe vyššie spomenutých investičných aktivít.
> Dramaturgia bude vychádzať z témy vody a sústreďovať sa na umelcov, ktorí sa angažujú vo svetových sociálnych a environmentálnych projektoch (napr. Annie Lennox, atď.).

Košice majú možnosť zapojiť sa do európskej platformy River//Cities. Organizácie pôsobiace v mestách tejto siete (Varšava, Viedeň, Londýn, Benátky, Rijeka, Lisabon) organizujú festivaly a rôzne iné kultúrne podujatia, ktorých spoločným menovateľom je voda. Táto platforma funguje na multisektorovej báze, ktorá svojim členom ponúka výmenu skúseností. Zahrnutím do platformy River//Cities sa budú môcť Košice spolupodieľať sa na kultúrnej výmene ideí, projektov, skúseností a expertíz.

Partneri projektu

RIVER//CITIES Platform, IC culture train – centrum súčasných umení, Stanica Žilina, Viliam Dočolomanský a Farma v jeskyni, Kiego izo Budapest, Fakulta umení Technickej univerzity, OZ Ľudia a voda

MESTO AKO PORTÁL SÚČASNEJ EURÓPSKEJ LITERATÚRY

Ide o projekt na podporu tvorby a písania a ich vzťahu k ostatným druhom umenia prostredníctvom vnášania literatúry do každodenného života obyvateľov mesta. Projekt zároveň predpokladá vytvorenie internetového portálu pre súčasnú literatúru rôznych európskych krajín, s dôrazom na krajiny karpatského regiónu. Cieľom je vytvorenie multilingválneho komunikačného kanála medzi tvorcami, a tvorcami a čitateľmi.

Opis podujatia

> Prostredníctvom série **tvorivých dielní a rezidenčných pobytov** projekt iniciuje nové literárne projekty, spojené s témou projektu Košice Interface 2013, ktoré sa predstavia v roku 2013. Jadrom projektu sú **kurzy tvorivého písania** pod vedením renomovaných autorov zo Slovenska a sveta pre ľudí všetkých vekových kategórií. Výsledky kurzov tvorivého písania sa budú prezentovať v rámci mesta na netypických miestach (mestská doprava, vizuálne podujatia, SPOTs – kultúrne body okraja, internetové stránky mesta a i.). Súčasťou aktivít budú aj interdisciplinárne projekty, zamerané na presahy výtvarného umenia a literatúry, či architektúry a literatúry. Samotná prezentácia textov bude pripravovaná v spolupráci s umelcami, tvoriacimi v inkubátore umení, laboratóriu umenia a mediálnom centre.
> **Internetový portál** súčasnej literatúry by mal predstaviť tvorbu súčasných autorov zúčastnených krajín a ich vzájomné prepojenia. Jednotlivé texty by mali byť predstavené v materinskom jazyku autora, v referenčnom jazyku (pravdepodobne angličtina) a vo vybraných (ideálne všetkých) jazykoch zastúpených krajín.
> Týždenný **medzinárodný literárny festival** v roku 2013 predstaví tvorbu autorov z miest siete Second Cities.
> Rozsiahly projekt **autorských čítaní a besied** je založený na idei čitateľského trojuholníka, ktorý aktivizuje čitateľov prostredníctvom autora ako iniciátora vzájomnej interakcie. Čítania budú prebiehať v klasických priestoroch knižníc, univerzít, ale aj vo verejných priestranstvách – na ulici, na stanici, v parku a pod.

Partneri

Maďarsko: Gábor Lanczkor, Ukrajina: Dmytro Lazutkin, Poľsko: Krzystof Kuczkowski, Česká republika: Kateřina Rudčenková, Slovensko Peter Milčák, Obec spisovateľov Slovenska, PEN klub, Divadelný ústav, NOC, Vydavateľstvo Modrý Peter, Centre International de Poésie Marseille, Collège International des Traducteurs Littéraires, Arles, Marathon literature Touluse

NEW CIRCUS KOŠICE 2013
CIRKUS V MESTE – MESTO CIRKUSOM

Projekt je prezentáciou trendov Nového Cirkusu a jeho umeleckých výrazových prostriedkov širokej verejnosti a vnesenie tohto fenoménu do kultúrneho obrazu mesta. Umeleckým oživením priestorov mesta chce inšpirovať obyvateľov k netradičnému pohľadu na miesto, kde žijú.

Opis a aktivity projektu

Produkcie stojace na pomedzí divadla a cirkusu sa takmer bez výnimky zaobídu bez slov, na komunikáciu s divákom využívajú iné prostriedky – divadelné a cirkusové umenie, hudbu, pyrotechnické efekty a artistické výkony.
Produkcie v novom cirkuse majú prirodzený medzinárodný rozmer – posolstvo, téma, idea, je transformovaná cez cirkusové obrazy, ktoré miešajú rôzne žánre (cirkusové disciplíny s činohrou, tancom, operou, ohňovou show a pod.).
New Cirkus Košice bude slávnosťou rôznorodých produkcií čo sa týka prevedenia, výberu foriem umenia, použitia vyjadrovacích prostriedkov, efektov, veľkosti a netradičnosti scén.
Fenomén cirkusu, atraktívny pre laickú verejnosť i renomovaných hercov a režisérov celého sveta obsadí klasické i menej zvyčajné zákutia nášho mesta. Využije historickú atmosféru Hlavnej ulice, industriálnu náladu Bane Bankov, pokojné priestory mestských parkov či otvorenosť a intímnosť zároveň v areáli bývalých kasární.
Tomuto výnimočnému podujatiu bude predchádzať cyklus projektov v rokoch 2009–2012, ktoré budú zamerané na predstavenie žánru nového cirkusu vo viacerých jeho podobách – od pouličnej, efektnej až k bombastickej a komornej či citlivej a precíznej. Špeciálnou témou roku 2013 bude aj komunikácia umeleckých prostriedkov nového cirkusu a socialistických sídlisk.

Partneri

IC culture train, Subsistance Lyon, Lagtainerie Toulous

ZAVOLAJTE ANDYMU

Projekt chce predstaviť diela Andyho Warhola v rámci jedinečného výstavného podujatia svetového významu. Jeho snahou je zároveň prezentovať koncept a idey Warholovej tvorby širokej verejnosti a osobitne mladým ľuďom a poukázať na spätosť tvorby Andyho Warhola s jeho koreňmi na východnom Slovensku.

Aktivity projektu

> **výstava** najvýznamnejších prác Andyho Warhola, spojená s prezentáciou kultúry Rusínov – nezvyčajná konfrontácia pop-artu a tradičnej ľudovej kultúry, hľadanie spoločných prvkov
> **workshopy a rezidenčné pobyty**, zamerané na tvorbu Andyho Warhola a jej prepojenie na súčasné umenie – inštalácie v SPOToch počas trvania výstavy
> **workshopy audiovizuálnej tvorby**, v ktorých študenti Strednej filmovej školy a poslucháči Fakulty umení v Košiciach (odbor Nové médiá) v spolupráci so zahraničnými umelcami v rezidenčných pobytoch vytvoria na základe nerealizovaných Warholovych filmových námetov audiovizuálne prezentácie, ktoré sa budú prezentovať v priestoroch Bane Bankov
> naštudovanie **baletu** s témou Andyho Warhola Baletom Štátneho divadla v Košiciach v spolupráci s ukrajinskými tanečníkmi a umelcami z Ameriky pod vedením Ondreja Šotha, ktorý sa predstaví aj v plenéri Bane Bankov

Partneri projektu

Múzeum Andyho Warhola Medzilaborce, Múzeum Andyho Warhola Pittsburgh, Východoslovenská galéria Košice, Klub národnostných menšín – Pamätná izba S. Máraiho, Združenie Rusínov na Slovensku, Akadémia Rusínov na Slovensku, Fakulta umení Technickej univerzity v Košiciach, Stredná filmová škola, Institut Lumière Lyon, Balet Štátneho divadla v Košiciach

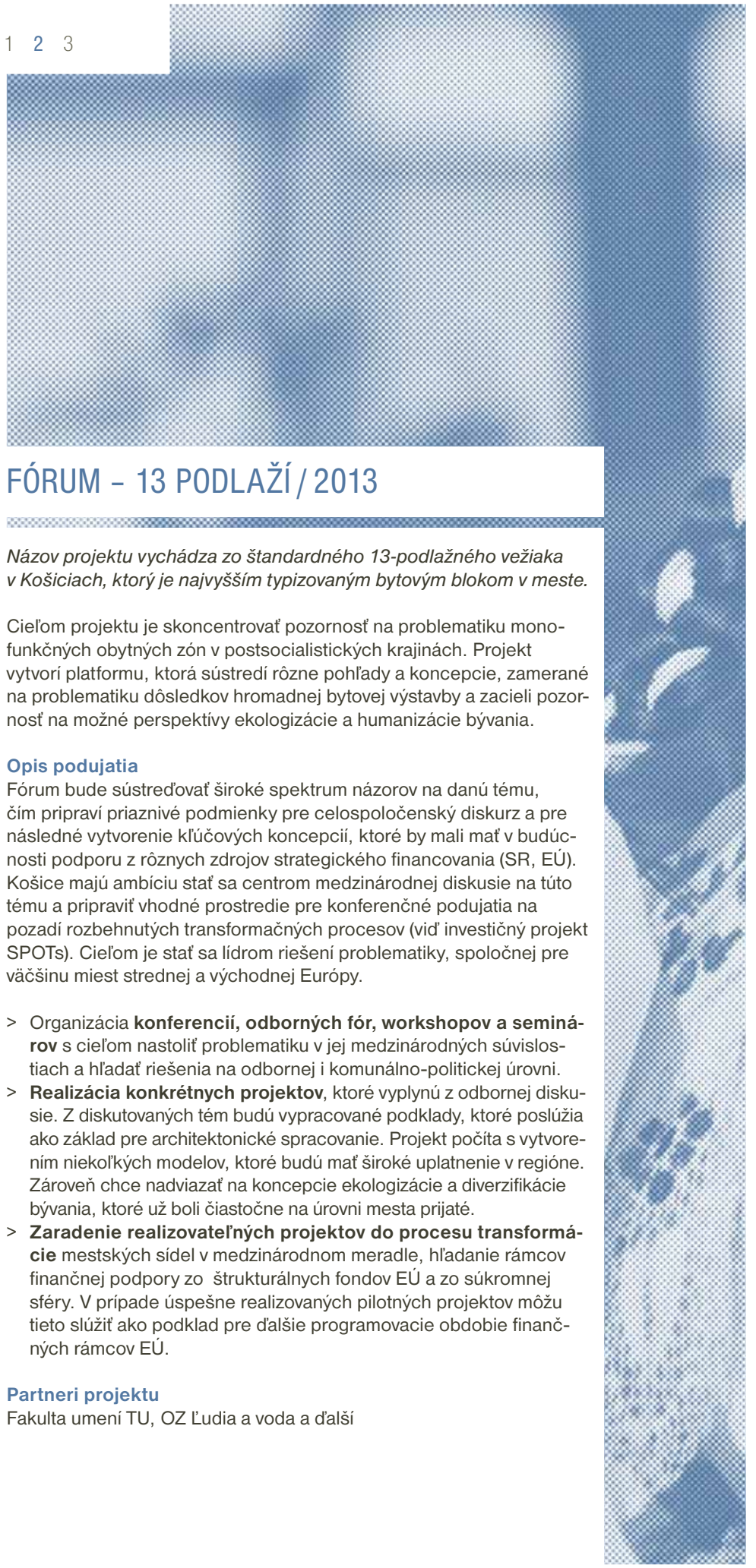

FÓRUM – 13 PODLAŽÍ / 2013

Názov projektu vychádza zo štandardného 13-podlažného vežiaka v Košiciach, ktorý je najvyšším typizovaným bytovým blokom v meste.

Cieľom projektu je skoncentrovať pozornosť na problematiku monofunkčných obytných zón v postsocialistických krajinách. Projekt vytvorí platformu, ktorá sústredí rôzne pohľady a koncepcie, zamerané na problematiku dôsledkov hromadnej bytovej výstavby a zacieli pozornosť na možné perspektívy ekologizácie a humanizácie bývania.

Opis podujatia

Fórum bude sústreďovať široké spektrum názorov na danú tému, čím pripraví priaznivé podmienky pre celospoločenský diskurz a pre následné vytvorenie kľúčových koncepcií, ktoré by mali mať v budúcnosti podporu z rôznych zdrojov strategického financovania (SR, EÚ). Košice majú ambíciu stať sa centrom medzinárodnej diskusie na túto tému a pripraviť vhodné prostredie pre konferenčné podujatia na pozadí rozbehnutých transformačných procesov (viď investičný projekt SPOTs). Cieľom je stať sa lídrom riešení problematiky, spoločnej pre väčšinu miest strednej a východnej Európy.

> Organizácia **konferencií, odborných fór, workshopov a seminárov** s cieľom nastoliť problematiku v jej medzinárodných súvislostiach a hľadať riešenia na odbornej i komunálno-politickej úrovni.
> **Realizácia konkrétnych projektov**, ktoré vyplynú z odbornej diskusie. Z diskutovaných tém budú vypracované podklady, ktoré poslúžia ako základ pre architektonické spracovanie. Projekt počíta s vytvorením niekoľkých modelov, ktoré budú mať široké uplatnenie v regióne. Zároveň chce nadviazať na koncepcie ekologizácie a diverzifikácie bývania, ktoré už boli čiastočne na úrovni mesta prijaté.
> **Zaradenie realizovateľných projektov do procesu transformácie** mestských sídel v medzinárodnom meradle, hľadanie rámcov finančnej podpory zo štrukturálnych fondov EÚ a zo súkromnej sféry. V prípade úspešne realizovaných pilotných projektov môžu tieto slúžiť ako podklad pre ďalšie programovacie obdobie finančných rámcov EÚ.

Partneri projektu

Fakulta umení TU, OZ Ľudia a voda a ďalší

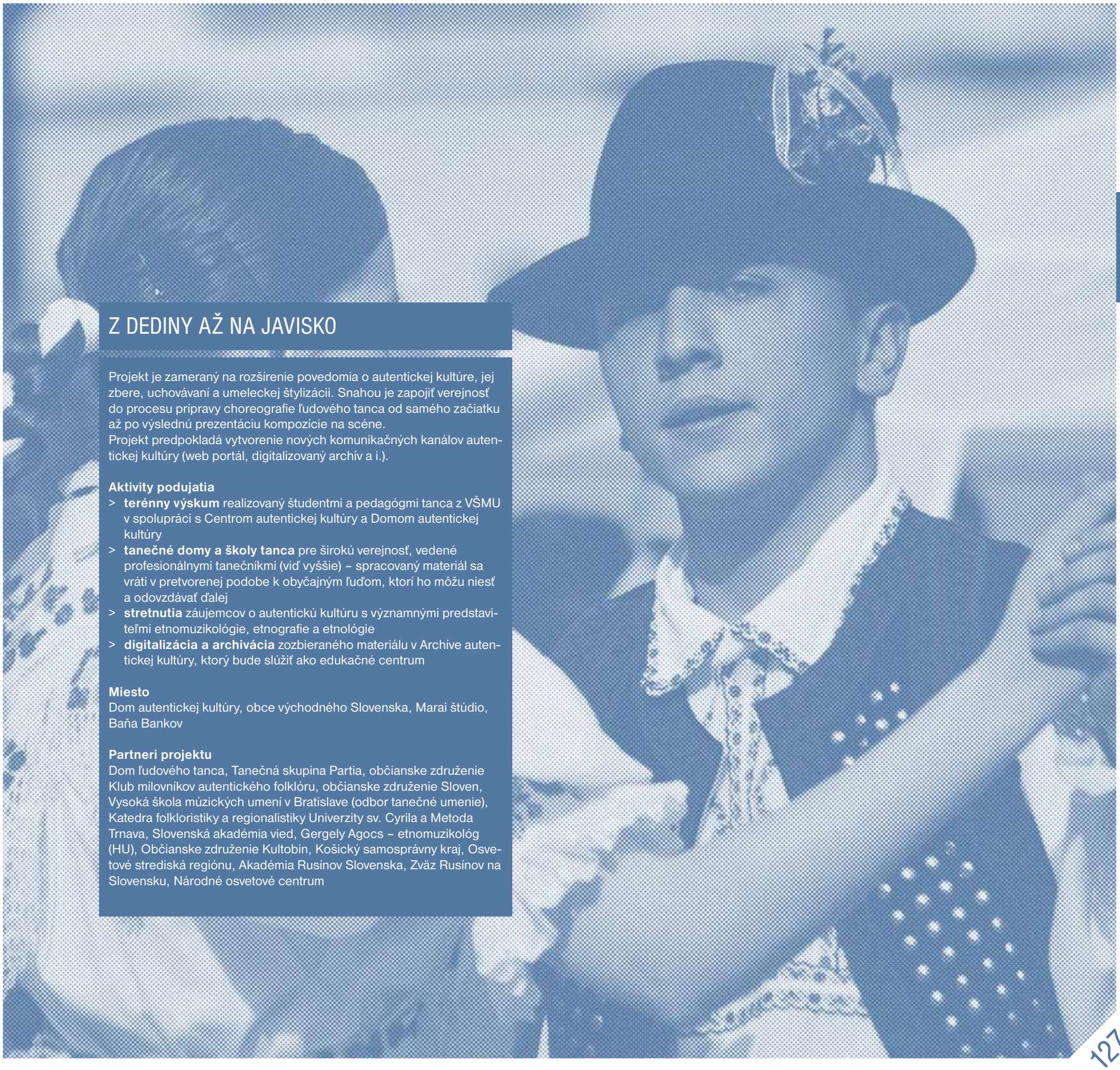

Z DEDINY AŽ NA JAVISKO

Projekt je zameraný na rozšírenie povedomia o autentickej kultúre, jej zbere, uchovávaní a umeleckej štylizácii. Snahou je zapojiť verejnosť do procesu prípravy choreografie ľudového tanca od samého začiatku až po výslednú prezentáciu kompozície na scéne.
Projekt predpokladá vytvorenie nových komunikačných kanálov autentickej kultúry (web portál, digitalizovaný archív a i.).

Aktivity podujatia

> **terénny výskum** realizovaný študentmi a pedagógmi tanca z VŠMU v spolupráci s Centrom autentickej kultúry a Domom autentickej kultúry
> **tanečné domy a školy tanca** pre širokú verejnosť, vedené profesionálnymi tanečníkmi (viď vyššie) – spracovaný materiál sa vráti v pretvorenej podobe k obyčajným ľuďom, ktorí ho môžu niesť a odovzdávať ďalej
> **stretnutia** záujemcov o autentickú kultúru s významnými predstaviteľmi etnomuzikológie, etnografie a etnológie
> **digitalizácia a archivácia** zozbieraného materiálu v Archíve autentickej kultúry, ktorý bude slúžiť ako edukačné centrum

Miesto
Dom autentickej kultúry, obce východného Slovenska, Marai štúdio, Baňa Bankov

Partneri projektu
Dom ľudového tanca, Tanečná skupina Partia, občianske združenie Klub milovníkov autentického folklóru, občianske združenie Sloven, Vysoká škola múzických umení v Bratislave (odbor tanečné umenie), Katedra folkloristiky a regionalistiky Univerzity sv. Cyrila a Metoda Trnava, Slovenská akadémia vied, Gergely Agocs – etnomuzikológ (HU), Občianske združenie Kultobin, Košický samosprávny kraj, Osvetové strediská regiónu, Akadémia Rusínov Slovenska, Zväz Rusínov na Slovensku, Národné osvetové centrum

MARATÓN EURÓPSKYCH KULTÚR

Projekt je zameraný na prepojenie športovcov a umelcov prostredníctvom partnerstva piatich európskych maratónov. Jeho cieľom je združiť maratóny v Košiciach, Aténach, Prahe, Enschede (NL) a Barcelone a pridať k športovému podujatiu maratónov aj kultúrny rozmer. Projekt má ambíciu stať sa menším európskym partnerom združeniu piatich svetových maratónov (Londýn, Berlín, Chicago, New York a Boston) do tzv. Super okruhu.

Opis a aktivity projektu

Košický Medzinárodný maratón mieru sa po roku 1989 plne etabloval do relevantných medzinárodných štruktúr a získal plnú akceptáciu ako najstarší kontinuálne organizovaný maratón na starom kontinente a druhý najstarší z celosvetového pohľadu za americkým Bostonom. Maratón európskych kultúr sa bude v rokoch 2009–2013 odohrávať postupne v piatich európskych mestách, pričom v 2013 vyvrcholí v Košiciach. Maratóny budú slúžiť ako mobilizácia pre kultúrnych činiteľov v jednotlivých mestách.

> umelci z rôznych odborov zabehnú maratóny v jednotlivých mestách, pre ktoré zároveň pripravia výtvarné inštalácie, divadelné akcie a literárne podujatia
> zástupcovia všetkých miest a vybraní umelci sa v roku 2014 stretnú na bruselskom maratóne, kde predstavia vybrané projekty z jednotlivých krajín
> pre obyvateľov a návštevníkov mesta bude v roku 2013 pripravená trasa maratónu umenia a kultúry, ktorá bude prepájať jednotlivé kultúrne inštitúcie mesta a regiónu
> výstava zameraná na dokumentačné materiály o jednotlivých ročníkoch MMM predstaví históriu mesta a jeho prerod od socializmu k demokracii prostredníctvom špecifík tohto dlhodobého podujatia

Partneri

Progress Promotion, organizačné výbory maratónov v horeuvedených mestách, STV, Východoslovenská galéria, Galéria mesta Košice

MUSICA EX ARCHIVO

Projekt, zameraný na znovuobjavovanie, prepis a prezentáciu zabudnutých hudobných skladieb z archívov v košickom kraji a netypickú prezentáciu málo hraných operných diel.
Prezentačná časť je zameraná na prepájanie domácich a zahraničných interpretov, ale aj rôznych druhov umení.

Aktivity projektu

> vyhľadávanie neznámych notovín v archívoch mesta a ich prepis do moderného zápisu počítačovou technológiou
> muzikologický rozbor a kritické vydanie partitúr
> naštudovanie hudobných diel – spolupráca so zbormi a sólistami z partnerských európskych miest, spolupráca so špičkovými dirigentmi na starú hudbu
> publikovanie doposiaľ neexistujúcich partitúr, uvádzanie neznámej sakrálnej hudby do liturgického i koncertného života

Partneri projektu

Zbor sv. Cecílie, Sláčikový orchester MUSICA IUVENALIS, Východoslovenské múzeum Košice, Východoslovenská galéria Košice, Štátne divadlo Košice, Štátna filharmónia Košice, ZUŠ M. Hemerkovej a ostatné ZUŠ, košické knižnice

EURÓPSKY DIVADELNÝ KEMP 2013

Európsky divadelný kemp sústredí špičku európskych umelcov, tvoriacich v žánri šiatrového divadla, divadla jedného herca a ďalších špecifických divadelných žánrov, spojených s vlastným prezentačným priestorom (cirkusové divadlo, kabaret, inscenácie v maringotke, šiatrová krčma s divadelnou produkciou, atď.). Projekt bude predstavovať trendy súčasného európskeho šiatrového divadla a vytvorí podmienky pre tvorivé stretnutie špecifických umelcov z celej Európy. Cieľom je priniesť divadlo bližšie k divákovi, inšpirovať profesionálnych divadelníkov k použitiu nových metód a konfrontovať amatérsku divadelnú scénu so špecifickou profesionálnou tvorbou.

Opis a aktivity projektu

Európsky divadelný kemp, vytvorený z rôznych skupín a umelcov, ponúkne počas piatich dní divákom všetkých vekových kategórií nielen možnosť zhliadnuť divadelné predstavenia, ale aj možnosť sledovať umelcov pri skúškach, tvorbe a zúčastniť sa celodenného života v divadelnom kempe. Návštevníci budú mať možnosť zapojiť sa aj do pripravených workshopov, ktoré sa formou hry pokúsia účastníkom priblížiť niektoré základné cirkusové zručnosti. Divadelný kemp, rozložený v blízkosti jazera (areál sídliska Nad jazerom) ponúkne návštevníkom bezprostrednú účasť na tvorivej atmosfére v priateľskom prostredí, v ktorom bude veľa zaujímavého pre deti aj dospelých. Kemp sa na čas stane súčasťou mesta, do ktorého bude prostredníctvom rôznych pouličných predstavení a atrakcií šíriť magickú a festivalovú atmosféru.

Okrem **prezentačnej** roviny bude kemp aj **miestom spoločnej tvorby jeho obyvateľov**. Zúčastnené skupiny z oblasti divadla, cirkusu, varieté či kabaretu počas pobytu v kempe spracujú vopred vyselektovanú tematiku, spojenú s historickými cestami (viď Terra Incognita) do samostatných produkcií. Tieto budú prezentované na záver festivalu v Košiciach a neskôr na ďalších stanoviskách v rámci historických ciest (Rožňava, Levoča), kam budú vybraté skupiny putovať.

Partneri

Divadlo na peróne, BONA FIDE o. z., Stanica Žilina

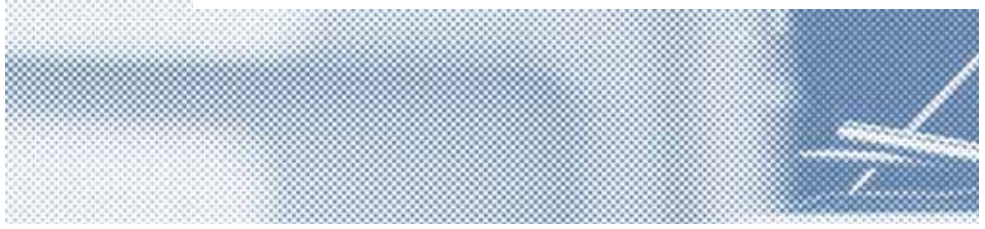

MÉDIÁ A DEMOKRACIA

Projekt je zameraný na skúmanie vzťahu médií a demokracie v rôznych kútoch Európy prostredníctvom konfrontácie lokálnej tvorby miestnych televízií s podobnou tvorbou v iných regiónoch Európy. Pôjde o špeciálny ročník Medzinárodného festivalu lokálnych televízií „Zlatý žobrák“, ktorý je najširšou európskou platformou týchto médií s trinásťročnou históriou a s partnermi v Európe, USA a Kanade, ale aj Ázii či Afrike.

Opis podujatia

Podujatie pozostáva predovšetkým z projekcií televíznej tvorby, odborných stretnutí, workshopov, panelových diskusií a prednášok venovaných profesijnému zdokonaľovaniu televíznych pracovníkov a dodržiavaniu zásad novinárskej etiky.

> Počas päťdňového festivalu prebehne osobitný blok dokumentárnych filmov, prednášok, stretnutí s tvorcami a workshopov, venovaný slobode médií a ich vzťahu k demokracii.
> V rámci **festivalu** sa uskutoční **Európska prehliadka dokumentárnej produkcie 2013** – prehliadka diel z archívu európskych lokálnych televízií s témou demokracie, s prihliadnutím na špecifiká jednotlivých európskych regiónov.

Podujatie bude prístupné širokej verejnosti. Prehliadka bude následne putovať po 6 európskych mestách, v rámci Second Cities Network, s cieľom zbližovať jednotlivé regióny.

Partneri projektu

Nadácia City TV, Center of Freedom Minsk (Bielorusko), Resorte centre Niš, OLON Holandsko

MÁRAI A KAFKA – TRAGÉDIA INTELEKTUÁLOV V STREDNEJ EURÓPE

Zámerom projektu je predstaviť tieto dve osobnosti európskej kultúry a podať obraz intelektuála strednej a východnej Európy v polovici 20. storočia, zápasiaceho s totalitnými režimami. Cieľom je aj budovať povedomie o príslušnosti Sándora Máraia ku Košiciam („To čo je Kafka pre Prahu, to je Márai pre Košice a to čo bola Praha pre Kafku, to boli Košice pre Máraia.“) a poukázať cez osobu Sándora Máraia na multietnický a tolerantný charakter mesta Košice.

Opis a aktivity podujatia

> **Interaktívna výstava** spájajúca tieto dve mená svetovej literatúry, koncipovaná z pohľadu vzťahu autorov k mestu, kde sa narodili a ktoré sa v ich dielach permanentne nachádza. Výstava bude následne putovať po mestách, ktoré budú v sieti Second cities. Počas trvania výstavy budú prebiehať rozličné doplnkové akcie – autorské čítania, filmové prezentácie, prednášky, workshopy a pod.
> Vytvorenie **modelových inscenácií** na námety Máraiho a Kafkovych diel. Tieto sa budú realizovať v spolupráci profesionálnych umelcov z divadla Thália s mladými divadelníkmi z Gymnázia Sándora Máraia. Prezentované budú v sieti SPOTs.
> Diela Sándora Máraia budú jednou z tém, ktoré budú k dispozícii na spracovanie pre umelcov na rezidenčných pobytoch prostriedkami súčasného umenia.
> **Konferencia** na tému tragédia intelektuálov v strednej Európe v 20. storočí.
> **Divadelný workshop** pre amatérskych divadelníkov z Košíc, Prešova a ostatných miest regiónu, ktorí budú pracovať na dramatickom stvárnení Máraiových denníkov.

Partneri projektu

Združenie Szinhász, Divadlo Thália, OZ Sándora Máraia, Východoslovenská galéria, Galéria mesta Košice, Pamätná izba Sándora Máraia v Košiciach, Múzeum Franza Kafku, PEN klub, Nomen Košice

FESTIVAL NÁRODOV A NÁRODNOSTÍ

Projekt poskytuje priestor na ojedinelé stretnutie umeleckých telies, ktoré v svojej krajine prezentujú kultúru iného národa, resp. národnostnej menšiny. Ide o týždenný festival divadelných a hudobných podujatí pre všetky vekové kategórie, ktoré spája kultúra a jazyky národnostných menšín.

Opis a aktivity podujatia

> **divadelné predstavenia** pre deti a dospelých z produkcie divadiel národnostných menšín z celej Európy
> **workshopy** zaoberajúce sa témou minoritných divadiel a kultúrnych zariadení a ich komunikácie s majoritným publikom (jazykové bariéry)
> **výstavy** prezentujúce jednotlivé umelecké združenia, miesta a krajiny, kde vystupujú
> **festival etnickej hudby**, zameraný na rómsku a židovskú hudbu – tradičný folklór, súčasná tvorba, hudba ovplyvnená obidvomi etnikami
> **prezentácie** umeleckých škôl, ktoré vzdelávajú rómskych žiakov

Partneri

Divadlo Thália Košice, Divadlo Alexandra Duchnoviča z Prešova, Divadlo Romathan z Košíc, Štátne divadlo Košice, maďarské divadlo Berehovo, divadlo zo Satu Mare, slovenské divadlo zo Szarvasu v Maďarsku, nemecké divadlo zo Zalaegerszegu v MR, maďarské divadlo z Komárna, O.Z. Žudro, Ida Kelarová

SVET V BUBLINE

Projekt je snahou komunikovať školopovinným deťom prostredníctvom atraktívnej formy komiksov európske témy, ktoré budú hlavnými myšlienkami projektu Košice INTERFACE 2013 a špecifiká jednotlivých európskych kultúr.

Opis a aktivity podujatia

> Vytvorenie niekoľkých **komiksov** na uvedené témy v medzinárodnej spolupráci špičkových autorov a výtvarníkov. Príbehy budú prihliadať na realitu rôznych regiónov Európy, ktorá sa dotýka detí.
> Autori komiksov budú viesť **workshop** pre deti, ktorého cieľom bude vytvoriť spoločný komiksový projekt.
> **Výstava** profesionálnych aj detských prác.
> Spracovanie vybraného komiksu detskou porotou do **animovanej podoby** formou tvorivej dielne pre deti v rámci mediálneho centra a jej verejná prezentácia.

Partneri projektu

Inkubátor umení, Východoslovenská galéria, Mestská knižnica pre deti a mládež, základné umelecké školy, základné školy

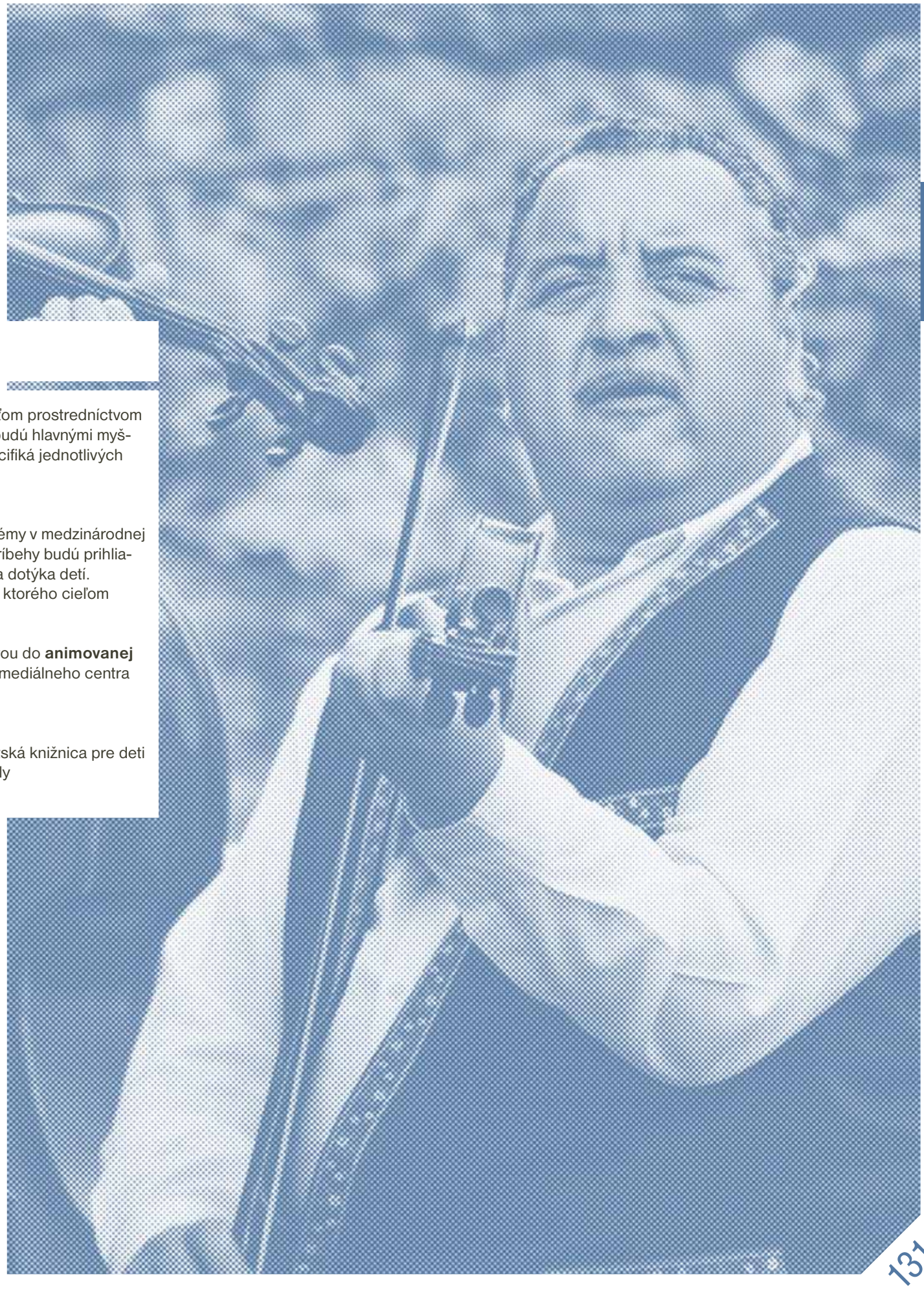

LITERATÚRA PRE HENDIKEPOVANÉ DETI

Snahou projektu je vniesť literatúru do detských domovov, liečebných zariadení, detských nemocníc a na všetky miesta, kde sa takéto znevýhodnené skupiny mladých ľudí a detí nachádzajú. Cieľom je umožniť hendikepovaným deťom plnohodnotnejšie vstupovať do spoločenských a kultúrnych aktivít prostredníctvom literárnej tvorby.

Opis podujatia

V prvej fáze projektu sa uskutoční séria tvorivých literárnych dielní v uvedených zariadeniach s účasťou známych osobností zo sveta literatúry. Jej výstupom bude literárny materiál, ktorý bude slúžiť na:

> **vydanie zborníka najlepších textov** (aj prekladov do svetových jazykov, eventuálne verzia v Braillovom písme),
> **čítanie textov Deti čítajú deťom** (v školách, kluboch pre voľný čas a iných detských zariadeniach).

Partneri projektu

EFFETA, detské domovy Košíc, Mediálne centrum Košice, OZ Oči Levoča, Občianske združenie chi3, Knižná dielňa Timotej

KNIHY CIEST

Cyklus podujatí, zameraných na dialóg medzi islamskou a európskou kultúrou so špecifickým zameraním na turecko-slovenskú spoluprácu. Zámerom projektu je predstaviť historické vplyvy tureckej kultúry na Slovensku a poukázať na spoločné prieniky kultúr.

Opis podujatia

Cestovatelia z Turecka, ktoré ovládalo časť Slovenska počas 150 rokov, zanechali množstvo písomných zmienok o slovenských mestách, zvykoch a dôležitých udalostiach. Turecký kultúrny vplyv sa výrazne prejavuje v hmotnom aj nehmotnom kultúrnom dedičstve, pamiatky z obdobia nadvlády Tureckej ríše sa nachádzajú takmer v každom múzeu, ľudová slovesnosť túto tému tiež výrazne reflektuje.

V rámci projektu budú v priestoroch mestských múzeí, galérií a exteriéroch mesta zorganizované rôzne typy prezentácie Košíc a Slovenska v cestopisnej literatúre moslimského sveta v roku 2013, kedy ubehne 500 rokov od vydania Lazarovej mapy (mapa tureckého pôvodu, na ktorej sa objavuje Uhorsko a s ním aj Košice).

> **výstava máp** z obdobia 16. a 17. storočia, spojená s výstavou medirytín, prezentujúcich reálie turecko-slovenského nažívania
> **výstava moslimskej kaligrafie tureckého sveta**, spojená s predstavením tureckých literárnych a cestopisných autorov, opisujúcich vo svojich dielach Košice, širší región a Slovensko (napr. cestovateľ Elvilyja Celebi a iní)
> **publikácia poézie súčasných autorov** Turecka a Slovenska v turecko-slovensko-anglickej mutácii

Sprievodné podujatia

> **Mestá očami novinárov**
Spoločný projekt miest Marseille, Košice, Istanbul a Bursa, zameraný na prezentáciu miest očami žurnalistov, s dôrazom na špecifiká a spoločné prvky kultúr islamu a kresťanstva.
Na základe výmenných rezidenčných pobytov pripravia novinári z uvedených miest sériu článkov a fotografických reportáží o spoločných bodoch a odlišnostiach daných miest, ktoré budú prezentované v tlači a na osobitnej výstave.
> **Spoločná história**
Projekt umeleckej výmeny medzi Štátnym divadlom Košice a Mestským divadle v Burse, zameraný na vytvorenie a divadelné inscenovanie dramatických textov, reflektujúcich históriu miest.

SVEDECTVO KRVI

Partneri projektu
Galéria mesta Košice, Východoslovenská galéria v Košiciach, Východoslovenské múzeum v Košiciach, Archeologické múzeum Bursa, Archeologické múzeum Istanbul, Múzeum mesta Bursa, Literárny inštitút mesta Bursa, Mestské divadlo Bursa, Múzeum moslimského a tureckého umenia Bursa

Projekt je zameraný na umelecké stvárnenia príbehu košických mučeníkov a martýrov prešovských jatiek, prostredníctvom ktorých chce budovať dialóg medzi príslušníkmi rôznych vierovyznaní, ale aj národmi strednej Európy a prispieť k posilneniu kultúrneho dialógu medzi mestami Prešov a Košice.

Opis a aktivity podujatia
V Košiciach boli pred skoro štyristo rokmi umučení traja mladí katolícki kňazi (z Chorvátska, Poľska a Maďarska). Pápež Ján Pavol II ich v roku 1995 vyhlásil v Košiciach za svätých. Vo svete sú známi ako svätí košickí mučeníci.
V tom čase bolo v Prešove odsúdených, mučených a brutálne zavraždených 24 mešťanov a zemanov evanjelického vyznania. Ich príbeh dostal pomenovanie Prešovské jatky.

> Štátne divadlo Košice pripraví na rok 2013 premiéru **novej slovenskej opery**, stvárňujúcej príbeh mučeníkov. Libreto napíše Košičan a jeden z najvýznamnejších dramatikov Slovenska Karol Horák, hudbu skomponuje maďarský skladateľ, inscenáciu bude režírovať poľský režisér a scénografiu pripraví chorvátsky umelec.
> Slovenskí umelci pripravia **oratórium**, inšpirované touto tematikou, ktoré sa bude prezentovať v Košiciach a ďalších mestách Európy.
> Divadlo Jonáša Záborského v Prešove pripraví a uvedie **inscenáciu** Prešovské jatky, ktorej libreto pripraví tiež Karol Horák – dlhoročný organizátor divadelného života v meste Prešov.
> V roku 2013 sa v priestoroch Bane Bankov a v prešovskom amfiteátri uskutočnia **prezentácie** všetkých troch produkcií.
> Na miestach regiónu, v ktorých sa nachádzajú unikátne organy, sa budú konať **organové koncerty**, zložené z diel autorov evanjelického a katolíckeho vyznania. Koncerty vyvrcholia v kostole v Štítniku, kde je jeden z najstarších organov v Európe.
> Uskutoční sa **konferencia** „Hriechy minulosti a ekuména v dnešnej dobe“.

Partneri
Štátne divadlo Košice, Štátna filharmónia Košice, Divadlo Jonáša Záborského v Prešove, Hudobná spoločnosť Hemerkovcov, farnosť sv. Košických mučeníkov, Ekumenická rada cirkví, Univerzita P. J. Šafárika

3.

AKO PLÁNUJE MESTO VÝBER PROJEKTOV/PODUJATÍ, KTORÉ BUDÚ TVORIŤ PROGRAM ROKA?

Košice vypíšu po získaní titulu Európske hlavné mesto kultúry 2013 výzvu na podávanie projektov, ktorá bude určená domácim a zahraničným predkladateľom. Všetky predložené projekty sa budú vyhodnocovať dvoma mechanizmami:

KRITICKÝ MECHANIZMUS VÝBERU

Kritický mechanizmus výberu zabezpečí, aby vybrané projekty napĺňali koncept a filozofiu podujatia a bude hodnotiť splnenie nasledujúcich otázok:

1. Prečo projekt patrí do kandidatúry?
   a) Naplnenie európskeho rozmeru:
      > aký myšlienkový koncept projekt prináša?
      > aká je jeho kvalita?
      > aký je dosah projektu / aké sú jeho cieľové skupiny?
      > aká je udržateľnosť projektu?
   b) Inovatívny rozmer projektu.
   c) Vzdelávací rozmer projektu.
   d) Networking – lokálny, regionálny, národný, medzinárodný.

2. Akým spôsobom reflektuje:
   a) základnú projektovú koncepciu štyroch typov INTERFACEu,
   b) horizontálne priority projektu,
   c) hodnoty, ktorými sa riadi programová skladba,
   d) špecifické programové témy projektu.

3. Vzťah „Mesto a jeho občania“
   a) ako projekt vzbudí záujem obyvateľstva na európskej úrovni?
   b) ako projekt podporí účasť umelcov, činiteľov zo socio-kultúrnej oblasti a obyvateľov mesta a regiónu?

4. Finančná dostupnosť projektu

5. Reálnosť projektu
   a) existujú partneri pre projekt?
   b) je projekt fyzicky realizovateľný?
   c) je projekt časovo realizovateľný?

6. Kvalita spracovania predloženého projektu

ODBORNÝ MECHANIZMUS

Projekty budú hodnotené 3-člennými výberovými komisiami, zloženými z expertov na konkrétnu oblasť. Skupina bude zložená z odborníkov na oblasti ako hudba, literatúra, divadlo, tanec, opera, audiovízia, vizuálne a multimediálne umenie, architektúra a dizajn, múzeá a ochrana kultúrneho dedičstva, cestovný ruch a regionálny rozvoj. Členovia výberových skupín budú pochádzať z mesta/regiónu, zo Slovenska alebo z Európy, pričom jednotlivé komisie budú kombinovať rôznych expertov.
Odporúčané projekty sa zaradia do ďalšieho kola rokovaní s predkladateľmi návrhov, na základe ktorých sa rozhodne o podmienkach, za ktorých sa bude v projekte pokračovať. V tomto štádiu bude s predkladateľmi projektov rokovať riaditeľ organizácie Košice 2013, n. o. (zriadenej mestom za účelom prípravy, realizácie a hodnotenia podujatia EHMK) a zástupcovia programového oddelenia tejto organizácie. Konečné rozhodnutie o zaradení projektu do programu podujatia bude v kompetencii riaditeľa organizácie, ktorý je zároveň jej umeleckým riaditeľom.

Mesto bude okrem výberu projektov, predložených na základe publikovanej výzvy, zároveň pracovať na koncepciách najvýznamnejších podujatí a na ich základe následne hľadať spoluprácu u partnerov doma i zahraničí.

III.

ORGANIZÁCIA A FINANCOVANIE PODUJATIA

1. ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA
2. FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PODUJATIA

1. Organizačná štruktúra

AKÝ CHARAKTER MÁ ŠTRUKTÚRA PLÁNOVANÁ PRE ORGANIZÁCIU, KTORÁ BUDE ZODPOVEDNÁ ZA REALIZÁCIU PROJEKTU? AKÝ CHARAKTER BUDÚ MAŤ JEJ VZŤAHY S ORGÁNMI MESTA?

V prípade získania titulu Európske hlavné mesto kultúry 2013 založí Mesto Košice a Košický samosprávny kraj neziskovú organizáciu „**Košice 2013 – Európske hlavné mesto kultúry, n. o.**“ (ďalej „Košice 2013, n. o.“). Účelom jej založenia bude príprava, realizácia a hodnotenie roku 2013. Oba subjekty sa zaviazali spolupracovať na projekte podpisom Dohody o spolupráci na projekte „Košice – kandidát na Európske hlavné mesto kultúry 2013“, podpísanej ich štatutárnymi zástupcami, primátorom mesta Košice Ing. Františkom Knapíkom a predsedom Košického samosprávneho kraja, JUDr. Zdenkom Trebuľom, dňa 4. 7. 2007.
Organizácia bude samostatným právnym subjektom, založeným na základe zákona č. 213/1997 Z. z. o **neziskových organizáciách**, poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení zákona č. 35/2002 Z. z., ktorý upravuje založenie, vznik, zrušenie, zánik, postavenie orgánov a hospodárenie neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby. Nezisková organizácia je právnická osoba, ktorá poskytuje všeobecne prospešné služby za vopred určených a pre všetkých užívateľov rovnakých podmienok a ktorej zisk sa nesmie použiť v prospech zakladateľov, členov orgánov ani jej zamestnancov, ale musí sa v celom rozsahu použiť na zabezpečenie všeobecne prospešných služieb.

Samostatná právna subjektivita zabezpečí dostatočnú nezávislosť organizácie od politických vplyvov, pričom priamo zo zákona vyplýva účel jej založenia – poskytovanie všeobecne prospešných služieb, na zabezpečenie ktorých musí byť v celom rozsahu použitý všetok vyprodukovaný zisk. Prevažná väčšina bývalých Európskych hlavných miest kultúry realizovala svoj projekt prostredníctvom takejto alebo podobnej formy organizácie.

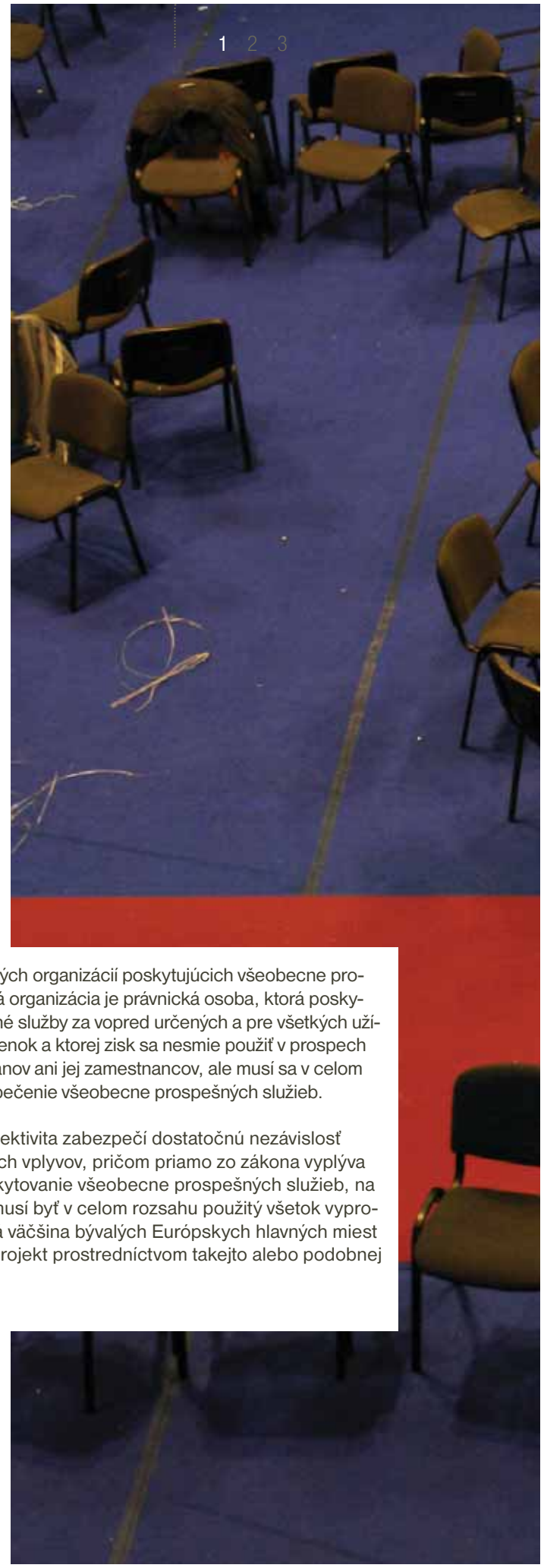

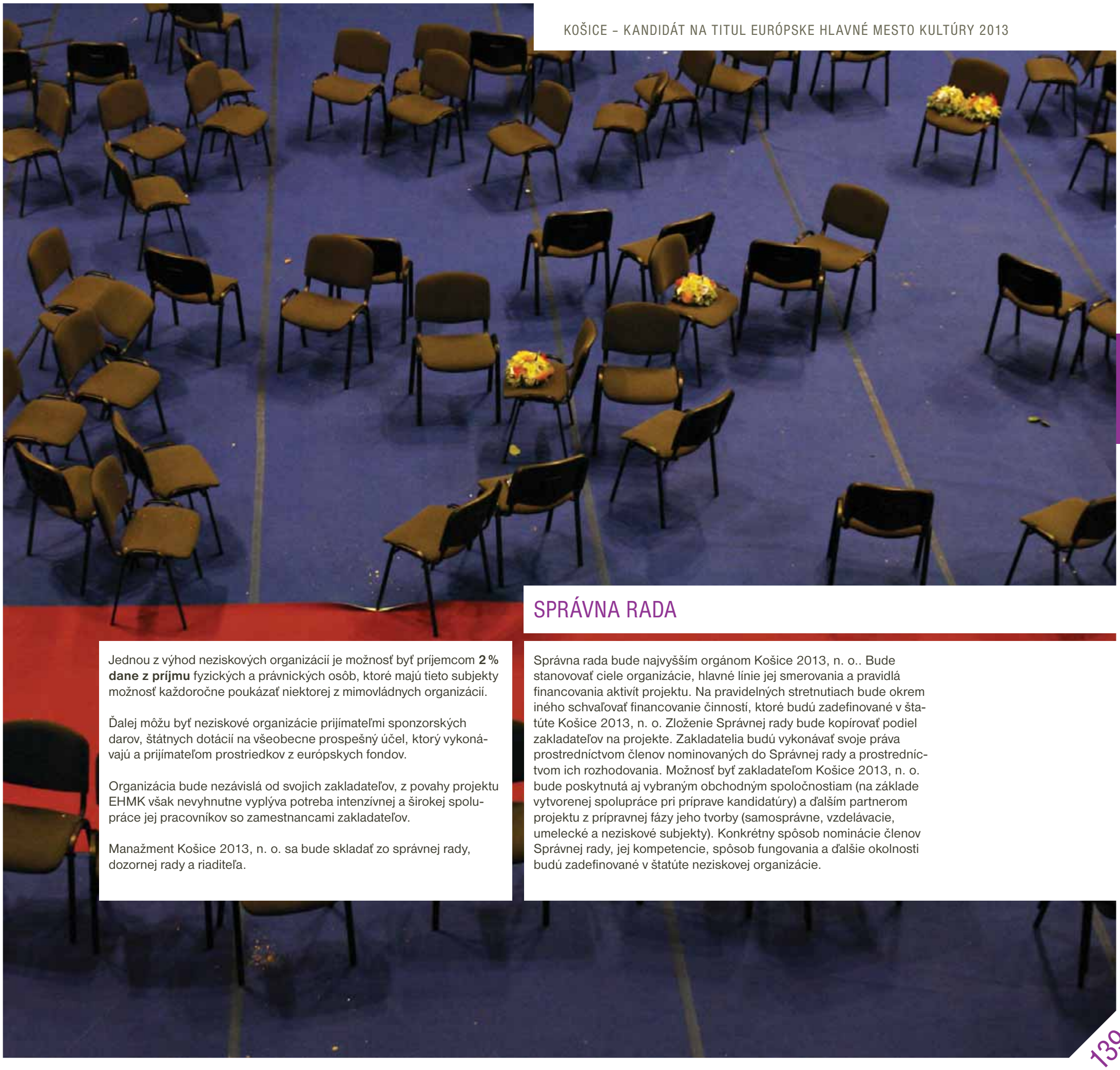

Jednou z výhod neziskových organizácií je možnosť byť príjemcom **2 % dane z príjmu** fyzických a právnických osôb, ktoré majú tieto subjekty možnosť každoročne poukázať niektorej z mimovládnych organizácií.

Ďalej môžu byť neziskové organizácie prijímateľmi sponzorských darov, štátnych dotácií na všeobecne prospešný účel, ktorý vykonávajú a prijímateľom prostriedkov z európskych fondov.

Organizácia bude nezávislá od svojich zakladateľov, z povahy projektu EHMK však nevyhnutne vyplýva potreba intenzívnej a širokej spolupráce jej pracovníkov so zamestnancami zakladateľov.

Manažment Košice 2013, n. o. sa bude skladať zo správnej rady, dozornej rady a riaditeľa.

SPRÁVNA RADA

Správna rada bude najvyšším orgánom Košice 2013, n. o.. Bude stanovovať ciele organizácie, hlavné línie jej smerovania a pravidlá financovania aktivít projektu. Na pravidelných stretnutiach bude okrem iného schvaľovať financovanie činností, ktoré budú zadefinované v štatúte Košice 2013, n. o. Zloženie Správnej rady bude kopírovať podiel zakladateľov na projekte. Zakladatelia budú vykonávať svoje práva prostredníctvom členov nominovaných do Správnej rady a prostredníctvom ich rozhodovania. Možnosť byť zakladateľom Košice 2013, n. o. bude poskytnutá aj vybraným obchodným spoločnostiam (na základe vytvorenej spolupráce pri príprave kandidatúry) a ďalším partnerom projektu z prípravnej fázy jeho tvorby (samosprávne, vzdelávacie, umelecké a neziskové subjekty). Konkrétny spôsob nominácie členov Správnej rady, jej kompetencie, spôsob fungovania a ďalšie okolnosti budú zadefinované v štatúte neziskovej organizácie.

DOZORNÁ RADA

Dozorná rada bude zložená zo zástupcov nominovaných zakladateľmi. Jej úlohou bude výkon kontroly nad financovaním organizácie. Spôsob nominácie členov Dozornej rady, jej kompetencie, spôsob fungovania a ďalšie okolnosti budú zadefinované v štatúte neziskovej organizácie.

RIADITEĽ

Riaditeľ neziskovej organizácie, ktorý bude zároveň jej umeleckým riaditeľom, bude zvolený a menovaný Správnou radou. Pravidelne jej bude poskytovať správy o činnosti organizácie a priamo sa jej zodpovedať. Jeho kompetencie a ďalšie okolnosti budú zadefinované v štatúte neziskovej organizácie (viď nižšie otázka 3.1.3 – umelecký riaditeľ).

ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA KOŠICE 2013, n. o.

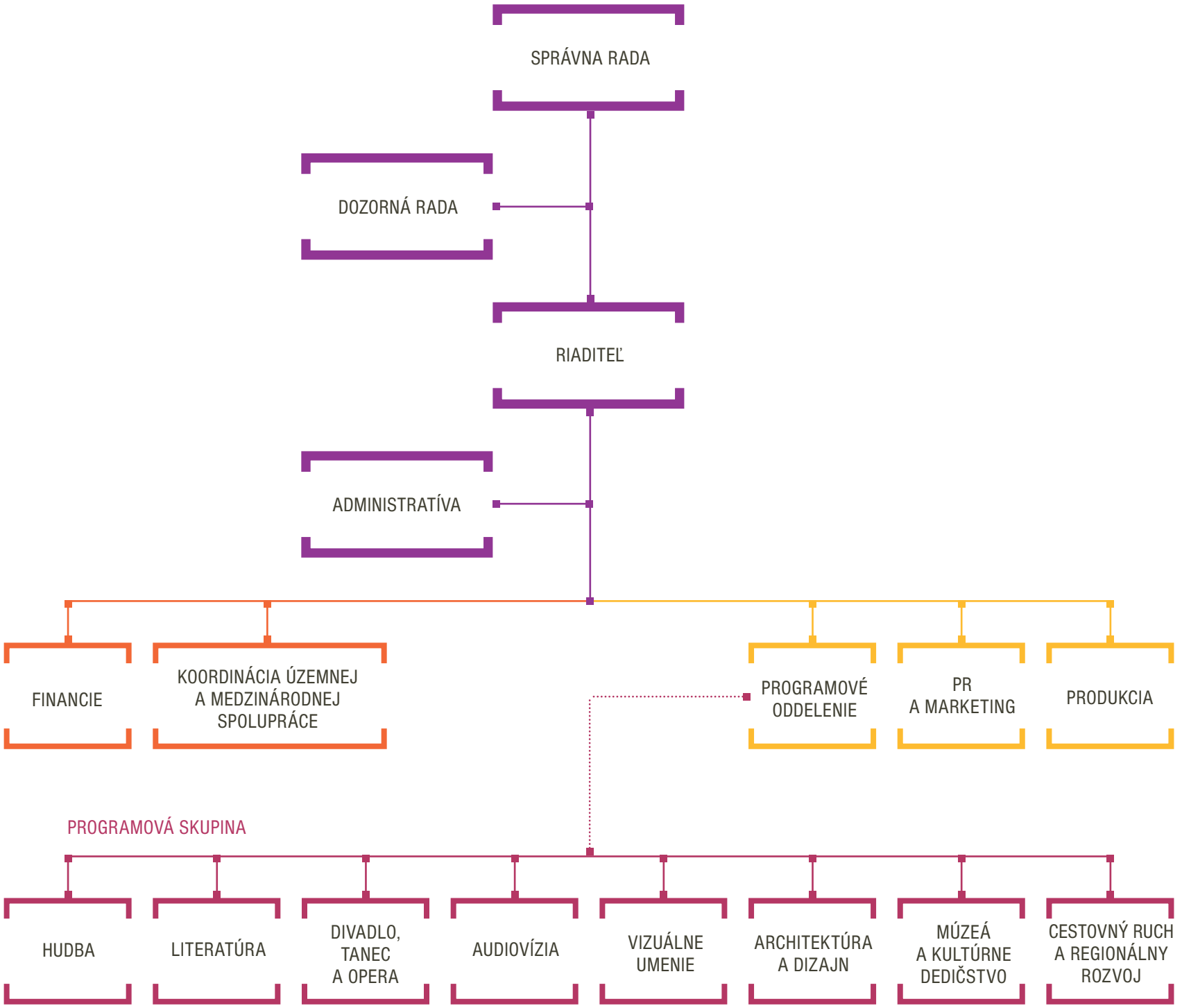

ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA

Zakladatelia neziskovej organizácie vytvoria a v štatúte priamo zadefinujú efektívnu štruktúru organizácie, príslušné povinnosti a kompetencie jej zamestnancov na jednotlivých úrovniach, s dôrazom na jazykové a odborné znalosti, profesionálne zručnosti a kreativitu zamestnancov. Počet interných zamestnancov organizácie bude v rokoch 2009–2012 postupne rásť, v roku realizácie podujatia predpokladáme, že dosiahne počet 30. Tento počet nezahŕňa externých spolupracovníkov, ktorí budú na projekte spolupracovať na konkrétnych úlohách v závislosti od potreby externej expertízy. Projekt predpokladá širokú spoluprácu so zahraničnými konzultantmi, ktorí majú skúsenosti s realizáciou tohto podujatia alebo s realizáciou podobných podujatí veľkého rozsahu.

ŠPECIÁLNA KOORDINÁCIA

Košice 2013, n. o. bude mať v programovej štruktúre (v oddelení pre koordináciu) zahrnutú pozíciu koordinátora regionálnej spolupráce (zodpovedného za manažovanie spolupráce s KSK a obcami a mestami regiónu) a pozíciu koordinátora slovensko–francúzskej spolupráce (zodpovedného za manažovanie spolupráce s francúzskymi mestami a kultúrnymi činiteľmi, predovšetkým spolupráce s druhým EHMK 2013).

PROGRAMOVÁ SKUPINA

Na zabezpečenie odbornej garancie programu, ale aj medzinárodného výberu projektov po získaní titulu EHMK 2013, vytvorí organizácia Košice 2013, n. o. Programovú skupinu (PS). Koordinátorom Programovej skupiny bude umelecký riaditeľ v pozícii riaditeľa neziskovej organizácie a jej súčasťou budú 3-členné programové podskupiny (zložené z prevažne externe angažovaných expertov), pokrývajúce oblasti týkajúce sa projektu EHMK (hudba; literatúra; divadlo, tanec, opera; audiovízia; vizuálne a multimediálne umenie; architektúra a dizajn; múzeá a ochrana kultúrneho dedičstva; cestovný ruch a regionálny rozvoj). Členmi Programovej skupiny budú aj experti nezaradení do podskupín – zameraní prierezovo a multižánrovo. Pri zostavovaní podskupín bude snaha o zastúpenie expertov regionálnej, národnej a celoeurópskej úrovne. Výstupy výberového procesu, ale aj iné odborné stanoviská, bude z dôvodu multižánrového prepájania a presahu oblastí jednotlivých umeleckých projektov definitívne realizovať Programová skupina, ktorá sa bude môcť oprieť aj o parciálne výstupy odborných podskupín. Programové oddelenie bude organizačne a technicky zabezpečovať podporu práce Programovej skupiny.

2

V PRÍPADE, ŽE JE REGIÓN OKOLO MESTA ZAPOJENÝ DO PODUJATIA, AKO BUDE ORGANIZOVANÁ KOORDINÁCIA MEDZI ORGÁNMI PRÍSLUŠNÝCH MIESTNYCH A REGIONÁLNYCH ZASTUPITEĽSTIEV?

KOORDINÁCIA SO ZASTUPITEĽSTVAMI

Koordinácia organizácie Košice 2013, n. o. s Mestským zastupiteľstvom v Košiciach a Zastupiteľstvom Košického samosprávneho kraja bude zabezpečená prostredníctvom ich zakladateľskej pôsobnosti v neziskovej organizácii, kde mesto Košice i Košický samosprávny kraj nominujú počet členov Správnej rady, určený v štatúte organizácie. Mesto Košice a Košický samosprávny kraj zahrnú projekt Európske hlavné mesto kultúry 2013, v prípade získania tohto titulu, do svojich rozvojových plánov.

V štruktúre neziskovej organizácie bude zahrnuté oddelenie pre regionálnu, cezhraničnú a medzinárodnú spoluprácu, ktorého členom bude aj koordinátor pre regionálnu spoluprácu. Okrem koordinácie spolupráce s Košickým samosprávnym krajom a jeho kultúrnymi inštitúciami a projektmi bude koordinátor zabezpečovať aj spoluprácu s mestami a obcami v kraji. Tá bude zmluvne ošetrená a zadefinovaná v dodatkoch k Memorandám o spolupráci a podpore, ktoré mesto Košice uzavrelo s mestami košického regiónu. Mestá spoločne nominujú jedného zástupcu do Správnej rady Košice 2013, n. o..

Charakter podujatia a zakladateľský charakter partnerov predpokladajú úzku spoluprácu organizácie Košice 2013, n. o. s administratívou mesta Košice a Košického samosprávneho kraja.

Staré mesto je pekné a čisté, ale treba skultúrniť aj okolie. Držím vám palce.

3. Umelecký **riaditeľ**

AKÉ SÚ KRITÉRIÁ A PRAVIDLÁ, PODĽA KTORÝCH BOL ALEBO BUDE VYBRATÝ UMELECKÝ RIADITEĽ PODUJATIA? AKÝ JE ALEBO BUDE JEHO PROFIL? KEDY NASTÚPI DO TEJTO FUNKCIE? AKÝ BUDE ROZSAH JEHO PÔSOBNOSTI?

KRITÉRIÁ A PRAVIDLÁ VÝBERU

V štádiu predbežného výberu nebola pozícia umeleckého riaditeľa obsadená. Členom projektového tímu bol pri koncipovaní podujatia dramaturg projektu, ktorý koordinoval prípravu programovej štruktúry a emblémových projektov na rok 2013 a hlavný konzultant projektu, ktorý zastrešoval koncepčné a prierezové otázky, vrátane umeleckého programu. Výber umeleckého riaditeľa sa uskutoční prostredníctvom verejne vyhlásenej súťaže po víťazstve mesta Košice v súťaži o titul EHMK 2013. Vykonajú ho budúci zakladatelia neziskovej organizácie prostredníctvom nominovaných členov Správnej rady Košice 2013, n. o..

UMELECKÝ RIADITEĽ MUSÍ SPĹŇAŤ TIETO PODMIENKY (PROFIL RIADITEĽA):

- medzinárodný kredit v oblasti kultúry
- dôkladná znalosť európskeho kultúrneho prostredia
- skúsenosť s organizáciou veľkých kultúrnych podujatí
- znalosť umeleckého a sociálno-kultúrneho prostredia mesta Košice, košického regiónu a Slovenska
- manažérske zručnosti
- odborné kompetencie
- jazykové znalosti
- apolitickosť

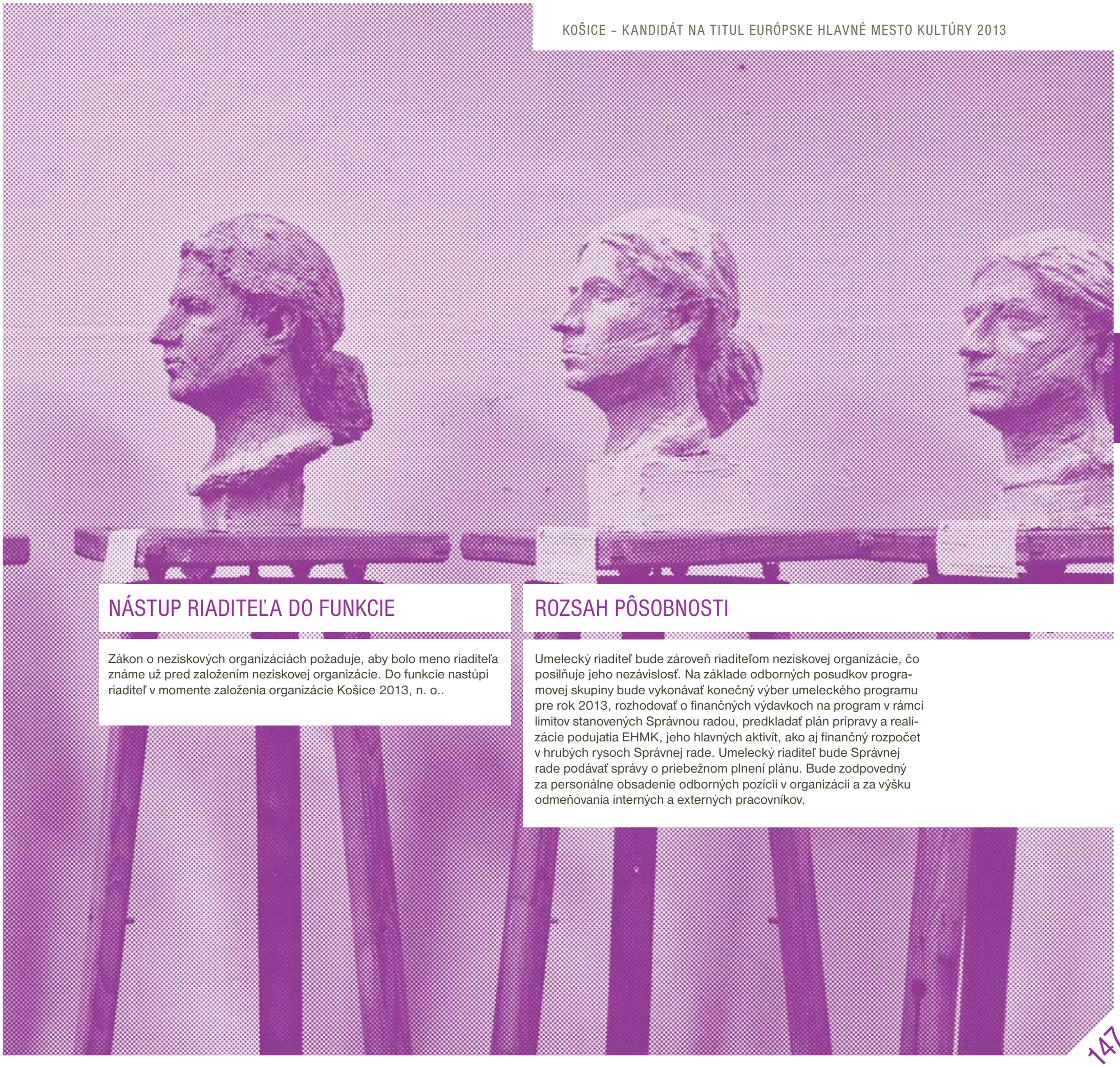

NÁSTUP RIADITEĽA DO FUNKCIE

Zákon o neziskových organizáciách požaduje, aby bolo meno riaditeľa známe už pred založením neziskovej organizácie. Do funkcie nastúpi riaditeľ v momente založenia organizácie Košice 2013, n. o..

ROZSAH PÔSOBNOSTI

Umelecký riaditeľ bude zároveň riaditeľom neziskovej organizácie, čo posilňuje jeho nezávislosť. Na základe odborných posudkov programovej skupiny bude vykonávať konečný výber umeleckého programu pre rok 2013, rozhodovať o finančných výdavkoch na program v rámci limitov stanovených Správnou radou, predkladať plán prípravy a realizácie podujatia EHMK, jeho hlavných aktivít, ako aj finančný rozpočet v hrubých rysoch Správnej rade. Umelecký riaditeľ bude Správnej rade podávať správy o priebežnom plnení plánu. Bude zodpovedný za personálne obsadenie odborných pozícii v organizácii a za výšku odmeňovania interných a externých pracovníkov.

1

ROZPOČET PROJEKTU

Rozpočet projektu je postavený maximálne kriticky, a teda obozretne k možným alternatívam zatiaľ očakávaných, ale nepotvrdených položiek spolufinancovania zo strany vlády, resp. štrukturálnych fondov (ŠF). Nie sú v ňom zahrnuté náklady na investície do dopravnej infraštruktúry a infraštruktúry cestovného ruchu, ktoré by sa uskutočnili bez ohľadu na kandidatúru.

AKÁ BUDE ORGANIZÁCIA ROZPOČTU, PLÁNOVANÁ NA TOTO PODUJATIE? AKÁ JE CELKOVÁ PREDPOKLADANÁ SUMA ZDROJOV NA ORGANIZÁCIU ROKA EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY? AKÉ SÚ ZDROJE FINANCOVANIA A VÝZNAM JEDNOTLIVÝCH PRÍSPEVKOV V RÁMCI CELKOVEJ SUMY?

Štrukturálne fondy EÚ	60,0 %	42,4 mil. EUR
Mesto	18,8 %	15,2 mil. EUR
Vláda SR	11,4 %	9,5 mil. EUR
KSK	10,7 %	8,9 mil. EUR
Súkromní partneri	6,2 %	5,2 mil. EUR
Mestá KSK	1,9 %	1,6 mil. EUR
Spolu	100,0 %	82,8 mil. EUR

Celková predpokladaná suma zdrojov na organizáciu podujatia
(všetky sumy v bode 2 sú uvádzané v mil. €)

Mesto schválilo projekt kandidatúry a čiastku 15,2 mil. EUR na spolufinancovanie programu a investičných projektov uznesením Mestského zastupiteľstva v októbri 2007.

Za účelom rekonštrukcie a výstavby kultúrnej infraštruktúry projekt ráta s významnou mierou spolufinancovania prostriedkami Štrukturálnych fondov Európskej Únie (ŠF EU), a to najmä z Regionálneho operačného programu ROP. V prípade projektov podávaných mestom alebo samosprávnym krajom je miera spolufinancovania 95 %. Mesto sa začiatkom roku 2008 zúčastnilo rokovania na úrovni ministerstiev, zodpovedných za jednotlivé operačné programy, organizovaného Ministerstvom kultúry SR, kde prezentovalo pripravované investičné projekty. Pre účely zaistenia stability financovania projektu si mesto vytvára rezervu **4,5 mil. EUR**, ktorá pokryje aj v prípade problémov s čerpaním finančných prostriedkov zo ŠF dva kľúčové projekty kandidatúry (Kasárne / Kulturpark a SPOTs).

Príspevok zo strany vlády vo výške 9,5 mil. EUR, ktoré by pokryli 30 % výdavkov na umelecký program (grantová schéma MK SR), je stanovený na základe priemernej miery spolufinancovania projektu EHMK v iných krajinách a rokovaním s MK SR.

Celková výška zdrojov zo strany KSK bola dohodnutá počas prvého kola súťaže. Konkrétne alokácie finančných zdrojov na program podujatia budú ďalším predmetom rokovania zastupiteľstva KSK v júni 2008. Konečná výška schválených prostriedkov a špecifikácie výdavkov budú mať vplyv na rozsah a štruktúru skutočnej realizácie programu Terra Incognita (viď II.2).

Očakávaný príspevok sponzorov – III.2.6.

3.

HLASOVALI UŽ FINANČNÉ ORGÁNY MESTA O FINANČNÝCH ZÁVÄZKOCH, ALEBO ICH UŽ PRIJALI? KEDY TAK UROBIA?

Mestské zastupiteľstvo prijalo v októbri 2007 uznesenie o schválení projektu vrátane jeho financovania podľa predpokladaného časového harmonogramu.

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	spolu
Záväzky	1,4 mil. EUR	1,9 mil. EUR	3,0 mil. EUR	4,4 mil. EUR	4,5 mil. EUR	0,1 mil. EUR	15,2 mil. EUR

4.

AKÁ JE CELKOVÁ SUMA VÝDAVKOV, PLÁNOVANÝCH NA PROGRAM PODUJATIA V PRÍSNOM VÝZNAME SLOVA?

mzdy – personálne náklady	2,3 mil. EUR
administratívne náklady	2,5 mil. EUR
program + sprievodné projekty	23,1 mil. EUR
marketing a propagácia	3,5 mil. EUR
monitoring a hodnotenie	0,3 mil. EUR
spolu	31,7 mil. EUR

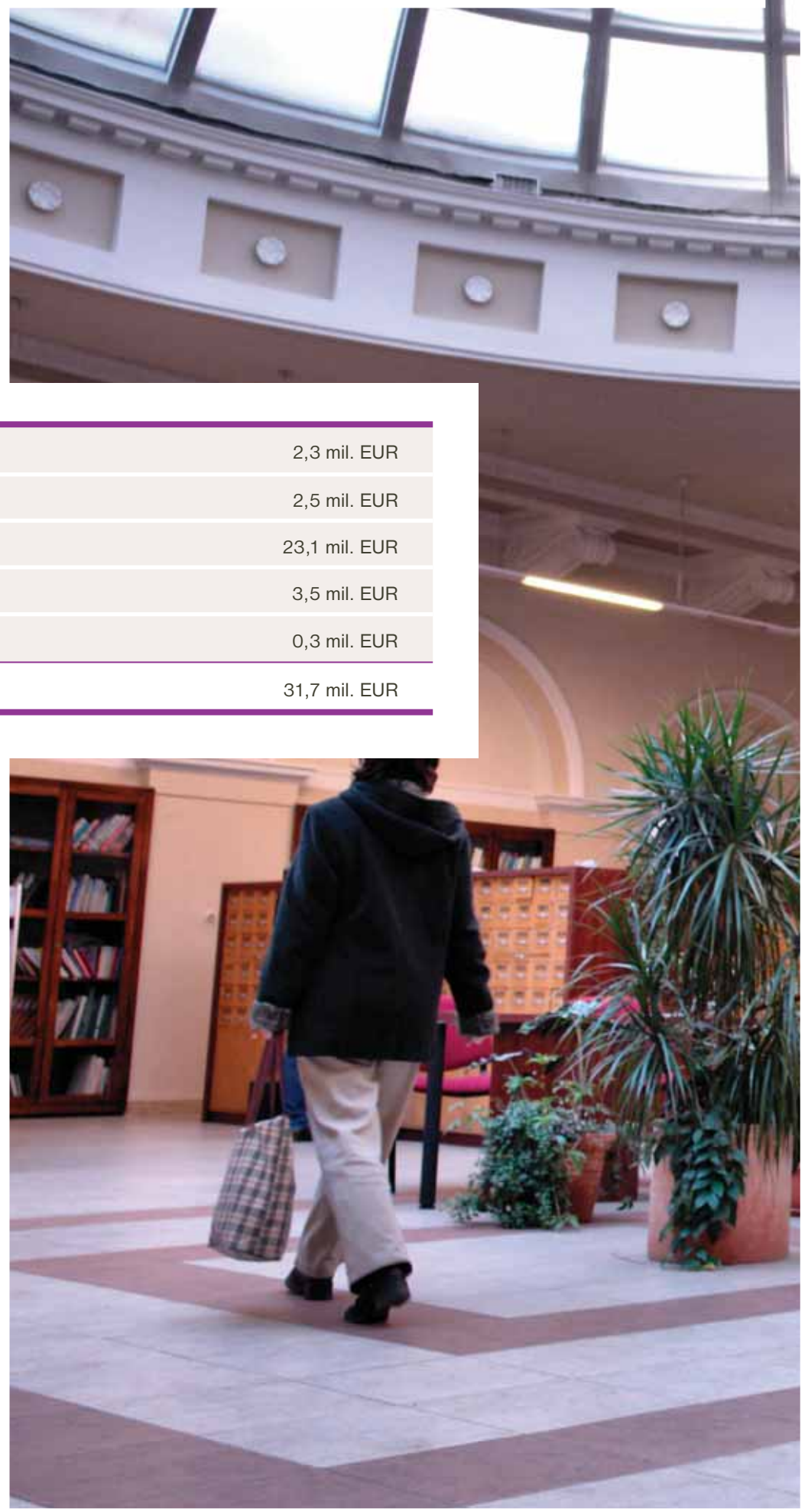

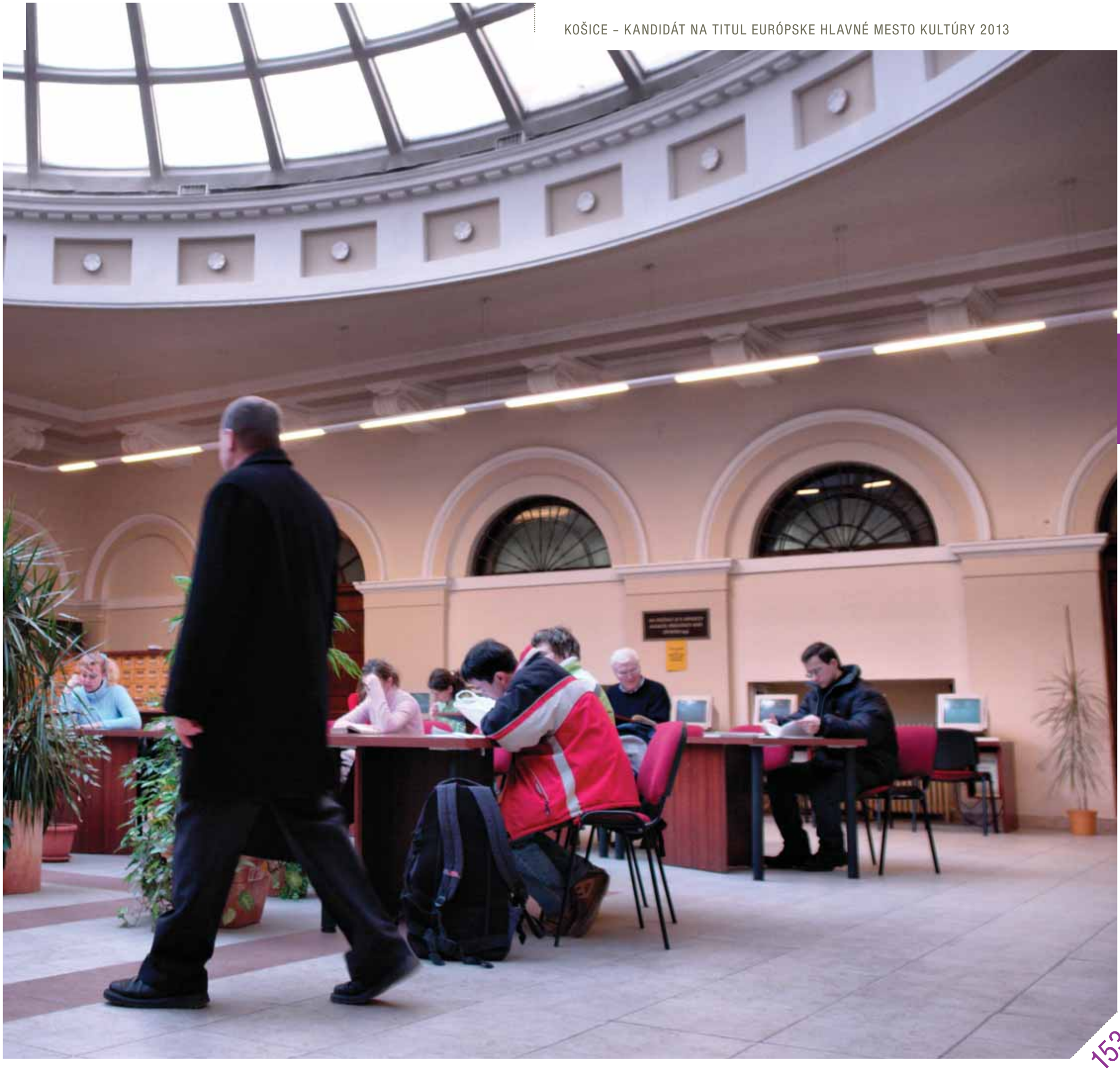

5.

AKÁ JE CELKOVÁ SUMA VÝDAVKOV PLÁNOVANÝCH NA INFRAŠTRUKTÚRU (KULTÚRNA A TURISTICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA, VRÁTANE RENOVÁCIE)?

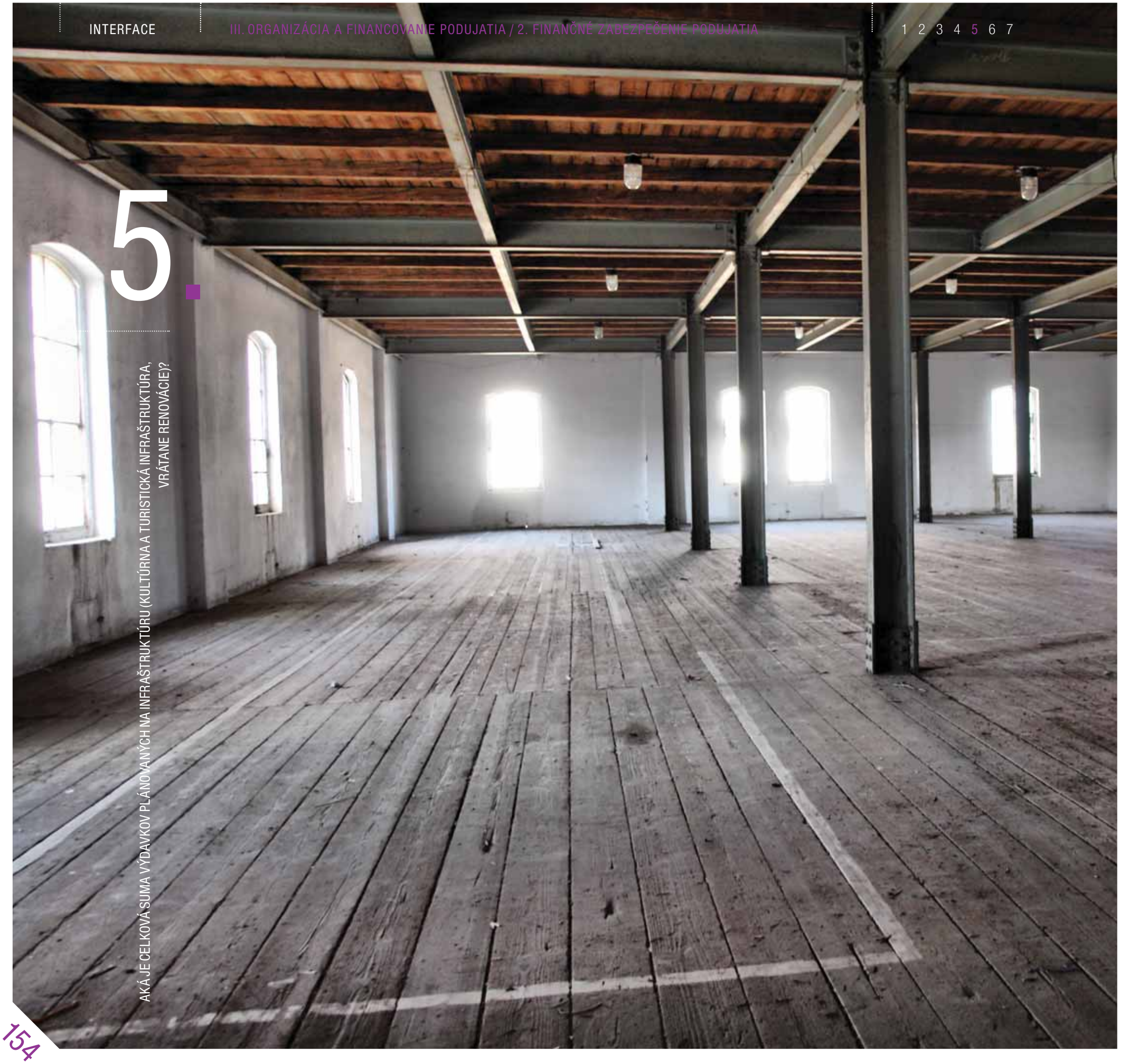

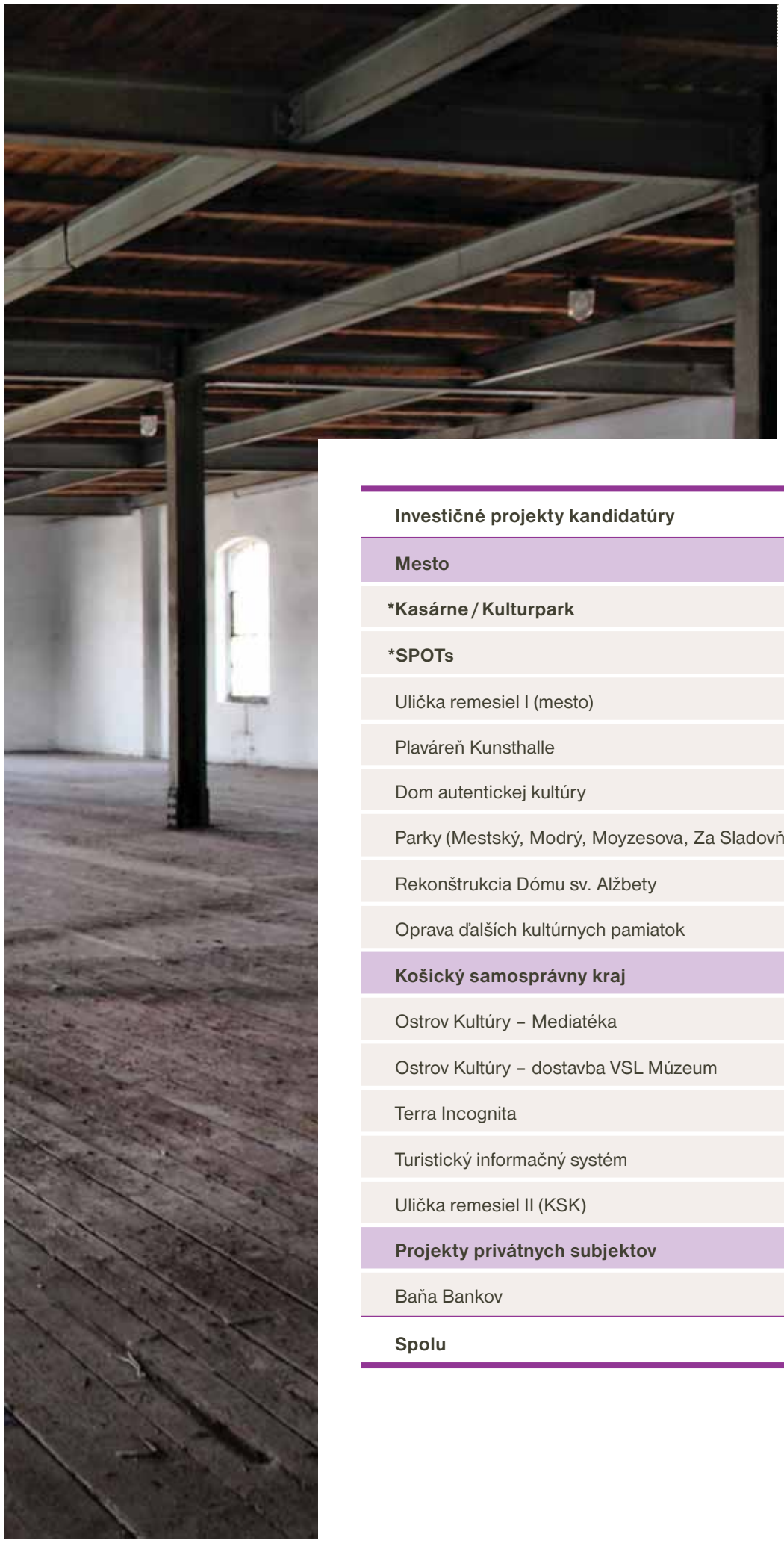

Investičné projekty kandidatúry	
Mesto	**23,1 mil. EUR**
***Kasárne / Kulturpark**	**3,5 mil. EUR**
***SPOTs**	**1,6 mil. EUR**
Ulička remesiel I (mesto)	0,8 mil. EUR
Plaváreň Kunsthalle	4,7 mil. EUR
Dom autentickej kultúry	1,2 mil. EUR
Parky (Mestský, Modrý, Moyzesova, Za Sladovňou)	5,0 mil. EUR
Rekonštrukcia Dómu sv. Alžbety	3,8 mil. EUR
Oprava ďalších kultúrnych pamiatok	2,5 mil. EUR
Košický samosprávny kraj	**19,5 mil. EUR**
Ostrov Kultúry – Mediatéka	8,5 mil. EUR
Ostrov Kultúry – dostavba VSL Múzeum	7,3 mil. EUR
Terra Incognita	1,6 mil. EUR
Turistický informačný systém	1,3 mil. EUR
Ulička remesiel II (KSK)	0,8 mil. EUR
Projekty privátnych subjektov	**4,0 mil. EUR**
Baňa Bankov	4,0 mil. EUR
Spolu	**46,6 mil. EUR**

Kľúčové projekty kandidatúry, bez ktorých nebude možné realizovať projekt a pre ktoré si mesto vytvára finančnú rezervu vo výške 4,5 mil. ***B***

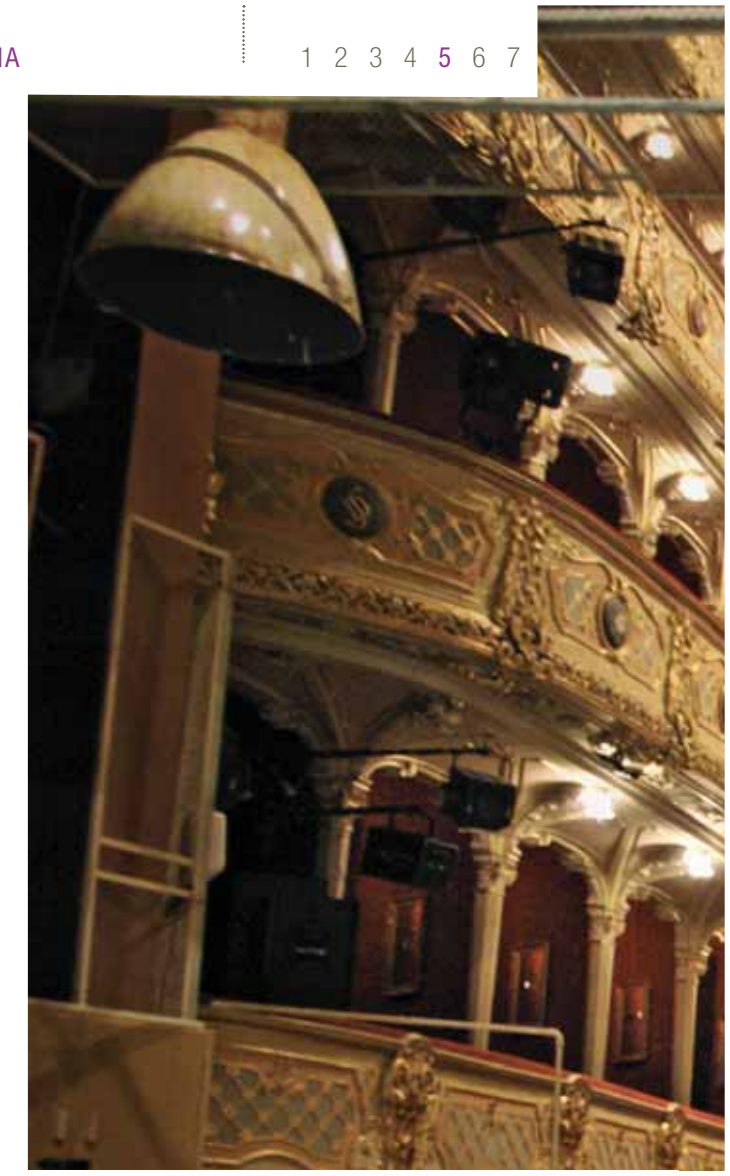

V rozpočte kandidatúry sú investičné projekty iniciované mestom a samosprávnym krajom. Projekty sú zamerané najmä na doplnenie a zmodernizovanie kultúrnej infraštruktúry v meste a regióne KSK.

Do rozpočtu nie sú zahrnuté:
> náklady na dostavbu diaľničného prepojenia Košice – Bratislava do roku 2010,
> súkromné investície letiska vo výške 28,5 mil. EUR,
> plánovaná výstavba developerských komplexov (hotely, reštaurácie, nákupné a zábavné zariadenia), ohlásených do roku 2011 vo výške 530 mil. EUR.

Tieto investície nie sú zaradené do rozpočtu, pretože ich realizácia by sa uskutočnila nezávisle na kandidatúre mesta na titul EHMK.

Zdroje na realizáciu investičného projektu Baňa Bankov sú zabezpečené zo strany majiteľa areálu v partnerstve s medzinárodnou developerskou skupinou. Kultúrne centrum je súčasťou projektového zámeru na revitalizáciu a transformáciu rozsiahleho územia bývalého banského areálu pre kultúrno-športovo-rekreačné účely. Investičný zámer investora je deklarovaný aj podpisom spoločného memoranda s mestom Košice o realizovaní investície.

Súvisiace prioritné projekty kandidatúry sú skupinou investičných zámerov, pripravovaných a realizovaných existujúcimi štátnymi kultúrnymi inštitúciami. Rozhodovanie o ich uskutočnení v prípade získania titulu mestom Košice je v kompetencii Ministerstva kultúry SR. Tieto projekty sú v súlade s hlavným konceptom a zámermi projektu kandidatúry. Do projektu boli zaradené na základe oficiálneho členstva ich štatutárnych zástupcov v Rade projektu a následných spoločných rokovaní s projektovým tímom. V prípade realizácie týchto projektov vznikne významná pridaná hodnota celkového projektu, lepšie dosiahnutie jeho cieľov, ale aj presvedčivejšia reprezentácia mesta a krajiny.

*Súvisiace prioritné projekty kandidatúry	
Štátna vedecká knižnica	7,3 mil. EUR
Slovenské technické múzeum	5,5 mil. EUR
Štátne divadlo Košice	4,4 mil. EUR
Štátna filharmónia	3,9 mil. EUR
Spolu	**21,1** mil. **EUR**

**Keďže rokovania o financovaní týchto projektov s MK SR z dôvodu prebiehajúcej súťaže ešte neprebehli na oficiálnej úrovni, ich náklady nie sú zatiaľ súčasťou celkového predpokladaného rozpočtu kandidatúry a uvádzame ich samostatne.*

6

AKÝ JE PREDPOKLADANÝ PLÁN NA ZAPOJENIE SPONZOROV DO PODUJATIA? AKÁ JE PREDPOKLADANÁ ÚROVEŇ FINANČNEJ SPOLUÚČASTI SPONZOROV?

V marci 2007 mesto zriadilo Radu projektu, ktorej členmi sú okrem iných aj najvýznamnejší predstavitelia hospodárskeho života mesta a regiónu (významné medzinárodné korporácie, kótované na svetových burzách ako napr. najväčší priemyselný podnik na Slovensku U. S. Steel Košice, ďalej VSE – RWE Group, EUROVIA, Inžinierske stavby – Colas Group, T-Systems, Ness Technologies, Letisko Košice a i.).
Vo februári sa konalo už štvrté stretnutie Rady, na ktorom boli jej členovia podrobne informovaní o výsledkoch súťaže v prvom kole. Rada ako celok i jej jednotliví členovia, vrátane predstaviteľov významných obchodných spoločností, deklarujú projektu maximálnu podporu.

Projekt ráta s významným zapojením sponzorských subjektov. Ich účasť v projekte bude mať formu:

> sponzorského partnerstva pre program roka 2013
> sponzorského zapojenia do investičných projektov na rozšírenie kultúrnej infraštruktúry
> sponzorského zapojenia do pripravovanej novej štruktúry podporných mechanizmov kultúry

V rámci rozpočtu na umelecký program podujatia počítame s príspevkom od sponzorov vo výške 3,2 mil. EUR. Táto suma je stanovená na základe podielu sponzorov na financovaní kultúrnych podujatí v meste Košice. Keďže reklamná a marketingová kampaň podujatia bude mať celoeurópsky charakter, v porovnaní so súčasnou propagáciou sponzorov kultúrnych podujatí, ktorá má vo väčšine prípadov iba regionálny, či maximálne celoslovenský dosah, bude jej pridaná hodnota oveľa vyššia a sponzorský podiel tak môže presiahnuť plánovanú hodnotu. Projektový tím a vedenie mesta už v súčasnosti vedú rokovania o finančnej podpore projektu na úrovni vedenia najväčších podnikov, etablovaných v meste a regióne.

13. 7. 07

Pozdravujeme a podporujeme kandidatúru
Košíc. Košice, do toho!

rodina
Gligová

7.

PODĽA AKÉHO ČASOVÉHO HARMONOGRAMU BY SA MALI TIETO VÝDAVKY FINANCOVAŤ, AK BUDE MESTO VYMENOVANÉ ZA HLAVNÉ MESTO KULTÚRY?

	Spolu	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Program	31,7 mil. EUR	0,7 mil. EUR	1,5 mil. EUR	4,4 mil. EUR	9,6 mil. EUR	15,2 mil. EUR	0,3 mil. EUR
Investície	46,6 mil. EUR	5,1 mil. EUR	16,9 mil. EUR	18,4 mil. EUR	6,2 mil. EUR	–	–
Spolu	78,3 mil. EUR	5,8 mil. EUR	18,4 mil. EUR	22,8 mil. EUR	15,8 mil. EUR	15,2 mil. EUR	0,3 mil. EUR

V prípade predpokladaného vývoja v oblasti čerpania ŠF bude miera investovania kulminovať v roku 2011. Výdavky spojené s kultúrnym programom budú postupne narastať od roku 2011 a maximum dosiahnu v roku 2013.

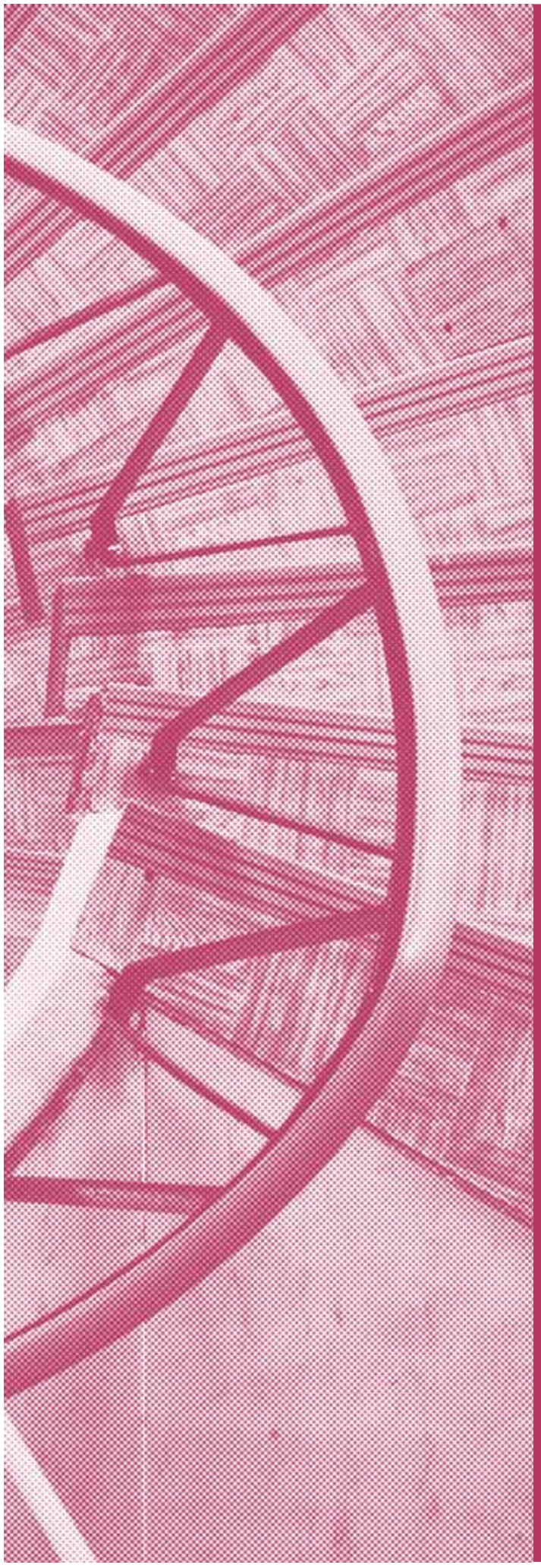

IV.

INFRAŠTRUKTÚRA MESTA

1.

CESTNÁ DOPRAVA

AKÉ SÚ PREDNOSTI MESTA, POKIAĽ IDE O JEHO PRÍSTUPNOSŤ (REGIONÁLNA, VNÚTROŠTÁTNA A MEDZINÁRODNÁ DOPRAVA)?

Košice sú prirodzeným centrom nielen v rámci východného Slovenska, ale aj cezhraničného regiónu (pokrývajúceho časť Maďarska, Ukrajiny a Poľska). Z hľadiska siete ciest európskeho významu ležia Košice na dvoch hlavných ťahoch ciest nadnárodného charakteru (v smere západ – východ, t.j. z Čiech a Rakúska v smere na Ukrajinu, a v smere sever - juh, t. j. z Poľska a pobaltských štátov v smere na Maďarsko a ďalej na Balkán).

Diaľnica je zatiaľ vybudovaná iba v úseku Bratislava – Žilina a Prešov – Košice, ale jednou z priorít súčasnej vlády je dobudovanie diaľničnej tepny Bratislava – Košice do roku 2010. Nadregionálny i medzinárodný význam má i trasa cesty Košice – Bratislava – hranica s Rakúskom, resp. s Českou republikou. Mesto v súčasnosti podniká všetky kroky, aby sa Košice napojili na diaľničnú sieť západoeurópskych štátov.

Najvýznamnejšou rozvojovou osou v regióne je severojužná trasa Prešov – Košice, ktorá je súčasťou významnej obchodnej cesty zo stredoveku (Jantárová cesta), ktorá viedla z Balkánu na sever Európy. Dve významné, blízko seba ležiace centrá – **Košice a Prešov** sú ekonomicky a spoločensky úzko prepojené a svojim zázemím vytvárajú sídelnú štruktúru nadregionálneho významu.

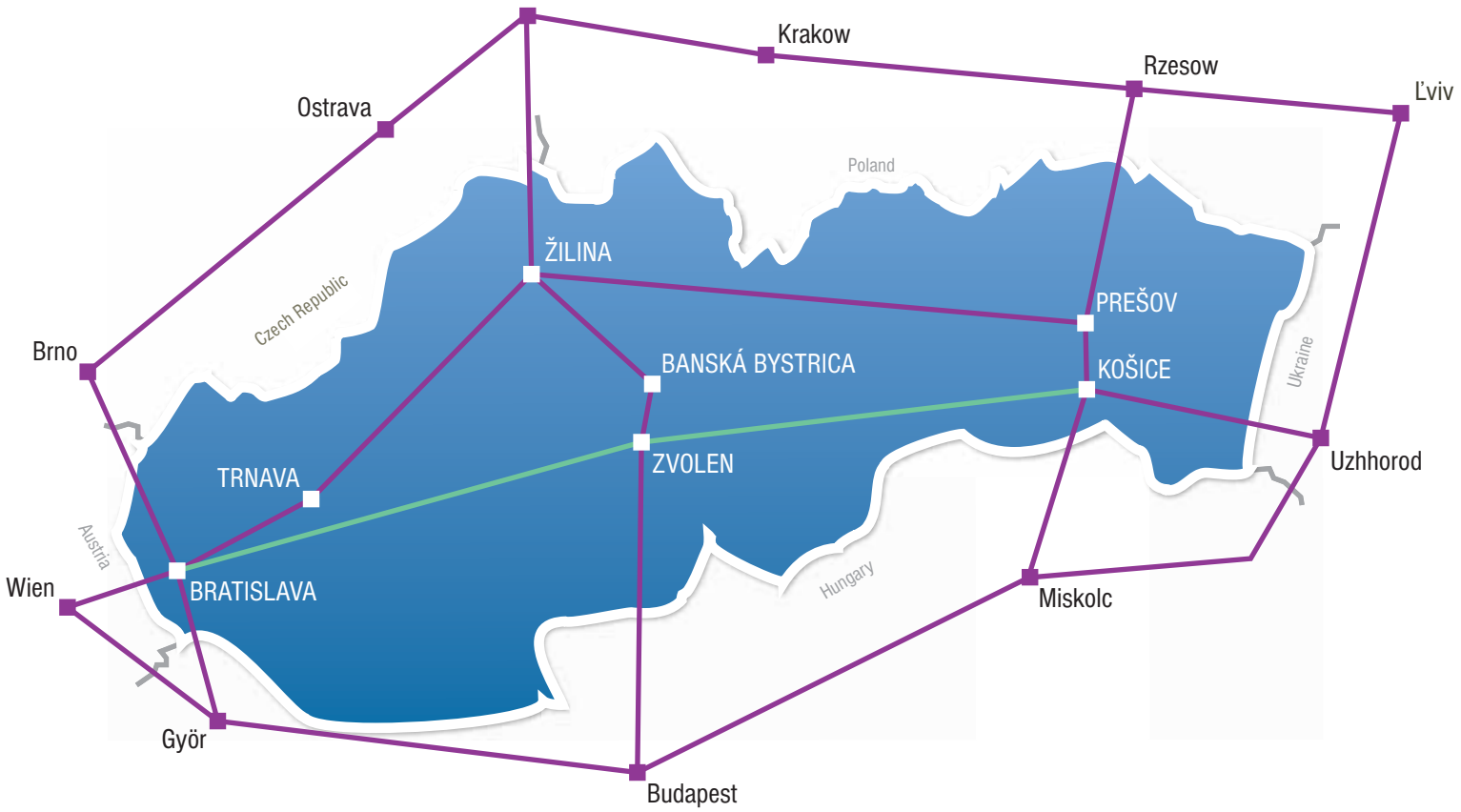

MESTSKÁ HROMADNÁ DOPRAVA

Do roku 2012 prebehne v Košiciach **modernizácia mestskej dopravnej infraštruktúry v tzv. projekte KORID**, v rámci ktorého sa zrealizuje napojenie letiska na električkovú dopravu, prepojenie električkových a vlakových koľají (prepojenie mestského a regionálneho dopravného systému) ako aj rozšírenie elektrifikácie mestskej hromadnej dopravy v Košiciach (električková trať na sídlisko Ťahanovce). Vznikne tak integrovaný dopravný systém, ktorý pokryje vzrastajúce nároky na kapacity hromadnej dopravy v meste a zároveň sa docieli lepšie a efektívnejšie prepojenie mesta a regiónu. Dobudovaním električkových rýchlotratí a napojením na dopravný systém Železníc SR sa zvýši dostupnosť pre ľudí zo širšieho regiónu.

AUTOBUSOVÁ DOPRAVA

Autobusová doprava prevádzkuje hustú a kapacitne dostatočnú sieť regionálnych, vnútroštátnych a medzinárodných liniek so susediacimi krajinami, vzdialenejšími destináciami najmä západnej Európy a v prípade zvýšeného dopytu v roku 2013 dokáže flexibilne zareagovať.

ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA

Z Košíc je denne vypravovaných 16 vlakových súprav v trase Košice – Bratislava (z toho 3 IC súpravy), odkiaľ je možné spojenie do Rakúska. V súčasnosti prebieha na Slovensku modernizácia železničných tratí na viacerých trasách.
Medzinárodné osobné vlaky premávajú do Maďarska (Miškolc, Budapešť), Poľska (Krakow, Varšava), Rakúska (Viedeň), Bulharska, Rumunska a Čiech (Praha, Cheb) odkiaľ je možné spojenie do SRN.

LETECKÁ DOPRAVA

Letisko Košice je druhým najväčším medzinárodným letiskom na Slovensku a ako prvé splnilo kritériá hodnotiacej komisie na vstup do Schengenskej zóny. Od centra mesta je vzdialené 6 km.
Košice spája s hlavným mestom **Bratislavou** pravidelná letecká linka 22 × týždenne.
V medzinárodnej preprave sú Košice letecky prepojené s dôležitými veľkými letiskami ako je **Praha** (33 × týždenne), **Viedeň** (12 × týždenne), **Londýn** (3 × týždenne) a **Dublin** (3 × týždenne). V letnej sezóne je možnosť priameho leteckého chartrového spojenia aj s južnými destináciami Európy a severnej Afriky.

Predpoveď vývoja počtu cestujúcich

Letecká doprava zaznamenala v poslednom roku cca 20%-ný medziročný nárast počtu vybavených cestujúcich na letisku Košice.
V súvislosti s Majstrovstvami sveta v ľadovom hokeji v roku 2011 plánuje letisko podstatne rozšíriť a zmodernizovať svoje vybavenie v zmysle najvyššieho medzinárodného štandardu. V súčasnosti letisko odbaví 400 000 cestujúcich ročne, pričom predpoklad do roku 2013 je vyše 700 000 vybavených cestujúcich ročne.
Celkovo sa má do roku 2016 do modernizácie letiska investovať asi **911 mil. Sk**. Plánovanými úpravami sa kapacita letiska rozšíri už od roku 2009 na vybavenie **1 milióna cestujúcich ročne**.

INTERNETOVÉ SPOJENIE A IT-VALLEY

Mesto Košice sa plánuje stať aktívnym členom IT-valley – združenia, spájajúceho univerzity a spoločnosti pracujúce v informačnom sektore, ktorého cieľom je ďalší rozvoj informačných technológií a ich vyšší prienik na Slovensko. Členmi a sympatizantmi tohto združenia sú napr. Technická univerzita, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, T-Systems Slovakia, Ness Slovakia, VSE IT služby, Cisco Systems Slovakia, Microsoft Slovakia, Slovak Telecom, RWE Systems Slovakia a mnohé ďalšie spoločnosti.
Zároveň na Slovensku prebieha projekt FiberNet firmy Orange, ktorý zavádza internetovú sieť na báze optických vlákien. Projekt výrazne zvýši možnosti všeobecne dostupného pripojenia a v konečnom dôsledku umožní vznik a rozvoj nových procesov, ktoré doteraz záviseli na rýchlosti sieťového pripojenia (streaming, realtime aplikácie s vysokou grafickou náročnosťou…).

2.

AKÁ JE ABSORPČNÁ KAPACITA MESTA, POKIAĽ IDE O TURISTICKÉ UBYTOVANIE?

V oblasti **ubytovacích služieb** majú Košice podľa aktuálnych údajov spolu 1518 hotelových lôžok. Spolu s penziónmi a ubytovacími kapacitami nižšej kategórie a voľnými kapacitami v študentských domovoch je to spolu zhruba **5200 lôžok**.
Rozvoj mesta a prílev investícií je plánovaný aj v súvislosti s blížiacimi sa Majstrovstvami sveta v ľadovom hokeji v roku 2011. Oznámené súkromné investície v objeme 530 mil. EUR počas najbližších 4 rokov výrazným spôsobom rozšíria a skvalitnia infraštruktúru ubytovacích, stravovacích, nákupných a zábavných zariadení (údaj bol verejne publikovaný a je potvrdený Útvarom hlavného architekta mesta Košice).
Do Košíc smerujú aj investície do cestovného ruchu prestížnej britskej developerskej firmy Letterstone, či najväčšej európskej realitnej spoločnosti Unibail-Rodamco. V centre mesta sa vybuduje a bude zrekonštruovaných **12 hotelov** (s kapacitou cca. 1830 lôžok a 150 lôžok nižšieho štandardu), pričom väčšina z nich sa stane súčasťou známych medzinárodných hotelových sietí. Po ich realizácii bude mesto disponovať kapacitou zhruba **7000 lôžok**.

Developerské projeky:

Polyfunkčné objekty
Cassovar / 2009 / 2 mld. Sk
Central Park / 2011 / 2 mld. Sk
Polyfunkčné centrum Juh / 2011 / 300 mil. Sk

Hotely
Hilton
Superior
Centrum
Panorama
Mlynská bašta
Imperial

Obchodné centrá
Aupark / 2011 / 2,8 mld.
Galéria (rozšírenie)

Športové objekty
Futbalový štadión
Cassosport (rekonštrukcia)

Administratíva-Biznis
Business centrum/center Košice II
Business centrum/center Košice III
Administratívne centrum Továrenská
Aupark Tower

Ostatné pripravované projekty:
Malinovského kasárne– administratíva, obchod
Nová zóna na východnom brehu Hornádu – administratíva rekreácia
OC Terasa – asanačné pásmo – administratíva, polyfunkcia, park

INVESTIČNÉ – PRIORITA A

INVESTIČNÉ – PRIORITA B

MODRÝ PARK

OSTROV KULTÚRY

PARK MOYZESOVA

KUNSTHALLE

PARK ZA SLADOVŇOU

MESTSKÝ PARK

BAŇA BANKOV

SPOTS

ULIČKA REMESIEL

KASÁRNE

3

AKÉ PROJEKTY BY SA MALI ZREALIZOVAŤ ODTERAZ AŽ DO ROKU, NA KTORÝ MESTO KANDIDUJE NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY, POKIAĽ IDE O MESTSKÚ A TURISTICKÚ INFRAŠTRUKTÚRU, VRÁTANE RENOVÁCIÍ? AKÝ JE PLÁNOVANÝ ČASOVÝ HARMONOGRAM NA TIETO PRÁCE?

V rámci prípravných prác si mesto dalo vypracovať analytické dokumenty Profil cestovného ruchu a Kultúrny profil mesta, súčasťou ktorých bol aj benchmarking s mestom Porto ako druhým najväčším mestom porovnateľnej krajiny. Predmetom analýz bola kalibrácia mesta, resp. odhad potreby rozvoja dopravnej, turistickej, ale najmä kultúrnej infraštruktúry. Pri plánovaní kultúrnej infraštruktúry boli tieto potreby konfrontované s najnovšími trendmi v oblasti kultúry a požiadavkami, ktoré kladie organizovanie veľkých medzinárodných projektov typu EHMK.

Oblasť cestovného ruchu a dopravy je riešená prevažne prostredníctvom štátneho rozpočtu (výstavba diaľníc), veľkých developerských projektov (hotely, reštaurácie a obchodno-zábavné centrá), ako aj súkromných investícií vlastníkov (letisko). Z toho dôvodu sa investičné projekty, pripravované mestom a samosprávnym krajom orientujú hlavne na **dobudovanie chýbajúcich funkcií kultúrnej infraštruktúry**.

Na území mesta je v súčasnosti rozbehnutých niekoľko významných investičných projektov, ktoré rozširujú obchodnú, administratívnu, rezidenčnú a nákupno-zábavnú infraštruktúru. Jedným z impulzov zvyšovania dopytu po tomto druhu investícií sú pripravované MS v ľadovom hokeji v roku 2011. Podstatná časť začatých investícií bude teda dokončená oveľa skôr ako v roku 2013 a investičné projekty EHMK 2013 logicky zapadnú do jej rámca. V súčasnosti sa z urbanistického hľadiska najviac rozvíjajú územia pozdĺž západno-východnej osi vznikajúceho nového mestského centra a lokality v dotyku so západnou a južnou časťou Starého mesta. Mesto plánuje podstatnejší rozvoj aj východným smerom s cieľom prerušiť líniovú bariéru železnice a integrovať rieku Hornád do mestského organizmu – táto rozvojová os je však realizovateľná až v dlhodobom horizonte.

V rámci širšieho odborného partnerstva vytipovali expertné skupiny mesta Architektúra a Regionálny rozvoj viac ako 15 možných investičných projektov, najmä v oblasti zvyšovania štandardu kultúrnej infraštruktúry. Na základe týchto návrhov bola spracovaná Predštúdia realizovateľnosti veľkých investičných projektov, ktorá poskytla odborné posudky, predbežné rozpočty a organizačné modely projektov. Jej porovnanie s aktuálnou situáciou v meste v rámci plánovaných investícií ukázalo, že je potrebné **zúžiť výber a určiť priority**.

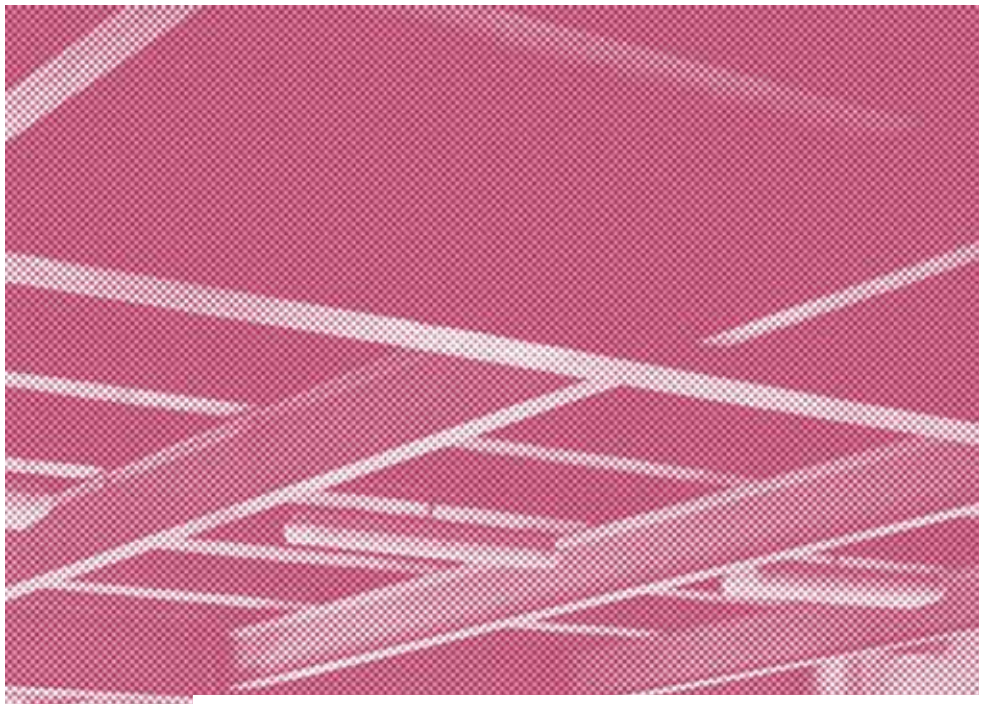

NA ZÁKLADE TOHO BOLA VYBRANÁ UŽŠIA SKUPINA PROJEKTOV, Z KTORÝCH NAJVYŠŠÍ DÔRAZ BUDE KLADENÝ NA PROJEKTY **KASÁRNE/KULTURPARK A SPOTS**. TIE SVOJOU FILOZOFIOU REPREZENTUJÚ HLAVNÉ CIELE KANDIDATÚRY, VYTVÁRAJÚ ZÁZEMIE PRE ETABLOVANIE A ROZVOJ KREATÍVNEHO PRIEMYSLU V MESTE, ROZVOJ NEZÁVISLEJ KULTÚRY A ZINTENZÍVNENIE OBČIANSKEJ PARTICIPÁCIE NA TVORBE A KULTÚRNOM ŽIVOTE. IDE O PROJEKTY, KTORÉ SÚ – PODOBNE AKO **BAŇA BANKOV A ULIČKA REMESIEL** – UŽ V ŠTÁDIU ÚVODNEJ FÁZY REALIZÁCIE. ZVYŠOK VÝBERU TVORIA PROJEKTY, KTORÉ SÚ INICIOVANÉ PRÍPRAVNÝM TÍMOM KOŠICE 2013, ZÁVISIA VŠAK DO VEĽKEJ MIERY OD ÚSPECHU CELKOVÉHO PROJEKTU.

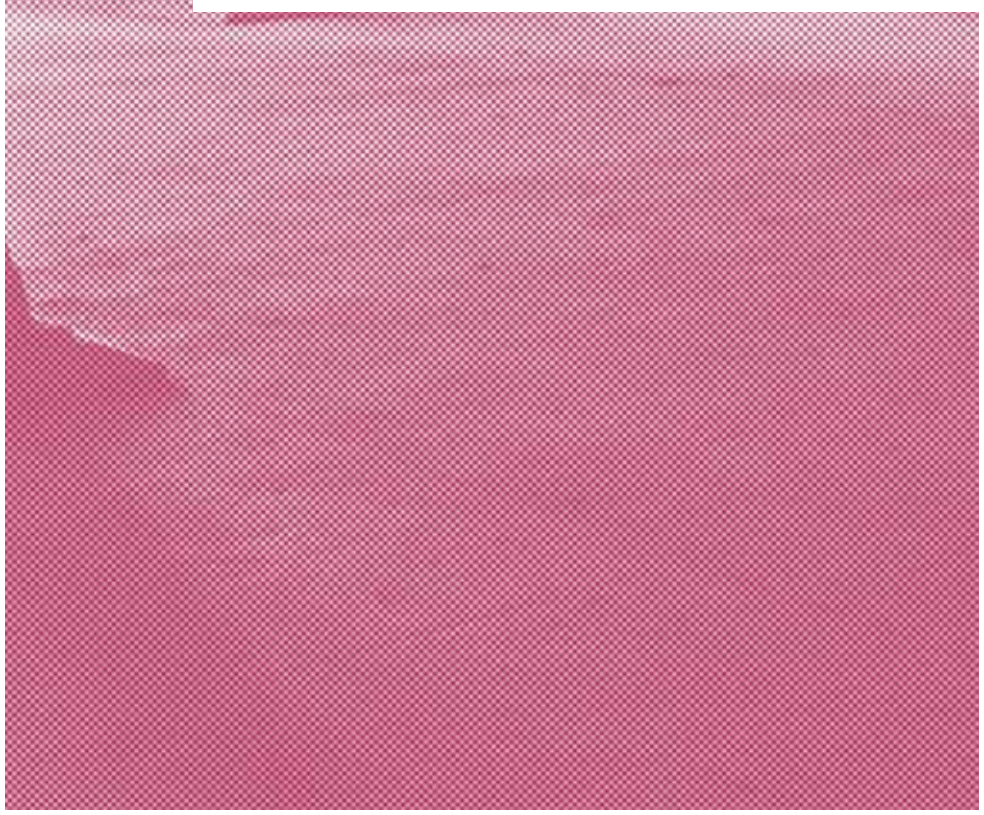

Špecifickú skupinu tvoria **súvisiace prioritné projekty**, ktoré pripravujú štátne inštitúcie a KSK v rámci mesta a regiónu a týkajú sa najmä modernizácie a rekonštrukcie existujúcich kultúrnych inštitúcií, doplnenia infraštruktúry cestovného ruchu a obnovu a údržbu niektorých historických a kultúrnych pamiatok v meste a regióne.

ZAČALI STE, POKRAČUJTE

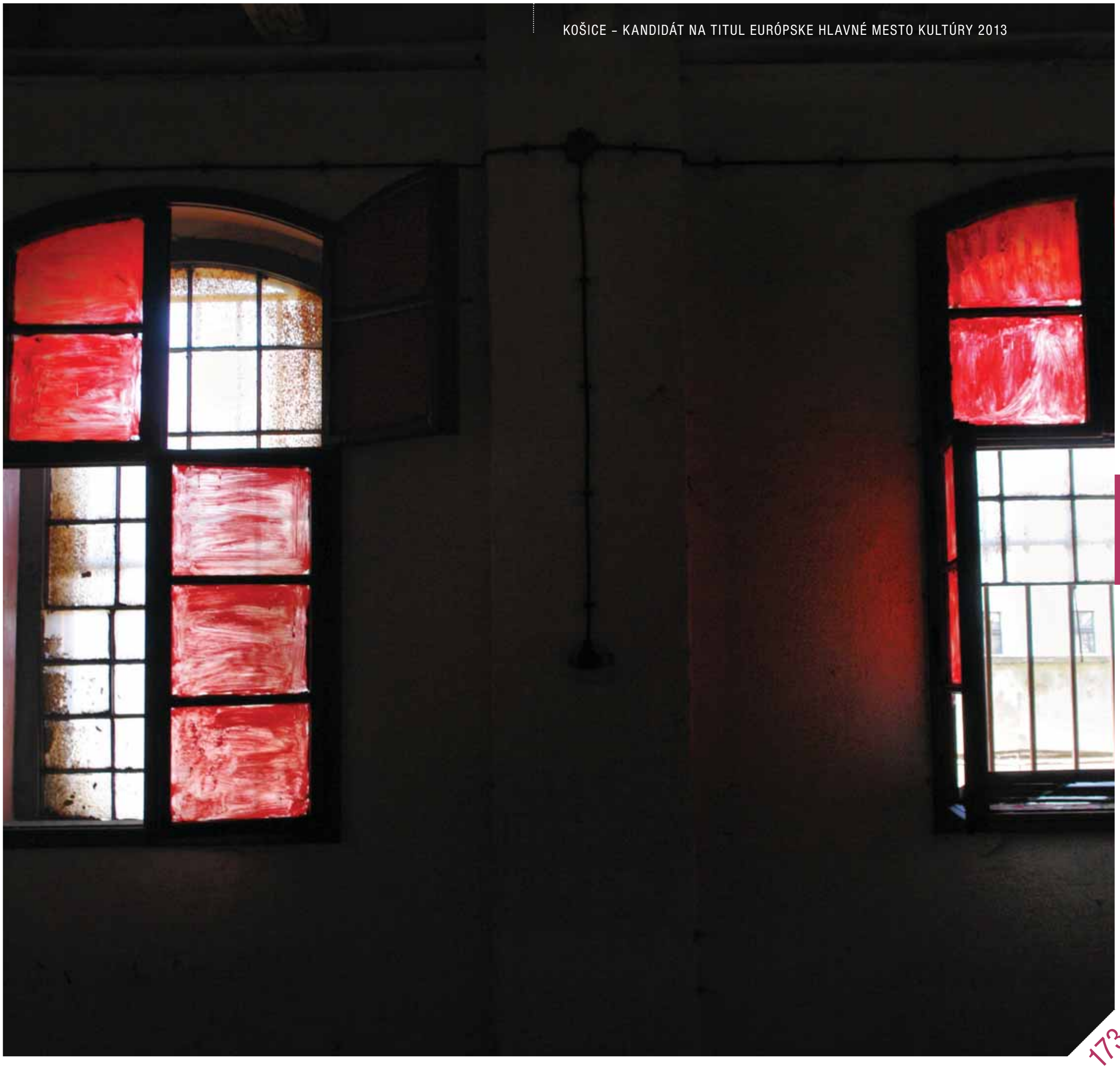

Kasárne / **Kulturpark**

Ide o projekt transformácie areálu bývalých kasárenských skladov kpt. Jaroša na Skladnej ulici v Košiciach. Jedná sa o účelovo postavený komplex budov z konca 19. storočia, zasadený do historického parku významnej hodnoty, v bezprostrednej vzdialenosti od priameho centra mesta (5 min. pešou chôdzou). V rámci projektu transformácie objektu chce mesto vytvoriť priestor pre viaceré chýbajúce kultúrne funkcie a zároveň zachrániť dobový charakter areálu s vysokou historickou a architektonickou hodnotou. Celková koncepcia v súčasnej fáze ráta so zapojením a funkčnou náplňou pre tri objekty – jeden centrálny a dva lemujúce západnú stranu areálu. Dôležitým momentom je rozloženie aktivít, ktorým sa docieli symbióza a atraktivita miesta ako celku. Dôraz bude kladený na prezentačné formy umenia a kultúry a produkčnú činnosť v oblasti kreatívneho priemyslu a médií. Ďalším dôležitým aspektom sa stane medzinárodná účasť umelcov v rámci programov mobility a rezidenčných pobytov.

V centre vzniká priestor a možnosti pre vytváranie programov a spoluprác, ktorých prezentácia a priebeh môžu byť situované mimo areálu – do SPOTs, na Baňu Bankov, Plaváreň/Kunsthalle, Platformu či iné miesto. Centrum bude slúžiť ako kreatívna báza s neustále pulzujúcim životom, ktorý presahuje za jej hranice a stáva sa súčasťou života mesta. Podstatná časť programovej skladby, ktorú uvádzame v časti II.2, má vo fáze realizácie priamu alebo nepriamu väzbu na priestory Kasární/Kulturparku, ktoré sa stanú **centrom, srdcom celého projektu** Košice INTERFACE 2013.

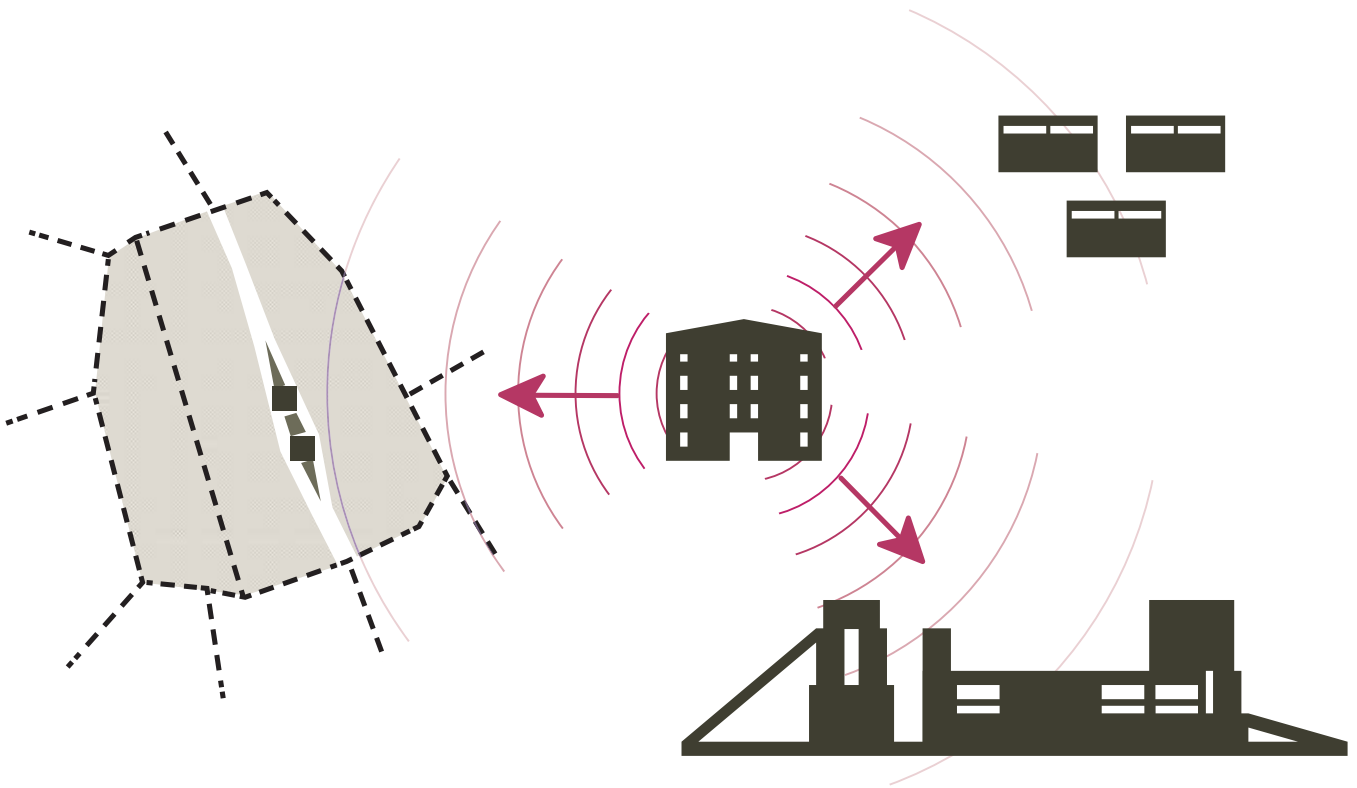

1. *Neštátne kultúrne centrum*
2. *Galéria*
3. *Inkubátor umení*
4. *Mestská galéria*
5. *Reštaurácie s letnou terasou*
6. *Priestory na komerčný prenájom (obchody, butiky, DJ centrum...)*
7. *Objekty nie sú v správe mesta, s ich zaradením sa ráta v 2. etape projektu (napr. hotel, hostel, komerčná prevádzka)*

a *Parking pre verejnost*
b, c *Obslužné parkingy*
d *Priestor pre výstavbu*

Kasárne/Kulturpark budú zahŕňať:

NEZÁVISLÉ KULTÚRNE CENTRUM

> priestory pre stretávanie sa, tvorbu, spájanie a prezentáciu rôznych druhov a žánrov moderného umenia
> priestory pre výmenné medzinárodné pobyty umelcov
> prezentačné priestory (multifunkčná sála, experimentálna sála/divadelné štúdio, výstavné priestory)
> ateliéry, kreatívne štúdiá/laboratóriá
> priestory pre organizovanie workshopov
> kancelárie pre administratívu centra
> doplkové funkcie (infokiosk – predaj umeleckej literatúry a predmetov, umelecká kaviareň, reštaurácia, bary)
> letné kino

V rámci postupného rozširovania činnosti centra bolo oslovených niekoľko subjektov (občianskych iniciatív, formálnych skupín, ale aj firiem), ktoré sa budú podieľať na jeho chode. Budú tu rozvíjať svoju činnosť ako partneri projektu a podieľať sa na jeho činnosti.

Bona Fide o.z. – IC culture train, centrum súčasných umení
Nezávislé kultúrne centrum funguje od roku 2005 (ako jedno z troch podobných na Slovensku). Vo svojej dramaturgii sa snaží obsiahnuť rôzne druhy umenia a ďalších činností (divadlo, hudba, súčasný tanec, film, vizuálne umenie, multimédiá, umelecké rezidencie, workshopy a vzdelávanie) a ich vzájomné prepájanie. Centrum je členskou organizáciou Trans Europe Halles – európskej siete nezávislých kultúrnych centier (www.teh.net)

Divadlo na peróne o. z. – profesionálne divadlo, zamerané na súčasné a autorské divadlo

Vydavateľstvo Pectus – literárny klub

MakeUp collective, Kassaboys, Artarch – nezávislé organizácie, zaoberajúce sa výtvarným umením, koordináciou výstavnej činnosti, prevádzkovaním galérie

Lab indícium – laboratórium s orientáciou na nové technológie v umení

Kasárne/Kulturpark sa už v súčasnosti profilujú ako kultúrne centrum a postupne prechádzajú priestorovými úpravami a rekonštrukciou. V procese prípravných podujatí, spojených s kandidatúrou Košíc na EHMK sa tu uskutočnilo niekoľko medzinárodných podujatí v oblasti súčasného umenia, ktoré mali vysokú návštevnosť a veľmi pozitívne ohlasy v odbornej aj širokej verejnosti.

Moon Ride (14. 9.–13. 10. 2007)
> festival súčasných umení a tvorby
www.moonride.sk

Niečo je červené (11. 4.–30. 4. 2008)
> medzinárodný rezidenčný projekt tvorby multimediálneho performance, spájajúceho hudbu, video slovo a reč tela
> tvorivé stretnutie umelcov z Francúzska a zo Slovenska, ktoré bolo vyvrcholením procesu dlhodobej spolupráce partnerských miest Košice a Lyon v rámci kandidatúry na EHMK 2013

Vernisáže projektov vizuálneho umenia

KREATÍVNY INKUBÁTOR

Inkubátorový typ podpory je jedným z mechanizmov pre trvalo udržateľný rozvoj kreatívnych odvetví ekonomiky mesta.

Cieľom inkubátora je podpora organizácií a firiem, zaoberajúcich sa rôznym typom kreatívnych činností s cieľom vytvoriť ich priestorovú koncentráciu a následnú synergiu. Podpora sa uskutočňuje poskytovaním zvýhodneného nájmu priestorov, poskytovaním spoločných a outsourcovaných administratívnych a servisných služieb (účtovníctvo, telekomunikačné pripojenia atď.), poskytovaním špecializovaných vzdelávacích programov (napr. školenia v oblasti kultúrneho manažmentu, zvyšovania mediálnej gramotnosti) a poskytovaním informácií a konzultačných služieb (partnerstvá, networking, granty, projektový manažment).
Viď aj I.7.a I.15.

Inkubátor bude poskytovať:
> **priestory na prenájom začínajúcim umelcom**, najmä absolventom umeleckých škôl v meste a ďalších miest Slovenska,
> **priestory pre začínajúce firmy, pôsobiace v oblasti kreatívnych činností a subjekty, pôsobiace v sfére kultúry a umenia**, pre ktoré sa vytvoria zvýhodnené nájomné podmienky a možnosti priestorovo-technického zabezpečenia a profesionálnej personálnej podpory ich činnosti za účelom podpory rozvoja daného odvetvia v meste. Cieľom je synergia aktivít s činnosťou nezávislého kultúrneho centra v Kasárňach/Kulturparku a inými kultúrnymi inštitúciami v meste, čo prinesie skvalitnenie a rozšírenie kultúrnej ponuky a tým aj zvýšenie kvality života (sekundárny ekonomický efekt),
> **priestory pre subjekty, zamerané na vzdelávaciu činnosť v oblasti kultúry, umenia a médií**, zamerané najmä na oblasť kultúrneho manažmentu, mediálnu gramotnosť a vzdelávanie umením a o umení,
> **priestory pre prezentáciu výsledkov práce** jednotlivých subjektov,
> úzka **spolupráca s projektom rezidenčných pobytov** – Košice AIR, ktorá posilní medzinárodný rozmer projektu.

Kreatívny inkubátor bude zameraný predovšetkým na progresívne súčasné trendy v oblasti umení a ich prirodzené presahy do kreatívneho priemyslu – digitálne médiá, performance, interaktívne technológie apod.

MESTSKÉ VÝSTAVNÉ PRIESTORY

Ide o projekt mestskej kultúrnej inštitúcie s osobitým programom, ktorý sa bude deliť na dva funkčné celky – **galériu a múzeum**.

Galéria doplní kultúrnu infraštruktúru mesta o potrebné moderné priestory na prezentáciu vizuálneho umenia, ktoré sa budú využívať v rámci celkovej dramaturgickej koncepcie Kasární/Kulturparku v synergii s ostatnými subjektmi.

Múzeum mesta má v konfrontácii s progresívnymi umeleckými a kultúrnymi formami, prezentovanými prostredníctvom Nezávislého kultúrneho centra Kasární a Kreatívneho inkubátora, vnášať do celkovej koncepcie komplexu **prvok pamäti, tvoriaci podstatnú časť identity každého indivídua**. Múzeum bude tematicky zamerané na **komunistickú minulosť a postkomunistickú realitu**. Zámerom zriadenia tohto subjektu je nielen pripomínať isté obdobie dejín strednej a východnej Európy a jeho historické reálie, ale najmä kritickou konfrontáciou podčiarknuť a zdôrazniť jeden z hlavných cieľov projektu kandidatúry – **transformáciu**.

Cieľom projektu je zdokumentovať transformáciu spoločnosti smerom k participačnej a občianskej forme demokracie a k slobode človeka a jeho umeleckých prejavov. Expozícia bude obsahovať **faktografickú časť, realizovanú modernými technológiami a interaktívnou formou**. Hlavne však bude prinášať **tematickú a programovú náplň viacerým dlhodobým projektom** Kasární/Kulturparku (rezidenčné projekty, medzinárodné spolupráce) a umožní umelcom a tvorcom reagovať na významnú zložku histórie a identity tejto časti Európy. Projekt iniciuje dôležitú umeleckú a spoločenskú reflexiu, ktorá z rôznych dôvodov v postkomunistickej realite stále chýba.

POSTUP PRI REALIZÁCII PROJEKTOVÝCH PRÁC NA PROJEKTE KASÁRNE/KULTURPARK

Podoba areálu bude výsledkom architektonickej súťaže. Víťazný návrh preverí a eventuálne upraví jednotlivé požadované parametre a potrebné kapacity, určí možnosti rekonštrukcie a prípadný vznik nových objektov, doplňujúcich profil areálu. Na základe celkového architektonicko–urbanistického a funkčného konceptu budú vypracované podklady pre súťaže na jednotlivé objekty. Čiastkové víťazné projekty budú slúžiť ako podkladová dokumentácia pri žiadaní finančného krytia projektu zo štrukturálnych fondov.

UDRŽATEĽNOSŤ PROJEKTU

> **organizačný model**
fungovanie prostredníctvom kombinácie krátkodobého a dlhodobého prenájmu (prenájom na 5 rokov, resp. prenájom na 30 a viac rokov) organizáciám, ktoré budú schopné najlepšie napĺňať požadované kultúrne funkcie mesta

> **grantová schéma**
podpora jednotlivých činností bude vychádzať z navrhovaného grantového systému v rámci projektu EHMK

> **zastúpenie komerčných činností**
viď Kreatívny inkubátor

> **monitorovanie projektu**
monitorovanie činnosti centra ako celku bude spadať do kompetencie neziskovej organizácie Košice 2013, n. o.

FINANČNÉ NÁKLADY

Náklady	Investičný projekt	Ročná prevádzka
Inkubátor umenia	1,4 mil. EUR	0,17 mil. EUR
Neštátne centrum	1,4 mil. EUR	0,16 mil. EUR
Mestská galéria	0,7 mil. EUR	0,18 mil. EUR
Spolu Kasárne/Kulturpark	3,5 mil. EUR	0,51 mil. EUR

Investor	Mesto Košice
Zdroje financovania investície	95 % Štrukturálne fondy Európskej Únie (ŠF EÚ) – Regionálneho operačného programu (ROP) – rekonštrukcia kultúrnej infraštruktúry a regenerácia sídel (prioritná os 3 a 4), 5 % rozpočet mesta
Termín realizácie projektu	marec 2009–december 2011
Očakávané ročné prevádzkové náklady	0,5 mil. EUR
Ročná odhadovaná potreba spolufinancovania prevádzky z rozpočtu mesta (Inkubátor 40 %, Neštátne kultúrne centrum 40 %, Mestské výstavné priestory 90 %)	0,28 mil. EUR
Celkové investičné náklady	3,5 mil. EUR

Kultúrne body okraja – **SPOTS**

Jedným z novodobých problémov mesta sú budovy zastaranej a nevyužívanej sídliskovej infraštruktúry. Patria sem objekty **výmenníkových staníc**, ktoré boli postavené v 60-tych a 70-tych rokoch 20. storočia. Slúžili na redistribúciu tepla a prípravu teplej úžitkovej vody pre byty v obytnom súbore. Amortizovaná technológia výmenníkových staníc sa postupne od konca 90-tych rokov nahrádza novými technológiami s výrazne menšími priestorovými nárokmi. Objekty výmenníkových staníc boli preto úplne alebo čiastočne vyprázdnené, v súčasnosti sú nevyužívané a začínajú chátrať. Výhodná poloha objektov, väčšinou v ťažisku obytných súborov, umožňuje ich aktívne zapojenie do revitalizácie panelových sídlisk. Okrem komerčného využitia – obchody, prevádzky služby, sa ponúka možnosť ich transformácie na **špecifické kultúrne centrá**, ktoré sa stanú kryštalizačnými bodmi revitalizácie kultúrneho života mesta. Vytvorenie takýchto malých „ohnísk“ kultúry v mestských častiach (sídliskách) podporí aj **komunitný rozvoj a rozvoj lokálnej kultúry**.

Kultúrne body okraja – SPOTs sa stanú chýbajúcimi priestormi pre špecifické potreby jednotlivých mestských častí a ich rozličných aktivít (kultúra, umenie, záujmové činnosti, miesta stretávaní a komunikácie, atď.). Vytvoria navzájom prepojenú kultúrnu sieť okrajových častí, ktorá je zároveň napojená na centrum mesta (Kasárne/Kulturpark), čo prinesie možnosť zapojenia sa všetkých kultúrnych bodov do spoločných aktivít. Samostatný význam má vytvorenie jedinečných dizajnérsko-architektonických objektov, napojených na okolie, ktoré budú reflektovať environmentálny rozmer projektu revitalizácie a diverzifikácie sídliskových štruktúr.

SPOTs budú variabilnými priestormi, využiteľnými napríklad na:
> *tvorivý priestor* (ateliéry, tvorivé dielne, skúšobne, štúdiá, atď.)
> *sociálno-kultúrne centrum* (galéria, prezentačné priestory, klubová činnosť, workshopové a konferenčné priestory, atď.)
> *priestory pre menšie lokálne iniciatívy* z kultúrnej aj inej oblasti v Košiciach (kancelárie pre neziskové organizácie, centrum voľného času, atď.)
> *priestory a atrakcie pre obyvateľov a návštevníkov* (detské ihrisko, lavičky, terasa, park, vonkajšia expozícia, atď.)
> *oddychové priestory*

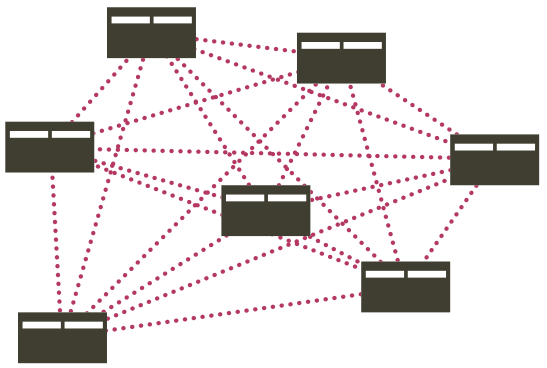

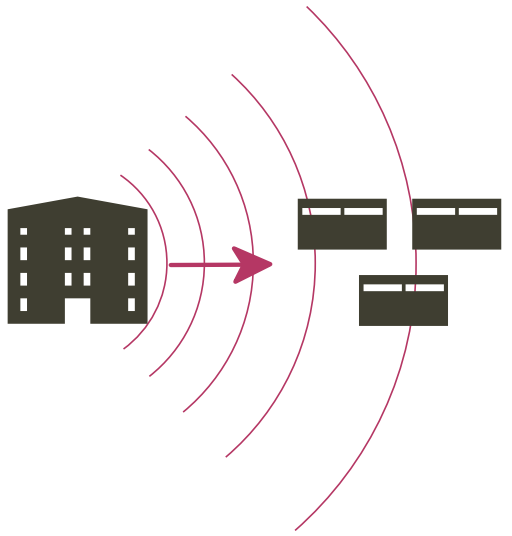

ENVIRONMENTÁLNY ROZMER

Zámerom dotvárania širšieho okolia výmenníka je **oživiť verejný priestor**, zatraktívniť ho a dospieť k priestoru, v ktorom má občan a jeho aktivity svoje miesto.

Popri posilňovaní komunitných väzieb je dôležité posilniť väzby ekologické, vytvoriť priestor pre inovácie v manažmente prírodných zdrojov. Projekt kladie dôraz na environmentálne témy, zasadené do urbanistického a architektonického kontextu. Vytvorenie hodnotných ekologicko-vizuálnych väzieb bude dôležitým faktorom pri konečnom rozvoji lokality.

Konkrétne opatrenia:

> lokalizácia centrálneho medziblokového priestoru v napojení na výmenníkovú stanicu, krajinné parkové a dizajnérske dotvorenie
> definícia a spolutvorba funkcií vo verejnom priestore
> koncipovanie prostredia s cieľom získať v budúcnosti v lokalite infraštruktúru občianskej vybavenosti
> implementácia aktuálnych ekologických trendov a nového manažmentu dažďových vôd
> prepojenie funkčných prvkov s vizuálnymi, architektonickými a urbanistickými
> zadefinovanie budúcnosti revitalizovanej lokality a predpokladov pre jej ďalší rozvoj

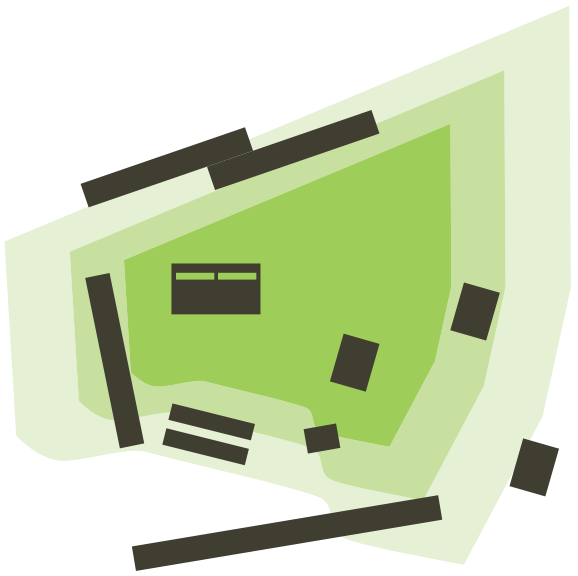

PILOTNÁ FÁZA

V súčasnosti je k **dispozícii 7 objektov** výmenníkových staníc, avšak ďalším procesom modernizácie týchto technologických budov (v meste ich je spolu 156) budú vznikať nové príležitosti pre pokračovanie projektu (očakávané tempo modernizácie je 5 technologických objektov ročne). Dôležitým momentom je dosiahnutie spolupráce so súčasným prevádzkovateľom výmenníkov Tepelné hospodárstvo – TEHO 100% , mestský podnik, ktorá usmerní proces modernizácie tak, aby sa podarilo zrealizovať aspoň jeden projekt v každej mestskej časti.

Pre projekt prvého výmenníka boli oslovené dve občianske združenia – **OZ Pectus** a **OZ Centrum komunitného rozvoja**, ktoré v spolupráci s kanceláriou EHMK budú vytvárať program zariadenia a zabezpečia dodržanie cieľov projektu. Pôjde o celoročný program, zameraný na vnášanie výtvarného umenia, hudby, divadla, tanca, literatúry, filmu a fotografie do šedého života sídliskových panelákových komunít. Do realizácie, navrhovania a plánovania aktivít budú zapojení obyvatelia miestnej komunity, formálne a neformálne skupiny, či mimovládne organizácie pôsobiace v komunite. Program bude obsahovať prepojenie na iné kultúrne aktivity v meste a aktivity súvisiace s projektom Košice INTERFACE 2013.

Pectus OZ *je združenie s tradíciou, ktoré sa prioritne venuje oblasti literatúry a vydavateľskej činnosti, ale v poslednej dobe realizuje aj projekty s presahmi najmä do oblasti intermédií a súčasného umenia. Združenie komunikuje s viacerými občianskymi združeniami a spolkami doma i v zahraničí, aktívne sa zapája do tvorby a realizácií spoločných projektov.*
OZ Centrum komunitného rozvoja *sa venuje aktivitám, ktoré vytvárajú a zlepšujú podmienky pre obyvateľov sídlisk a podporuje ich zapojenie do aktivít, smerujúcich ku komunitnému rozvoju.*

POSTUP PRI REALIZÁCII PROJEKTOVÝCH PRÁC

Prvý výmenník bude realizovaný v spolupráci s Katedrou architektúry FU TU, OZ Pectus a projektovým tímom EHMK. Do konca III. kvartálu roku 2008 bude spracovaná architektonická štúdia a realizačný projekt, a predpokladá sa aj začatie stavebných prác.

Pre pilotnú fázu realizácie projektu má mesto k dispozícii 2 modely riešenia výmenníkovej stanice:
A. multifunkčný priestor s hľadiskom (60 divákov)
B. kombinácia ateliéru a výstavného priestoru

FINANČNÉ NÁKLADY

	Investície	Prevádzka
Multifunkčný priestor	0,1 mil. EUR	0,036 mil. EUR
Galéria	0,04 mil. EUR	0,019 mil. EUR
Spolu *	0,14 mil. EUR	0,055 mil. EUR

**Spolu v pilotnej fáze do roku 2009 mesto zrealizuje 3 divadielka, 4 ateliéry/mini galérie*

Investor	Mesto Košice
Zdroje financovania investície	95 % ŠF EÚ – ROP rekonštrukcia kultúrnej infraštruktúry a regenerácia sídel (prioritná os 3 a 4), 5 % rozpočet mesta
Termín realizácie projektu	október 2008–december 2009
Celkové investičné náklady	1,6 mil. EUR
Očakávané ročné prevádzkové náklady	0,25 mil. EUR
Plánované spolufinancovanie mesta (60 %)	0,15 mil. EUR

Ulička remesiel

Mesto Košice bolo po stáročia politicky a hospodársky druhým najvýznamnejším kráľovským mestom Uhorska (hneď po Budíne). Zároveň bolo členom združenia piatich cechových miest s názvom **Pentapolitana**, kde zohrávalo vedúcu úlohu. V meste bol významne rozvinutý systém remesiel a obchodu. Hrnčiarska ulica v Košiciach sa už vyše 20 rokov profiluje ako **Ulička remesiel** a pre mesto je príležitosťou na vytvorenie turisticky atraktívneho, dobovo zameraného komplexu objektov. V polovici 90-tych rokov bolo na Hrnčiarskej ulici zrealizovaných 7 projektov remeselníckych objektov.

V súčasnosti začína KSK v spolupráci s Východoslovenským múzeom realizovať projekt rekonštrukcie **Katovho bytu** a vytvorenia letného amfiteátra v priestoroch Rodošta. Tento projekt bude realizovaný za podpory financovania z Nórskych fondov.

Pre zvýšenie atraktivity a získanie presvedčivého dobového charakteru je potrebné zvýšiť počet fungujúcich prevádzok minimálne o ďalších 5 objektov na celkový počet 12 remeselných prevádzok. V uličke sa nachádzajú objekty Východoslovenského múzea a Archeologického ústavu, ale aj reštaurácie, ktoré korešpondujú s charakterom uličky. Mesto Košice a Košický samosprávny kraj vlastnia 5 ďalších objektov, ktoré je možné zrekonštruovať a účelovo prenajať. Projekty rekonštrukcie objektov sa už v súčasnosti pripravujú a budú sa uchádzať o finančnú podporu zo štrukturálnych fondov s predpokladaným zverejnením výzvy v polovici roka 2008.

V snahe o trvalú udržateľnosť projektu plánuje mesto podporiť založenie **nadácie** a **neziskového združenia remeselníkov** – nájomcov, ktorá by postupne prevzala plánovanie a realizáciu spoločného rozvojového plánu a dokázala by získať sponzorské finančné prostriedky na ďalšie investície a činnosť. V súčasnosti hľadá mesto vhodného kandidáta na pozíciu **manažéra** projektu.

Investície do existujúcich objektov	0,31 mil. EUR	
Investície do rekonštrukcie adaptácie nových objektov	**Mesto Košice** – 0,47 mil. EUR	**KSK** – 0,63 mil. EUR
Investície do revitalizácie spoločných častí	5 mil. EUR	
Investície spolu	1,56 mil. EUR	
Zdroje financovania	**ŠF** – 95 %	**Mesto a KSK** – 5 %
Očakávané ročné prevádzkové náklady do konca roku 2009	0,1 mil. EUR	
Termín realizácie projektu	marec 2009–september 2011	

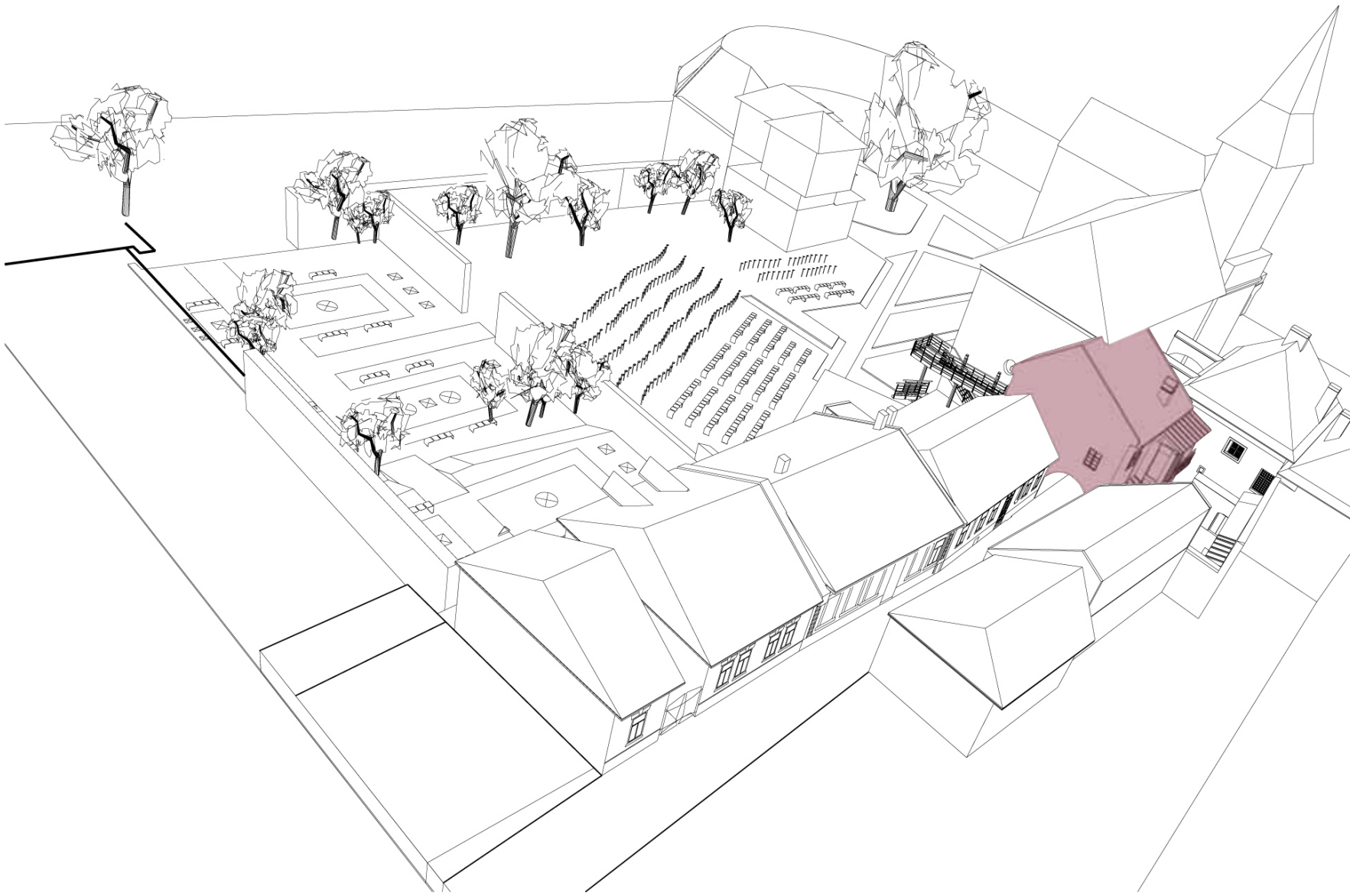

Katov byt

VÝKUP
OPRAVA
OTVORENÉ
21
HRNČIAR POTTER
ORIGINÁLNA DEKORATÍVNA KERAMIKA A SUVENÍRY
original hand made

UMELECKÝ KOVÁČ
OPRAVA OBUVI

Umelecké stolárstvo

Baňa Bankov

Výsledky analýzy kultúrnej infraštruktúry v meste Košice zadefinovali potrebu **priestoru so zázemím pre organizovanie veľkých, niekoľkodňových open-air festivalov** s návštevnosťou nad 10 000 návštevníkov. Takýto priestor by sa mal nachádzať na atraktívnom, nezvyčajne položenom mieste s dobrou infraštruktúrou, mimo obývanej časti mesta.

Vrch Bankov, vystupujúci nad mestom, je historicky obľúbeným oddychovým miestom v Košiciach. V 50-tych rokoch 20. storočia bola na tomto mieste zahájená ťažba a spracovanie magnezitu, ktorá narušila pôvodne rekreačnú funkciu lokality. Priemyselný komplex s lanovou dráhou, ktorá dopravovala upravenú surovinu do továrne v dolnej časti mesta, sa týčil nad mestom ako symbol nového priemyselného veku. V roku 1995 bola výroba magnezitu z ekologických dôvodov zastavená a panoramatický objekt povrchovej bane začal chátrať.

Projekt Baňa Bankov je **projektom transformácie a revitalizácie banského komplexu na postindustriálne kultúrne centrum so zázemím pre veľké open-air festivaly**. Svojim panoramatickým umiestnením nad mestom sa môže stať novým symbolom Košíc, moderného mesta, novodobého INTERFACEu kultúry. Atraktivitu miesta dopĺňa okrem výhľadu a nezvyčajného tvaru budov aj obrovský, 120 metrov hlboký kráter po povrchovej ťažbe a možnosť rekonštrukcie lanovej dráhy pre osobnú dopravu, ktorá bude spájať Bankov s rozsiahlym rekreačným územím popri rieke Hornád.

Projekt má aj špecifický **environmentálny dôraz**, najmä čo sa týka jeho dlhodobej udržateľnosti a existencie niektorých prírodných unikátov v lokalite bane. V riešenom území (v lokalite Dolný Bankov) sa nachádza rozsiahle odkalisko, ktoré spolu so sústavou náletového lesíka a niekoľkých zatopených pôdnych depresií v súčasnosti vytvára vlastný špecifický ekosystém. Svojim významom a rozsahom sa podieľa na stabilizácii ekosystému celého mesta. V lokalite sú tiež zaujímavé mokraďové spoločenstvá regionálneho významu.

PROCES PRÍPRAVY PROJEKTU

Keďže areál Bane Bankov je majetkom súkromnej firmy, pristúpilo mesto k rokovaniam s jej zástupcami. Po predložení zámeru mesta a po sérii rokovaní sa ukázalo, že zámery oboch strán s lokalitou bane sú v zhode a vzájomne sa dopĺňajú. Došlo teda k predbežnej dohode, v rámci ktorej sa pre účel koordinácie a ďalšieho postupu vytvoril pracovný tím, zložený so zástupcov mesta a firmy Magnimex a.s.

Taktiež sa pripravilo znenie **memoranda**, v ktorom obe strany deklarujú svoj záujem o spoluprácu a spoločný postup pri vybudovaní kultúrno-rekreačného a oddychového areálu. V ďalšej fáze bude vypracovaná štúdia uskutočniteľnosti, v ktorej budú vyčíslené predpokladané náklady, termíny realizácie, spôsoby financovania, plánované kapacity, vzťah k potrebným pozemkom, budovám a pod.

ZÁMERY

A. Mesto Košice v rámci projektu EHMK (podporované investorom)

> **vytvorenie zóny multifunkčného komplexu pre účely kultúrnych podujatí pod otvoreným nebom v oblasti Horného Bankova (2008–2013)**
  > vybudovanie zázemia pre open-air festivaly a exteriérové workshopy
  > detské umelecké mestečko
  > javiská, premietacie steny, skateboardové dráhy
  > rekonštrukcia prípojok infraštruktúry,
  > sadové úpravy, komunikácie, osvetlenie, toalety, oplotenie,
  > oživenie územia – panoramatické kaviarne
  > komunikačné prepojenie s rekreačným centrom Bankov
  > rekonštrukcia priemyselných budov na výstavné priestory, tvorivé a prezentačné priestory

> **environmentálny projekt**
  > výstavba vodozdržného systému v mieste odkaliska, ktorý významným spôsobom upevní ekologické väzby v danom území
  > využívanie banských vôd, riešené v nadväznosti na projekt ekobývania
  > realizácia opatrení eliminujúcich riziká v danej oblasti (zosuvy pôdy, sutí)
  > podujatia na pomedzí environmentálnych aktivít, krajinnej architektúry, land-artu a site-specific

B. Investor

> vytvorenie turistických a cykloturistických trás v okolí Bane Bankov a Košického lesa (2008–2012)
> vytvorenie podmienok pre vybudovanie golfového ihriska s medzinárodne platnými parametrami s nadväznosťou na jestvujúci minigolf (2009–2015)
> vytvorenie podmienok na vybudovanie športovo-rekreačného a rehabilitačného strediska na Hornom Bankove (2009–2011)
> obnova lanovkovej dráhy v 3 etapách – z rekreačnej oblasti Anička, cez Horný Bankov až na lyžiarsky areál Jahodná (2008–2016)
> riešenie vhodného parkovania a nadväzností na jestvujúcu sieť MHD ako aj dopravný systém **KORID**

OPEN AIR FESTIVALOVÝ AREÁL A

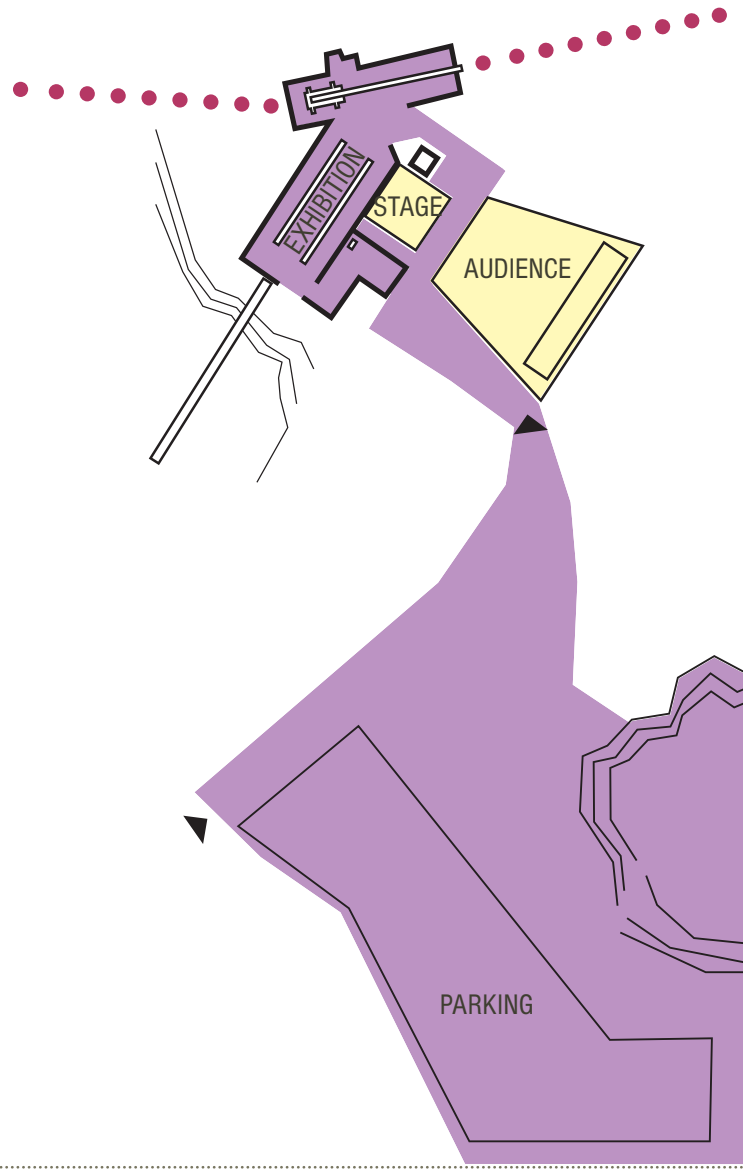

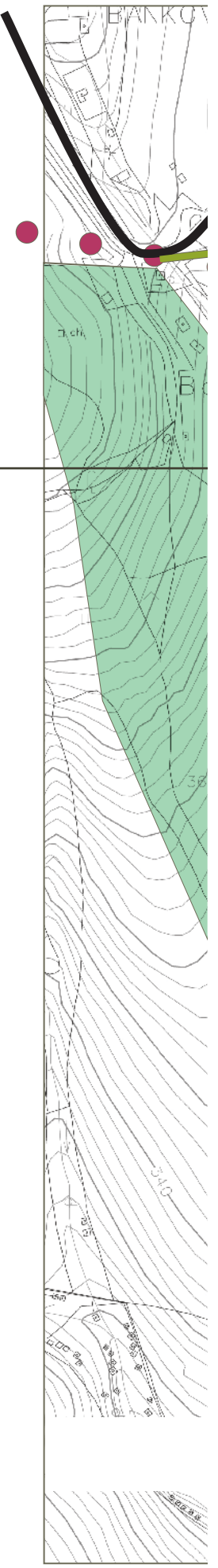

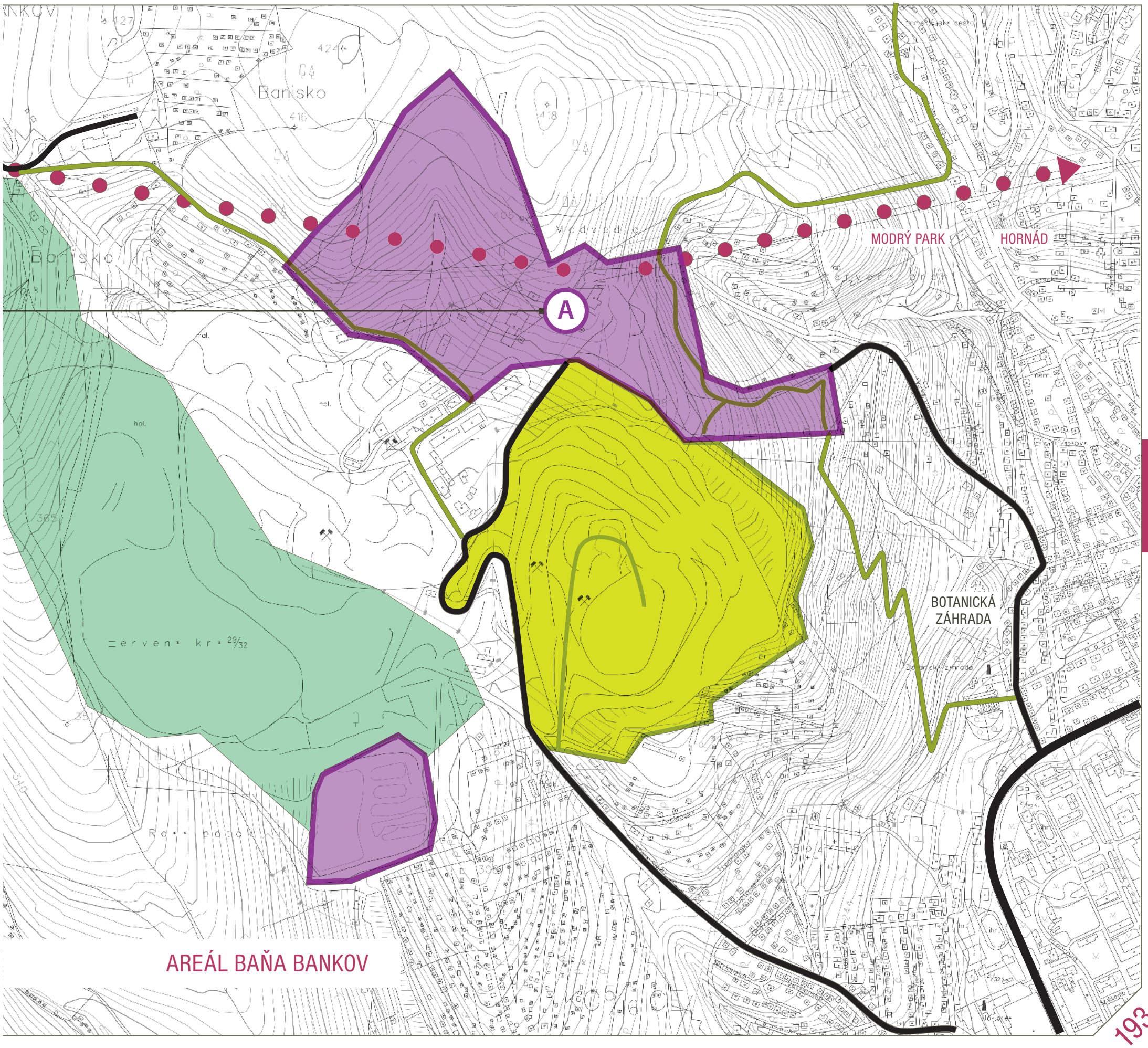

AREÁL BAŇA BANKOV

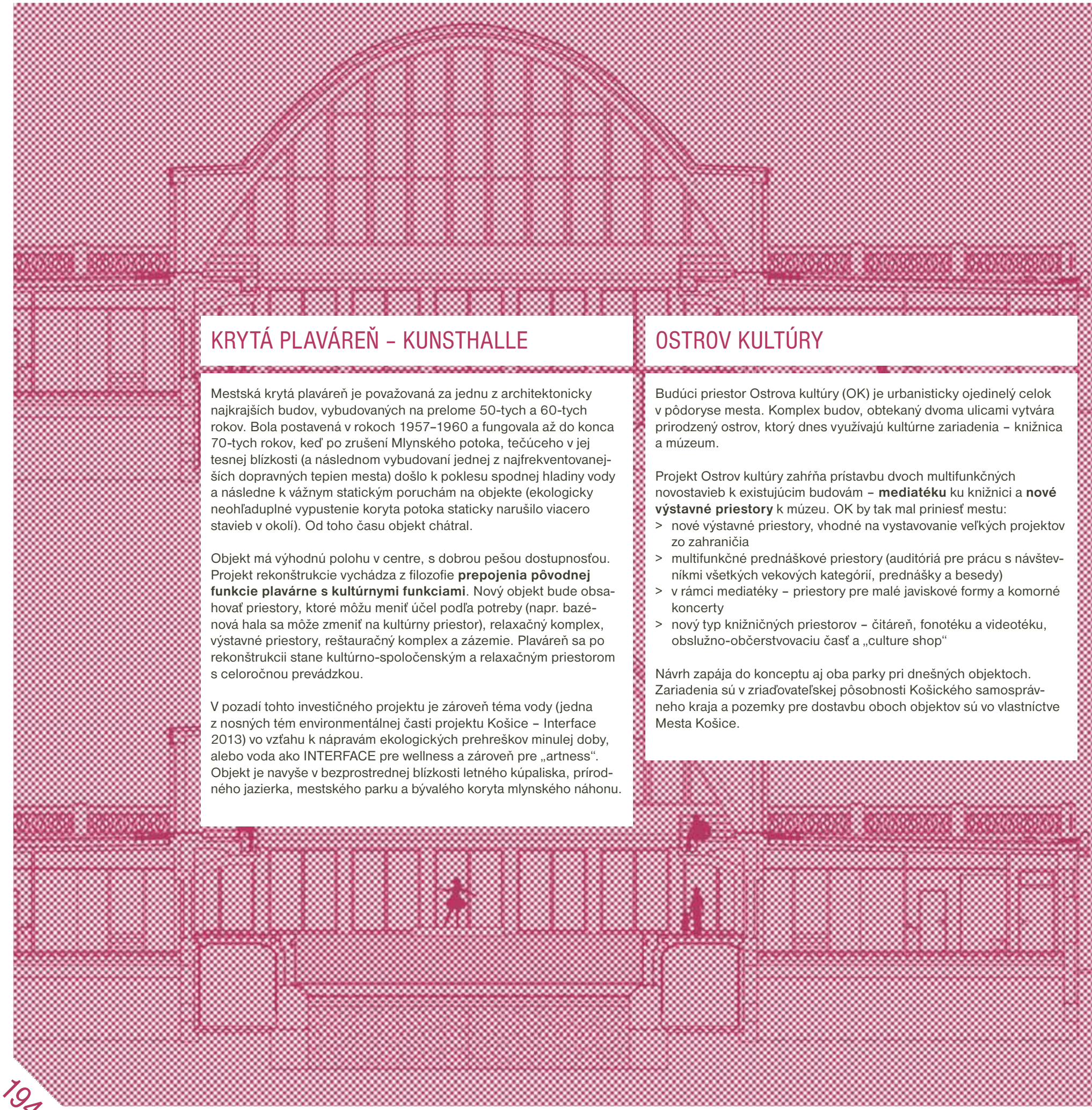

KRYTÁ PLAVÁREŇ – KUNSTHALLE

Mestská krytá plaváreň je považovaná za jednu z architektonicky najkrajších budov, vybudovaných na prelome 50-tych a 60-tych rokov. Bola postavená v rokoch 1957–1960 a fungovala až do konca 70-tych rokov, keď po zrušení Mlynského potoka, tečúceho v jej tesnej blízkosti (a následnom vybudovaní jednej z najfrekventovanejších dopravných tepien mesta) došlo k poklesu spodnej hladiny vody a následne k vážnym statickým poruchám na objekte (ekologicky neohľaduplné vypustenie koryta potoka staticky narušilo viacero stavieb v okolí). Od toho času objekt chátral.

Objekt má výhodnú polohu v centre, s dobrou pešou dostupnosťou. Projekt rekonštrukcie vychádza z filozofie **prepojenia pôvodnej funkcie plavárne s kultúrnymi funkciami**. Nový objekt bude obsahovať priestory, ktoré môžu meniť účel podľa potreby (napr. bazénová hala sa môže zmeniť na kultúrny priestor), relaxačný komplex, výstavné priestory, reštauračný komplex a zázemie. Plaváreň sa po rekonštrukcii stane kultúrno-spoločenským a relaxačným priestorom s celoročnou prevádzkou.

V pozadí tohto investičného projektu je zároveň téma vody (jedna z nosných tém environmentálnej časti projektu Košice – Interface 2013) vo vzťahu k nápravám ekologických prehreškov minulej doby, alebo voda ako INTERFACE pre wellness a zároveň pre „artness“. Objekt je navyše v bezprostrednej blízkosti letného kúpaliska, prírodného jazierka, mestského parku a bývalého koryta mlynského náhonu.

OSTROV KULTÚRY

Budúci priestor Ostrova kultúry (OK) je urbanisticky ojedinelý celok v pôdoryse mesta. Komplex budov, obtekaný dvoma ulicami vytvára prirodzený ostrov, ktorý dnes využívajú kultúrne zariadenia – knižnica a múzeum.

Projekt Ostrov kultúry zahŕňa prístavbu dvoch multifunkčných novostavieb k existujúcim budovám – **mediatéku** ku knižnici a **nové výstavné priestory** k múzeu. OK by tak mal priniesť mestu:

> nové výstavné priestory, vhodné na vystavovanie veľkých projektov zo zahraničia
> multifunkčné prednáškové priestory (auditóriá pre prácu s návštevníkmi všetkých vekových kategórií, prednášky a besedy)
> v rámci mediatéky – priestory pre malé javiskové formy a komorné koncerty
> nový typ knižničných priestorov – čitáreň, fonotéku a videotéku, obslužno-občerstvovaciu časť a „culture shop“

Návrh zapája do konceptu aj oba parky pri dnešných objektoch. Zariadenia sú v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja a pozemky pre dostavbu oboch objektov sú vo vlastníctve Mesta Košice.

Ľudia, aj bežné každodenné maličkosti, aj každá drobná práca a usilovnosť neviditeľná dnes, môže a prinesie svoje ovocie. Nezabúdajme na lásku.

Vďaka, krásne.

Martin Olpriny (OZ).

MODRÝ PARK

Cieľom projektu je **vytvorenie názorného a náučného parku o novej vodnej paradigme**. Mesto Košice – hlavné mesto „Novej vodnej paradigmy pre riešenie klimatických zmien“ – vybuduje v spolupráci s občianskymi združeniami v priestoroch rekreačného komplexu Anička nový park, venovaný vodnej kultúre.

Modrý park bude sústreďovať poznatky o dôležitosti vody pre stabilitu ekologických procesov v krajine a v spolupráci s občianskymi iniciatívami vytvárať platformu pre prezentáciu vody ako jednej z najdôležitejších súčastí globálneho environmentu. Prostredníctvom malých modelových riešení, názorných ukážok využitia vody, dokumentačnými a náučnými aktivitami iniciuje „nové myslenie o vode“ (Nová vodná paradigma) v kruhoch širokej verejnosti. Projekt významne spropaguje tému klimatických problémov súčasnosti a bude nabádať k aktívnemu a inovatívnemu prístupu k privátnemu a verejnému environmentu.

Svojím situovaním do exponovaného rekreačno-športového areálu vytvára projekt predpoklad pre obohatenie tohto prostredia o kultúrno-edukačný rozmer. Modrý park je úzko previazaný s procesom integrácie rieky Hornád do mestskej štruktúry. Turistický potenciál lokality je daný aj dobrou dostupnosťou prostredníctvom mestskej hromadnej dopravy, ktorá bude v blízkej budúcnosti napojená na regionálny integrovaný dopravný systém (KORID) a predpokladaným atraktívnym lanovkovým napojením na areál Bane Bankov.

Projekt počíta s revitalizáciou parkovej zelene, s krajinárskym a sadovníckym dotvorením parku a nábrežia rieky. Rekultivovaný areál poskytne priestor pre inštaláciu špecifických objektov, zameraných na prezentáciu vody. V lokalite bude v blízkosti vodného toku vybudovaný pavilón, ktorý sústredí výstavné a prezentačné aktivity, bude miestom stretnutí a tvorivých podujatí.

PARK ZA SLADOVŇOU

Rozlohou pôjde o druhý najväčší park mesta nachádzajúci sa v blízkosti historického centra, v zóne tvoriacej v budúcnosti významné nové moderné centrum mesta. Cieľom je pripraviť koncepciu, ktorá bude v súlade s urbanistickým projektom lokality a zároveň s ním bude uplatňovať nové ekologické trendy pri tvorbe mestského prostredia. Vybudovaním parku, ktorý by napĺňal ideu voľného a kreatívneho priestoru v novom mestskom centre chce tento projekt spájať progresívne environmentálne trendy s umením a vytvoriť tak miesto, kde budú mať ľudia možnosť prezentovať vlastnú kreáciu.

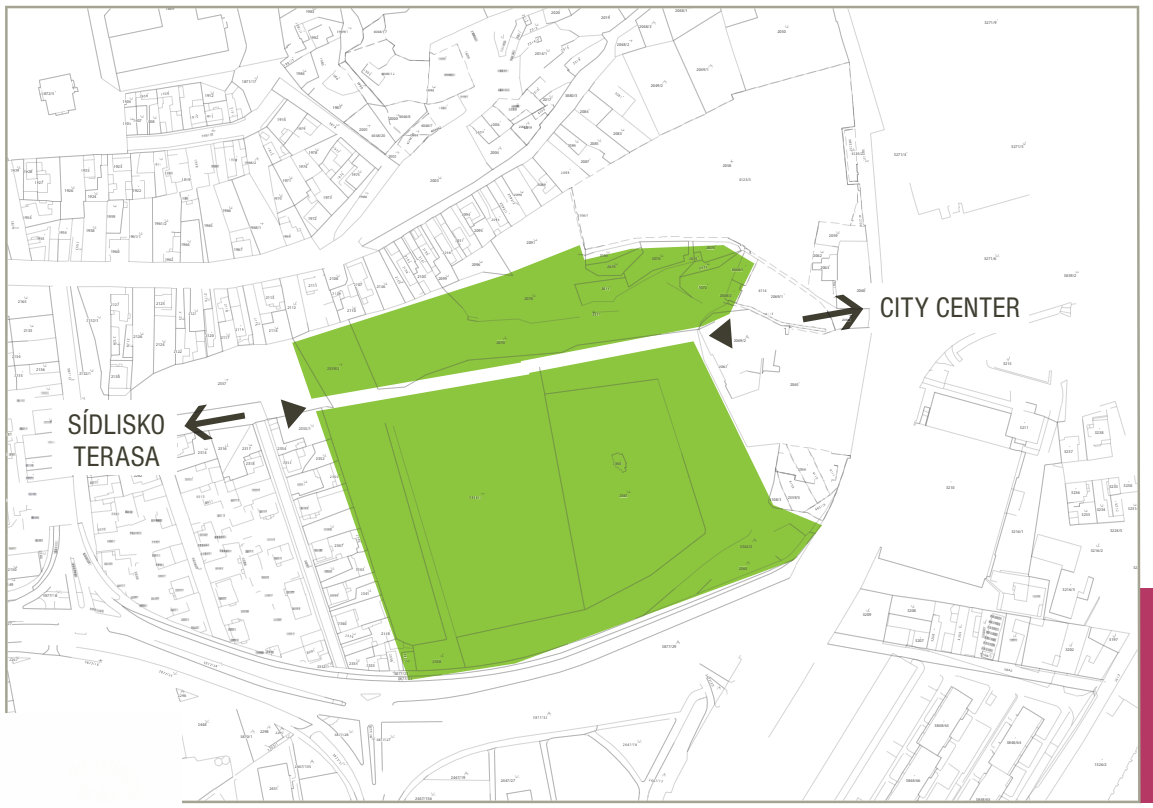

Park za sladovňou, architektonicko-urbanistická súťaž, víťazný návrh

Košice nie sú mojím rodným mestom
ale sú pre mňa fascinovane tým, že
žijú kulturou a napriek tomu že sú
na východe sú stále perfekne a
prajem im aby boli mestom kultúry

Jano

SÚVISIACE INVESTIČNÉ PROJEKTY V MESTE A REGIÓNE

Mesto Košice

> **Revitalizácia mestských parkov Moyzesova ulica a Mestský park** – lokality Moyzesova a Mestský park patria medzi významné mestské areály historickej zelene a sú vnímané ako súčasť kultúrneho dedičstva mesta. V rámci projektu EHMK sú zaradené do podporných opatrení základnej mestskej infraštruktúry a nepatria medzi hlavné investičné projekty. Úlohou EHMK je podporiť a manažovať procesy ich revitalizácie, ktoré budú postavené na hodnotách občianskej participácie. Sama realizácia investičných projektov však bude koordinovaná hlavne zo strany mesta a nebude zaradená do projektu EHMK, nakoľko ide o priority, ktoré je dôležité zrealizovať v najbližších rokoch bez ohľadu na výsledok kandidatúry.
> Oprava významných kultúrnych pamiatok najmä gotickej katedrály **Dómu Sv. Alžbety** a priľahlého areálu – najvýznamnejšej kultúrnohistorickej pamiatky mesta, rekonštrukcia barokového **Kaštieľa v Krásnej nad Hornádom.**
> **Dom autentickej kultúry** – rekonštrukcia a dobudovanie centra ľudovej a umeleckej tvorby.

Košický samosprávny kraj

> **Terra Incognita** investičné projekty podpory cestovného ruchu v regióne (v rámci programovej koncepcie Terra Incognita).
> **Turistický informačný systém** – vybudovanie regionálneho informačného systému v prepojení na informačný systém mesta.

Štátne kultúrne inštitúcie

> **Slovenské technické múzeum** – obnova a revitalizácia technickej a kultúrnej pamiatky Huta Karol vo Vlachove, vytvorenie informačného a riadiaceho centra pre slovenské trasy Železnej cesty (viď projekt Terra Incognita II.2), sprístupnenie hámoru v Medzeve, vytvorenie vedecko-technického centra pre deti a mládež, dobudovanie banského skanzenu v Rudňanoch.
> **Štátna filharmónia** – obnova a modernizácia Domu umenia
> **Vedecká knižnica** – vybudovanie multifunkčného knižnično-informačného, vzdelávacieho a kultúrneho centra.
> **Štátne Divadlo Košice** – Malá Scéna – dokončenie rekonštrukcie multifunkčného kultúrneho centra (ktorého súčasťou sú dispozičné ubytovacie priestory pre umelcov angažovaných v rámci podujatí divadla).

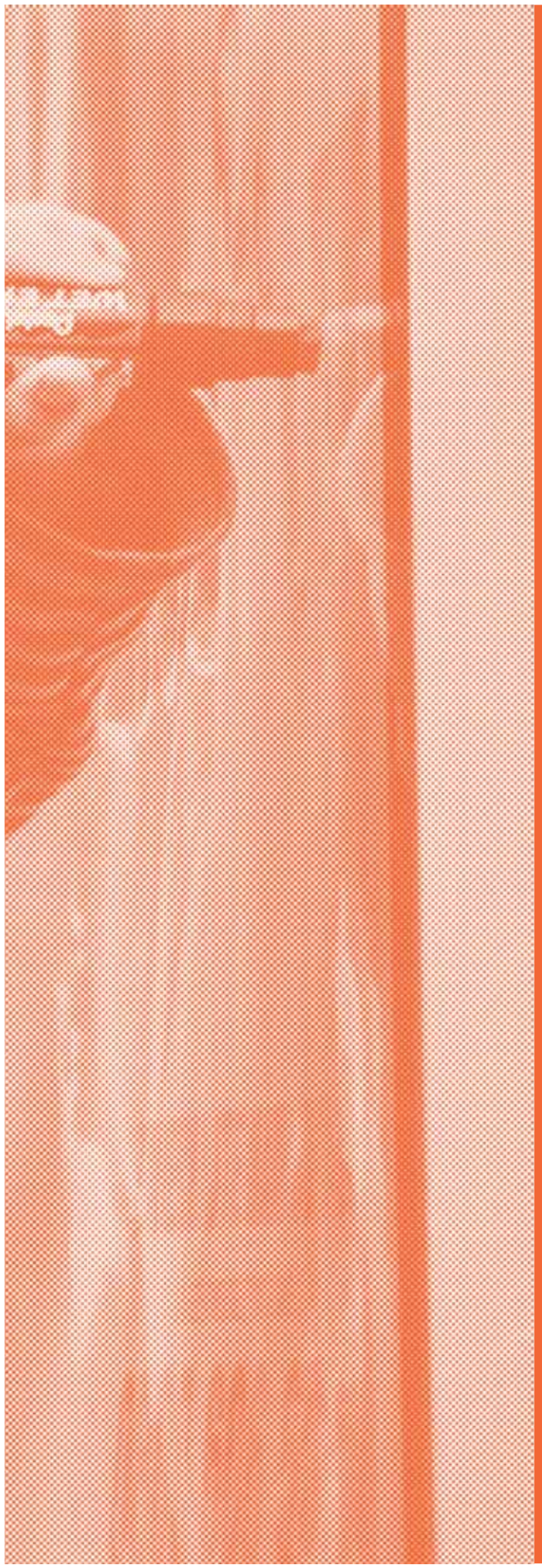

V.

KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA

1. Komunikačná stratégia

AKÚ KOMUNIKAČNÚ STRATÉGIU PLÁNUJE MESTO, POKIAĽ IDE O PODUJATIE EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY?

Na základe skúseností z predošlých projektov EHMK a na základe odporúčaní odborníkov považujeme komunikačnú stratégiu projektu za jednu z jeho najdôležitejších častí. Podobne rozsiahly a významný projekt medzinárodného charakteru sa na Slovensku v oblasti kultúry ešte nikdy nerealizoval. Profesionálna a dobre zvládnutá komunikácia projektu Košice INTERFACE 2013 na Slovensku i v zahraničí bude jedným zo základných kľúčov jeho úspechu. Komunikačná stratégia a jej realizácia bude preto po vyhlásení výsledkov súťaže o titul EHMK predmetom **verejnej súťaže pre profesionálne agentúry**, ktorú vyhlási novozaložená nezisková organizácia.

PREDBEŽNÉ ZADANIE VEREJNEJ SÚŤAŽE PRE KOMUNIKAČNÚ KAMPAŇ

Predmet komunikácie:
> projekt Európske hlavné mesto kultúry (história, ciele, idey),
> projekt Košice INTERFACE 2013,
> plán činností v čase.

Východiská:
> kultúrny profil mesta,
> analýza cestovného ruchu,
> štúdia marketingovej stratégie.

Marketingové ciele:
> zvýšiť návštevnosť mesta turistami a kultúrnymi profesionálmi z Európy.

Ciele reklamnej kampane:
> priradiť prívlastok „EHMK“ Košiciam,
> znalosť kampane a jej atribútov,
> zmena imidžu mesta,
> zvýšiť kultúrne povedomie občanov, pocit hrdosti a spolupatričnosti.

Cieľové skupiny:
> kultúrni profesionáli, široká verejnosť,
> občania mesta Košice, región, Slovensko, Európa.

Cieľom kampane je komunikovať novú identitu mesta voči odbornej verejnosti doma a v Európe. **V rámci širšieho regiónu** (okrem časti Slovenska i priľahlé oblasti Poľska, Maďarska a Ukrajiny) sa budeme snažiť posilniť imidž a postavenie prirodzenej **metropoly** tejto časti Európy. V **rámci bývalého sovietskeho geopolitického priestoru a voči druhým mestám Európy** budeme klásť dôraz na **transformáciu mesta a myslenia**, či **premenu** postsocialistických armádnych a priemyselných zón na **prostredia kreatívneho priemyslu**, ktoré sa môžu stať inšpiratívnym modelom. V kontexte **Európy** zdôrazníme **dialóg** založený na intenzívnejšej komunikácii a spoznávaní európskych kultúr.

Úlohy pre agentúru:

> návrh komunikačnej stratégie kampane, ktorý bude obsahovať:
  > časové rozdelenie komunikačných aktivít od úvodnej fázy až k vyvrcholeniu
  > rozdelenie komunikačných aktivít podľa cieľových skupín
  > rozdelenie komunikačných aktivít podľa regiónov (Košice – Slovensko – zahraničie)
  > navrhovaný pomer a úlohy ATL a BTL aktivít
> návrh mediálnej stratégie, ktorý bude obsahovať:
  > navrhované časovanie komunikácie
  > optimálny mediálny mix podľa navrhovanej komunikačnej stratégie (časový aspekt, cieľové skupiny, regióny)
  > alokácia rozpočtu podľa navrhovanej komunikačnej stratégie (časový aspekt, cieľové skupiny, regióny)
  > detailný mediálny plán pre ATL komunikáciu
> návrh kreatívneho konceptu kampane, ktorý bude obsahovať:
  > návrh použitia hlavných grafických prvkov kampane (logo, farebnosť)
  > návrh použitia sloganu kampane
  > kreatívne návrhy na oslovenie jednotlivých cieľových skupín
  > ukážky rozpracovania konceptu podľa navrhovaného mediálneho mixu

Podmienky účasti:

Účasť agentúry v tendri je podmienená splnením nasledovných kritérií:

> realizácia min. 2 kampaní v minimálnom objeme 70 mil. Sk brutto (zdroj TNS A-Connect) za posledné 2 roky,
> realizácia mediálnych kampaní na minimálne 3 zahraničných trhoch za posledné 2 roky vrátane referencie od klienta
> referencie aspoň od 3 klientov, pre ktorých agentúra organizovala reklamnú kampaň za posledné 2 roky v monitorovanej mediálnej hodnote nad 20 mil. Sk.

Očakávame, že partnermi komunikačnej stratégie sa stanú rôzne **kultúrne a diplomatické inštitúcie v zahraničí a komerční partneri**, najmä z oblasti cestovného ruchu (leteckí operátori - Sky Europe, operátori cestovného ruchu, letisko a ďalší). Títo partneri budú schopní projektu poskytnúť najmä svoje know-how, komunikačné kanály, ľudský potenciál a lobbing.

2.

AKÁ ČASŤ ROZPOČTU JE VYČLENENÁ NA KOMUNIKÁCIU?

KOMUNIKAČNÝ ROZPOČET – KOŠICE EHMK 2013

Pri zohľadnení skúseností z iných realizovaných projektov EHMK a vízie mesta pre rok 2013 bude predpokladaná čiastka na účely komunikácie a marketingové aktivity predstavovať 11 % z prostriedkov určených na prípravu programu, čo je 3,5 mil. EUR. Pri nastavení kapitoly rozpočtu vychádzame nielen z potreby, ale aj z reálnych možností zdrojov mesta, regiónu a súkromných partnerov.

Finančné prostriedky na komunikačnú stratégiu budú čerpané v etapách – nasledovné členenie má len indikatívny charakter:

Obdobie	Činnosti	Vyčlenené prostriedky
september 2008–jún 2009	**stratégia**, plánovanie, príprava inštitucionálnej bázy komunikačnej stratégie	100 000 EUR
máj 2009–jún 2010	**partnerstvá**, komunikácia a uzatváranie kontraktov so subjektmi a partnermi, zapojenými do marketingovej komunikácie	100 000 EUR
apríl 2010–máj 2011	**plánovanie** kampaní, kreatívne schémy, výbery subdodávateľov atď.	100 000 EUR
apríl 2011–november 2012	kreatívne výstupy pre **imidžovú komunikáciu**, nasadzovanie kampaní, realizácia podporných podujatí	1 000 000 EUR
september 2011–december 2012	**motivačná komunikácia** – príprava a realizácia podujatí a komunikácie k prehĺbeniu záujmu, motivovaniu a získaniu podpory u domácej komunity	400 000 EUR
apríl 2012–október 2013	**produktová komunikácia** – realizácia komunikačných kampaní, príprava podporných podujatí, prezentácia programov a produktov EHMK 2013	1 800 000 EUR

3.

AKO MESTO PLÁNUJE SPROPAGOVAŤ CENU MELINY MERCOURI, AK MU BUDE UDELENÁ? (PODROBNÉ INFORMÁCIE O TEJTO CENE SÚ UVEDENÉ V ODSEKU VI USMERNENÍ PRE KANDIDÁTSKE MESTÁ NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY)

Cena Meliny Mercouri predstavuje finančný príspevok Európskej komisie na projekt mesta, ktorému bude udelený titul EHMK. Projekt Košice INTERFACE 2013 počíta s propagáciou projektu EHMK, ako jedného z najvýznamnejších kultúrnych programov Európskeho spoločenstva nielen počas roku 2013, ale aj počas celého prípravného obdobia projektu. Súčasťou projektu bude aj propagácia Meliny Mercouri, ako iniciátorky tohto programu.

V snahe zvýšiť povedomie občanov Slovenska a Košíc o cieľoch, význame a obsahu projektu Európskych hlavných miest kultúry budeme projekt propagovať už od roku 2009 prostredníctvom projektu „**Košice features ECOC**“. Ide o projekt každoročnej prezentácie aktuálnych EHMK (napr. *Košice features Vilnius, Košice features Pécs* atď..) prostredníctvom kultúrnych a vzdelávacích programov, ale aj projektov v oblasti cestovného ruchu. Projekt bude zameraný aj na iniciovanie spoluprác na úrovni miest a kultúrnych subjektov.

Hoci si uvedomujeme veľký symbolický význam, ktorý v sebe nesie pomenovanie ceny pre vybrané mesto po Meline Mercouri, zároveň by sme sa chceli vyhnúť rozdrobeniu komunikačnej stratégie na dve paralelné línie (projekt EHMK a Cena Meliny Mercouri). Preto chceme riešiť propagáciu tejto ceny v čo najužšom prepojení s projektom EHMK ako takým a zdôrazňovať významnú úlohu Európskeho spoločenstva, ako iniciátora tohto projektu.

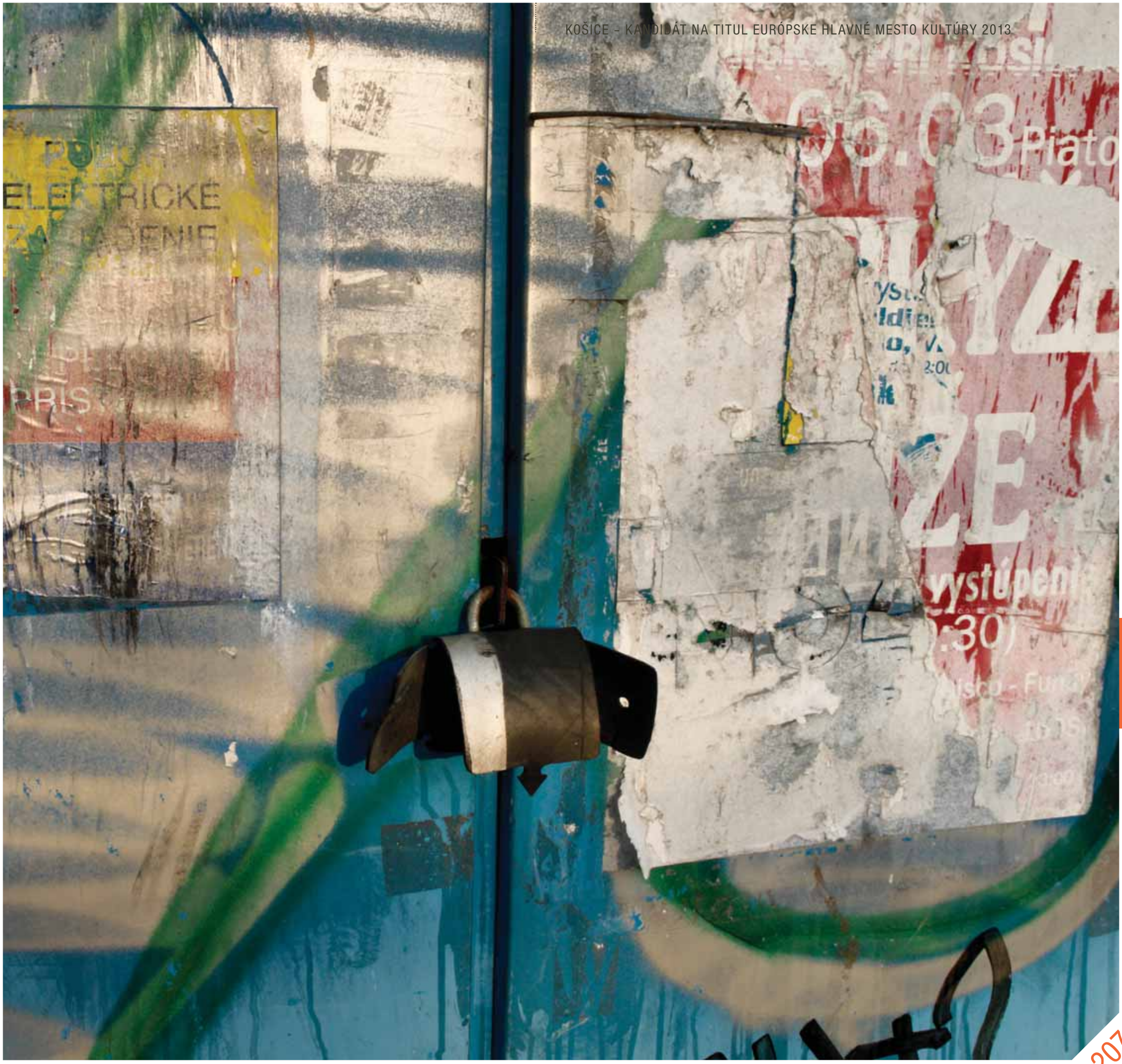
ELEKTRICKÉ
PRIS
Piato
vystúpení

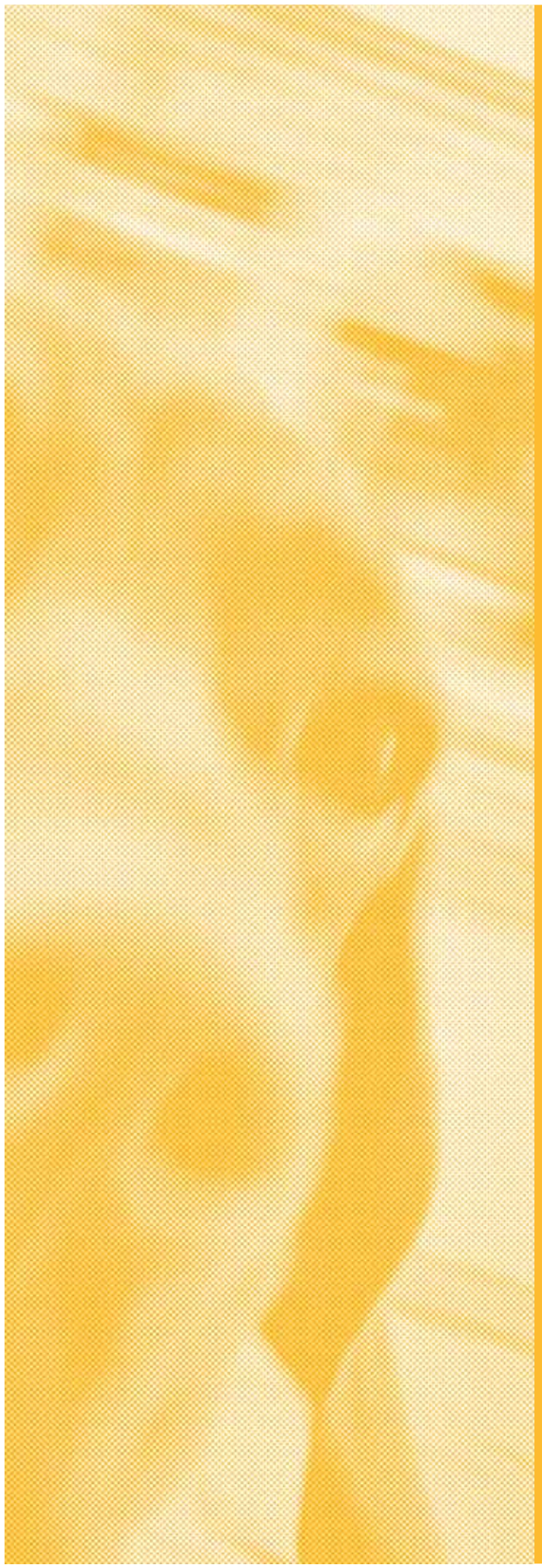

VI.

HODNOTENIE A MONITOROVANIE PODUJATIA

1.

PLÁNUJE MESTO ZAVIESŤ OSOBITNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA:
> VPLYVU PROGRAMU A JEHO DÔSLEDKOV?
> RIADENIA FINANCIÍ?

V rámci zvýšenia administratívnej a manažérskej kapacity pri organizovaní podujatia bude zriadený **informačný systém**, ktorého jednotlivé moduly budú podporovať denný, ale aj strategický manažment v nasledujúcich oblastiach:
> registrácia a hodnotenie prijatých projektov,
> kontrahovanie realizovaných projektov,
> platobný systém riadenia objednávok a faktúr.

Ďalej bude pre potreby projektu vyvinutý **systém monitorovania a hodnotenia jednotlivých podujatí z pohľadu účastníkov** – zameraný na spätnú väzbu, spokojnosť a kvalitu.

Štatistické sledovania na regionálnej a lokálnej úrovni sú nedostačujúce a preto bude za účelom priebežného, ale aj konečného hodnotenia dopadov podujatia **vyvinutý systém indikátorov a metodika sledovania a vyhodnocovania agregovaných údajov**, zameraná na kultúrnu, ekonomickú a sociálnu oblasť, ale aj oblasť cestovného ruchu, geograficky pokrývajúca mesto a zapojený región.

Monitorovacie a hodnotiace aktivity projektu kandidatúry mesta Košice na titul Európske hlavné mesto kultúry 2013 budú vykonávané **monitorovacou skupinou**. Tá bude zložená z členov tímu EHMK a odborných konzultantov za každú oblasť (napr. komunitný rozvoj, environmentalistika, kultúra a pod.). Monitorovanie a hodnotenie bude vykonávané na všetkých úrovniach a bude metodicky usmerňované manažérom pre monitoring.

Rozpočet programu podujatia ráta s výdavkami na vývoj metodiky, systému indikátorov dobrého riadenia a IT podpory (položky Monitoring a evaluácia, Administratívne náklady).

Cieľmi monitorovacích a hodnotiacich aktivít bude:
> poskytovať správnej rade EHMK pravidelné informácie o aktivitách, realizácii čiastkových (pilotných) projektov a ich výsledkoch,
> identifikovať riziká, problémové situácie, obmedzenia a prekážky súvisiace s realizáciou čiastkových (pilotných) projektov alebo ostatných aktivít projektu,
> zabezpečiť, aby všetky aktivity projektu EHMK boli uskutočňované v súlade s pravidlami a projektovými predpismi, akými sú napr. Zmluva o poskytnutí grantu, grantové podmienky atď.,
> dohliadnuť na splnenie cieľov projektu a efektívne využitie finančných prostriedkov.

Nástroje monitorovania a hodnotenia:
> pravidelné správy o napredovaní a záverečné správy, vypracované prijímateľmi finančných prostriedkov,
> finančné a technické audity a audity obstarávania (hlavne pri investičných typoch projektov),
> mimoriadne štúdie (včítane dopadových hodnotiacich štúdií).

Monitorovanie podporených projektov

> **formálny monitoring**
Obsahom formálneho monitoringu je kontrola obsahovej a finančnej zhody predloženej správy so schváleným projektom.

Výstupom formálneho monitoringu budú:
> krátka textová správa (stručný textový popis realizovaných aktivít v nadväznosti na rozpočet a časový harmonogram, v rámci zúčtovanej sumy príslušnej platby),
> pravidelná polročná monitorovacia správa,
> záverečná správa,
> finančná správa.

> **terénny monitoring**
Pri terénnom monitoringu zisťuje monitorujúci pohľady rôznych zainteresovaných strán (najmä komunity, predstaviteľov verejnej správy, príp. samosprávy, neformálnych lídrov apod.). Monitorovacia skupina sa osobitne zameria na reálny dopad projektu na deklarovanú cieľovú skupinu a dodržiavanie harmonogramu.
Cieľom terénneho monitoringu bude okrem štandardnej kontroly prijímateľa pomoci poskytnutie spätnej väzby a analýza a riešenie problémov pri implementácii projektu.

Výstupom terénneho monitoringu bude správa z terénneho monitoringu, ktorá bude predkladaná správnej rade EHMK.

Pre každý z čiastkových projektov budú stanovené indikátory, tvorené kvalitatívnymi a kvantitatívnymi ukazovateľmi, ako napr.:

Kvantitatívne ukazovatele:
> počet vytvorených partnerstiev (medzinárodných, národných, lokálnych),
> počet podujatí,
> počet obyvateľov, neformálnych a formálnych cieľových skupín, zapojených do prípravy a realizácie aktivít projektu,
> počet umelcov a umeleckých telies, zapojených do aktivít,
> počet distribuovaných plagátov, pozvánok na podujatia,
> počet článkov, TV-spotov, rozhlasových spotov atď. (v rámci propagácie podujatí),
> počet ohlasov v médiách (reflexia podujatí),
> počet publikácií, zborníkov z workshopov, fotodokumentácia, DVD záznamy,
> počet objektov novej infraštruktúry.

Kvalitatívne ukazovatele:
> miera a efektivita spolupráce v rámci vytvorených partnerstiev,
> miera a efektivita spolupráce kľúčových hráčov, zapojených do prípravy, realizácie a hodnotenia aktivít projektu,
> zlepšenie vzťahov, pozície jednotlivých organizácií a umelcov,
> nové informácie, vedomosti, zručnosti, ktoré získajú nielen aktéri, ale aj cieľové skupiny, resp. spolupracujúce organizácie,
> miera spokojnosti cieľových skupín,
> pozitívne zmeny v komunite a meste.

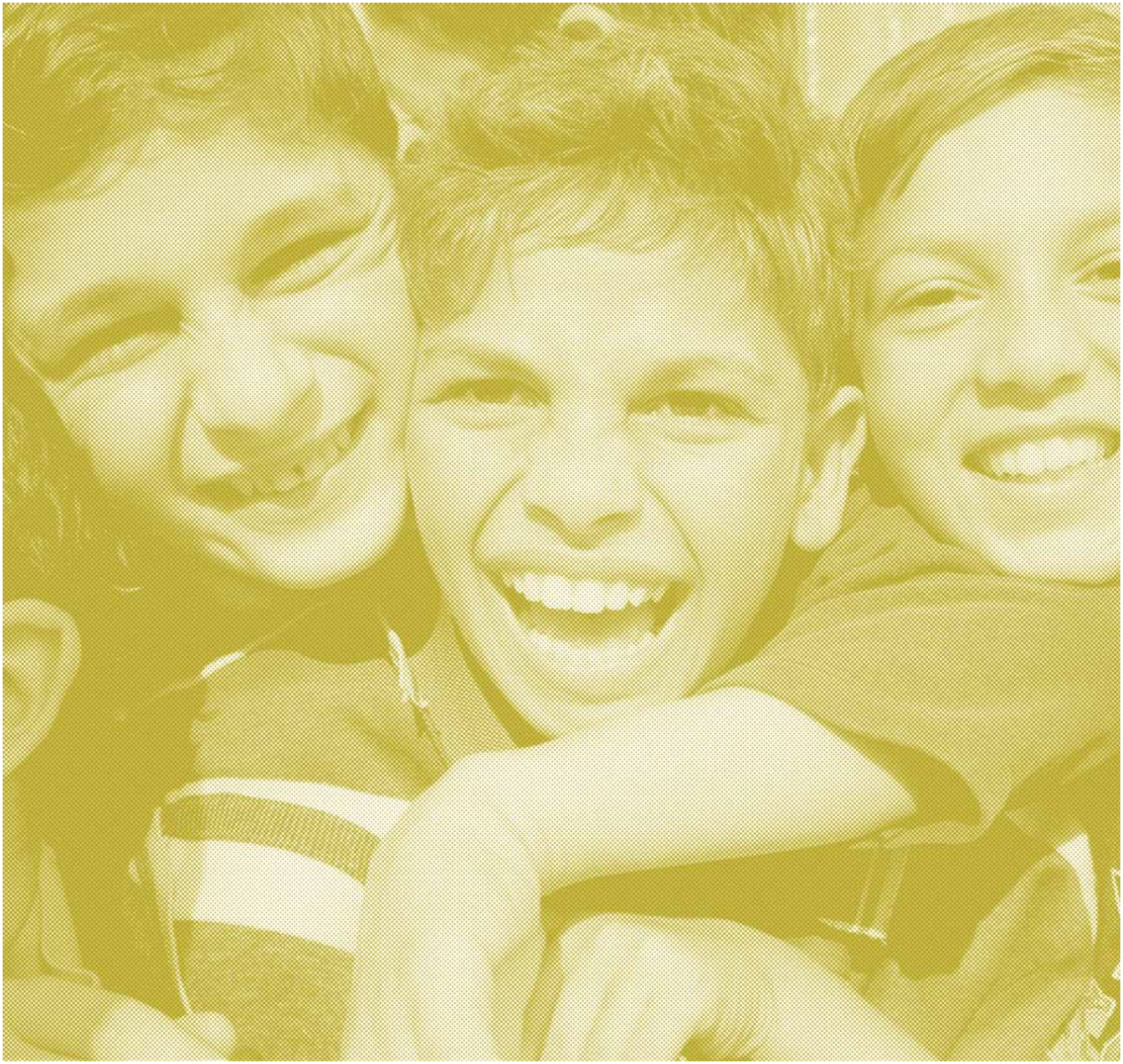

VII.

DOPLNKOVÉ INFORMÁCIE

1. Silné stránky kandidatúry

KTORÉ SÚ PODĽA VÁŠHO NÁZORU NA JEDNEJ STRANE SILNÉ STRÁNKY KANDIDATÚRY PRÍSLUŠNÉHO MESTA A PARAMETRE JEHO ÚSPECHU AKO EURÓPSKEHO HLAVNÉHO MESTA KULTÚRY A NA DRUHEJ STRANE JEHO SLABÉ STRÁNKY?

TRANSFORMÁCIA MESTA

Projekt **Košice – INTERFACE 2013** je vo svojej podstate projektom významnej premeny mesta – jeho tváre, architektúry a infraštruktúry, ale aj myslenia obyvateľov, ich kultúrnej vyspelosti a medzikultúrnej zručnosti. Výsledkom by mala byť nová urbánna realita otvoreného mesta, schopného vnímať nové impulzy a reagovať na ne.

POZÍCIA MESTA

Významnou devízou mesta je jeho pozícia v centre regiónu, centre východného Slovenska, Karpatského euroregiónu a v neposlednom rade aj výnimočná pozícia vzhľadom na nové hranice Schengenského priestoru. Toto všetko ho predurčuje stať sa dôležitým miestom spojenia celej oblasti na spoločenskej i kultúrnej úrovni.

MULTIKULTÚRNE MESTO

Mesto má tradične rozmanitú skladbu obyvateľstva, ktorú tvorí množstvo národnostných, etnických či náboženských skupín. Tieto dokázali dlhodobo fungovať v pokoji a vzájomnej úcte, čo z Košíc robí mesto tolerantné a otvorené voči novým vplyvom. Mesto sa zároveň nachádza na spojnici západnej a ortodoxnej kresťanskej tradície a vďaka vžitému fenoménu ekumény sú obyvatelia mesta prirodzene zvyknutí spolupracovať a stretávať sa s odlišnosťou názorov.

UNIVERZITNÉ MESTO (DETI A MLÁDEŽ)

V meste sa nachádzajú tri univerzity, ktoré tu spolu s fakultami ďalších slovenských škôl navštevuje vyše 30 000 študentov. Podpora vzdelania a spolupráca s akademickým prostredím je jedným z ťažiskových momentov projektu kandidatúry. Mesto počíta so zapojením mladých ľudí do väčšiny projektových aktivít.

SECOND CITIES

Skutočnosť, že Košice sú druhým najväčším mestom, ich dostáva do veľmi špecifickej pozície. So svojim potenciálom chcú iniciovať spoluprácu ďalších druhých miest Európy. Niektoré z nich sa už dokonca stali Európskym hlavným mestom kultúry, preto network, ktorý vznikne, môže pomôcť mestu v jeho napredovaní a zároveň posilní kultúrnu spoluprácu krajín Európy v rámci partnerstva miest s rovnakým osudom.

INOVATÍVNY PROGRAM

Filozofia projektu a jej pretavenie do konkrétnej programovej štruktúry prináša progresívne prvky súčasnej európskej kultúry do kontextu a tradície mesta. Sleduje najnovšie trendy v európskom umeleckom dianí, prináša odborný diskurz a riešenia pálčivých environmentálnych tém.

KULTÚRNA POLITIKA

Projekt propaguje zavádzanie transparentných strednodobých a dlhodobých politík podpory kultúry a podporu sociálnej zodpovednosti privátnych korporácií so zahraničnou účasťou (najmä) v oblasti kultúry.

MLADÝ ANGAŽOVANÝ PROJEKTOVÝ TÍM

Veľkým prínosom je aj mladý progresívny tím, zložený z ľudí s medzinárodnými skúsenosťami, ktorého silnou ambíciou je pripraviť projekt európskeho charakteru a úrovne. Tím intenzívne spolupracuje prakticky so všetkými zainteresovanými skupinami a odborníkmi v meste a regióne a má širokú bázu spolupracovníkov na Slovensku i v zahraničí. Projekt vnímame ako dlhodobé poslanie.

Slabé stránky kandidatúry

> neexistencia pravidiel spolufinancovania zo strany štátu a štrukturálnych fondov v čase vypracovania projektu
Očakávané finančné zapojenie ústredných orgánov štátnej správy do projektu je odhadnuté iba na základe doterajších realizovaných podujatí zo zahraničia.

> nízka miera vzájomnej koordinácie termínov podujatí, resp. autentickej spolupráce v rámci asociácií alebo iných profesných združení
V meste pôsobí okrem „kamenných“ kultúrnych inštitúcií niekoľko občianskych iniciatív v oblasti kultúry, avšak väčšinou zameraných na organizovanie jednorazových kultúrnych podujatí.

> chýbajúca tradícia a odborné zázemie profesionálneho kultúrneho manažmentu – neexistencia vzdelávania v tomto odbore a pretrvávajúci nedostatok kvalifikovaných odborníkov vo verejnom, súkromnom a neziskovom sektore

- autentická spolupráca s partnerskými mestami mala v posledných rokoch skôr tendenciu útlmu ako následok úsporných opatrení v rámci reštrukturalizácie dlhov a finančného ozdravovania mesta

- málo pozitívnych príkladov so zavádzaním progresívnych kultúrnych modelov v okrajových častiach miest na Slovensku a v podobných mestách strednej a východnej Európy

2.

PLÁNUJE MESTO V NASLEDUJÚCICH ROKOCH ROZVINÚŤ KONKRÉTNE KULTÚRNE PROJEKTY NEZÁVISLE OD VÝSLEDKU SVOJEJ KANDIDATÚRY NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY? UVEĎTE PODROBNOSTI.

KANDIDATÚRA MESTA KOŠICE JE KONCIPOVANÁ AKO UCELENÝ PROJEKT TRANSFORMÁCIE MESTA, POSILNENIA VZŤAHU MESTA A OBČANA PROSTREDNÍCTVOM VNESENIA KULTÚRY DO OKRAJOVÝCH ČASTÍ MESTA K MARGINALIZOVANÝM SKUPINÁM, PRIESTORU PRE KULTÚRNY A UMELECKÝ DIALÓG, VYVÁŽENÝ VZŤAH MEDZI POTREBAMI ČLOVEKA A PRÍRODY, A TO VŠETKO S DÔRAZOM NA INVENCIU, VZDELÁVANIE A NETWORKING. BEZ KANDIDATÚRY BY TÁTO VÍZIA A PROJEKTY NEBOLI INICIOVANÉ A VYTVORENÉ.

Dlhodobým zámerom mesta je stať sa **medzinárodným kultúrnym centrom** (jedna zo 4 základných priorít aktualizovaného PHSR), preto niekoľko z projektov, zahrnutých do projektu kandidatúry na EHMK bude realizovaných bez ohľadu na výsledok súťaže. Projekty **Kasárne/Kulturpark** (neštátne kultúrne centrum, rezidenčné pobyty Košice AIR, Kreatívny inkubátor) a **SPOTs** sú kľúčovými, vzájomne prepojenými projektmi, ktoré vytvárajú priestor pre chýbajúce kultúrne funkcie mesta. Majú podstatnú transformačnú dimenziu, posilňujú participáciu obyvateľov a návštevníkov na kultúrnych podujatiach, prinášajú medzinárodný rozmer a podporu pre mladých začínajúcich profesionálov v oblasti, umenia, kultúrneho manažmentu a odvetviach kreatívneho priemyslu. Vďaka tomu vytvárajú predpoklad pre trvalú udržateľnosť rozvojového smerovania mesta. S veľkou pravdepodobnosťou sa zrealizuje aj investičný projekt **mestských výstavných priestorov** (galérie a múzea), zameraných na reflexiu 20. storočia, nakoľko podobná inštitúcia chýba nielen v meste, ale aj v rámci Slovenska.

Nové mechanizmy podpory kultúry prostredníctvom systému grantových schém vytvárajú zlepšené podmienky na realizovanie kultúrnej politiky mesta. Prostredníctvom zavedenia týchto nástrojov mesto dokáže efektívnejšie reagovať na zmenené podmienky s výrazne vyššou mierou motivácie a zapájaním aj iných doplnkových zdrojov mimo rozpočtu mesta.

Projekty v rámci konceptu **Terra Incognitta** sú zaradené v PHSR Košického samosprávneho kraja a s vysokou pravdepodobnosťou budú realizované aj v prípade nezískania titulu EHMK, pričom väčší dôraz bude zrejme kladený na investičné projekty, informačný systém a cestovný ruch.

PRÍLOHY

Príloha 1

TRADIČNÉ FESTIVALY V MESTE

> **Medzinárodný maratón mieru** je najstarší maratón v Európe a druhý najstarší na svete po Bostonskom maratóne. Je najväčším športovým podujatím mesta, býva spojený s bohatým kultúrnym programom.
www.kosicemarathon.com

> **Košická hudobná jar** (KJH) je medzinárodný hudobný festival, ktorý patrí medzi najstaršie hudobné festivaly na Slovensku a je vyvrcholením koncertnej sezóny Štátnej filharmónie v Košiciach. Dramaturgia sa zameriava na prezentáciu klasickej a súčasnej vážnej hudby.
www.sfk.sk

> **Zlatý žobrák** je prvým medzinárodným festivalom lokálnych televízií v Európe (založený v roku 1995). Zameriava sa na témy podporujúce lokálnu demokraciu. Patronát nad podujatím prevzal člen Európskej komisie Ján Figeľ.
www.festival.sk

> **FEMAN** – európsky kultúrny festival národov a národností v Košiciach s tradičným záverečným galakoncertom „Európska noc národov“. Cieľom je predstavovať jednotlivé národnosti žijúce v Košiciach v celej šírke ich kultúry od umenia po gastronómiu.
www.feman.sk

> **CASSOVIA FOLKFEST** je medzinárodný festival autentickej kultúry, ktorý prebieha na niekoľkých miestach v Košiciach, s účasťou amatérskych a profesionálnych umelcov.
www.folkfest.sk

> **Medzinárodný organový festival** je najstarší organový festival na Slovensku, ktorý využíva unikátne historické organy v regióne. V súčasnosti sa koná pod záštitou ministerstva kultúry SR.
www.sfk.sk

> **Festival súčasného umenia** reprezentuje súčasnú tvorbu v rámci vážnej hudby, jeho súčasťou sú komorné a symfonické koncerty, výstavy a muzikologické konferencie.
www.sfk.sk

> **Medzinárodný jazzový festival** prináša každoročne kvalitný výber jazzovej hudby z celého sveta v netradičných a klubových priestoroch.
www.jazzfest.ges.sk

> **Festival divadiel strednej Európy** sa zameriava na prezentáciu súčasných trendov v dramaturgii štátnych divadiel strednej Európy. Súčasťou festivalu sú aj medzinárodné workshopy, semináre a prednášky.
www.kosicefest.eu

> **Moon ride** je festival súčasného umenia, zameraný na prezentáciu mladých tvorcov nezávislej medzinárodnej scény rôznych druhov umení.
www.moonride.icct.sk

> **Festival sakrálneho umenia** už 19 rokov ako jediný na Slovensku ponúka obyvateľom mesta slovenské a európske sakrálne umenie všetkých druhov.
www.ekumena.ktfke.sk

> **Festival nezávislých divadiel** od roku 1999 prezentuje tvorbu nezávislých divadiel európskych krajín. Súčasťou programu sú aj konferencie a workshopy.
www.staromestske-divadlo.sk

> **Art dance** je medzinárodný festival súčasného scénického tanca.
www.brellart.sk

> **Cassia dance fest** je medzinárodný tanečný festival, zameraný na súčasné podoby tanca ako hip-hop, street dance a iné.
www.cassiadance.sk

NAJDÔLEŽITEJŠIE KULTÚRNE INŠTITÚCIE MESTA

> **Štátna filharmónia Košice** (ŠfK) je inštitúcia s medzinárodným kreditom, založená v roku 1968 ako druhý profesionálny orchester na Slovensku. Venuje sa klasickej aj súčasnej vážnej hudbe, spolupracuje so zahraničnými dirigentmi a umelcami.
Je organizátorom medzinárodného hudobného festivalu Košická hudobná jar, ktorý patrí k najstarším hudobným festivalom na Slovensku s vysokou umeleckou úrovňou.
www.sfk.sk

> **Štátne divadlo Košice** (ŠDK) je divadlo s dvoma stálymi scénami a súbormi činohry, baletu a opery. Je držiteľom mnohých domácich a medzinárodných ocenení. Vo všetkých súboroch hosťuje každoročne niekoľko zahraničných divadelných režisérov. Operu vedie svetoznámy operný spevák Peter Dvorský. Balet divadla, vedený Ondrejom Šotom pravidelne hosťuje na prestížnych scénach v zahraničí.
Divadlo organizuje medzinárodný Festival divadiel strednej Európy.
www.sdke.sk

> **Východoslovenská galéria v Košiciach** vznikla roku 1951 ako prvá regionálna galéria výtvarného umenia na Slovensku. Realizuje rozsiahlu výstavnú činnosť, ponúka výstavy slovenského a svetového umenia, zároveň mapuje súčasné výtvarné umenie. Okrem usporadúvania výstav vlastní aj bohatý zbierkový fond, zameraný najmä na umenie východného Slovenska 19. storočia a slovenské moderné umenie 20. storočia.

> **Divadlo Thália / Thália Szinház** je jedným z dvoch stálych profesionálnych divadiel maďarskej menšiny na Slovensku, ktoré vystupuje aj v zahraničí. Divadlo aktívne spolupracuje s amatérskymi umelcami a umeleckými organizáciami Maďarov v meste, organizuje workshopy a prednášky.
Je organizátorom Festivalu divadiel národov a národností.
www.thaliaszinhaz.sk

> **Divadlo Romathan** je jediným profesionálnym rómskym divadlom na Slovensku a jedným z dvoch v Európe. Súbor má svoju tanečnú, hudobnú a hereckú zložku.
V súčasnosti realizuje okrem stáleho repertoáru aj projekt kočovného divadla, ktorým vnáša kultúru do okrajových častí regiónu a do problematických častí mesta.
www.romathan.sk

> **Štátna vedecká knižnica** (ŠVK) patrí k najväčším knižniciam na Slovensku, disponuje druhým najväčším objemom knižničného fondu v krajine. Má vybudovanú špeciálnu študovňu zbierkového fondu s knihami a rukopismi z obdobia do roku 1900, ktorú môže využívať široká verejnosť.
Pravidelne organizuje prednáškovú a výstavnú činnosť.
www.svk.sk

> **Slovenské technické múzeum** ako jediné svojho druhu na Slovensku zhromažďuje doklady o vývoji vedy a techniky z celej krajiny. Hlavná expozícia je zameraná na dejiny fyziky, hutníctvo, elektromechaniku a astronómiu (planetárium). K múzeu patrí aj Múzeum automobilov v Bratislave, Múzeum letectva v Košiciach, Solivar Prešov, Múzeum kinematografie v Medzeve, Vysoká pec vo Vlachove, Kováčska vyhňa v Moldave nad Bodvou, Kaštieľ v Budimíre a Múzeum J. M. Petzvala v Spišskej Belej.
Múzeum vyvíja bohatú zbierkovú činnosť a pravidelne organizuje vzdelávacie aktivity pre všetky typy škôl. Je garantom projektu Európskej železnej cesty na Slovensku.
www.stm-ke.sk

> **Múzeum Vojtecha Löfflera** vzniklo v roku 1993 na základe daru významného košického sochára. Okrem stálej expozície jeho diel a tvorby zbierkového fondu vyvíja najmä činnosť zameranú na realizáciu výstavných projektov súčasnej mladej generácie výtvarníkov. Múzeum aktívne spolupracuje na výmenných projektoch s galériami v stredoeurópskych mestách.
Je pravidelným organizátorom prednášok, workshopov a komorných koncertov.
www.cassovia.sk/vlmuzeum

> **Východoslovenské múzeum** so 135-ročnou históriou patrí k najstarším a najvýznamnejším múzeám na Slovensku. Má tri samostatné odbory: prírodovedný, historický a umelecko-historický. Spravuje skoro pol milióna artefaktov, medzi ktoré patrí aj európsky unikátna zbierka mincí a šperkov pod názvom Košický zlatý poklad. Od roku 2002 je akreditovaným vedecko-výskumným pracoviskom.
www.vsmuzeum.sk

> **Veritas** je kultúrne centrum, kam patrí aj jeden z najúspešnejších filmových klubov v Košiciach Cinefil. Každomesačne ponúka projekcie filmov zo svetového a slovenského zlatého fondu kinematografie, stálu divadelnú scénu, galériu prezentujúcu súčasné amatérske aj profesionálne výtvarné umenie, literárnu a hudobnú kaviareň Veritas s bohatým programom koncertov.
Je organizátorom festivalu Veritas open-air.
www.cinefil.sk

> **IC Culture Train** je jediným centrom súčasného umenia v Košiciach. Zameriava sa na prezentáciu súčasných trendov vo všetkých druhoch umenia. Organizuje komorné výstavy, koncerty súčasnej nekomerčnej scény, divadelné a multižánrové predstavenia. Pod jeho patronátom pôsobí Divadlo na peróne.
Je členom medzinárodnej organizácie Trans Europe Halles a organizátorom festivalu súčasného umenia Moon ride.
www.icct.sk

> **Bábkové divadlo Košice** pôsobí v meste už 50 rokov. V repertoári má klasické aj moderné žánre bábkového divadla. Súčasťou divadla je aj experimentálna scéna Yorick, ktorá uvádza experimentálne činoherné drámy.
www.bdke.sk

> **Konzervatórium Košice** je šesťročná stredná umelecká škola, vzdelávajúca mládež od 14 rokov. Vyučuje sa tu herectvo, spev, tanec a hra na hudobné nástroje.
www.konke.prestiz.sk

> **Zbor svätej Cecílie** je spevácky zbor s rôznorodým vokálnym repertoárom. Okrem tradičných skladieb klasickej hudby prezentuje aj menej známych skladateľov a ich tvorbu.
www.cecilia.sk

> **Divadlo Actores** je experimentálne divadlo, pôsobiace v Rožňave. Je členom viacerých európskych sietí. Každoročne usporadúva medzinárodný festival súčasného nezávislého divadla.
www.actores.sk

> **Divadlo Spišská Nová Ves** je od Košíc vzdialené asi 100 kilometrov. Má klasickú a experimentálnu činohernú scénu.
www.spisskedivadlo.sk

> **Slovenská televízia – štúdio Košice** – regionálne štúdio štátnej televízie, ktoré vyrába programy pre celonárodný okruh. Zameriava sa najmä na dokumentárnu, publicistickú, detskú tvorbu a na národnostné vysielanie.

> **Slovenský rozhlas – štúdio Košice** – regionálne štúdio štátneho rozhlasu, ktoré vysiela na piatich celonárodných okruhoch. Okrem spravodajstva sa venuje publicistike, hudobným a dramatickým umeleckým programom.

Príloha 2

OSOBNOSTI SPOLUPRACUJÚCE NA PROJEKTE KANDIDATÚRY

RADA PROJEKTU
„KOŠICE – KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013“

1.	Predseda: Ing. František Knapík	| primátor mesta Košice
2.	Čestný predseda: JUDr. Zdenko Trebuľa	| predseda Košického samosprávneho kraja
3.	Dr.h.c. prof. Ing. Anton Čižmár, CSc.	| rektor Technickej univerzity v Košiciach
4.	prof. MUDr. Ladislav Mirossay, DrSc.	| rektor Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
5.	prof. MVDr. Emil Pilipčinec, PhD.	| rektor Univerzity veterinárneho lekárstva v Košiciach
6.	J.E. Mons. Alojz Tkáč	| košický diecézny biskup, Arcibiskupstvo Košice
7.	J.E. Mons. Milan Chautur, CsCR.	| košický apoštolský eparcha, Eparchia Košice
8.	Mgr. Jaroslav Széles	| moderátor Ekumény
9.	Yossi Steiner	| rabín Židovskej náboženskej obce v Košiciach
10.	PaedDr. Marta Győriová	| Židovská náboženská obec, Združenie Ester
11.	Ing. Eugen Labanič	| riaditeľ Slovenského technického múzea v Košiciach
12.	Mgr. Peter Himič	| riaditeľ Štátneho divadla v Košiciach
13.	Mgr. art. Július Klein	| riaditeľ Štátnej filharmónie v Košiciach
14.	David H. Lohr	| prezident, U. S. Steel Košice s.r.o.
15.	Ing. Juraj Dančišin	| generálny riaditeľ, EUROVIA – Cesty, a. s.
16.	Jaroslav Jarábek	| generálny riaditeľ – Inžinierske stavby, a. s.
17.	Ing. Marta Horváthová	| členka predstavenstva a riaditeľka, Letisko Košice – Airport Kosice, a. s.
18.	Ing. Jozef Jantošovič	| riaditeľ, NESS Development Centre, Košice
19.	Ing. Jozef Ondáš	| výkonný riaditeľ, T-Systems Slovakia s. r. o.
20.	Norbert Schűrmann	| generálny riaditeľ, Východoslovenská energetika, a. s.
21.	Mgr. Jozef Schmidt	| riaditeľ Úseku obchodu, Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.
22.	J.E. Ing. Rudolf Schuster, CSc., Dr.h.c.	| cestovateľ, spisovateľ, bývalý primátor mesta Košice, bývalý prezident Slovenskej republiky
23.	prof. Juraj Bartusz, akad.soch.	| sochár
24.	Peter Breiner	| hudobník, dirigent a skladateľ
25.	Marián Čekovský	| spevák a hudobník
26.	Peter Dvorský	| operný spevák, riaditeľ opery Štátneho divadla v Košiciach
27.	Štefan Margita	| operný spevák
28.	Mgr. Peter Rašev	| herec
29.	prof. Mária Spoločníková	| reštaurátorka, historička umenia
30.	Igor Timko	| spevák kapely No Name
31.	Silvia Liptáková	| prezidentka Francúzskej aliancie Košice
32.	Ing. Anton Glezgo	| predseda, Klub národnostných menšín v Košiciach a Pamätná izba Sándora Máraiho

PROJEKTOVÁ SKUPINA KANDIDATÚRY MESTA KOŠICE NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY 2013

Marek Kolárčik	projektový manažér
Michal Hladký	autor konceptu, investičné projekty
Zora Jaurová	hlavný konzultant projektu
Roman Sorger	umelecký dramaturg
Alena Vachnová	koordinácia, medzinárodná spolupráca
Martin Varga	financie a rozpočty
Jana Vargová	produkcia
Zuzana Lehotská	komunikácia s verejnosťou
Zuzana Baníková	marketing
Linda Marenčíková	vizuálna komunikácia
Attila Török	vizuálna komunikácia

UŽŠÍ TÍM KONZULTANTOV KANDIDATÚRY

Marek Adamov	súčasné umenie	riaditeľ otvoreného kultúrneho priestoru Stanica Žilina – Zárečie – www.stanica.sk
František Balun	hudba	operný spevák
Peter Beňo	environmentálny koncept	
Blanka Berkyová	komunitný rozvoj	Centrum komunitného rozvoja Košice – www.ckr.sk
Vladimír Beskid	výtvarné umenie	riaditeľ Galérie Jána Koniarka v Trnave – www.gjk.sk
Zora Jaurová	divadlo	riaditeľka Kultúrneho kontaktného bodu Slovensko – www.ccp.sk, členka výkonného výboru Culture Action Europe (European Forum of the Arts and Heritage) – www.efah.org
Juraj Koban	architektúra	architekt, dekan Fakulty umení Technickej univerzity Košice – www.fu.tuke.sk
Michal Kravčík	environmentalistika	Nová vodná paradigma | autor koncepcie Novej vodnej paradigmy, zakladateľ MVO Ľudia a voda, Košice – www.waterparadigm.org
Jozef Lupták	hudba	violončelista, organizátor celoslovenského festivalu komornej hudby Konvergencie – www.konvergencie.sk
Peter Milčák	literatúra	spisovateľ, vydavateľ, literárny vedec a prekladateľ
Peter Radkoff	súčasné umenie	riaditeľ neštátneho kultúrneho centra IC Culture Train, Košice – www.icct.sk
Katarína Šiňanská	komunitný rozvoj	Centrum komunitného rozvoja Košice – www.ckr.sk

ZAHRANIČNÍ KONZULTANTI

Agata Etmanowicz	Artistic Centre Fabryka Trzciny – Varšava, Poľsko – www.fabrykatrzciny.pl
Péter Inkei	riaditeľ Budapest Observatory, Maďarsko – www.budobs.org
Joanna Sanetra Szeliga	International Cultural Centre Cracow, Poľsko – www.mck.krakow.pl

KOORDINÁTORI EXTERNÝCH SKUPÍN SPOLUPRACUJÚCI NA KANDIDATÚRE V PRVOM KOLE SÚŤAŽE

František Balun	hudba
Juraj Bartusz	výtvarné umenie
Ľuba Blaškovičová	divadlo, tanec a literatúra
Eugen Čuňo	regionálny rozvoj
Eva Děkanovská	audiovízia
Anton Glezgo	menšiny
Jozef Kirst	historicko-spoločenský kontext
Radoslav Mokriš	architektúra
Peter Radkoff	súčasné umenie
Jaroslav Széles	ekuména
Ivan Šulek	mládež a šport

ĎALŠIE OSOBY A ZDRUŽENIA SPOLUPRACUJÚCE NA KANDIDATÚRE

B > Štefan Bačo
Marián Bančej
Sándor Beke
Natália Biathová
Helmut Bistika
Božena Brela
British Council Slovensko
Andrea Bočková
Peter Bu
Bartolomej Buraš
Eduard Buraš
Ľubomír Burgr

Č > Martin Čičvák

Viliam Dočolomanský
Igor Dohovič
Martin Drahovský
Jozef Duchoň
Ján Ďurovčík

E > Explicit Architecture
Mag. Arch. Lukas O. Goebl
Dipl. Ing. Arch. Oliver Ulrich
Bc.Peter Stucka (SK)
Matej Ruscak (SK)
Miroslav Grega (SK)

F > Jozef Fabian
Fero Fenič
Tibor Ferko
Dr. Georg Flachbart (Mind21 Factory)
projekt iVAN

F > Francúzska aliancia Košice
Imrich Fülöp

G > Ján Gašpar
Rastislav Gavlík
Jozef Gazdag
Viliam Gurbaľ

H > Gabriel Horal
Karol Horváth
Oto Hudec

I > IC Culture Train
neštátne kultúrne centrum Košice

J > Martin Jerguš
Alexander Jiroušek

K > Richard Kitta
Milan Kolcun
Peter Kollár
Branislav Koniar
Ladislav Koran
Eleonóra Kovalčíková
Jana Kovácsová
Eva Kratochvílová
Jozef Kravec
Dušan Krnáč
Gabriel Kunhalmi
Jaro Kyša

L > Marián Lacko
Silvester Lavrík
Ľubomír Lehotský
Peter Lisoň

M > Viktor Malinovský
Aleš Marenčík
Peter Markovič
Andrej Maťašík
Pavol Meszároš
Mária Mičaninová
Jozef Môcik

O > Jozef Olajoš

P > Eva Pavlíková
Pectus, o.z. a vydavateľstvo
Pavol Pekarčík
Marek Pištey
Róbert Pollák
Zuzana Psotková

R > Pavol Rozložník

S > Juraj Sasák
Ľubica Salamon-Cekovská
Zuzana Sentelíková
Radovan Sidor
Pavel Maria Smejkal
Dalimír Stano
Gejza Szabados
Gabriela Szabová

Š > Ondrej Šoth
Martin Štelbaský
Ján Štrasser

T > Peter Tajkov
Oliver Tomáš

U > Jarmila Uhríková
Vladimír Urban
Úlet, o.z.
Úsmev ako dar

V > Martin Vančík
Zuzana Vemeová
Dušan Vicen
Peter Vrábeľ

Z > Dušan Zahoranský
Ján Zoričák
Žabky na prameni, o.z.

Ž > Terézia Žigová

KOŠICE 2013
KANDIDÁT NA TITUL EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY

Kontakt:
Historická radnica
Hlavná 59
Košice 040 01
Slovensko
T: +421 (55) 685 42 99
www.kosice13.sk
ehmk@kosice.sk

Fotografie:
Pavel Maria Smejkal
Aleš Marenčík
archív Košice 2013

Grafická úprava:
Linda Marenčíková
Attila Török

Jazyková korektúra:
Bronislava Markušová